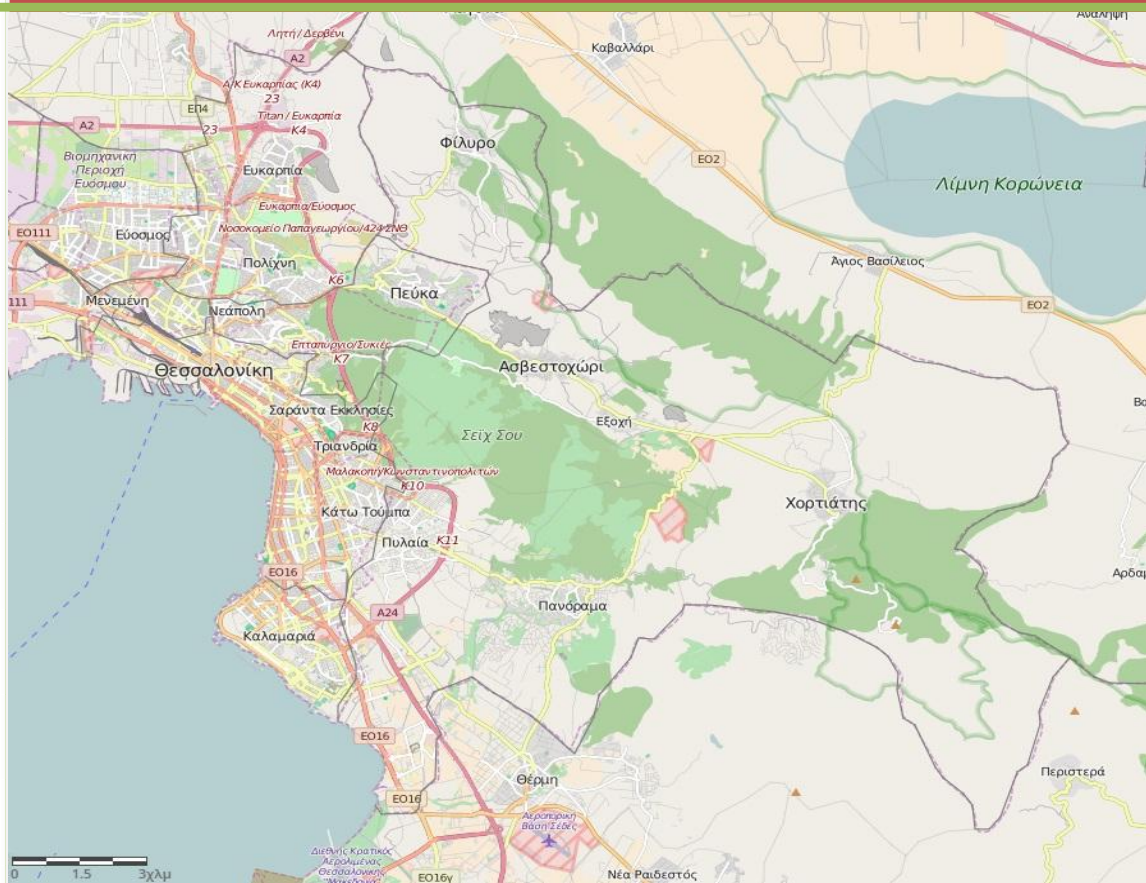

Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2016 - 2019

Α' Φάση – Στρατηγικό Σχέδιο

Πανόραμα, Μάρτιος 2016

Περιεχόμενα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	10
1.1. Ορισμός, Στόχοι, Διάρθρωση του Ε.Π.....	11
1.2. Χαρακτηριστικά ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος	13
1.3. Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος	14
3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ Ε.Π. ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	16
1.4. Διαδικασία κατάρτισης του ΕΠ του δήμου.....	16
1.4.1. Αποτύπωση της Υφιστάμενης Κατάστασης	16
1.4.2. Στρατηγικός Σχεδιασμός	20
1.4.3. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός	21
1.4.4. Εφαρμογή και Παρακολούθηση του ΕΠ.....	22
1.5. Μέσα και Εργαλεία για την Κατάρτιση του Ε.Π.	23
1.6. Η Ομάδα Εργασίας.....	24
1.6.1. Η Σημασία της Ομάδας Εργασίας (ΟΕ)	24
1.6.2. Η Εκπαίδευση της ΟΕ Η Εκπαίδευση της ΟΕ	24
4. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ & ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ	26
1.7. Διοικητική οργάνωση – Οικιστική διάρθρωση.....	26
1.7.1. Χωροταξική ένταξη	28
1.8. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη	28
1.8.1. Πληθυσμιακή Εξέλιξη	28
1.8.2. Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	31
1.9. Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία	35
1.9.1. Τοπική Ανάπτυξη.....	35
1.9.2. Σημεία Ειδικού Ενδιαφέροντος	36
5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	39
1.10. Φυσικό Περιβάλλον.....	39
1.10.1. Γεωμορφολογία – Φυσική Γεωγραφία.....	39
1.10.2. Φυσικοί πόροι και οικοσυστήματα.....	41
1.10.3. Κλιματολογικά – Μετεωρολογικά χαρακτηριστικά	48
1.10.4. Κατάσταση του περιβάλλοντος	49
1.11. Αστικό Περιβάλλον - Ποιότητα Ζωής.....	53
1.11.1. Χωροταξικός και Πολεοδομικός σχεδιασμός	53
1.11.2. Βασικές Υποδομές - Δίκτυα	68
1.11.3. Λοιπές υποδομές μεταφορών.....	77
1.11.4. Υποδομές Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων	78
1.11.5. Πυροπροστασία	82
1.11.6. Λοιπές Υποδομές.....	83
1.11.7. Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων.....	91
1.11.8. Κοινόχρηστοι χώροι αστικού πρασίνου	98
1.11.9. Κοιμητήρια	101

1.11.10. Διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς.....	103
6. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ	108
1.12. Πολιτισμός.....	108
1.12.1. Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα – Υποδομές – Δραστηριότητες.....	108
1.13. Αθλητισμός.....	121
1.13.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος.....	121
1.13.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας.....	123
1.13.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη.....	125
1.14. Παιδεία και Δια Βίου Μάθηση.....	126
1.14.1. Σχολική Στέγη – Υποδομές Εκπαίδευσης.....	126
1.14.2. Τομέας Δια Βίου Μάθησης.....	136
1.15. Κοινωνική Πολιτική και Δημόσια Υγεία.....	137
1.15.1. Κοινωνική Πολιτική.....	138
1.15.2. Δημόσια Υγεία.....	139
7. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	143
1.16. Ανεργία και Απασχόληση.....	143
1.17. Τοπική Οικονομία.....	153
1.17.1. Πρωτογενής Τομέας.....	156
1.17.2. Δευτερογενής Τομέας.....	163
1.17.3. Τριτογενής Τομέας.....	164
8. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	168
1.18. Διοικητική Διάρθρωση Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη.....	168
1.19. Διοίκηση – Εποπτεία – Συντονισμός.....	171
1.20. Στελέχωση – Προσωπικό – Εξοπλισμός.....	173
1.21. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.....	177
1.21.1. Στατιστικά στοιχεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης - κοινωνικής δικτύωσης.....	180
1.21.2. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - περαιτέρω ενίσχυση της ικανότητας διαχείρισης των δεδομένων και των πληροφοριών.....	182
1.22. Διοικητική αναδιοργάνωση - μεταρρύθμιση.....	184
9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	187
1.23. Ισολογιστικά και Απολογιστικά στοιχεία έτους 2014.....	187
1.24. Προϋπολογισμοί ετών 2015 – 2016 Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.....	194
10. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	196
1.25. Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ).....	196
1.26. Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος (ΚΕΠΑΠ).....	201
1.26.1. Προσωπικό:.....	205
1.27. Σχολικές Επιτροπές Παιδείας.....	208
1.28. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χορτιάτη (Δ.Ε.Υ.Α.).....	210
11. ΔΙΑΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ	215
1.29. Σχέση με άλλους ΟΤΑ.....	215

1.30. Διαδημοτικά έργα.....	215
12.ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	216
1.31. Στρατηγικός σχεδιασμός και υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού.....	216
1.32. Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική 2020 και τα ΕΠ της 5 ^{ης} προγραμματικής περιόδου	218
1.33. Συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου	222
1.34. Κρίσιμα ζητήματα της τοπικής ανάπτυξης	223
1.35. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης – SWOT Ανάλυση	224
1.35.1. Αξιολόγηση του Εξωτερικού Περιβάλλοντος.....	224
13.ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ.....	236
1.36. Στρατηγική του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.....	236
1.36.1. Καθορισμός των Γενικών Στόχων Τοπικής Ανάπτυξης	237
1.36.2. Καθορισμός των Προτεραιοτήτων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.....	238
14.ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ.....	240
1.37. Καθορισμός Στόχων ανά Άξονα Προτεραιότητας & Μέτρων.....	241
1.37.1. ΑΞΟΝΑΣ 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	241
1.37.2. ΑΞΟΝΑΣ 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός.....	244
1.37.3. ΑΞΟΝΑΣ 3: Τοπική Ανάπτυξη και Οικονομία	246
1.37.4. ΑΞΟΝΑΣ 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου	249
15.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	252

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1: Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης του ΕΠ δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη	18
Πίνακας 2: Πίνακας εκτάσεων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη	27
Πίνακας 3: Πληθυσμός	28
Πίνακας 4: Ηλικιακή κατανομή πληθυσμού	29
Πίνακας 5: Μεταβολή πληθυσμού	29
Πίνακας 6: Ομάδες Ηλικιών	29
Πίνακας 7: Δημογραφικοί δείκτες (2011).....	30
Πίνακας 8: Ποσοστά % ηλικιακών κατανομών στους Δήμους του ΠΣΘ	31
Πίνακας 9: Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά.....	31
Πίνακας 10: Επίπεδο Εκπαίδευσης.....	33
Πίνακας 11: Ανάλυση επιπέδου εκπαίδευσης.....	34
Πίνακας 12: Κύρια Σημεία Ειδικού Ενδιαφέροντος Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη	36
Πίνακας 13: Υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων – απορριμμάτων	92

Πίνακας 14: Έκταση κοινοχρήστων χώρων αστικού πρασίνου	99
Πίνακας 15: Περιγραφή υφιστάμενων κοινόχρηστων χώρων αστικού πρασίνου	100
Πίνακας 16: Χώροι ταφής των υφισταμένων κοιμητηρίων ανά ΔΕ/ΔΚ.....	102
Πίνακας 17: Μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων ανά ΔΕ 2013-2015	103
Πίνακας 18: Υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αδέσποτων ζώων δήμου 2013-2015.....	105
Πίνακας 19: Δημόσια Σχολεία	127
Πίνακας 20: Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία	129
Πίνακας 21: Ιδιωτικά Γυμνάσια και Λύκεια Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.....	130
Πίνακας 22: Σχολεία Δ.Ε. Πανοράματος.....	131
Πίνακας 23: Σχολεία Δ.Ε. Πυλαίας.....	132
Πίνακας 24: Σχολεία Δ.Ε. Χορτιάτη	134
Πίνακας 25: Απασχόληση βάσει απογραφής 2011 - ΕΛΣΤΑΤ	143
Πίνακας 26: Ανεργία σε επίπεδο χώρας βάσει τις ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ	144
Πίνακας 27: Κατάσταση Απασχόλησης – Ανεργίας δήμου	145
Πίνακας 28: Απασχολούμενοι κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας.....	146
Πίνακας 29: Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης	148
Πίνακας 30: Απασχολούμενοι ανά επάγγελμα και κλάδο	149
Πίνακας 31: Επιχειρήσεις ανά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας.....	153
Πίνακας 32: Απορρόφηση κονδυλίων ΕΣΠΑ από επιχειρήσεις με έδρα το δήμο.....	154
Πίνακας 33: Ζωικό κεφάλαιο και Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις ανά ΔΚ.....	156
Πίνακας 34: Διαθέσιμες βοσκήσιμες εκτάσεις	157
Πίνακας 35: Εισαγωγή ζώων στις βοσκήσιμες εκτάσεις	157
Πίνακας 36: Κυψέλες Μελισσών ανά ΔΕ.....	158
Πίνακας 37: Καλλιέργειες δημοτικής ενότητας Πανοράματος.....	158
Πίνακας 38: Καλλιέργειες δημοτικής ενότητας Πυλαίας.....	159
Πίνακας 39: Καλλιέργειες δημοτικής ενότητας Χορτιάτη	161
Πίνακας 40: Αξιοποιήσιμες εκτάσεις αγροτεμαχίων μονοετούς καλλιέργειας.....	163
Πίνακας 41: Θέσεις μόνιμου προσωπικού	173
Πίνακας 42: Μηχανολογικός και Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός	176
Πίνακας 43: Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός	179
Πίνακας 44: Συστήματα λειτουργίας Υπολογιστών και Δικτύων	179
Πίνακας 45: Υποδομές ΤΠΕ ανά ΔΚ.....	180
Πίνακας 46: Δημοτική Διαδικτυακή Πύλη (ιστοσελίδα: www.pilea-hortiatis.gr).....	180
Πίνακας 47: Facebook Δήμου (www.facebook.com/pilea.hortiatis).....	181

Πίνακας 48: Twitter Δήμου (@pileahortiatis).....	182
Πίνακας 49: Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση (www.elearning.pilea-hortiatis.gr)	182
Πίνακας 50: Εφαρμογή για Έξυπνες Συσκευές (e-Kallikratis 15195).....	182
Πίνακας 51: 4 ^{ος} Ισολογισμός της 31ης Δεκεμβρίου 2014	188
Πίνακας 52: Έσοδα οικονομικής χρήσης έτους 2014	191
Πίνακας 53: Έσοδα Οικονομικής Χρήσης έτους 2014	192
Πίνακας 54: Οικονομικοί αριθμοδείκτες χρήσης 2014.....	193
Πίνακας 55: Προϋπολογισμοί 2015 και 2016	194
Πίνακας 56: Δομές	197
Πίνακας 57: Προσωπικό ΚΕΚΠΑΠ	198
Πίνακας 58: Ανακεφαλαίωση Εσόδων και Εξόδων	199
Πίνακας 59: ΚΕΚΠΑΠ αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση	200
Πίνακας 60: Προσωπικό Αορίστου Χρόνου	205
Πίνακας 61: Προσωπικό ορισμένου χρόνου	206
Πίνακας 62: Προϋπολογισμός Εσόδων – Εξόδων 2016	207
Πίνακας 63: ΚΕΠΑΠ αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση	208
Πίνακας 64: Σχολικές Επιτροπές αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT	210
Πίνακας 65: Δ.Ε.Υ.Α. αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση	213
Πίνακας 66: Ευρωπαϊκοί και Εθνικοί στόχοι.....	219
Πίνακας 67: SWOT Ανάλυση τομέας Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής.....	225
Πίνακας 68: Κοινωνική Προστασία, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός - SWOT Ανάλυση	227
Πίνακας 69: SWOT Ανάλυση τομέα Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης	230
Πίνακας 70: SWOT Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος.....	233

Συντομογραφίες

ΑμΕΑ	= Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
Α.Π.Ε.	= Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
Β.Δ.	= Βασιλικό Διάταγμα
ΒΕΠΕ	= Βιομηχανική Επιχειρηματική Περιοχή
Γ.Π.Σ.	= Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
Γ.Σ.Π.	= Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών
Δ.Ε.	= Δημοτική Ενότητα
Δ.Ε.Υ.Α.Χ.	= Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Χορτιάτη
Δ.Κ.	= Δημοτική Κοινότητα
Δ.Σ.	= Δημοτικό Συμβούλιο / Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Ε.	= Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Λ.Θ.	= Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης
ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.	= Εθνικό Ινστιτούτο Αγροτικής Έρευνας
Ε.Κ.Α.Β.	= Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας
Ε.Κ.Α.Μ.	= Ειδική Κατασταλτική Αντιτρομοκρατική Μονάδα
Ε.Ο.	= Εθνική Οδός
Ε.Π.	= Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Σ.Π.Α.	= Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
Ε.Σ.Υ.Ε.	= Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας (μέχρι το 2009)
Ε.Υ.Α.Θ.	= Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης
ΕΛ.ΣΤΑΤ.	= Ελληνική Στατιστική Αρχή (μετά το 2009)
Επ.Ο.	= Επαρχιακή Οδός
ΖΕΠ	= Ζώνη Ενεργού Πολεοδομίας
Ha	= Εκτάρια
Ι.Γ.Μ.Ε.	= Ινστιτούτο Γεωλογικών Μελετών Ελλάδας
Ι.Τ.Σ.Α.Κ.	= Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών
Κ.Γ.Λ.	= Κωδικός Γενικής Λογιστικής
ΚΕ.Κ.Π.Α.Π.	= Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας
Κ.Ε.Π.Α.Π.	= Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος
Κ.Π.Α.	= Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης
Κ.Υ.Α.	= Κοινή Υπουργική Απόφαση
Μ.Κ.Ο.	= Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση

N.	=	Νόμος
N.Π.	=	Νομικό Πρόσωπο
N.Π.Δ.Δ.	=	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Α.Σ.Θ.	=	Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης
Ο.Ε.Υ.	=	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Ο.Ε.Π.	=	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός
Ο.Σ.Κ.	=	Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων
Ο.Τ.	=	Οικοδομικό Τετράγωνο
Ο.Τ.Α.	=	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Α.ΘΕ.	=	οδικός άξονας Πατρών – Αθήνας – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων
Π.Δ.	=	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ε.	=	Περιφερειακή Ενότητα / Πολεοδομική Ενότητα
Π.Ε.Θ.	=	Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης
Π.Ε.Π.	=	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Π.Ζ.	=	Περιαστική Ζώνη
Π.Κ.Μ.	=	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Π.Ο.	=	Περιφερειακή Οδός
ΠΟΕ	=	Παρελθόντων Οικονομικών Ετών
Π.Σ.	=	Πολεοδομικό Συγκρότημα
Π.Σ.Θ.	=	Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης
Σ.Δ.	=	Συντελεστής Δόμησης
Σ.Δ.Ι.Τ.	=	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα
S.W.O.T.	=	Δυνάμεις (Strengths), Αδυναμίες (Weaknesses), Ευκαιρίες (Opportunities) Απειλές (Threats),
T.A.	=	Τοπική Αυτοδιοίκηση
T.K.	=	Τοπική Κοινότητα
T.Π.Ε.	=	Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών
Υ.Α.	=	Υπουργική Απόφαση
Φ.Ε.Κ.	=	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ρόλος των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρ' όλες τις δυσκολίες που ως θεσμός προσπαθεί να αντιμετωπίσει, σταδιακά εδραιώνεται στη συνείδηση του πολίτη, θέση που άλλωστε εδώ και πολλά χρόνια κατέχει στις περισσότερες σύγχρονες δημοκρατικές και ανεπτυγμένες κοινωνίες. Οι Ο.Τ.Α., εκτός από όργανα εκτελεστικού χαρακτήρα δύνανται και πρέπει να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο και ως όργανα σχεδιασμού και προγραμματισμού, οργανώνοντας και προωθώντας τους κατευθυντήριους προγραμματικούς άξονες, όπως αυτοί εκφράζονται μέσα από τις ανάγκες και τα αιτήματα των τοπικών κοινωνιών.

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) αναδεικνύεται ως ένα ουσιαστικό μέσο για την αποτελεσματικότερη, και αποδοτικότερη οργάνωση και διαχείριση των τοπικών αναγκών και προτεραιοτήτων, για την ενδυνάμωση της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού, για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη μεγιστοποίηση της διοικητικής του ετοιμότητας.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο σε τοπικό επίπεδο το οποίο περιλαμβάνει ένα πλέγμα κάθετων και οριζόντιων δράσεων. Στόχος είναι να αποτελέσει το βασικό «εργαλείο» σχεδιασμού των Ο.Τ.Α. προκειμένου να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις σύγχρονες απαιτήσεις που επιτάσσει, τόσο η ευρωπαϊκή διάσταση της αυτοδιοίκησης, όσο και η ανάγκη της αειφόρου ανάπτυξης και ευημερίας του τοπικού πληθυσμού που ολοένα και δυσχεραίνεται από την οικονομική κρίση. Για το σκοπό αυτό κρίνεται απαραίτητη η ολιστική προσέγγιση στον προγραμματισμό και στην εφαρμογή δράσης ενός δήμου σε τοπικό επίπεδο. Αυτό επιτυγχάνεται με τη διερεύνηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, την ανάδειξη ενδεχόμενων ευκαιριών και προοπτικών ανάπτυξης, όπως επίσης να εντοπίσει και να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους τοπικούς πόρους.

Σε αυτό το πλαίσιο, παρά τη μεγάλη σημασία που αποδίδεται στο στοιχείο της τοπικότητας, η περιοχή του δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη δεν εξετάζεται ως μια απομονωμένη ανθρωπογεωγραφική ενότητα, αλλά εντάσσεται στο ευρύτερο περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό σύνολο.

Σύμφωνα με τα παραπάνω χαρακτηριστικά, στο ΕΠ του δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη η άσκηση της τοπικής αναπτυξιακής δράσης επιδιώκει τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και διαφάνεια τόσο έναντι της κοινωνίας όσο και όλων των επιπέδων διοίκησης. Παράλληλα δε, αποκτά και μια ολοκληρωμένη προσέγγιση των τοπικών αναγκών σε συνάρτηση με τις ευρύτερες εθνικές κατευθύνσεις και στρατηγικές.

2. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού της οργάνωσης και της λειτουργίας της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης και με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μόνιμων δομών προγραμματισμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων της δράσης των ΟΤΑ α' βαθμού, θεσπίστηκε για πρώτη φορά με το Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/8.6.2006, Τεύχος Α') «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (άρθρα 203-207), η υποχρέωση εκπόνησης τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους Δήμους της χώρας, και επικυρώθηκε με το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/7.6.2010, Τεύχος Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (άρθρο 203).

Οι σχετικές διατάξεις εξειδικεύονται με Προεδρικά Διατάγματα (Π.Δ.), Υπουργικές Αποφάσεις (Υ.Α.) και Εγκυκλίου του Υπουργείου Εσωτερικών, και πιο συγκεκριμένα:

- την Υ.Α. με Αριθμ. Οικ. 41179/23.10.2014 «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014–2019» (ΦΕΚ 2970/Β'/4.11.2014)
- το Π.Δ. 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού», το οποίο τροποποιήθηκε από το Π.Δ. 89/2011.
- την Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών με Α.Π 66/οικ.50837/14.9.2007, για τις διαδικασίες κατάρτισης των Ε.Π. των Ο.Τ.Α. α' βαθμού
- την Υ.Α. με Αριθμ. Οικ. 18183/2.4.2007 (ΦΕΚ 534/Β'/13.4.2007) «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού», η οποία τροποποιήθηκε από την Υ.Α με Αριθμ. Οικ. 5694/3.2.2011 (ΦΕΚ 382/Β'/11.3.2011)
- την Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών με Α.Π 45/οικ.58939/25.10.2006 σχετικά με το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.

Ο ρόλος των ΟΤΑ α' βαθμού δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες, αλλά επιπλέον οφείλουν να λειτουργούν ως θεσμός πολιτικός, κοινωνικός και αναπτυξιακός. Προκειμένου δε, να βελτιώνουν συστηματικά την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της λειτουργίας τους, είναι αναγκαία η ανάπτυξη - στο εσωτερικό τους - ενός μηχανισμού προγραμματισμού.

Ο μηχανισμός προγραμματισμού εκφράζεται μέσα από τη σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΟΤΑ α' βαθμού, που αποσκοπεί στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης

των αποτελεσμάτων των δράσεων του ΟΤΑ α' βαθμού, να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία και διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις όλο το ανθρώπινο δυναμικό του, με συγκεκριμένο ρόλο.

Το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** δεν εστιάζει μόνο στην παραγωγή ενός προγραμματικού κειμένου, αλλά κυρίως στις διαδικασίες με τις οποίες αυτό εκπονείται, παρακολουθείται και αξιολογείται. Έχει πολυτομεακό χαρακτήρα, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικειμένου, αντίστοιχο του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν καθημερινά τις δημοτικές αρχές, ενώ, παράλληλα, καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων ενός ΟΤΑ α' βαθμού και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Η εκπόνησή του απαιτεί τη συμμετοχή τόσο των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών του ΟΤΑ α' βαθμού, όσο και της τοπικής κοινωνίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους μεμονωμένους δημότες, αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Με αυτόν τον τρόπο το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής μπορεί να γίνει ρεαλιστικό και η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ α' βαθμού να εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις του περιφερειακού και εθνικού αναπτυξιακού σχεδιασμού. Έχει ευρύ πεδίο θεματολογίας που καλύπτει δράσεις στους τομείς του φυσικού, αστικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής, της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των πολιτών, της διοικητικής αναβάθμισης του ίδιου του δήμου και της συνεργασίας του με άλλους φορείς στο πλαίσιο προώθησης της τοπικής ανάπτυξης.

Οπότε, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί ένα εργαλείο που χρησιμοποιεί ο δήμος για να δώσει ώθηση στην τοπική οικονομία.

Αξίζει να αναφερθεί ότι τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων δεν αναφέρονται μόνο σε έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και λοιπές εθνικές και τοπικές πηγές και δεν αναφέρονται μόνο σε έργα που θα υλοποιηθούν από τον ίδιο το Δήμο και τα Νομικά του Πρόσωπα, αλλά και σε δράσεις που στόχο έχουν την οργάνωση των υπηρεσιών των Δήμων για την καλύτερη λειτουργία του και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

1.1. Ορισμός, Στόχοι, Διάρθρωση του Ε.Π.

Το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** των ΟΤΑ α' βαθμού, συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής – λειτουργικής ανάπτυξης, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Αφορά δηλαδή όχι μόνον στις υποδομές και στις τοπικές επενδύσεις, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ α' βαθμού, στο πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρουν, μεριμνώντας για τη βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών.

Το **Ε.Π.** εμπεριέχει ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας για δράσεις τοπικής ανάπτυξης και αποσκοπεί στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού του ΟΤΑ α' βαθμού.

Στο Ε.Π. καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης, καθώς και η οργάνωση των Υπηρεσιών του ΟΤΑ και των νομικών του προσώπων, και παράλληλα εξειδικεύονται οι δράσεις της προγραμματικής περιόδου για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Οι γενικοί στόχοι ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος αφορούν στους εξής κάτωθι:

- **Πρώθηση της τοπικής ανάπτυξης**
- **Εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ α' βαθμού ως οργανισμού**
- **Ανάπτυξη των συνεργασιών των ΟΤΑ α' βαθμού και της επιρροής άλλων φορέων**

Οι παραπάνω γενικοί στόχοι των ΟΤΑ α' βαθμού περιλαμβάνουν μία σειρά από ειδικούς στόχους όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι:

- προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος (οικιστικό περιβάλλον και τεχνικές υποδομές) της περιοχής του δήμου.
- προώθηση του αναπτυξιακού και του κοινωνικού του ρόλου.
- βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της λειτουργίας του.
- περιορισμός της αποσπασματικής αντιμετώπισης των προβλημάτων.
- Αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή και αξιοποίηση των πόρων.
- βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας του ΟΤΑ α' βαθμού μέσω του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού για το προσωπικό, τον εξοπλισμό, τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις του.
- προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων.
- επίσπευση της ωρίμανσης και της υλοποίησης των δράσεων.
- βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων του ΟΤΑ α' βαθμού.
- ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας και αύξηση της δυνατότητας κοινωνικού ελέγχου.
- καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- συντονισμός των εσωτερικών δομών, βελτίωση του τρόπου διοίκησης και προώθηση του εσωτερικού μετασχηματισμού των ΟΤΑ α' βαθμού.
- ανάπτυξη μηχανισμού εντοπισμού δυνητικών εσωτερικών και εξωτερικών συνεργασιών με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην τοπική κοινωνία και
- αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας του ΟΤΑ α' βαθμού με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα για τη συντονισμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή υπηρεσιών.

1.2. Χαρακτηριστικά ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα των ΟΤΑ α' βαθμού αποτελεί εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού τους ρόλου, με τα εξής χαρακτηριστικά:

- ▶ **Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης και Βελτίωσης της Διοικητικής Ικανότητας του ΟΤΑ α' βαθμού.**

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων, αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του ΟΤΑ α' βαθμού. Έτσι, καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

- ▶ **Πενταετές Πρόγραμμα Δράσης του ΟΤΑ α' βαθμού και των Νομικών Προσώπων του.**

Στις προτεραιότητες του Επιχειρησιακού Προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα του Δημοτικού Συμβουλίου καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα της εκάστοτε Δημοτικής Αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε πενταετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ α' βαθμού και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

- ▶ **Οργανικό Στοιχείο της Καθημερινής Λειτουργίας και Διοίκησης του Δήμου και Μέρος του Προγραμματικού του Κύκλου.**

Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας υπηρεσίας προγραμματισμού του.

- ▶ **Υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος μέσω του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης του ΟΤΑ α' βαθμού και των Νομικών Προσώπων του.**

Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του πενταετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν στόχους του επιχειρησιακού προγράμματος.

► **Εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος με τη Συμμετοχή Όλων των Εμπλεκόμενων.**

Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- **Αιρετά όργανα** (Δημοτικό Συμβούλιο, Σύμβουλοι Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας, Οικονομική Επιτροπή, Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, Αντιδήμαρχοι, διοικητικά συμβούλια ν.π. κ.λπ.).
- **Υπηρεσιακά στελέχη** (Προγραμματισμός, Οργάνωση και Ανάπτυξη, Οικονομική Υπηρεσία, Τεχνική Υπηρεσία, Υπηρεσίες Περιβάλλοντος – Πολιτικής Προστασίας κ.λπ.). Την ευθύνη συντονισμού των υπηρεσιών και της σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχει η αρμόδια υπηρεσία για τον προγραμματισμό, την ανάπτυξη και την οργάνωση του δήμου. το Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης.
- **Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών** σημαντικού βαθμού συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ α' βαθμού (όπως η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης).

Η λήψη των αποφάσεων προγραμματισμού δεν στηρίζεται μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές διατυπώνονται στις διαδικασίες συμμετοχής τόσο κατά την κατάρτιση του στρατηγικού σχεδίου της α' φάσης όσο και κατά τη διαβούλευση αυτού.

Το Ε.Π. αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών και γίνεται ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του ΟΤΑ α' βαθμού, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του. Επιπρόσθετα, αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος του Ε.Π. στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

► **Αξιοποίηση Δεικτών Επίδοσης.**

Το Ε.Π. διατυπώνει μετρήσιμους γενικούς και ειδικούς στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων, δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στα ηλεκτρονικά αρχεία ενός ΟΤΑ α' βαθμού.

1.3. Μεθοδολογική Προσέγγιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το μεθοδολογικό πλαίσιο εκπόνησης του Ε.Π. του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη πραγματοποιήθηκε με βάση:

- Το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. 18.183/02.04.2007, ΦΕΚ 534/τ.Β'/13.04.2007, με την οποία καθορίζεται η δομή και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ, το Προεδρικό

Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού» και τη με αρ. πρωτ. 5694/03.02.2011 Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης η οποία τροποποιεί τη με αρ. πρωτ. 18183/02.04.2007 Υπουργική Απόφαση με τίτλο «*Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) α' βαθμού*».

- Τη γνώση της ελληνικής και διεθνούς εμπειρίας και βιβλιογραφίας σε θέματα περιφερειακής ανάπτυξης και τις σύγχρονες τάσεις ανάλυσης και προσέγγισης των περιφερειακών και τοπικών πολιτικών.
- Τα ειδικά χαρακτηριστικά της περιοχής του νέου Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη όπως προέκυψαν από την εφαρμογή του Ν. 3852/2010 «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*» και τη θέση του στο περιφερειακό, εθνικό και ευρύτερο γεωπολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.
- Την ανάγκη ολοκληρωμένης προσέγγισης αλλά και ουσιαστικής εξειδίκευσης του αναπτυξιακού προγραμματισμού με στόχο τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των χρηματοδοτικών πόρων και ευκαιριών.
- Το νέο θεσμικό πλαίσιο και τις συνθήκες λειτουργίας των ΟΤΑ α' βαθμού που προέκυψαν από τις θεσμικές αλλαγές των τελευταίων ετών και κυρίως την εφαρμογή του Ν.3852/2010.
- Τις κατευθύνσεις της 5^{ης} Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020 όπως είναι το νέο ΕΣΠΑ εθνικά τομεακά προγράμματα και ΠΕΠ, τα ανταγωνιστικά και λοιπά προγράμματα της Ε.Ε., εθνικά και διεθνή χρηματοδοτικά εργαλεία, αλλά και τις εφαρμοζόμενες διαρθρωτικές πολιτικές της Ε.Ε. (βλ. κεφ. 11.2).

3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ Ε.Π. ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ ορίζει την κατεύθυνση που θα ακολουθήσει ο δήμος για να πετύχει στην Αποστολή του στην τοπική κοινωνία. Επίσης, βοηθά στην αξιολόγηση του έργου της δημοτικής αρχής και των υπηρεσιών, δημιουργεί εσωτερικές και εξωτερικές συνεργασίες, αποκαλύπτει προτεραιότητες και αποτελεί τη βάση για αποτελεσματικό σχεδιασμό, οργάνωση και έλεγχο των δραστηριοτήτων του δήμου. Για την εκπόνηση του ΕΠ ακολουθούνται τέσσερα στάδια (βλ. σχήμα 1):

A. Αποτύπωση της Υφιστάμενης Κατάστασης

B. Στρατηγικός Σχεδιασμός

Γ. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός και

Δ. Εφαρμογή και Παρακολούθηση του ΕΠ

Θεσμικά την ευθύνη εκπόνησης του ΕΠ φέρει το Τμήμα Προγραμματισμού και Ανάπτυξης. Όμως προκειμένου να αποτελέσει ουσιαστικό εργαλείο ανάπτυξης που να απορρέει από την οργανωτική δομή του δήμου, η δημοτική αρχή επέλεξε το ΕΠ να αποτελέσει προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του δήμου, με τη συμβολή της Δημοτικής Αρχής. Για το σκοπό αυτό συστήθηκε η ομάδα εργασίας όπως αναφέρεται στο κεφ. 2.3. Για την υλοποίηση των παραπάνω σταδίων, ακολουθήθηκε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα (βλ. πίνακα 1).

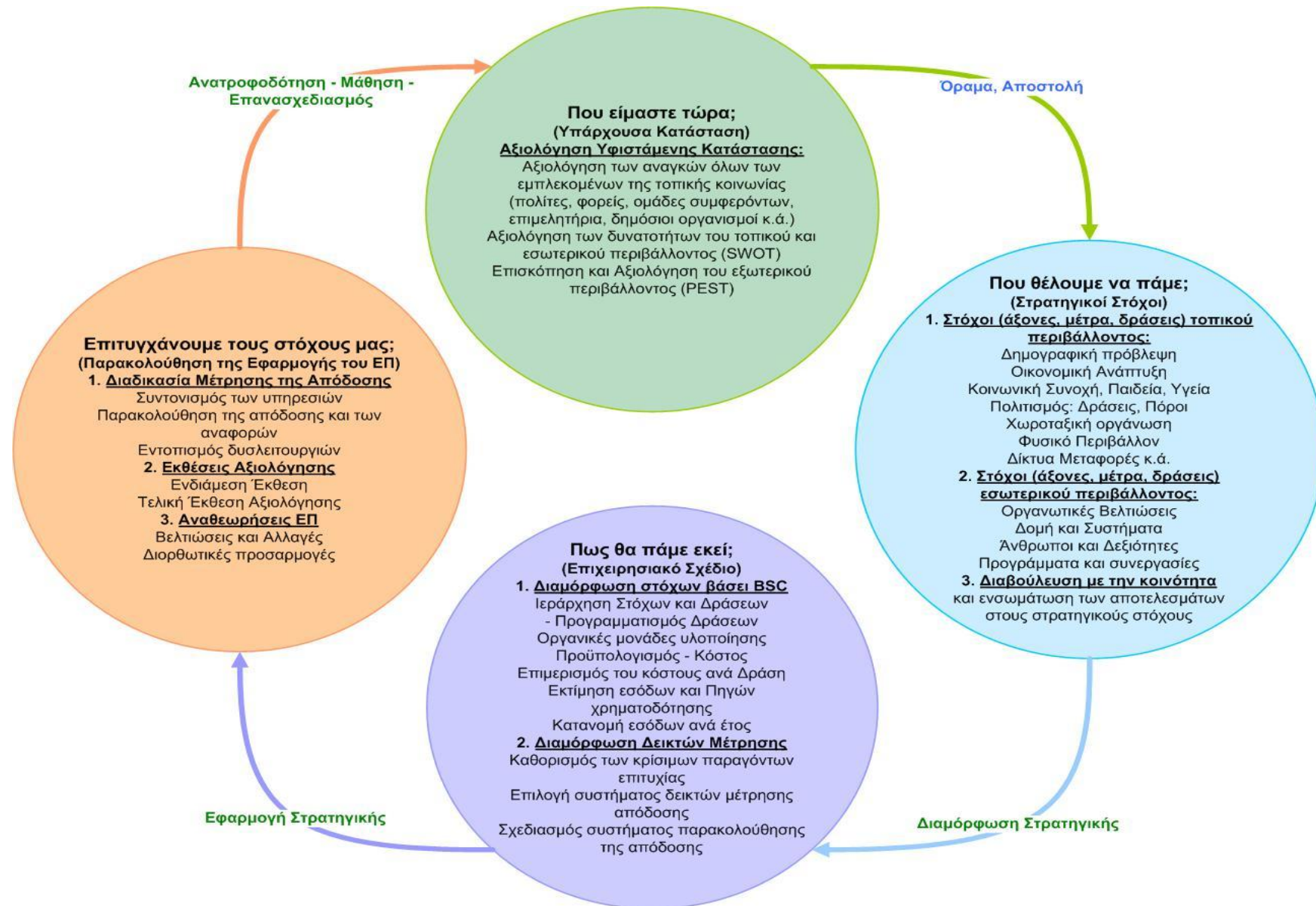
1.4. Διαδικασία κατάρτισης του ΕΠ του δήμου

Τα στάδια εκπόνησης του ΕΠ περιλαμβάνουν επιμέρους διαδικασίες – βήματα που ακολουθούνται και υλοποιούνται με συγκεκριμένη αλληλουχία αλλά και παράλληλα. Ειδικότερα πραγματοποιούνται:

1.4.1. Αποτύπωση της Υφιστάμενης Κατάστασης

Αποτελεί το πρώτο στάδιο του ΕΠ που απαντά στο ερώτημα **“Πού είμαστε τώρα;”**. Σε αυτό το στάδιο εξετάζεται το τοπικό (δημοτική επικράτεια), το εσωτερικό (δημόσια οργάνωση) και το εξωτερικό (εθνικό) περιβάλλον του δήμου κι επισημαίνονται τα σημεία που προκαλούν δυσλειτουργίες, αλλά και όσα παρουσιάζουν αξιοσημείωτες επιδόσεις. Το στάδιο αυτό αφορά στη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων για την **ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης** στην οποία στηρίζονται το στρατηγικό και το επιχειρησιακό σχέδιο των επόμενων φάσεων του ΕΠ.

Σε κάθε φάση του ΕΠ αποτυπώνονται τα βήματα που ακολουθούνται (βλ. σχήμα 1) και αναφέρονται συνοπτικά:

Σχήμα 1. Στάδια ανάπτυξης του ΕΠ Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

Πίνακας 1: Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης του ΕΠ δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

Ενέργειες		Εμπλεκόμενοι στην Ενέργεια		Οκτ. – Δεκ. 2015			Ιαν. – Φεβ. 2016			Μάρτιος 2016			Απρίλιος 2016			
		Ποιος ενεργεί	Που απευθύνεται													
1	Προετοιμασία - σύσταση ομάδας εργασίας (ΟΕ)	Δήμαρχος – Γ.Γ.	Μέλη της ΟΕ	✓	✓	✓										
2	Συνάντηση της ΟΕ και ανάθεση ρόλων	Γ.Γ. - Μέλη ΟΕ	Μέλη της ΟΕ			✓										
3	Εκπαίδευση της Ομάδας Εργασίας	ΕΚΔΔΑ ή Δήμος	Μέλη της ΟΕ					✓								
4	Πρόσκληση των Τοπικών Συμβουλίων για λήψη απόφασης	Δήμαρχος – Γ.Γ. – Ο.Ε.	Τοπικά Συμβούλια						✓							
5	Συλλογή στοιχείων, εντοπισμός προβλημάτων και κρίσιμων σημείων ανάπτυξης του εσωτερικού, τοπικού και εξωτερικού περιβάλλοντος (SWOT και PEST Analysis)	Υποομάδες 1-7 Ομάδες ν.π.	Επ. Ομάδα						✓	✓	✓	✓				
6	Εισηγήσεις στην Εκτ. Επιτροπή των αποφάσεων των Τ.Σ. των Δ.Κ. για τα έργα και τις δράσεις του ΕΠ	Τοπικά Συμβούλια	Εκτ. Επιτροπή									✓				
7	Επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων και αναλύσεων, Διατύπωση Οράματος, Σύνταξη Στρατηγικού Σχεδίου	Επ. Ομάδα	Εκτ. Επιτροπή									✓	✓	✓		
8	Εισήγηση Στρατηγικού Σχεδίου στο Δ.Σ. προς απόφαση	Εκτ. Επιτροπή	Δ.Σ.										✓			
9	Διαβούλευση στην τοπική κοινωνία	Επ. Ομάδα	Τοπική Κοινωνία											✓	✓	
10	Ανάπτυξη υπερτοπικών συνεργασιών και ενσωμάτωση αποτελεσμάτων στο Στρατηγικό Σχέδιο	Εκτ. Επιτροπή Επ. Ομάδα	Όμοροι Δήμοι Επιμελητήρια Δημ. Αναπ. φορείς											✓	✓	
11	Εισήγηση της απόφασης ΔΣ προς την Επιτροπή Διαβούλευσης και λήψη απόφασης	Επ. Ομάδα	Επιτροπή Διαβούλευσης												✓	

12	Επιμερισμός στόχων, ανάπτυξη, ιεράρχηση, σχεδίων δράσης, κοστολόγηση	Υποομάδες 1-4	Επ. Ομάδα															✓	✓
13	Εισηγήσεις ν.π. για τις δράσεις αρμοδιότητάς τους	Ομάδες ν.π.	Επ. Ομάδα															✓	✓
14	Συλλογή στοιχείων, αποφάσεων, προτάσεων και σύνταξη Επιχ. Σχεδίου και Σχεδίου Παρακολούθησης βάσει BSC	Επ. Ομάδα	Εκτ. Επιτροπή															✓	✓
15	Εισήγηση προς έγκριση Επιχ. Σχεδίου στο ΔΣ και απόφαση	Επ. Ομάδα/Εκτ. Επιτρ.	Δημοτικό Συμβούλιο																✓
16	Αποστολή της απόφασης έγκρισης του ΕΠ από το ΔΣ προς το Γ.Γ. Αποκ. Διοίκησης ΜακΘρακ για έλεγχο νομιμότητας	Δημοτικό Συμβούλιο	Γ.Γ. Αποκ. Διοίκησης ΜακΘρακ																✓
17	Ανάρτηση ΕΠ στο δημοτικό site και παρουσίαση στα ΜΜΕ	Δήμαρχος – Γ.Γ. – Ο.Ε.	Τοπική κοινωνία																✓
18	Παρουσίαση του ΕΠ στις υπηρεσίες του δήμου	Δήμαρχος – Γ.Γ. – Ο.Ε.	Υπηρεσίες Δήμου																✓

1. Τα συμβούλια των δημοτικών κοινοτήτων εισηγούνται **απόφαση**¹ στην **εκτελεστική επιτροπή** με τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να περιλαμβάνει το ΕΠ του δήμου και τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν έως το 2019, περιλαμβάνοντας και προτάσεις των τοπικών κοινωνικοοικονομικών φορέων όπου υπάρχουν.
2. Παράλληλα, η **Ομάδα Εργασίας** (κυρίως οι υποομάδες που ορίζονται στην απόφαση Δημάρχου, (βλ. **σχήμα 2**) που περιλαμβάνει μέλη από τα δημοτικά νομικά πρόσωπα (ν.π.), προβαίνουν σε εντοπισμό προβλημάτων για την εσωτερική ανάπτυξη του δήμου, αποτυπώνουν την υφιστάμενη κατάσταση και **υποβάλλουν σχετική ανάλυση** (με συμπεράσματα βασισμένα στη μέθοδο SWOT² Analysis) στην **επιστημονική ομάδα** (βλ. ενότητα 2.3 **σχήμα 2**).
3. Η επιστημονική ομάδα εργασίας **συγκεντρώνει και επεξεργάζεται** τα κατατιθέμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του δήμου, από τα ν.π., καθώς και τις εισηγήσεις των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων που υποβλήθηκαν στην εκτελεστική επιτροπή.

1.4.2. Στρατηγικός Σχεδιασμός

Στο στάδιο αυτό απαντάται το ερώτημα **“Που θέλουμε να πάμε;”**, όπου με βάση τα πορίσματα των αναλύσεων του προηγούμενου σταδίου διαμορφώνεται το βασικό πλαίσιο στρατηγικής και διατυπώνεται το Όραμα και η Αποστολή της Δημοτικής Αρχής. Αυτά ακολούθως εξειδικεύονται σε στρατηγικούς στόχους, άξονες, μέτρα. Η διοικητική διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής:

4. Η επιστημονική ομάδα συντάσσει το **σχέδιο του στρατηγικού σχεδιασμού** του δήμου που περιλαμβάνει το **Όραμα** και την **Αποστολή** της δημοτικής αρχής και το υποβάλλει στην **Εκτελεστική Επιτροπή**.
5. Η Εκτελεστική Επιτροπή επικουρούμενη από την επιστημονική ομάδα εργασίας, **συνεργάζεται με τους όμορους δήμους** για τη διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων **υπερτοπικής ανάπτυξης** και την προώθηση τυχόν διαδημοτικών συνεργασιών.
6. Η Εκτελεστική Επιτροπή εισηγείται το σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.

¹ Εάν το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας δεν υποβάλλει εισήγηση εμπρόθεσμα στην εκτελεστική επιτροπή, το σχέδιο του επιχειρησιακού και τεχνικού προγράμματος του δήμου καταρτίζεται χωρίς αυτήν.

² Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (αντίστοιχα στα ελληνικά: δυνατά σημεία, αδύνατα σημεία, ευκαιρίες, απειλές).

7. Το Δημοτικό Συμβούλιο ψηφίζει το σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού του ΕΠ.
8. Το εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο κείμενο του στρατηγικού σχεδιασμού, τίθεται προς συζήτηση στη **Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης**. Αμέσως **δημοσιοποιείται για διαβούλευση και με την τοπική κοινωνία** (πολίτες, τοπικοί και υπερτοπικοί φορείς, ομάδες πολιτών) τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, (με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο (πρωτογενής έρευνα, online ερωτηματολόγια κ.λπ.). Κατά τη διάρκεια της δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά.
9. Οι **υπηρεσίες του δήμου** και των νομικών του προσώπων, αφού λάβουν υπόψη το εγκεκριμένο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη της διαδικασίας κατάρτισης του ΕΠ, προτείνουν με γραπτή εισήγηση τους, κατ' αντιστοιχία προς τους άξονες και τα μέτρα του στρατηγικού σχεδίου, τους **στόχους** της κάθε **υπηρεσίας** για την **επόμενη πενταετή περίοδο** ιεραρχημένους κατά σειρά προτεραιότητας και τις **δράσεις** που θα αναπτύξουν για την επίτευξη των στόχων αυτών.
10. Τα διοικητικά συμβούλια των ν.π. (ΚΕΚΠΑΠ, ΚΕΠΑΠ, Σχολικές Επιτροπές, ΔΕΥΑ) του δήμου, εντός **μιας εβδομάδας** από την εισήγηση των υπηρεσιών τους, **λαμβάνουν** απόφαση για τους στόχους και τις δράσεις που τα αφορούν.

1.4.3. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Σε αυτό το στάδιο απαντάμε στο ερώτημα **“Πώς θα πάμε εκεί;”**. Βρισκόμαστε στο σημείο όπου θα εκπονηθεί το Επιχειρησιακό Σχέδιο του δήμου, το οποίο θα αναλύει τους Άξονες και τα Μέτρα που καταρτίστηκαν από την προηγούμενη φάση του Στρατηγικού Σχεδιασμού, σε επιμέρους Στόχους, Δράσεις και Ενέργειες, εξειδικεύοντας έτσι τη στρατηγική του Δήμου. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο αναφέρεται τόσο σε δράσεις τοπικής ανάπτυξης, όσο και σε δράσεις εσωτερικής ανάπτυξης και ενσωματώνει αναλυτικό οικονομικό προγραμματισμό. Τα βήματα που αναφέρονται στο 3^ο στάδιο του ΕΠ, είναι τα ακόλουθα:

11. Η επιστημονική ομάδα επεξεργάζεται τις αναλύσεις και τις προτάσεις των υπηρεσιών, των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων, τις αποφάσεις των νομικών προσώπων και τις προτάσεις που προέκυψαν από τη διαδικασία διαβούλευσης και **συντάσσει το Επιχειρησιακό Σχέδιο του ΕΠ** που περιλαμβάνει και τη **μέθοδο εφαρμογής και παρακολούθησής του** και το υποβάλλει στην εκτελεστική επιτροπή.
12. Η Εκτελεστική Επιτροπή εισηγείται το ΕΠ στο ΔΣ για συζήτηση και ψήφιση, επισυνάπτοντας τις αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων των Νομικών Προσώπων του Δήμου. Το Δημοτικό Συμβούλιο λαμβάνει σχετική απόφαση.

13. Η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου αποστέλλεται στο Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών για έλεγχο. Για τον έλεγχο νομιμότητας υποβάλλεται παράλληλα με ευθύνη του Δημάρχου, έκθεση με τις διαδικασίες κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, εγκεκριμένη από το Δημοτικό Συμβούλιο.
14. Το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, μετά τον έλεγχο νομιμότητας, καταχωρείται στην ιστοσελίδα του Δήμου και δημοσιοποιείται στην τοπική κοινωνία με κάθε πρόσφορο μέσο (Δελτία Τύπου, Συνεντεύξεις, Δημοσιεύσεις) για λόγους διαφάνειας, αλλά και για να γίνει συνείδηση όλων των εμπλεκόμενων (πολιτών και φορέων).

1.4.4. Εφαρμογή και Παρακολούθηση του ΕΠ

Η παρακολούθηση του ΕΠ αποτελεί αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Επιτροπής με την υποστήριξη της υπηρεσίας προγραμματισμού του δήμου η οποία συντάσσει περιοδικές εκθέσεις με στοιχεία που συντάσσουν όλες οι υπηρεσίες του δήμου και τις υποβάλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο.

15. Η κατάρτιση, η αξιολόγηση και η επικαιροποίηση του ΕΠ σχετίζεται με την επίτευξη και την πρόοδο υλοποίησης των στόχων του Επιχειρησιακού Σχεδίου, που έχουν αποτυπωθεί εκτενώς στο προηγούμενο 3^ο στάδιο. Η παρακολούθηση του ΕΠ ειδικότερα περιλαμβάνει:

- Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των στόχων
- Παρακολούθηση των δεικτών
- Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας
- Εκτίμηση της αποδοτικότητας
- Επικαιροποίηση και αναθεώρηση του ΕΠ

με στόχο τόσο τον εντοπισμό καθυστερήσεων, δυσλειτουργιών ή αστοχιών, όσο και την έγκαιρη υποβολή εισήγησης για λήψη αποφάσεων και υλοποίηση διορθωτικών ενεργειών, ώστε να διασφαλιστεί η επιτυχής υλοποίηση του ΕΠ σε ορίζοντα πενταετίας. Στο δε 3^ο έτος υλοποίησης του ΕΠ, συντάσσεται **ενδιάμεση** και στο 4^ο έτος υλοποίησης (τελευταίο δίμηνο της δημοτικής περιόδου), συντάσσεται **τελική** έκθεση αξιολόγησης.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η παρακολούθηση του ΕΠ μέσα στο δήμο, αμέσως μετά το πέρας της κατάρτισης του ΕΠ θα αναπτυχθούν οι παρακάτω δύο υποστηρικτικές δράσεις:

- α) η διανομή μέσα στις οργανικές μονάδες εκλαϊκευμένου «**Οδηγού Υλοποίησης του ΕΠ του δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη**» που θα περιλαμβάνει τρόπους και παραδείγματα υλοποίησης των δράσεων, επίτευξης και μέτρησης των στόχων, β) η

διοργάνωση **εσωτερικής ημερίδας** κατά την οποία θα παρουσιαστούν ο σκοπός, οι στόχοι, τα μέτρα και οι δράσεις του ΕΠ.

1.5. Μέσα και Εργαλεία για την Κατάρτιση του Ε.Π.

Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος βασίζεται στη θεωρία του τοπικού αναπτυξιακού προγραμματισμού και στη θεωρία προγραμματισμού της δράσης δημόσιων οργανισμών, καθώς και στη διενέργεια πρωτογενούς και δευτερογενούς έρευνας, με τη χρήση και εφαρμογή των κατάλληλων μεθοδολογιών και εργαλείων.

- Για την περιγραφή του εξωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής του Δήμου αξιοποιήθηκαν υφιστάμενες εσωτερικές μελέτες, έγινε συλλογή και επεξεργασία στατιστικών δεδομένων από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), από ποικίλες άλλες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, καθώς και από μελέτες και έρευνες που κατά καιρούς έχουν εκπονηθεί για λογαριασμό διάφορων φορέων (δήμοι, περιφέρειες, υπουργεία, κ.λπ.). Επιπλέον, συγκεντρώθηκε βιβλιογραφικό υλικό από ηλεκτρονικά δημοσιεύματα και λοιπές πληροφορίες στο διαδίκτυο.
- Για την περιγραφή του εσωτερικού περιβάλλοντος του δήμου χρησιμοποιήθηκε ο υφιστάμενος Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) ΦΕΚ 1856/τ.Β'/2011, που τέθηκε σε εφαρμογή τον Οκτώβριο του 2011 και πραγματοποιήθηκαν επικοινωνίες και συναντήσεις με στελέχη του δήμου για τη συλλογή στοιχείων αναφορικά με την υφιστάμενη λειτουργία των υπηρεσιών του.
- Για την αξιολόγηση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος (μακρο-περιβάλλον) του δήμου και ειδικότερα για την ανάλυση των ισχυρών και αδύνατων σημείων του εσωτερικού περιβάλλοντος και την ανάλυση των ευκαιριών και των απειλών του εξωτερικού περιβάλλοντος, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος SWOT Analysis.
- Η Αποστολή του Δήμου είναι κοινή για όλους τους Δήμους και είναι η εξής: *«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του».*
- Το Όραμα του δήμου αποτελεί τη συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης της περιοχής αλλά και του ίδιου του Δήμου ως οργανισμού, για την επόμενη μεσο-μακροπρόθεσμη περίοδο, για την οποία θα επιδιωχθεί η εφαρμογή της αποτελεσματικότερης στρατηγικής με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση.
- Ο καθορισμός της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος βασίζεται σε μια ιεραρχική διαδικασία η οποία συνδέεται και είναι αποτέλεσμα των βημάτων που προηγήθηκαν, δηλαδή της αποτύπωσης και της αξιολόγησης του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος και των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης.

- Βάσει των κρίσιμων ζητημάτων που εντοπίστηκαν, τίθενται οι **γενικοί στρατηγικοί στόχοι** στους τομείς της τοπικής και της εσωτερικής ανάπτυξης, ομαδοποιημένοι ανά θεματική ενότητα (βλ. [σχήμα 1](#)).
- Οι στόχοι αυτοί οδηγούν στη διαμόρφωση των **Αξόνων Προτεραιότητας (ΑΠ)**, οι οποίοι και αποτελούν τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου. Κάθε ΑΠ ικανοποιεί έναν ή περισσότερους γενικούς στρατηγικούς στόχους.
- Οι γενικοί **στρατηγικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης** εντάσσονται σε ειδικό Άξονα Προτεραιότητας, ο οποίος αποσκοπεί στην ανάπτυξη του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων ως οργανισμών, και στη βελτίωση των σχέσεών τους με τους πολίτες, την πολιτεία αλλά και τους τοπικούς φορείς.

1.6. Η Ομάδα Εργασίας

1.6.1. Η Σημασία της Ομάδας Εργασίας (ΟΕ)

Η εκπόνηση του ΕΠ που εξ ορισμού αποτελεί ένα ιδιαίτερα πολύπλοκο και δύσκολο έργο, απαιτεί τη σύνθεση διαφορετικών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων με σημαντικό εύρος. Για το σκοπό αυτό μετά από εισήγηση του τμήματος Προγραμματισμού και Ανάπτυξης ο Δήμαρχος Πυλαίας – Χορτιάτη σύστησε Ομάδα Εργασίας (βλ. [σχήμα 2](#)) με συγκεκριμένους ρόλους και δεσμεύσεις και με αντιπροσωπευτικότητα επί του συνόλου των οργανικών μονάδων του δήμου.

Η Ομάδα Εργασίας (ΟΕ) καθόλη την περίοδο υλοποίησης του απαιτητικού έργου της εποπτεύεται από το Γενικό Γραμματέα του δήμου και απαρτίζεται από:

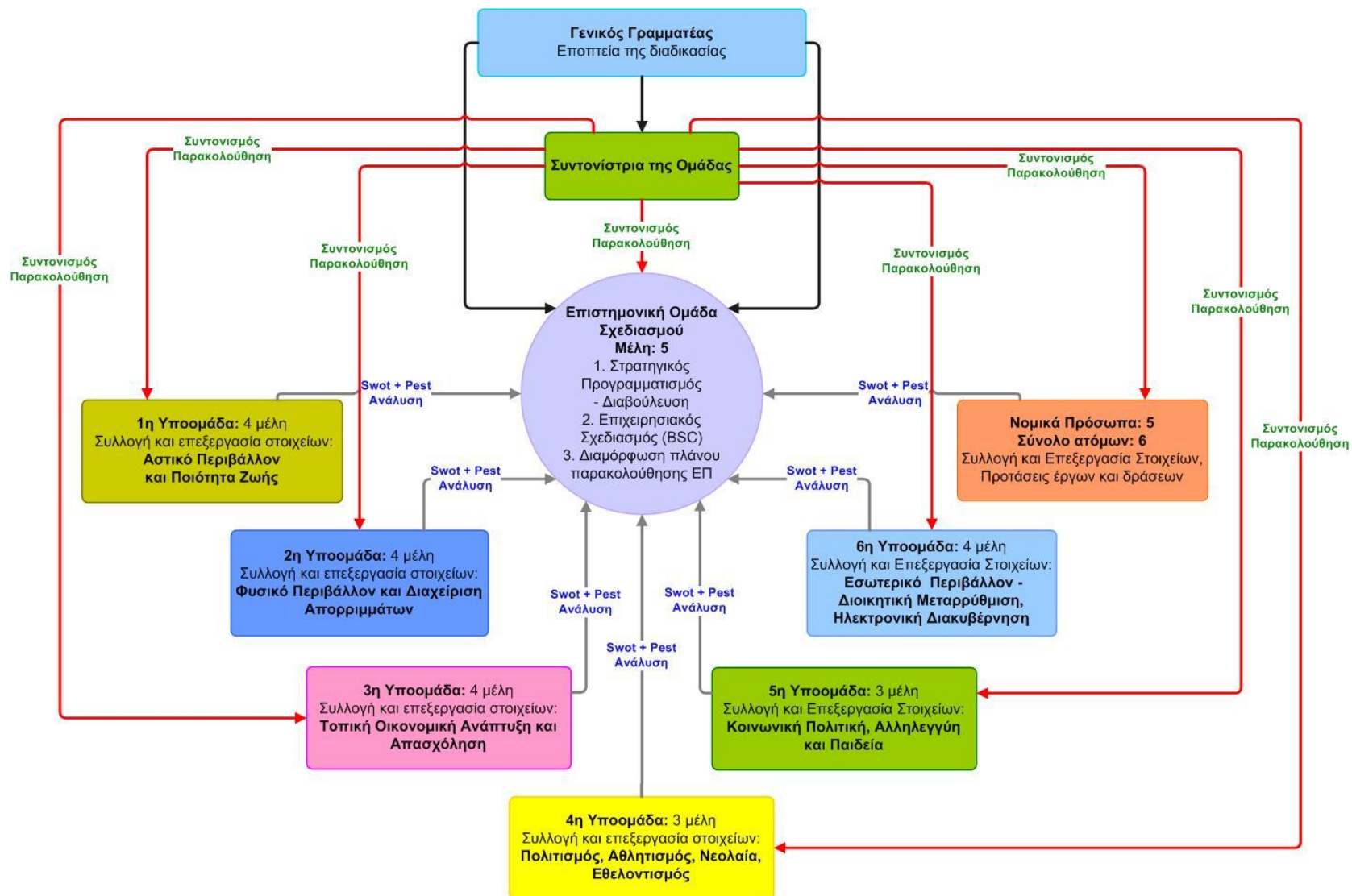
- ι) Τη συντονίστρια του έργου για την εκπόνηση του Ε.Π. του δήμου
- ιι) Μια (1) βασική επιστημονική ομάδα εργασίας (5 ατόμων) η οποία επικουρείται από
- ιιι) Επτά (7) θεματικές Υποομάδες (1-4 ατόμων) για την ολοκλήρωση του 1^{ου} σταδίου και του 3^{ου} σταδίου του ΕΠ

Στην ανωτέρω ομάδα εργασίας συμμετέχουν επίσης στελέχη των ν.π. του δήμου που ανέλαβαν: **α)** να συντονίσουν τις προβλεπόμενες διαδικασίες εντός των δομών τους και **β)** να τροφοδοτήσουν με τα απαραίτητα στοιχεία την επιστημονική ομάδα, για την υφιστάμενη κατάσταση, τα έργα και τις δράσεις που πρέπει να περιληφθούν στο ΕΠ του δήμου, αναφορικά με τους τομείς αρμοδιότητας των ν.π.

1.6.2. Η Εκπαίδευση της ΟΕ Η Εκπαίδευση της ΟΕ

Για την κατάλληλη προετοιμασία της ομάδας συνδιοργανώθηκε με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης (ΠΙΝΕΠΘ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), τετραήμερο εκπαιδευτικό εργαστήριο με θέμα την προετοιμασία της ομάδας για την εκπόνηση του ΕΠ του δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη.

Σχήμα 2. Διάρθρωση Ομάδας Εργασίας ΕΠ Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

4. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ & ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη ανήκει στην Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης (ΜΕΘ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ). Βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα της ΜΕΘ και στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), έτσι όπως αυτό αναφέρεται στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της ΠΚΜ (ΠΠΧΣΑΑ) (ΦΕΚ 218/τ.Β΄/2004 παρ. 83, σ. 2342).

Σύμφωνα δε με τον ορισμό που αποδίδει το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη βρίσκεται κεντρικά στο Νομό Θεσσαλονίκης, σε απόσταση 8 χλμ. βορειοανατολικά του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ) μέσα στην Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ). Οι Δημοτικές Ενότητες Πανοράματος και Πυλαίας αποτελούν τμήμα του ΠΣΘ, ενώ η Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη αποτελεί το ανατολικό τμήμα της περιαστικής ζώνης (ΠΖ) της πόλης. Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη συνορεύει με το Δήμο Λαγκαδά στα βόρεια και βορειοανατολικά, με το Δήμο Θέρμης στα νότια και νοτιοανατολικά και στα δυτικά με τους Δήμους Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών και Παύλου Μελά.

Τμήμα του βρέχεται από το Θερμαϊκό Κόλπο στα νοτιοδυτικά, ενώ στο ανατολικό τμήμα του περιλαμβάνονται ορεινές εκτάσεις με έντονο φυσικό ανάγλυφο και αξιόλογους φυσικούς πόρους, (το όρος Χορτιάτη, τα δάση Σείχ- Σου, Κουρί – Ασβεστοχωρίου και το άλσος Φιλύρου).

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη γειτνιάζει με το Αεροδρόμιο Μακεδονίας και τους μεγάλους οδικούς άξονες της Θεσσαλονίκης.

Το μεγαλύτερο υψόμετρο καταγράφεται στο όρος Χορτιάτη (1.201μ.), στους πρόποδες του οποίου είναι κτισμένος ο ομώνυμος οικισμός. Οι οικισμοί Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Φιλύρου βρίσκονται στη λοφοσειρά Ασβεστοχωρίου, σε υψόμετρο περίπου 600μ., στην οποία ξεχωρίζει το ύψωμα του Προφήτη Ηλία (738μ.). Το υψόμετρο του οικισμού Πανοράματος είναι 380 μ. Η δε παραθαλάσσια περιοχή του, ανήκε στον πρώην Δήμο Πυλαίας.

Ο δήμος Πυλαίας Χορτιάτη με βάση την απογραφή του 2011 χαρακτηρίζεται από αστικότητα βαθμού 1 (υψηλή αστικοποίηση) για όλες τις δημοτικές κοινότητες πλην της τοπικής κοινότητας Εξοχής που κατατάσσεται στις αγροτικές περιοχές με αστικότητα βαθμού 3.

1.7. Διοικητική οργάνωση – Οικιστική διάρθρωση

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη συγκροτήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/τ.Α΄/2010) Πρόγραμμα «Καλλικράτης». Με τη νέα διοικητική του οργάνωση άρχισε να λειτουργεί από την 1.1.2011. Αποτελείται από τις τρεις Δημοτικές Ενότητες: Πανοράματος, Πυλαίας και Χορτιάτη.

Ο πρώην Δήμος Χορτιάτη είχε συσταθεί σε εφαρμογή του Ν.2539/97 “Περί συγκρότησης της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης” γνωστός ως Σχέδιο «Καλποδίστριας» (ΦΕΚ 244/τ.Α’/04.12.1997), αποτελούμενος από τις πρώην Κοινότητες Ασβεστοχωρίου, Εξοχής, Φιλύρου και Χορτιάτη. Έδρα του Δήμου αποτελεί το Πανόραμα του πρώην Δήμου Πανοράματος.

Τα διοικητικά όρια του Δήμου περικλείουν έκταση **156.452** τ.χλμ., σύμφωνα, με τα στοιχεία κατανομής εκτάσεων της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΛΣΤΑΤ) (Πίνακας 2). Η έκταση του δήμου κατανέμεται ανά Δημοτική Ενότητα. Ειδικότερα, για τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη (πρώην Δήμος Χορτιάτη) οι εκτάσεις της κατανέμονται επιμέρους και ανά Δημοτική ή Τοπική Κοινότητα όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 2: Πίνακας εκτάσεων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Επίπεδο αναφοράς	Σύνολο εκτάσεων
	(τ.χλμ.) /ποσοστό
Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	20,790
% επί του συνόλου του Δήμου	13,29
Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	25,194
% επί του συνόλου του Δήμου	16,10
Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	110,468
% επί του συνόλου του Δήμου	70,61
Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου	34,644
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	31,36
% επί του συνόλου του Δήμου	22,14
Τοπική Κοινότητα Εξοχής	2,489
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	2,25
% επί του συνόλου του Δήμου	1,59
Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου	16,289
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	14,75
% επί του συνόλου του Δήμου	10,41
Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη	57,046
% επί του συνόλου της ΔΕ Χορτιάτη	51,64
% επί του συνόλου του Δήμου	36,47
Σύνολο Δήμου	156.452
% επί του συνόλου της ΠΕ Θεσσαλονίκης	4,25
Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης	3.680.000

1.7.1. Χωροταξική ένταξη

Από την αξιολόγηση της υφισταμένης κατάστασης που έγινε στα πλαίσια του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) για το οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) και του Νομού Θεσσαλονίκης, φαίνεται ότι κυριαρχεί η μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης και το αντίστοιχο Πολεοδομικό Συγκρότημα. Τις ίδιες ακριβώς εκτιμήσεις διατυπώνει και το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), το οποίο έχει εκπονηθεί παλαιότερα και βρίσκεται ήδη σε διαδικασία αναθεώρησης, με στόχο τον ενιαίο προγραμματισμό της περιοχής του ΠΣΘ. Σε ότι αφορά τη λειτουργική δομή του δήμου, η γειτνίαση και οι επιρροές από το Δήμο Θεσσαλονίκης έχουν άμεσες επιπτώσεις, καθώς υπάρχει εξάρτηση από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Οι επιπτώσεις αυτές επικεντρώνονται σε εξυπηρετήσεις ανώτερου και ανώτατου βαθμού του τριτογενή τομέα όπως είναι: οι υπηρεσίες, η ψυχαγωγία, οι μεταφορές.

Η θέση του Δήμου ως προς τα συγκοινωνιακά δίκτυα είναι σχετικά καλή, καθώς διέρχονται από αυτόν σημαντικοί υπερτοπικοί οδικοί άξονες. Παράλληλα βρίσκεται πολύ κοντά στο διεθνές αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», με το οποίο γειτνιάζει στο νοτιοανατολικό άκρο του. Αντίθετα, βρίσκεται σε απόσταση τόσο από το λιμάνι, όσο και από το σιδηροδρομικό σταθμό της Θεσσαλονίκης, στα οποία όμως η πρόσβαση επιτυγχάνεται σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, μέσω της περιφερειακής οδού της Θεσσαλονίκης. Επίσης υπάρχει άμεση και τακτική σύνδεση του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη με το Ν.Σ.Σ., μέσω και της δημόσιας αστικής συγκοινωνίας.

1.8. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

1.8.1. Πληθυσμιακή Εξέλιξη

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη παρουσιάζει τις τελευταίες δύο δεκαετίες σημαντική οικιστική ανάπτυξη και σταθερές τάσεις συγκέντρωσης πληθυσμού που σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής 2011 ανέρχεται σε **70.110** κατοίκους (βλ. διάρθρωση Πίνακες 3-6) γεγονός που τον καταδεικνύει στην 4^η θέση σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ των δήμων που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού, με ποσοστό μεγέθους ~ 41% από την προηγούμενη απογραφή του 2001.

Πίνακας 3: Πληθυσμός

Έκταση (τ. χλμ.):	156.452					
Πραγματικός Πληθυσμός:						
1991	40.513	2001	50.162	2011	70.110	
Πυκνότητα Πληθυσμού (άτομα/τ.χλμ):						
1991	0,260	2001	0,322	2011	0,450	

Πίνακας 4: Ηλικιακή κατανομή πληθυσμού

Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2011)					
	Πληθυσμός	0-14	15-34	35-64	≥65
Σύνολο Δήμου	70.110	12.858	17.649	30.527	9.076
ΔΕ Πανόραμα	17.444	3.214	3.798	8.016	2.416
ΔΕ Πυλαίας	34.625	6.001	9.373	14.874	4.377
ΔΕ Χορτιάτη	18.041	3.643	4.479	7.636	2.283

Πίνακας 5: Μεταβολή πληθυσμού

Έτος Απογραφής	1991	Μεταβολή %	2001	Μεταβολή %	2011	Μεταβολή από το 1991
Δ.Ε. Πανοράματος	9.438	53,16%	14.456	20,67%	17.444	84,83%
Δ.Ε. Πυλαίας	20.785	9,42%	22.744	52,24%	34.625	66,59%
Δ.Ε. Χορτιάτη	8.299	51,08%	12.538	43,89%	18.041	117,39%
Σύνολο Δήμου	38.522	29,12%	49.738	40,96%	70.110	82,00%

Όσον αφορά στην πυκνότητα του πληθυσμού αυτή έχει αυξηθεί από την τελευταία απογραφή του 2001 (0,45 από 0,32), γεγονός που δείχνει τη μεγάλη αύξηση των αναγκών σε εξυπηρετήσεις (δίκτυα, σχολεία, ύδρευση), τους κινδύνους για το περιβάλλον (ρύπανση, πυρκαγιές), την αστικοποίηση του πληθυσμού, και τυχόν αλλοιώσεις των κοινωνικών χαρακτηριστικών και των πολιτισμικών παραδόσεων του Δήμου. Από την άλλη, αυτή η συγκέντρωση πληθυσμού καταδεικνύει περαιτέρω προοπτικές τοπικής ανάπτυξης.

Πίνακας 6: Ομάδες Ηλικιών

Δήμος - ΔΕ	0-9 ετών	10-19 ετών	20-29 ετών	30-39 ετών	40-49 ετών	50-59 ετών	60-69 ετών	70 ετών & άνω	Μέση ηλικία
Δήμος	8.738	8.003	7.954	11.643	11.679	9.248	6.493	6.352	38,2
ΔΕ Πανοράμ.	2.032	2.247	1.681	2.294	3.094	2.625	1.778	1.693	
ΔΕ Πυλαίας	4.224	3.549	4.207	6.479	5.521	4.406	3.296	2.943	
ΔΕ Χορτιάτη	2.482	2.207	2.066	2.870	3.064	2.217	1.419	1.716	

Η μεγαλύτερη ηλικιακή συγκέντρωση παρουσιάζεται στην ηλικία μεταξύ 40 και 49 ετών που καταδεικνύει την τάση της γήρανσης του πληθυσμού. Σημαντική επίσης είναι η ηλικιακή συγκέντρωση μεταξύ 30 και 39 ετών που ακολουθεί, όπου με την

επίδραση των λουπών ηλικιακών στρωμάτων καθορίζεται η μέση ηλικία του δήμου στα 38,2 έτη.

Η δημογραφική γήρανση χαρακτηρίζει τις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες και αποτελεί αδιαμφισβήτητο φαινόμενο και της ελληνικής κοινωνίας. Ο δείκτης γήρανσης δείχνει ότι για κάθε ένα παιδί ηλικίας έως 14 ετών αντιστοιχούν 0,71 ηλικιωμένα άτομα για το σύνολο του δήμου και ανά ΔΕ αντιστοιχεί σε 0,75 για τη ΔΕ Πανοράματος, 0,73 για τη ΔΕ Πυλαίας και 0,63 για τη ΔΕ Χορτιάτη.

Πίνακας 7: **Δημογραφικοί δείκτες (2011)**

Δείκτης Γήρανσης	0,71
Δείκτης Εξάρτησης	0,46
Δείκτης Αντικατάστασης	1,03

Ο δείκτης εξάρτησης 0,46 ουσιαστικά μας δείχνει ότι κάθε 100 άτομα που ανήκουν στην παραγωγική ηλικία είναι υπεύθυνα για 46 άτομα μη παραγωγικής ηλικίας (παιδιά έως 14 ετών ή ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών) στο σύνολο του δήμου και ανά ΔΕ αντιστοιχεί σε 0,48 για τη ΔΕ Πανοράματος, 0,43 για τη ΔΕ Πυλαίας και 0,49 για τη ΔΕ Χορτιάτη. Ωστόσο γενικά συμπεράσματα σχετικά με τον δείκτη εξάρτησης θα πρέπει να εξάγονται με πολύ προσοχή και αυτό γιατί ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι στην πραγματικότητα πολύ μικρότερος της ηλικιακής ομάδας 15-64 λόγω της ανεργίας, όπως επίσης πολλά άτομα συνταξιοδοτούνται σε ηλικία μικρότερη των 65 ετών, ή ακόμα ότι σημαντικός αριθμός ατόμων δεν έχουν ενταχθεί στην αγορά εργασίας.

Ο δείκτης αντικατάστασης 1,03 εκφράζει τον αριθμό των νέων ηλικίας 15-19 που πρόκειται στα επόμενα χρόνια να αντικαταστήσει τα άτομα ηλικίας 60-64 που εξέρχονται από την παραγωγική διαδικασία. Έτσι, εάν ήθελε κανείς να υπολογίσει την πραγματική οικονομική εξάρτηση θα έπρεπε να λάβει υπόψη τον αριθμό των συνταξιούχων, των δικαιούχων παροχών λόγω μείωσης της απασχόλησης και των ανέργων σε σχέση με τον αριθμό των εργαζομένων που χρηματοδοτούν με τις εισφορές και τους φόρους τους τις κοινωνικές παροχές.

Σε σύγκριση με άλλους δήμους με χωρική αναφορά το Πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης διαπιστώνεται ότι ο δήμος μας με τους δήμους Κορδελιού - Ευόσμου, και Παύλου Μελά συγκεντρώνουν νεαρότερο πληθυσμό και αντίστοιχα μικρότερα ποσοστά γήρανσης του πληθυσμού.

Τα δεδομένα αυτά εκτιμάται ότι σχετίζονται με την πιο πρόσφατη οικιστική ανάπτυξη ορισμένων περιοχών, τόσο ως αποτέλεσμα της αποαστικοποίησης της Θεσσαλονίκης στην προηγούμενη εικοσαετία όσον αφορά στην περίπτωση του δήμου μας, αλλά και όσον αφορά στην επιλογή για εγκατάσταση των οικονομικών

μεταναστών στην περίπτωση των δυτικών δήμων της πόλης, σε συνάρτηση πάντα με τη διαθέσιμη γη για σύγχρονη κατοικία.

Πίνακας 8: Ποσοστά % ηλικιακών κατανομών στους Δήμους του ΠΣΘ

Ηλικιακή Κατανομή στους δήμους του ΠΣΘ						
Δήμοι ΠΣΘ	0-14	15-19	20-29	30-54	55-64	65-85
Δήμος Θεσσαλονίκης	10,36	5,90	17,00	33,36	12,15	21,23
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	13,47	5,59	13,94	36,90	12,79	17,27
Δήμος Κορδελιού - Εύοσμου	19,67	5,52	13,06	42,61	8,72	10,40
Δήμος Νεάπολης - Συκεών	15,61	5,52	12,17	38,89	11,39	16,39
Δήμος Παύλου Μελά	17,41	5,77	13,00	40,29	10,20	13,31
Δήμος Καλαμαριάς	14,30	4,88	11,48	39,30	12,78	17,23
Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	18,33	5,53	11,34	40,31	11,51	12,94

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

1.8.2. Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Όσον αφορά στη σύνθεση του πληθυσμού που κατοικεί στο δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη, παρατηρούμε ότι έχουν ελληνική υπηκοότητα (Πίνακας 9). Όσον αφορά στο φύλο ακολουθεί την εθνική τάση όπου υπερτερούν οι γυναίκες σε ποσοστό (51,08%). Στον δήμο καταγράφονται επίσης 41.056 (59%) άτομα που συνιστούν οικογένειες (έγγαμοι, χήροι, διαζευγμένοι) και 29.054 (41%) άγαμοι.

Επίσης, παρατηρείται αριθμός νοικοκυριών: **24.014** με σημαντική αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή του 2001 (μεταβολή από 2001: 58,12%). Το μέσο μέγεθος του νοικοκυριού αναφέρεται σε 2,8 άτομα, σχετικά αυξημένος σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο που είναι 2,6 άτομα/νοικοκυριό.

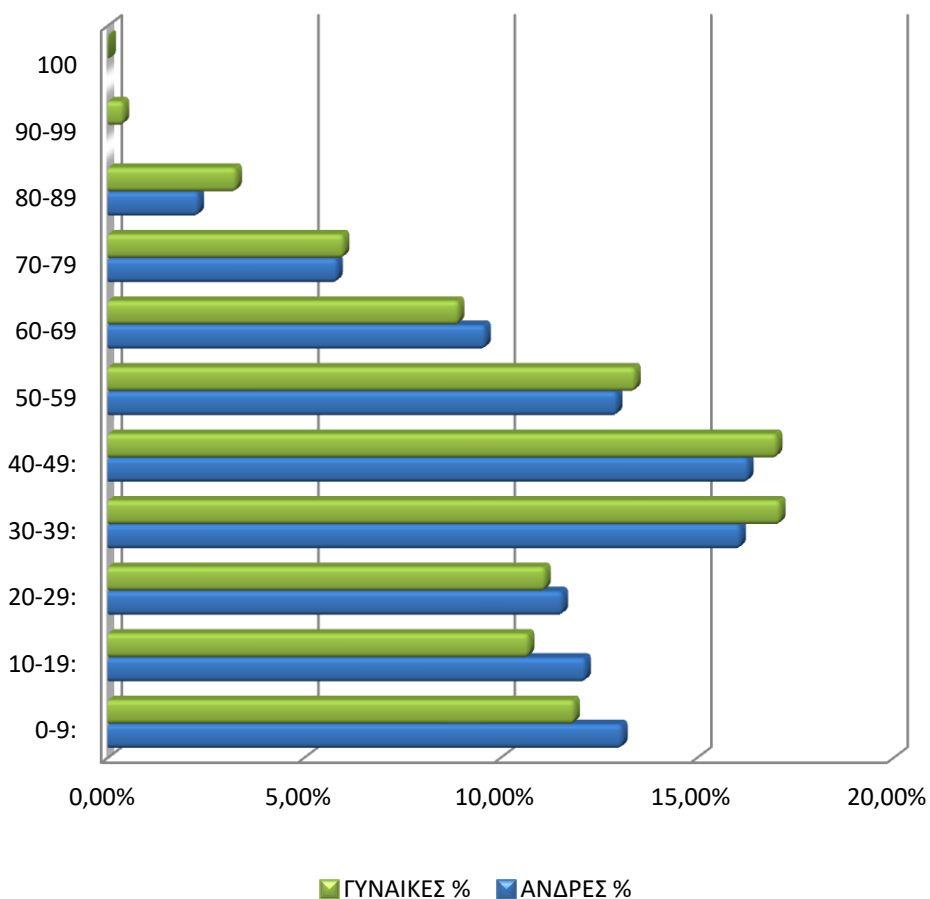
Πίνακας 9: Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Υπηκοότητα	
Ελληνική	Άλλης Χώρας
67.959	2.151

Φύλο		
	Άνδρες	Γυναίκες
ΔΕ Πανοράματος	8.388	9.056
ΔΕ Πυλαίας	17.000	17.625
ΔΕ Χορτιάτη	8.908	9.133
Σύνολο Δήμου	34.296	35.814

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

Γράφημα 1: Φύλο - ποσοστά

Οικογενειακή Κατάσταση			
Άγαμοι	Έγγαμοι και σε διάσταση	Χήροι	Διαζευγμένοι
29.054	35.962	3.364	1.730

Νοικοκυριά - Πυρηνικές Οικογένειες		
Αριθμός νοικοκυριών	Μέσο μέγεθος νοικοκυριού	Αριθμός πυρηνικών οικογενειών
24.014	2,84	19.970

Νοικοκυριά			
Δημοτικές Ενότητες	Νοικοκυριά 2001	Νοικοκυριά 2011	Μεταβολή %
ΔΕ Πανοράματος	4.189	5.975	42,64
ΔΕ Πυλαίας	7.257	11.860	63,43
ΔΕ Χορτιάτη	3.741	6.179	65,17
Σύνολο Δήμου	15.187	24.014	58,12

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

Όσον αφορά στο εκπαιδευτικό επίπεδο των κατοίκων του δήμου (Πίνακας 10) παρατηρούμε συγκέντρωση στη Β' βάρθμια εκπαίδευση και αμέσως μετά στην Γ' βάρθμια εκπαίδευση. Μεγάλη συγκέντρωση πτυχιούχων Γ' βάρθμιας εκπαίδευσης και κατόχων διδακτορικών και μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών παρατηρείται κατ' αναλογία πληθυσμού στη ΔΕ Πανοράματος με διαφορά από τις άλλες ΔΕ (Πίνακας 11). Σε γενικές γραμμές εντοπίζεται στον τοπικό πληθυσμό σημαντικό απόθεμα σε σπουδές και επαγγελματικές γνώσεις, γεγονός που σημαίνει ότι μπορεί να συνεισφέρει στην ώθηση της τοπικής οικονομίας και στην αύξηση της απασχόλησης.

Πίνακας 10: Επίπεδο Εκπαίδευσης

Ολοκληρωμένο Επίπεδο Εκπαίδευσης			
Πρωτοβάθμια	Β'-βάθμια – Μετα Β' βάρθμια	Γ' βάρθμια	Λοιπά
9.070	27.107	21.689	6.427

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

Πίνακας 11: Ανάλυση επιπέδου εκπαίδευσης

Περιγραφή	Διδακτο- ρικό	Μεταπτυ- χιακό	Πτυχίο Πανεπιστ- -ισότιμων σχολών	Πτυχίο ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ και ισότιμων σχολών	Πτυχίο ανώτερ. Επαγγ. σχολών	Πτυχίο μετα-Β' βάθμιας εκπαίδ. (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.)	Απολυτή- ριο Λυκείου	Πτυχίο Επαγγ.	Πτυχίο Επαγγ. Σχολών	Απολ. τρίταξίου Γυμνασί- ου	Απολ. Δημ/κού	Δίχως Απολ. Δημοτ. Με γνώση γραφής - ανάγν.	Ολοκληρ- ωσε την προσχ. αγωγή	Δεν γνωρίζει γραφή - ανάγν.	Γεννηθέν- τες την 1/12005 και μετά
Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	1.170	2.767	13.332	3.846	574	4.047	14.624	1.741	1.227	5.468	9.070	1.074	4.969	384	5.817
ΔΕ Πανοράματος	560	1.093	4.540	719	166	897	3.830	145	111	1.115	1.561	77	1.315	41	1.274
ΔΕ Πυλαίας	485	1.318	6.520	2.098	252	2.132	7.257	881	578	2.600	4.610	561	2.133	243	2.957
ΔΕ Χορτιάτη	125	356	2.272	1.029	156	1.018	3.537	715	538	1.753	2.899	436	1.521	100	1.586

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία από τα στοιχεία της απογραφής 2011

1.9. Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία

Η αναπτυξιακή δραστηριότητα του δήμου πέρα από τις εξυπηρετήσεις που αναπτύσσονται για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων του, σχετίζεται άμεσα και με αυτές της πόλης της Θεσσαλονίκης λόγω γειτνίασης, με σημαντική επίδραση στην τοπική οικονομία καθώς δημιουργεί αλληλεξαρτήσεις σε εξυπηρετήσεις ανώτερου και ανώτατου βαθμού, σε τομείς όπως: οι υπηρεσίες υγείας, σίτισης και διαμονής, ψυχαγωγίας, μεταφορών κ.ά. Τις τελευταίες δύο δεκαετίες παρουσιάζεται σημαντική οικιστική ανάπτυξη και σταθερές τάσεις συγκέντρωσης του πληθυσμού, φαινόμενο άμεσα σχετιζόμενο με την αποαστικοποίηση της πόλης της Θεσσαλονίκης.

1.9.1. Τοπική Ανάπτυξη

Σε όλες τις Δ.Ε. παρατηρείται μικρή έως και μηδαμινή δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα και ελάχιστη στο δευτερογενή με παρουσία κυρίως στην ΔΕ Πυλαίας με μονάδες όπως της ΙΟΝ (σοκολατοποιία), της ΚΛΙΜΑΤΕΧΝΙΚΗΣ κ.ά.

Όσον αφορά στον τριτογενή τομέα σε όλες τις Δ.Ε. λειτουργεί οργανωμένη τοπική αγορά, με πλήθος και ποικιλία εμπορικών επιχειρήσεων που εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες των κατοίκων. Καταγράφονται καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινού, καταστήματα εξυπηρετήσεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών.

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμοδία υπηρεσία άδειων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπά συναφή:

- στη Δ.Ε Πανοράματος καταγράφονται ~210 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος,
- στη Δ.Ε. Χορτιάτη λειτουργούν ~300 καταστήματα,
- ενώ στη Δ.Ε. Πυλαίας ~ 680 καταστήματα και ~25 επιχειρήσεις ψυχαγωγίας και αναψυχής (θέατρα, κινηματογράφοι, λούνα παρκ).

Στην εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας παρατηρείται μεγάλη ανάπτυξη εμπορικών κέντρων τα οποία διαθέτουν ποικίλες αστικές δραστηριότητες και συγκεντρώνουν πολύ κόσμο, λειτουργώντας ως υπερτοπικοί πόλοι. Οι συνολικές επιφάνειές τους είναι αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Καταγράφονται τέσσερις (4) μεγάλες μονάδες: «ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ», «FLORIDA», «MEDITERRANEAN COSMOS» και «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ». Στον εμπορικό κλάδο υπάρχουν ακόμα τα πολυκαταστήματα μέτρων «CARRFURE», «THE MART» (τα γνωστά πρώην ΜΑΚΡΟ), «PRAKTIKER», «IKEA», «JUMBO», καθώς μεγάλος αριθμός αντιπροσωπειών και άλλων καταστημάτων σπάνιου εμπορίου. Στην ίδια περιοχή εδρεύουν επίσης, το πάρκο επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας «ΤΕΧΝΟΠΟΛΗ» και το ευρωπαϊκό κέντρο για την ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης CEDEFOP. Επίσης στο χώρο του

αθλητισμού λειτουργεί το γήπεδο ΡΑΟΚ SPORTS ARENA της ομάδας καλαθοσφαίρισης του Πανθεσσαλονίκειου Αθλητικού Ομίλου Κωνσταντινοπολιτών (ΠΑΟΚ).

Στα όρια του δήμου επίσης λειτουργούν μεγάλοι ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς υγείας όπως: το Γενικό Νοσοκομείο «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ» στην Εξοχή, η πολυκλινική «ΆΓΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ» στο Πανόραμα, το «ΔΙΑΒΑΛΚΑΝΙΚΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ», η ιδιωτική μαιευτική κλινική «ΓΕΝΕΣΙΣ», το κέντρο αποκατάστασης και αποθεραπείας Euromedica «ΑΡΩΓΗ» Θεσσαλονίκης, η κλινική ζώων «ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» στην Πυλαία. Στους προνοιακούς φορείς ανήκουν: το «ΪΔΡΥΜΑ ΚΩΦΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ», το παράρτημα του «ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» (πρώην «Άγιος Δημήτριος»), το ν.π.ι.δ. για την προστασία κοριτσιών «ΜΕΛΙΣΣΑ», το «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΧΩΡΙΟ» στο Φύλυρο κ.ά.

Στον τομέα του τουρισμού, λειτουργούν τέσσερις ξενοδοχειακές μονάδες κατηγορίας 5, 4 και 3 αστέρων: «ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ», «ΑΣΤΕΡΙΑ», «ΠΕΥΚΑ» και «ΝΕΦΕΛΗ» δυναμικότητας 99, 50, 50 και 70 δωματίων αντίστοιχα.

Στον τομέα της εκπαίδευσης εντοπίζονται οι σημαντικότερες εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων στο ΠΣΘ. Καταγράφονται το «ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ», η «ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ», το κολέγιο «ΚΑΛΑΜΑΡΙ», η «ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ», το «ΑΡΣΑΚΕΙΟ», τα εκπαιδευτήρια «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ», τα «ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ», το «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ», η ανώτατη διακλαδική «ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΕΜΟΥ».

Τέλος, σε όλη τη δημοτική επικράτεια και ιδίως στη Δ.Κ. Χορτιάτη, από τη δεκαετία ακόμη του '70 παρατηρείται σημαντική γαστρονομική δραστηριότητα με πλήθος καταστημάτων εστίασης που φιλοξενούν καθημερινά επισκέπτες και εκδρομείς από την ευρύτερη περιοχή και την πόλη της Θεσσαλονίκης.

1.9.2. Σημεία Ειδικού Ενδιαφέροντος

Τα κυριότερα σημεία ειδικού ενδιαφέροντος του δήμου εντοπίζονται σε χώρους σχολικές μονάδες – χώρους εκπαίδευσης (βλ. ενότητα 5.3), δημόσιες υπηρεσίες, δημοτικά κτίρια, πολιτιστικές και αθλητικές εγκαταστάσεις.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα κύρια σημεία ειδικού ενδιαφέροντος του δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη.

Πίνακας 12: Κύρια Σημεία Ειδικού Ενδιαφέροντος Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

I. Δημόσιες Υπηρεσίες

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
1.	Πυλαία	Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ZEDA

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
2.	Πυλαία	Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ΖΕΔΑ
3.	Πυλαία	Διαχειριστική Αρχή Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Εδαφικής Συνεργασίας	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ΖΕΔΑ
4.	Πυλαία	ΑΣΕΠ Θεσσαλονίκης	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ΖΕΔΑ
5.	Πυλαία	ΣΑΣΘ – Συμβούλιο Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης	Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 - κτίριο ΖΕΔΑ
6.	Πυλαία	CEDEFOP - Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	Ευρώπης 123
7.	Πυλαία	Ζ' Δ.Ο.Υ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Νικ. Πλαστήρα 57
8.	Πυλαία	ΕΦΕΤ – Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων	Πατριαρχικό & Αγίου Γεωργίου 5, Εντός Συγκροτήματος Γραφείων Cosmos Offices
9.	Πυλαία	Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών Ερευνητικό και Τεχνολογικό Ινστιτούτο	Τέρμα Δασυλίου
10.	Εξοχή	Περιφερειακό Εργαστήριο Δημόσιας Υγείας	Λεωφόρος Παπανικολάου εντός του ομώνυμου Νοσοκομείου

II. Δημοτικές Υπηρεσίες

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
1.	Πανόραμα	Δημαρχείο Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη	Απ. Σαμανίδη 21
2.	Πανόραμα	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών	Πλατεία Δημαρχείου
3.	Πανόραμα	Αντιδημαρχία Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας, Παιδείας	Αγ. Γεωργίου 4
4.	Πανόραμα	ΚΕΠ Υγείας	Σταδίου 2Α
5.	Πυλαία	Δημοτικό Κατάστημα (Αποκεντρωμένη Υπηρεσία Πυλαίας και Πολεοδομία)	Κ. Παλαιολόγου 1
6.	Πυλαία	Τεχνική Υπηρεσία	Φιλίππου 52
7.	Πυλαία	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών	Μ. Αλεξάνδρου 47
8.	Πυλαία	Εργοτάξιο	Απόλλωνος 45-47
9.	Ασβεστοχώρι	Δημοτικό Κατάστημα	Δημοκρατίας 1
10.	Ασβεστοχώρι	Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών	Δημοκρατίας 12
11.	Εξοχή	Δημοτικό Κατάστημα	Λεωφ. Παπανικολάου 32
12.	Φίλυρο	Δημοτικό Κατάστημα	Πλατεία Ελευθερίας
13.	Χορτιάτης	Δημοτικό Κατάστημα	Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου 102

III. Δημοτικές Υπηρεσίες Αθλητισμού και Πολιτισμού

α/α	Περιοχή	Υπηρεσία	Διεύθυνση
1.	Πανόραμα	Αθλητικό Κέντρο	1 ^ο χλμ. Πανοράματος – Θέρμης
2.	Πυλαία	Αθλητικό Κέντρο	Εγνατίας 114 & Ισμήνης
3.	Ασβεστοχώρι	Αθλητικό Κέντρο	Περιοχή Στροφή Κουρί
4.	Πανόραμα	Αίθουσα Λίτσα Φωκίδα και Αμφιθέατρο	Απ. Σαμανίδα 21
5.	Πανόραμα	Αμφιθέατρο	Απ. Σαμανίδα 21
6.	Πυλαία	Πολιτιστικό Κέντρο (Πέτρινο)	Πολυτεχνείου 20
7.	Πυλαία	Πολιτιστικό Κέντρο Μαλακοπής	ΚΑΠΗ – Αγ. Χριστοφόρου 1
8.	Ασβεστοχώρι	Αίθουσα Πολιτισμού	Αγίου Γεωργίου
9.	Φίλυρο	Αίθουσα Πολιτισμού	ΓΕΛ - 25 ^{ης} Μαρτίου 10
10.	Χορτιάτης	Αίθουσα Πολιτισμού	Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου 102

5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Σε αυτήν την ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία που αφορούν στην αποτύπωση και αξιολόγηση των χαρακτηριστικών των φυσικών πόρων, των προβλημάτων ρύπανσης, των υποδομών εξυπηρέτησης δικτύων, της καθαριότητας, των υποδομών και δράσεων πολιτικής προστασίας, των υποδομών Δημοτικής Συγκοινωνίας και των πολεοδομικών χαρακτηριστικών του Δήμου ανά δημοτική ενότητα.

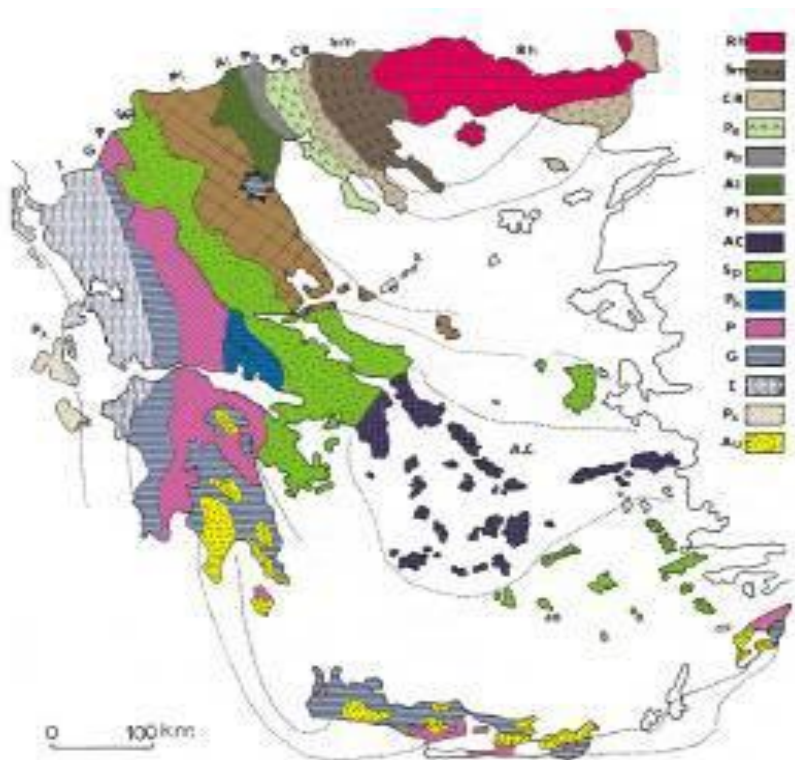
1.10. Φυσικό Περιβάλλον

1.10.1. Γεωμορφολογία – Φυσική Γεωγραφία

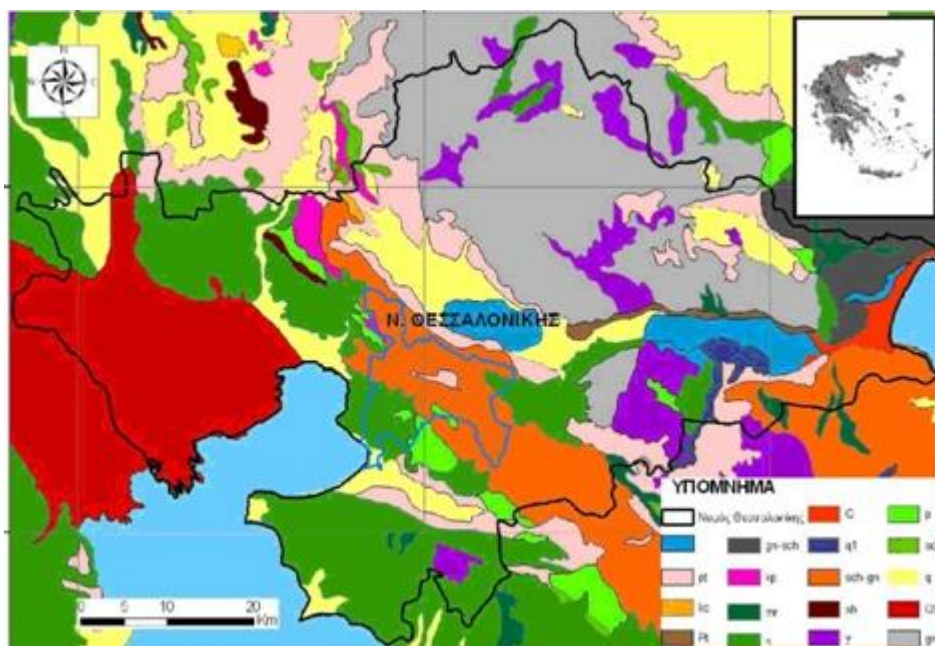
Γεωλογία

Από γεωτεκτονική άποψη, η περιοχή του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη τοποθετείται μεταξύ της ελληνικής ενδοχώρας και των εσωτερικών ελληνίδων ζωνών (Εικόνα 1). Ειδικότερα συναντώνται οι εξής δύο από τις γεωτεκτονικές ζώνες του Ελληνικού χώρου: (1) η **Περιοδοπική ζώνη** στο ανατολικό τμήμα και (2) η **ζώνη Αξιού (Παιονίας – Πάικου – Αλμωπίας)** στο δυτικό τμήμα της περιοχής του Δήμου (Μουντράκης, 1985).

Εικόνα 1. Θέση της περιοχής Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη στο γεωτεκτονικό χάρτη της Ελλάδας (URL17).

Εικόνα 2. Γεωλογικός χάρτης της περιοχής νομού Θεσσαλονίκης

Επεξήγηση συμβολισμών υπομνήματος γεωλογικού χάρτη νομού Θεσσαλονίκης (ΙΓΜΕ 1983), στον οποίο απεικονίζονται τα όρια του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη (διαγραμμισμένη περιοχή σε μπλε περίγραμμα).

- **Pt:** Μειοπλειόκαινο (Ανώτ. Μειόκαινο- Πλειόκαινο). Λιμναίες και χερσαίες αποθέσεις: κροκαλοπαγή, άμμοι, μάργες, κοκκινοχώματα, μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι, άργιλοι. Ενίοτε λιγνίτες. Θαλάσσιες αποθέσεις: τα παραπάνω κλαστικά ιζήματα και ενίοτε στρώματα γύψου. Συνήθως απουσιάζουν τα κοκκινοχώματα. Περιλαμβάνονται και αποθέσεις υφάλμυρης φάσεως.
- **Sch-gn:** Αμφιβολίτες και γνεύσιοι.
- **P:** Πλειόκαινο. Λιμναίες αποθέσεις: κροκαλοπαγή, άμμοι, άργιλοι, μάργες, μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι και συχνά στρώματα λιγνίτη.
- **N:** Ασβεστόλιθοι, γραουβάκες, σχιστόλιθοι, πρασινίτες, ηφαιστίτες.
- **P:** Τεταρτογενές (αδιαίρετο). Θαλάσσιοι ή χερσαίοι σχηματισμοί μη διαχωριζόμενοι.
- **kr :** Κρυπτοφλύσχης.

Η γεωλογία των πετρωμάτων της περιοχής του Δήμου, φαίνεται στο γεωλογικό χάρτη.

Στο βορειοανατολικό τμήμα του Δήμου, οι κορυφογραμμές του όρους Χορτιάτη και οι λόφοι που τις περιβάλλουν, αποτελούνται από Μεσοζωικά βασικά και υπερβασικά πετρώματα οφειολιθικών σειρών (π.χ. γάββροι, περιδοτίτες, πυρόξενοι), επιγνεύσιοι και φυλλίτες. Βόρεια και βορειοδυτικά του όρους Χορτιάτη, το υπόβαθρο των γύρω βουνών και λόφων αποτελείται κυρίως από

φυλλίτες, οι οποίοι μεταβαίνουν σε ιζήματα φλύσχη, ψαμμιτικούς ασβεστόλιθους και ψαμμίτες του Μεσοζωικού.

Οι τεμαχισμένες λοφώδεις περιοχές κατά μήκος των δυτικών και ανατολικών παραλιών του Θερμαϊκού κόλπου αποτελούνται κυρίως από Μειοκαινικές–Πλειστοκαινικές λιμναίες και χερσαίες αποθέσεις κυρίως ψαμμιτικές και μαργαϊκές.

Τέλος, οι τεκτονικές κοιλάδες της Μυγδονίας, των Βρωμολιμνών και του Ανθεμούντα έχουν πληρωθεί με Ολοκαινικές αποθέσεις, ενώ η κοιλάδα του Ζαγκλιβερίου καλύπτεται κυρίως από Μειοκαινικές και Πλειστοκαινικές αποθέσεις, που στην πλειοψηφία τους είναι ψαμμιτικές (Ψιλοβίκος, 1977).

1.10.2. Φυσικοί πόροι και οικοσυστήματα

Ο Δήμος Πυλαίας- Χορτιάτη χαρακτηρίζεται ως ένας δήμος Ορεινός. Το σύνολο του καταλαμβάνεται από ορεινές περιοχές σε ποσοστό 52,14% επί της συνολικής γεωγραφικής του έκτασης. Η μέγιστη τιμή υψομέτρου παρουσιάζεται στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη και είναι ίση με 1201μ ενώ η ελάχιστη τιμή υψομέτρου παρουσιάζεται στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας και είναι ίση με 0μ.

Η συνολική γεωγραφική έκταση του Δήμου ανέρχεται σε 156.452 τ.χλμ. και σε αυτήν απαντώνται εκτάσεις ορεινές, ημιορεινές, παράκτιες με δάση, βοσκοτόπια και καλλιεργούμενες εκτάσεις που επιτρέπουν την ανάπτυξη διαφορετικών οικοσυστημάτων, περιοχές εξόρυξης ορυκτών και προστατευόμενες περιοχές.

A1. Ορεινοί όγκοι

Ως ορεινοί όγκοι του δήμου αναφέρονται το όρος Χορτιάτη (1.201 μ.) στους πρόποδες του οποίου είναι κτισμένος ο ομώνυμος οικισμός καθώς και η λοφοσειρά Ασβεστοχωρίου (600 μ) όπου βρίσκονται οι οικισμοί Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Φιλύρου.

A2. Δάση

Μέσα στα γεωγραφικά όρια του Δήμου εκτείνονται μεγάλες δασικές εκτάσεις στις οποίες διακρίνουμε:

- Τμήμα του περιαστικού δάσους «Σείχ-Σου ή Κέδρινου Λόφου» που βρίσκεται στη ΔΕ Πυλαίας και στη ΔΕ Χορτιάτη. Η έκταση του ανέρχεται σε 5.100 στρέμματα και αποτελεί το 17% της συνολικής έκτασης του δάσους.
- «Άλσος Αναλήψεως», η έκταση του ανέρχεται σε 100 στρέμματα και το «Δημοτικό Δασόκτημα Πανοράματος» που βρίσκονται στη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος.
- Δάσος «Χορτιάτη», Δημοτικό δάσος «Κουρί» και «Άλσος Φιλύρου» των οποίων η συνολική έκταση ανέρχεται σε 9.100 στρέμματα και βρίσκονται στη ΔΕ Χορτιάτη.

A3. Βοσκοτόποι – Καλλιεργήσιμες εκτάσεις

Στο Δήμο συναντώνται, επίσημα καταγεγραμμένα, καλλιεργήσιμες εκτάσεις και βοσκοτόπια κυρίως στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη σε έκταση 18.000 στρέμματα και 75.000 στρέμματα αντίστοιχα. Οι εκτάσεις αυτές αντιπροσωπεύουν το 1,12% και 6,27% των αντίστοιχων συνολικών εκτάσεων του νομού Θεσσαλονίκης.

A4. Προστατευόμενες Περιοχές

Εντός των ορίων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη υπάρχουν συνολικά δύο (2) προστατευόμενες περιοχές με ιδιαίτερα μεγάλη περιβαλλοντική αξία:

- Ο Χορτιάτης ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) που είναι μέρος της ευρύτερης προστατευόμενης περιοχής με κωδικό GR 1220009 (αριθ.ΓΔ/2193/9.10.73 και ΓΔ/405/11.5.92 αποφάσεις καθορίστηκαν τα όρια που εντάσσονται ως ζώνη προστασίας στο ΠΔ/17.1.94 (ΦΕΚ 561/τ.Δ'/6.6.94).
- Ο Κέδρινος λόφος ή Σέιχ Σου ως «Προστατευόμενο Φυσικό Τοπίο» ή «Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους», με κωδικό ΑΤ 4011119. (αριθ.ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3503/72155/1.3.84 (ΦΕΚ 148/τ.Β'/84) Υ.Α. και αριθ.Γ/1834/37917 (ΦΕΚ 549/τ.Β'/9.8.84 Υ.Α)

Οι ζώνες προστασίας «του υγροτοπικού συστήματος των λιμνών Βόλβης – Κορώνειας και της ευρύτερης περιοχής τους», που καθορίστηκαν σύμφωνα με το ΦΕΚ 248/τ.Δ'/5.3.2004 (απόφαση 6919/11.2.2004) περιλαμβάνουν και το Δήμο Πυλαίας Χορτιάτη. Συγκεκριμένα στην Ζώνη Β εντάσσεται μια μικρή έκταση στα βόρεια και ανατολικά του δήμου, ενώ στην Ζώνη Γ συμπεριλαμβάνονται σημαντικές εκτάσεις του Ασβεστοχωρίου και Χορτιάτη.

A5. Βλάστηση και καλλιέργειες γης

Η περιοχή του Δήμου καλύπτεται τόσο από φυσική βλάστηση όσο και από καλλιέργειες.

Οι βρόχινες σοδειές (δημητριακά, αμύγδαλα, ελιές) συγκεντρώνονται στις λιγότερο τεμαχισμένες λοφώδεις περιοχές και στις πεδιάδες κυματοειδούς μορφής με μεγαλύτερες κλίσεις.

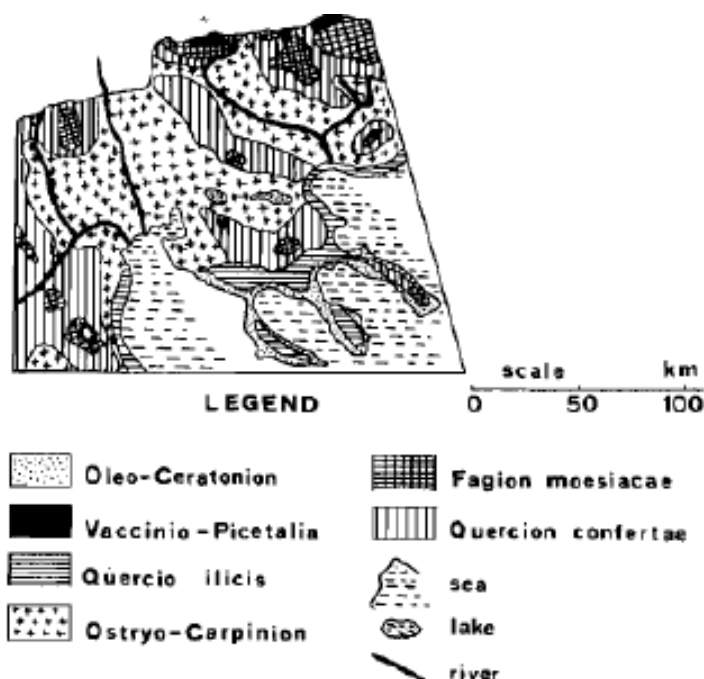
Η φυσική βλάστηση ανήκει (Εικόνα 3):

I. Στην **παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης “Quercetalia pubescentis”**, η οποία περιλαμβάνει τις δύο υποζώνες Ostryo-Carpinion και Quercion-Confertae.

Η ζώνη αυτή είναι λοφώδης, υποορεινή και αρχίζει από υψόμετρο 250 m φτάνοντας μέχρι τα 1100 m. Τα κυριότερα είδη που εμφανίζονται σε αυτή είναι η πλατύφυλλη δρυς (*Quercus conferta*) και η καστανιά (*Castanea sativa*).

Στα υψηλότερα ακαλλιεργήτα τμήματα των λόφων και τα κατώτερα τμήματα των ορέων, όπως επίσης στους απομονωμένους λόφους των πεδινών περιοχών

λοφοειδούς μορφής, εμφανίζεται η υποζώνη “**Ostryo-Carpinion**”. Η υποζώνη αυτή περιλαμβάνει τις πλέον επικρατούσες υποζώνες της *Coccifero-Carpinetum* και *Carpinetum-Orientalis*.

Εικόνα 3. Φυτο-κοινωνιολογικός χάρτης του νομού Θεσσαλονίκης και των περιχώρων (Ντάφης, 1973).

Η υποζώνη **Coccifero-Carpinetum** καταλαμβάνει σημαντική έκταση στη βόρεια Ελλάδα. Η σημερινή μεγάλη έκταση των κοκκοφόρων δρυών (*Q. Coccifera*) ή πρίνων ή πουρναριών, πρέπει να αποδοθεί στις ανθρωπογενείς επιδράσεις και στη μεγάλη αντοχή του πρίνου στη βοσκή, στις πυρκαγιές και σε άλλες καταστροφικές επεμβάσεις. Στην υποζώνη *Coccifero-Carpinetum* συνήθως κυριαρχεί η χαρακτηριστική φυσιογνωμία του *Pseudomaqui* (το επικρατέστερο χαρακτηριστικό του Μεσογειακού οικοσυστήματος), καθώς και τα δάση χνοώδους και πλατύφυλλης δρυός (*Q. Pubescentis* and *Conferta*).

Η υποζώνη **Quercion- Confertae** ή υποζώνη ξηρόφιλων φυλλοβόλων δασών χαρακτηρίζεται ως λοφώδης, υποορεινή, ορεινή και καταλαμβάνει σημαντική έκταση, η οποία μειώνεται από βορρά προς νότο. Το 1/3 των ελληνικών δασών ανήκει στην εν λόγω υποζώνη.

II. Στην **ορεινή υποαλπική ζώνη βλάστησης “Fagetalia”** ή ισοδύναμα ζώνη δασών οξιάς-ελάτης και ορεινών παραμεσόγειων κωνοφόρων με την κυρίαρχη χαρακτηριστική υποζώνη “*Fagion moesiaca*” (Astaras and Silleos, 1984).

Η υποζώνη “*F. moesiaca*” καλύπτει τα υψηλότερα τμήματα του όρους Χορτιάτη. Αποτελείται από δάση οξιάς και εμφανίζεται σχεδόν αποκλειστικά επί πυριτικών

πετρωμάτων. Στα κατώτατα τμήματα των ορέων εμφανίζεται η υποζώνη Quercion confertae.

A6. Χλωρίδα – Πανίδα

Χλωρίδα

Στην Ελλάδα, κατά τον Σ. Ντάφη διαμορφώνονται πέντε κύριες ζώνες βλάστησης που διακρίνονται σε επιμέρους υποζώνες. Εκτός από αυτές υπάρχουν και περιοχές όπου επικρατούν ακραίες συνθήκες και εμφανίζεται βλάστηση που δεν είναι συνδεδεμένη με τις παραπάνω ζώνες και χαρακτηρίζεται αζωνική.

Στον Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη, η φυσική βλάστηση ανήκει φυτοκοινωνιολογικά κύρια στην Παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης (Quercetalia pubescentis) και ειδικότερα στην υποζώνη της Ostrygo – Carpinion και στον αυξητικό χώρο (φυτοκοινωνική ένωση) Coccifero – Carpinrtum.

Στην περιοχή αυτή συναντούμε τις παρακάτω διαπλάσεις:

- **Διάπλαση αείφυλλων – πλατύφυλλων.**

Ενδεικτικά είδη: δρύες (*Quercus pubescens*, *Quercus conferta*), πρίνος (*Quercus coccifer*)

- **Διάπλαση κωνοφόρων(κυρίως από αναδασώσεις).**

Ενδεικτικά είδη δέντρων: πεύκη τραχεία(*Pinus brutia*), πεύκη χαλέπιος(*Pinus halepensis*), κουκουναριά(*Pinus pinea*), κυπαρρίσι (*Cupressus sp*), κέδρος(*Cedrus sp*)

Ενδεικτικά είδη θάμνων: κίστος (*Cistus incanus*), κράταιγος (*Crataegus monogyna*), άρκευθος (*Junimerus sp*), βάτος (*Rubus canescens*)

Ενδεικτικά είδη ποών: *Dactylis glomerata*, *Festuca sp*, *Hypericum perforatum*

- **Διάπλαση παραποτάμιας βλάστησης (αζωνική βλάστηση).**

Ενδεικτικά είδη: πλάτανος(*Platanus Orientalis*), λεύκη (*Populus sp*), φράξος(*Fraxinus ornus*), πικροδάφνη (*Nerium oleander*), κουτσουπιά, κλιματσίδα (*Clemantis vitalba*), κουφοξυλιά (*Sambuccus nigra*)

- **Διάπλαση λιβαδικής βλάστησης.**

Ενδεικτικά: ημικρυπτόφυτα, γεώφυτα, πολυετή αγρωστώδη φυτά

Επίσης, στον ορεινό όγκο του Χορτιάτη απαντώνται εκτεταμένοι καστανεώνες καθώς και δάσος οξυάς.

Πανίδα

Η άγρια πανίδα της περιοχής του δήμου χαρακτηρίζεται από υψηλή βιοποικιλότητα και εμφανίζει και είδη που περιλαμβάνονται στο «Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλόζων της Ελλάδας», την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, την Σύμβαση

Βέρνης και το Π.Δ 67/1981, τα οποία αποτελούν συνολικά το νομικό καθεστώς προστασίας τους στην Ε.Ε και διεθνώς.

Η πανίδα της περιοχής λόγω της γενικής υποβάθμισης των οικοσυστημάτων έχει περιοριστεί και εμφανίζονται κύρια τα εξής:

- Θηλαστικά: αγριόχοιρος (*Sus Scrofa*), λαγός (*Lepus europeus*), πετροκούναβο (*Martes foina*), ασβός (*Meles meles*), νυφίτσα (*Mustela*), αλεπού (*Vulpes vulpes*), τσακάλι
- Τρωκτικά: σκίουρος, ποντίκια, αρουραίοι και σκαντόχοιροι.
- Αμφίβια: βάτραχοι, φρύνοι
- Ερπετά: σαύρες, χελώνες, φίδια (σαΐτα, λαφιάτης, σαπίτης, οχιά, νερόφιδο, τυφλίτης)
- Πτηνά: αρπακτικά (βαρβακίνες, γεράκια), πέρδικες (*Alectoris graeca*, *Perdix aurea*), ορτύκια, τρυγόνια, κουκουβάγιες, φάσσοι, κουρούνες, κάργιες, χελιδόνια, αηδόνια, κοτσύφια, τσαλαπετεινοί

A7.Ορυκτοί πόροι

Η εξόρυξη ορυκτών του Δήμου περιορίζεται στην εξόρυξη ασβέστου που εντοπίζεται στην Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη.

Χρονικά η έναρξή της προσδιορίζεται στα μέσα του 17ου αιώνα και συμπίπτει με την ανάπτυξη του αρχικού οικισμού Νεοχωρίου που μετονομάστηκε σε Ασβεστοχώρι, μια από τις σημερινές τοπικές κοινότητες της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη. Μετά την πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης (1917), δημιουργήθηκαν αυξημένες ανάγκες σε παραγωγή ασβέστου και κατά συνέπεια δημιουργήθηκαν αρκετοί χώροι εξόρυξης – λατομείων υπό την εκμετάλλευση συνεταιρισμών, σε όλη την περιοχή της σημερινής Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι:

- Το λατομείο στη θέση «Αδαμιά» της Δημοτικής Κοινότητας Χορτιάτη υπό την εκμετάλλευση του βιοτεχνικού συνεταιρισμού λατόμων Χορτιάτη
- Η λατομική περιοχή στη θέση «Κοτσύφι» της Δημοτικής Κοινότητας Ασβεστοχωρίου, καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη οριοθετημένη έκταση στο Δήμο και είναι στη διάθεση του συνεταιρισμού «Η Κυψέλη»
- Το λατομείο στη θέση «Άσπρη Πέτρα» της Τοπικής Κοινότητας Εξοχής υπό την εκμετάλλευση του συνεταιρισμού «Η Νίκη».
- Τα ανενεργά λατομεία «Αργυρό» και «Ομόνοια» της Δημοτικής Κοινότητας Ασβεστοχωρίου
- Ένα ανενεργό επίσης λατομείο της Δημοτικής Κοινότητας Φιλύρου

Τα λατομεία σήμερα είναι ανενεργά.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός του Νομού δεν περιλαμβάνει λατομικές ζώνες στην γεωγραφική έκταση του δήμου για τον λόγο αυτό οι λατομικές επιχειρήσεις προβλέπεται να μετεγκατασταθούν στις καθορισμένες περιοχές λατομικών ζωνών.

A8. Ακτές

Στο νότιο – νοτιοδυτικό τμήμα του Δήμου βρίσκεται η παραλιακή ζώνη. Το μήκος της ακτογραμμής είναι περίπου 4,5 χλμ. Ωστόσο η προσβάσιμη ζώνη εκτείνεται σε μήκος μόλις 1,5 χλμ. Μέρος της παράκτιας έκτασης φιλοξενεί χώρους αναψυχής και εμπορίου, καθώς και δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα (βιομηχανίες), με αποτέλεσμα η περιοχή να έχει χάσει τον όποιο οικολογικό χαρακτήρα της. Ωστόσο, στα ανατολικά της εκτείνεται μια ελεύθερη ζώνη που υπάγεται στην ιδιοκτησία του Δήμου, η οποία δεν έχει υποστεί κάποια αλλοίωση από την ανθρωπογενή δραστηριότητα και προς το παρόν παραμένει αναξιοποίητη. Η πρόσβαση σε αυτή είναι δυσχερής, λόγω έλλειψης διαμορφωμένου οδικού δικτύου.

A9. Ρέματα (Υδάτινα Ρεύματα)

Μέρος του φυσικού πλούτου του δήμου είναι και τα ρέματα που αποτελούν τις διεξόδους του επιφανειακού νερού της βροχής προς τη θάλασσα (φυσικό αντιπλημμυρικό σύστημα).

Επίσης αποτελούν σημαντικούς υγροτόπους και καταφύγιο-ενδιαίτημα σε αρκετά είδη μικροπανίδας, καθιστούν το κλίμα των περιοχών ηπιότερο, παρουσιάζουν αντιρρυπαντική δράση στην ατμόσφαιρα, διαχωρίζουν χρήσεις γης και συμβάλλουν στην βελτίωση της αισθητικής του ευρύτερου τοπίου.

Αν και δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για τον ακριβή συνολικό αριθμό των ρεμάτων, επιβεβαιωμένα έχουν καταγραφεί μερικά από αυτά σε όλη τη δημοτική έκταση.

Δ.Ε. Χορτιάτη:

1. Ρέμα Δυτικά του Δημοτικού Σχολείου Ασβεστοχωρίου: διέρχεται εντός του οικισμού Ασβεστοχωρίου και χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης, ιδιαιτέρως στο κατάντη τμήμα του
2. Ρέμα Ξηροποτάμου: διέρχεται από τους οικισμούς της Εξοχής και Ασβεστοχωρίου και ρέει παράλληλα με την επαρχιακή οδό 2 Θεσσαλονίκης - Χορτιάτη
3. Ρέμα Δυτικά του οικισμού Εξοχής: αποτελεί κλάδο του παραπάνω ρέματος και χρήζει διευθέτησης ώστε να αρθούν τοπικές δυσαρμονίες με το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο
4. Ρέμα που συμβάλλεται με το ρέμα Ξηροποτάμου στο κέντρο του οικισμού Εξοχής: αποτελεί κλάδο του παραπάνω ρέματος Ξηροποτάμου και χρήζει

διευθέτησης ώστε να αρθούν τοπικές δυσαρμονίες με το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο

5. Ρέμα της περιοχής Λούστρα Χορτιάτη: διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή του Χορτιάτη (περιοχή Λούστρα) και στη λεκάνη απορροής του παρουσιάζονται έντονα πλημμυρικά φαινόμενα. Τμήμα του εν λόγω ρέματος έχει οριοθετηθεί και μικρό τμήμα του έχει διευθετηθεί από τον Δήμο Χορτιάτη για τις ανάγκες κατασκευής και λειτουργίας του Γυμνασίου Λυκείου Χορτιάτη. Για το κατάντη του έργου του Δήμου τμήμα του ρέματος αυτού υπάρχει μελέτη διευθέτησης
6. Ρέμα Αγ. Κυριακής: διέρχεται από τον οικισμό του Χορτιάτη και εκβάλλει στο παραπάνω ρέμα. Για το ρέμα αυτό έχουν εκπονηθεί μελέτες καθορισμού των οριογραμμών του και έργων διευθέτησης
7. Ρέμα Ανατολικά του οικισμού Χορτιάτη: διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή του Χορτιάτη και χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης ώστε να αντιμετωπιστούν τα πλημμυρικά φαινόμενα στο κατάντη τμήμα του.
8. Ρέμα Φιλύρου: διέρχεται κυρίως εκτός των ορίων του οικισμού Φιλύρου, αλλά διασχίζει και τον οικισμό στο νότιο άκρο του, είναι οριοθετημένο και χρήζει τοπικής διευθέτησης. Ειδικότερη προσοχή απαιτείται στη συμβολή του με το ρέμα της περιοχής Αμαδρυάς και με τον κεντρική οδό.
9. Ρέμα στην περιοχή Αμαδρυάς: διέρχεται εκτός των ορίων του οικισμού Φιλύρου, είναι οριοθετημένο και χρήζει τοπικής διευθέτησης.

Δ.Ε. Πανοράματος:

10. Ρέμα αριθμ. 917: πρόκειται για το ρέμα που ρέει παράλληλα με την οδό Μπουμπουλίνας εντός του οικισμού Πανοράματος. Στο ανάντη τμήμα του έχουν καθοριστεί οι οριογραμμές και χρήζει διευθέτησης διότι έχουν διαπιστωθεί καθιζήσεις στις παράπλευρες οδούς.
11. Ρέμα Ηπείρου - Ιπποκράτους αριθμ. 922: διέρχεται από τον οικισμό Πανοράματος και χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης.
12. Ρέμα αριθμ. 1167: διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή του οικισμού Πανοράματος συνεχίζει στα διοικητικά όρια του Δήμου Θέρμης. Παρουσιάζει πλημμυρικά φαινόμενα στο κατάντη τμήμα του (ανάντη της οδού Ελευθερίας – δ. όριο με τον Δ. Θέρμης) αφού η κοίτη του διακόπτεται από την εν λόγω οδό με αποτέλεσμα να προκαλούνται έντονες παραμορφώσεις και καθιζήσεις στην οδό Λήμνου που διέρχεται παράλληλα στην κοίτη του ρέματος.

Δ.Ε. Πυλαίας:

13. Ρέμα Σταγειρίτη από το σημείο κατάντη της οδού Γρηγορίου Λαμπράκη μέχρι την περιφερειακή τάφρο στη Δ.Ε. Πυλαίας: για τη διευθέτηση του ρέματος

Σταγιερίτη υφίσταται ολοκληρωμένη και ώριμη μελέτη στην μέχρι πρότινος αρμόδια Υπηρεσία της ΕΥΔΕ προϋπολογισμού 2.038.250,00 €.

14. Ελαιόρεμα κατάντη της περιφερειακής οδού μέχρι το γήπεδο ποδοσφαίρου Καραμπουρνιώτη στη Δ.Ε. Πυλαίας: για τη διευθέτηση του Ελαιορέματος έχει συνταχθεί μελέτη από ιδιώτη μελετητή για λογαριασμό του Δήμου, προϋπολογισμού 1.660.000,00 € και βρίσκεται στη διάθεση της ΕΥΔΕ.
15. Ρέμα Κυψέλης στη Δ.Ε. Πυλαίας: για τη διευθέτηση του ρέματος Κυψέλης, έχει ανατεθεί από την ΕΥΔΕ σε ιδιώτη μελετητή η μελέτη «Διευθέτηση – Οριοθέτηση ρεμάτων εντός των ορίων των Δήμων Ευκαρπίας, Τριανδρίας και Πυλαίας Θεσσαλονίκης – Ρέμα Κυψέλης» η οποία βρίσκεται σε στάδιο έγκρισης της Περιβαλλοντικής μελέτης.
16. Ρέμα Θέρμης (Αγ. Αναστασίας) αριθμ. 232 κατάντη του ορίου με το Δήμο Θέρμης (οδός Αγ. Αναστασίας) μέχρι την εκβολή του στη θάλασσα: το εν λόγω ρέμα αποτελεί το κατάντη τμήμα ρέματος το οποίο διέρχεται από το Δήμο Θέρμης και απαιτείται τόσο η διευθέτηση, όσο και η οριοθέτηση του, λόγω των πλημμυρικών φαινομένων που παρατηρούνται στην κοίτη του.
17. Ρέμα Χάλκης αριθμ. 115 στο Πατριαρχικό στη Δ.Ε. Πυλαίας: το εν λόγω ρέμα διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας (περιοχή Φίλκεραμ) και χρήζει οριοθέτησης και διευθέτησης.
18. Ρέμα Χαλίλ Ντερέ: αποτελεί το κατάντη τμήμα του ρέματος Χαλίλ Ντερέ εντός του οικισμού Πυλαίας, το οποίο δεν υφίσταται και για την απορροή των υδάτων της λεκάνης απορροής του έχει κατασκευασθεί μεγάλο έργο αντιπλημμυρικής προστασίας (δίκτυο ομβρίων και συλλεκτήριων αγωγών) από την Ε.Υ.Δ.Ε. Το εν λόγω έργο έχει ολοκληρωθεί πρόσφατα. Το κατάντη τμήμα του ρέματος Χαλίλ Ντερέ έχει ανοικτή κοίτη, εκβάλλει στην περιφερειακή τάφρο και απαιτείται η οριοθέτηση και διευθέτηση του καθώς και η μελέτη συμβολής του στη τάφρο.

1.10.3. Κλιματολογικά – Μετεωρολογικά χαρακτηριστικά

Το κλίμα στην ευρύτερη περιοχή κατά Κορρεπ είναι Csa δηλαδή Μεσογειακό ή Μεσόθερμος τύπος κλίματος με θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ύφυγρους και ήπιους χειμώνες.

Σύμφωνα με την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία τα μετεωρολογικά στοιχεία (Θερμοκρασία, Άνεμοι, Υετοί) για το Δήμο Πυλαίας Χορτιάτη, κατά τα έτη 1959-2016 έχουν ως εξής:

A. Θερμοκρασία

Ο ψυχρότερος μήνας του έτους είναι ο Ιανουάριος με μέση τιμή θερμοκρασίας ίση με 5,27 °C. Ελάχιστη θερμοκρασία ίση με – 5,17 °C

Οι θερμότεροι μήνες είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος με μέση τιμή θερμοκρασίας ίση με 26,93 °C (Ιούλιο) και 26,38 °C (Αύγουστο). Μέγιστη μέση τιμή θερμοκρασίας ίση με 36,87 °C (Ιούλιο) και 35,88 °C (Αύγουστο)

B. Άνεμοι

Επικρατέστερη διεύθυνση των ανέμων είναι η Βόρεια. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τοπικοί ανατολικοί που πνέουν κατά καιρούς από το όρος Χορτιάτη, δημιουργούν ένα ιδιαίτερο μικροκλίμα στις βορειότερες περιοχές.

Οι μέγιστες μηνιαίες ταχύτητες ανέμου παρατηρούνται το μήνα Ιούλιο με μέγιστη μέση μηνιαία τιμή ίση με 6,41 κόμβους. Ο μήνας με την ελάχιστη μέση μηνιαία τιμή είναι ο Οκτώβριος με τιμή ίση με 4,86 κόμβους.

Γ. Υετοί (βροχή, χιόνι, όμβρος, χαλάζι και άλλα υδατώδη ατμοσφαιρικά κατακρηνίσματα)

Ο μήνας με τη μεγαλύτερη τιμή σε υετούς είναι ο Νοέμβριος με μέγιστο ύψος ίσο με 84,7mm.

Ο μήνας με τη μέση τιμή σε υετούς είναι ο Δεκέμβριος με τιμή ίση με 54,16mm.

1.10.4. Κατάσταση του περιβάλλοντος

Ατμόσφαιρα

Από τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζονται είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση. Η γεωγραφική θέση και οι αστικές λειτουργίες και εξυπηρετήσεις που συγκεντρώνονται στην περιοχή, την καθιστούν σημαντικότερο κόμβο τοπικών και υπερτοπικών μετακινήσεων και μεταφορών. Έτσι, κύρια πηγή ατμοσφαιρικής ρύπανσης αποτελεί η έντονη χρήση των οδικών υποδομών και συνεπώς η αυξημένη χρήση του ΙΧ αυτοκινήτου.

Η κατοικημένη περιοχή, καθώς και οι βασικοί οδικοί άξονες που διατρέχουν το Δήμο και εξασφαλίζουν την πρόσβαση στα μεγάλα εμπορικά κέντρα και κέντρα εξυπηρετήσεων, αλλά και σε γειτονικούς δήμους, αποτελούν αντίστοιχα σημειακή και γραμμικές πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Επίσης σημαντικό μέρος του προβλήματος ρύπανσης της ατμόσφαιρας οφείλεται στις εξορυκτικές δραστηριότητες. Παρόλο που σήμερα τα περισσότερα λατομεία είναι ανενεργά, εντούτοις ακόμα και η ήπια λειτουργία ορισμένων ρυπαίνουν το περιβάλλον με σκόνη και θόρυβο. Εντονότερα δε είναι τα προβλήματα κατά τους θερινούς μήνες. Έμμεσα προβλήματα δημιουργούνται από την έντονη κυκλοφοριακή κίνηση των βαρέων οχημάτων και από την προσέλκυση ρυπογόνων βιομηχανιών στην περιοχή, που ασχολούνται με την επεξεργασία των ασβέστη.

Επιπλέον, το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» που είναι εγκαταστημένο κοντά στα όρια του Δήμου αποτελεί σημαντικό και δυσμενή παράγοντα ρύπανσης του

ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος. Τέλος, δε θα πρέπει να παραλείπεται το γεγονός της επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας από τη διαρκώς αυξανόμενη κατασκευή νέων κτιρίων, καθώς και από το μεγάλο αριθμό των υφισταμένων. Πέρα από τη ρύπανση που προκαλεί η θέρμανση των κτιρίων με συμβατικά καύσιμα (πετρέλαιο, αέριο, ξύλο κλπ), εκπομπή αέριων ρύπων πραγματοποιείται και από τα υλικά κατασκευής και επίπλωσής τους. Αν και σχετικές μετρήσεις για τον προσδιορισμό των εκπεμπόμενων από τα κτίρια ρύπων δεν πραγματοποιούνται στην Ελλάδα, το φαινόμενο υφίσταται και η ενεργειακή πιστοποίηση των κτιρίων (δηλαδή το πόσο ενεργοβόρο είναι ένα κτίριο και τι είδος και ποσότητες αέριων ρύπων εκπέμπουν τα υλικά κατασκευής του) αναμένεται να επιβληθεί στο άμεσο μέλλον και στη χώρα μας.

Χερσαίο περιβάλλον

Ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση υπόγειων υδάτων

Κίνδυνο υποβάθμισης αντιμετωπίζουν και οι υπόγειοι υδροφορείς της περιοχής. Η εκμετάλλευση του υπόγειου υδάτινου αποθέματος πραγματοποιείται με σχετικά εντατικό βαθμό, ιδιαίτερα στις περιοχές του Δήμου που δεν εξυπηρετούνται από το δίκτυο της ΕΥΑΘ. Μετρήσεις στάθμης των υπόγειων υδροφορέων δεν πραγματοποιούνται από τον δήμο. Ωστόσο εκτιμάται ότι σε περιόδους αιχμής το φαινόμενο της ταπείνωσης της στάθμης του υπόγειου νερού, λόγω της υπερεκμετάλλευσης των υδάτινων αποθεμάτων, είναι υπαρκτό.

Το πρόβλημα που μόλις αναφέρθηκε μπορεί να αντιμετωπιστεί με την επέκταση των δικτύων της ΕΥΑΘ ώστε να καλυφθούν εξολοκλήρου οι υδρευτικές ανάγκες της περιοχής.

Πέρα από την ποσοτική υποβάθμιση του υδάτινου αποθέματος, υψηλός είναι ο κίνδυνος της ποιοτικής υποβάθμισης του υπόγειου νερού, με κύριες πηγές ρύπανσης τις πιθανές διαρροές κυρίως από τους σηπτικούς βόθρους που εξυπηρετούν τις αποχετευτικές ανάγκες των αυθαίρετα δομημένων και εκτός σχεδίου τμημάτων. Τέλος, τα εκπλύματα των οδών μετά από βροχοπτώσεις και οι διαρροές καυσίμων από οχήματα αποτελούν επίσης, παράγοντες ρυπογόνου δράσης.

Σε περιοχές του Ασβεστοχωρίου παρατηρείται στα υπόγεια νερά αυξημένη περιεκτικότητα σε μαγγάνιο γηγενούς προέλευσης και σύμφωνα με επισήμανση του ΙΓΜΕ η επίδραση του στο περιβάλλον δεν είναι γνωστή, καθώς δεν έχει προσδιοριστεί επακριβώς χωρικά και ποσοτικά.

Ρύπανση εδάφους

Η οικοδομική και άλλες ανθρωπογενείς δραστηριότητες που αναπτύσσονται, είναι ικανές να αποτελέσουν παράγοντα υποβάθμισης των εδαφών. Και αυτό γιατί αποτελούν την κύρια πηγή ογκωδών ή και άλλων αποβλήτων (αδρανή υλικά), για τα

οποία δεν προβλέπεται ορθολογική διαχείριση από τους ρυπαίνοντες. Η ανεξέλεγκτη απόθεση των συγκεκριμένων υλικών στο περιβαστικό περιβάλλον υποβαθμίζει τα μηχανικά χαρακτηριστικά του εδάφους και είναι δυνατό να μειώσει ακόμη και τη γονιμότητά του. Επιπλέον, η συσσώρευση τέτοιων υλικών στις κοίτες των ρεμάτων δεν αποτελεί μόνο παράγοντα ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων, αλλά επιπλέον δυσχεραίνει την εκτόνωση των πλημμυρικών φαινομένων.

Από την άλλη, οι παράγοντες ποιοτικής υποβάθμισης των υπόγειων υδάτων αποτελούν ταυτόχρονα και παράγοντες ρύπανσης των εδαφών. Η είσοδος στους εδαφικούς πόρους ρυπογόνων ουσιών υποβαθμίζει την ποιότητα του εδάφους και το καθιστά επικίνδυνο για την όποια ανάπτυξη φυτικών οργανισμών και αγροτικών καλλιεργειών. Το τελευταίο εγκυμονεί κινδύνους και για την επιβίωση των ζωικών οργανισμών της περιοχής.

Οι δασικές εκτάσεις, κυρίως δρυός και αείφυλλων – πλατύφυλλων έχουν υποβαθμιστεί εξαιτίας της ανεξέλεγκτης βόσκησης.

Παρατηρούνται φαινόμενα διάβρωσης όπου επικρατούν μεγάλες κλίσεις καθώς και εκεί όπου έχει υποβαθμιστεί η δασική βλάστηση. Σε αρκετές περιοχές το έδαφος έχει εκπλυθεί με αποτέλεσμα να έχει εμφανιστεί το μητρικό πέτρωμα.

Αισθητική υποβάθμιση τοπίου

Προβλήματα αλλοίωσης του περιβάλλοντος υπάρχουν κυρίως γύρω από τους οικισμούς Ασβεστοχωρίου και Εξοχής λόγω των λατομείων. Η οπτική ρύπανση είναι έντονη καθώς δημιουργήθηκαν μεγάλα μέτωπα λατόμευσης του ορεινού όγκου.

Αισθητική και περιβαλλοντική υποβάθμιση επέφερε η χωρίς κανένα σχεδιασμό ή έλεγχο χρήση των προστατευόμενων εκτάσεων για βόσκηση, θήρα, λατόμευση, αναψυχή και ποικίλες άλλες δραστηριότητες, λόγω της έλλειψης ενός διαχειριστικού σχεδίου.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η απόρριψη ογκωδών και αδρανών υλικών σε μη χαρακτηρισμένους χώρους απόθεσης εκτός των άλλων αποτελεί και παράγοντα αισθητικής υποβάθμισης του τοπίου. Από την άλλη, κίνδυνο αλλοίωσης διατρέχουν και οι περιοχές που αποτελούν ελκυστικούς τόπους αστικής ανάπτυξης. Η τάση επέκτασης του οικισμού στη σημερινή εκτός σχεδίου περιοχή και η επακόλουθη αλλαγή χρήσεων προς την αστική λειτουργία αποτελεί δυνητικό παράγοντα υποβάθμισης του περιβάλλοντος αλλά και του τοπίου, καθώς εκτός των άλλων στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις συγκαταλέγεται και η αισθητική υποβάθμιση.

Οι τάσεις χωρικής επέκτασης των οικισμών, αλλά και των εμπορικών και οικονομικών δραστηριοτήτων αφορούν κυρίως την εκτός σχεδίου περιοχή. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζει η γειτνιάζουσα με το δάσος περιοχή, ώστε να μην παρατηρηθούν φαινόμενα καταπάτησης της δασικής έκτασης και κατά συνέπεια περιβαλλοντικής και αισθητικής υποβάθμισης. Η αυθαίρετη δόμηση αποτελεί ίσως

τον οικιστικό παράγοντα με τις δυσμενέστερες επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς δε λαμβάνει παροχές από βασικά δίκτυα όπως ύδρευση, αποχέτευση, αποκομιδή στερεών απορριμμάτων κ.λπ.

Υποβάθμιση ακουστικού περιβάλλοντος

Το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης συνδυάζεται και με το πρόβλημα της υποβάθμισης του ακουστικού περιβάλλοντος. Η χρήση οχημάτων για τις μετακινήσεις και τις μεταφορές εντός και εκτός του Δήμου, η λειτουργία μηχανών για την παραγωγή προϊόντων από παραγωγικές μονάδες, αλλά και η λειτουργία μηχανημάτων και οχημάτων για την εκτέλεση τεχνικών έργων, συνιστούν τις σημαντικότερες πηγές ηχορύπανσης.

Το πρόβλημα εμφανίζεται έντονο στις περιοχές διέλευσης των βασικών οδικών αξόνων υπερτοπικής εμβέλειας (περιφερειακή οδός, Θεσσαλονίκης – αεροδρομίου, Θεσσαλονίκης – Μουδανιών, Θεσσαλονίκης – Θέρμης, Θεσσαλονίκης – Πανοράματος), αλλά και εντός των οικισμών όπου πραγματοποιούνται οι καθημερινές μετακινήσεις των κατοίκων.

Λοιπά

Η ύπαρξη του πάρκου κεραιών με την συγκέντρωση των κεραιών, και κυρίως αυτών για τις οποίες αμφισβητείται η νομιμότητά της εγκατάστασης μηχανημάτων και της εκπομπής σήματος που είναι πολλαπλάσιας ισχύος της επιτρεπόμενης, επιβαρύνει την περιοχή με ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία με επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων.

Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι

1. **Οι πυρκαγιές** εξαιτίας της σύνθεσης της βλάστησης (αυξημένο ποσοστό κωνοφόρων) και της γειννίαςας δάσους με αστική ζώνη.
2. **Η διάβρωση του εδάφους** εξαιτίας της υποβάθμισης της δασικής βλάστησης από υπερφόρτιση
3. **Οι προσβολές των δασικών ειδών στο φυσικό αλλά και στο αστικό περιβάλλον** από έντομα (*Blastophagus piniperda*, *Thaumetopoea pityocampa*)
4. **Η μη διευθέτηση των ορεινών ρεμάτων** με όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις που μπορεί να παρουσιαστούν όπως:
 - Πλημμύρες στα πεδινά
 - Ρύπανση περιβάλλοντος από απορρίμματα
 - Διάβρωση του οδικού δικτύου

5. Οι παραβατικές δράσεις:

- Η ανεξέλεγκτη απόρριψη οικιακών ογκωδών αντικειμένων και οικοδομικών υλικών (μπάζων)
- Παράνομη υλοτόμηση μεμονωμένων δέντρων και ευρύτερων εκτάσεων(πίστες cross, down hill)
- Παράνομη λαθροθηρία διατάραξη της πανίδας.
- Παράνομη βόσκηση σε δασικές εκτάσεις
- Ανεξέλεγκτη υπαίθρια αναψυχή.

6. Η αισθητική υποβάθμιση του τοπίου από την ύπαρξη των λατομείων , το μπάζωμα των ρεμάτων κ.ά.

7. Η ατμοσφαιρική ρύπανση:

- Ηχορύπανση από την κίνηση αυτοκινήτων στην περιφερειακή οδό που γειτνιάζει με τον Δήμο
- Εκπομπές ρύπων από αεροπλάνα, μια που το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» είναι εγκατεστημένο κοντά στα όρια του δήμου κ.ά.

8. Το πάρκο των κεραιών στον Χορτιάτη που αποτελεί:

- Πομπό εκπομπής ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας για τους ζωντανούς οργανισμούς

1.11. Αστικό Περιβάλλον - Ποιότητα Ζωής

1.11.1. Χωροταξικός και Πολεοδομικός σχεδιασμός

1.11.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Οικιστική διάρθρωση

Η Δημοτική Ενότητα Πανοράματος (βλ. Χάρτη 1) αποτελεί αμιγή οικιστική περιοχή μεσαίων και υψηλών εισοδημάτων. Παρατηρείται συνεχής δόμηση πολυτελών κατοικιών, φυσικό επακόλουθο της προνομιακής θέσης του οικισμού, των κλιματολογικών συνθηκών, της έλλειψης μίξης χρήσεων ασυμβίβαστων με την κατοικία και του κοινωνικού «γοήτρου» που προσδίδει η εγκατάσταση σε περιοχές που λειτουργούν ως πόλοι συσσώρευσης κοινωνικών στρωμάτων υψηλών εισοδημάτων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τοπικό κέντρο διαθέτει μόνον ο παλιός οικισμός. Στις εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών υφίσταται αμιγής κατοικία και παρατηρείται έντονη έλλειψη τοπικών εξυπηρετήσεων και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Η Δημοτική Ενότητα Πανοράματος αποτελείται, κυρίως βάσει των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών της περιοχής προσαρμοσμένων στο νομοθετημένο πλαίσιο διαφόρων φάσεων ανάπτυξης του αρχικού οικισμού, από 5 πολεοδομικές ενότητες:

α. Παλιός οικισμός. Με την υπ' αριθμ. 79374/18-8-1949 Απόφαση Υπουργού Γεωργίας (ΦΕΚ 138Β'/23-8-1949) κυρώθηκε η οριστική διανομή του συν/σμού Πανοράματος και συμπληρώθηκε με την υπ' αριθμ. 95212/5-11-1969 (ΦΕΚ 259Β'/14-4-1970) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης, με Σ.Δ. 0,6.

β. Τμήμα του οικισμού πολεμιστών Ν.751 και δραμινών πυροπαθών βρίσκεται δυτικά της ΠΕ.1 και μέχρι του φυσικού ορίου του ρέματος Κιλκί Ντερέ, το υπόλοιπο τμήμα του οικισμού βρίσκεται από το ρέμα και Ν-Δ της ΠΕ-2 όπως εγκρίθηκαν με το από 26-8-1959 Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ 154Α'/6-8-1959) με Σ.Δ. 0,4.

γ. Οικισμός έφεδρων αξιωματικών που βρίσκεται δυτικά της ΠΕ-3 και εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 117054/15-12-1969 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 9Δ'/21-1-1970) με Σ.Δ. 0,4.

δ. Οικισμός τοπογράφων όπως εγκρίθηκε με το από 22-11-1968 Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ 206Δ'/31-12-1965) με Σ.Δ. 0,4.

Οι εντός σχεδίου περιοχές, έχουν πλέον ελάχιστες αδόμητες εκτάσεις. Στις εκτός σχεδίου περιοχές παρατηρήθηκε έντονη δόμηση στις προηγούμενες δεκαετίες.

Χάρτης 1.: Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Χρήσεις Γης ΔΕ Πανοράματος

Στο Πανόραμα εγκαταστάθηκαν από τον εποικισμό του 1926, 138 οικογένειες από τον Πόντο και 10 από τον Καύκασο. Με τη πάροδο των χρόνων ο πληθυσμός αυξήθηκε και για ένα διάστημα χαρακτηρίστηκε ως οικισμός της παραθεριστικής κατοικίας. Η ραγδαία όμως εγκατάσταση νέων κατοίκων στην κοινότητα παρατηρήθηκε κυρίως κατά την τελευταία εικοσιπενταετία.

Η γενική κατοικία καταλαμβάνει έκταση 100 στρεμμάτων και βρίσκεται κυρίως κατά μήκος της οδού Κομνηνών και της περιμέτρου του λόφου Ανάληψη. Η υπόλοιπη επιφάνεια του παλαιού οικισμού και ολόκληρες οι εκτάσεις των οικοδομικών συνεταιρισμών, στον βαθμό που είναι δομημένες, έχουν αμιγή χρήση της κατοικίας και μάλιστα στην πιο ανόθευτη μορφή, δηλαδή με πλήρη απουσία τοπικών μικροεξυπηρετήσεων. Έτσι η παραθεριστική κατοικία προσδευτικά μειώθηκε σε συνδυασμό με ραγδαία αύξηση της μόνιμης αστικής.

Το γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΓΠΣ) Πανοράματος εκπονήθηκε το 1986 από την τ. Διεύθυνση Οικισμού Θεσσαλονίκης στα πλαίσια της ΕΠΑ και εγκρίθηκε το 1994 με την Υπουργική Απόφαση αρ. 54540/2063/31.03.1994 (ΦΕΚ 355/τ.Δ'/14.04.1994).

Το Γ.Π.Σ εξειδικεύει τις επιταγές του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης και καθορίζει το πολεοδομικό πλαίσιο άσκησης παραγωγικών δραστηριοτήτων, εφαρμογής στεγαστικής πολιτικής, κάλυψης κοινωνικών αναγκών, αναβάθμισης κοινωνικών εξυπηρετήσεων, ανάπτυξης υποβαθμισμένων περιοχών, προστασίας του περιβάλλοντος και εν γένει ανασυγκρότησης του αστικού ιστού.

1.11.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας:

Οικιστική διάρθρωση

Η Δημοτική Ενότητα Πυλαίας (βλ. [Χάρτη 2](#)) είναι μια ιδιαίτερα αναπτυσσόμενη περιοχή που λειτουργεί ως υποδοχέας σημαντικών εγκαταστάσεων διαφόρων κλάδων του τριτογενούς τομέα, κυρίως όμως της κατοικίας, στα πλαίσια της διαδικασίας προαστιοποίησης που χαρακτηρίζει ευρύτερα την ελληνική κοινωνία. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στο ρυθμό αύξησης του πληθυσμού του, ο οποίος είναι προϊόν του ρεύματος μετεγκατάστασης κατοίκων από άλλους δήμους, λόγω των ευκαιριών για υψηλού επιπέδου κατοικία και καλύτερη ποιότητα διαβίωσης που παρέχει το φυσικό και οικιστικό περιβάλλον της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας.

Η υφιστάμενη οικιστική διάρθρωση της Δημοτικής Ενότητας συγκροτήθηκε διαχρονικά και αποτελείται από τέσσερα τμήματα που αποτελούν την εντός σχεδίου περιοχή της Δημοτικής Ενότητας. Πρόκειται για τρεις περιοχές (οικιστικές ενότητες) που εντάχθηκαν με διατάγματα ρυμοτομίας κατά τα έτη 1954, 1958 και 1965, καθώς και από μία επέκταση που θεσμοθετήθηκε με το ΓΠΣ του 1987 συνολικής έκτασης 291,72 Ha. Επιπλέον, υπάρχουν ακόμα δύο οικιστικές περιοχές

με εγκεκριμένο σχέδιο με τοπικά ρυμοτομικά σχέδια σε απόσταση 1,5 χλμ. από τον κύριο οικισμό της Πυλαίας.

Χάρτης 2.: Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Πιο αναλυτικά, οι περιοχές που αποτελούν την εντός σχεδίου περιοχή, σύμφωνα με τη χρονολογική σειρά ένταξης, είναι οι ακόλουθες:

- α. Ο προϋφιστάμενος του '23 οικισμός,** ο οποίος πολεοδομήθηκε το 1954 με Βασιλικό Διάταγμα (ΦΕΚ 218/τ.Δ'/20.08.1950). Το συνολικό εμβαδόν είναι 80,50Ha και ο Σ.Δ. 0,8. Το αρχικό ρυμοτομικό σχέδιο και οι επί μέρους τροποποιήσεις του παρουσίαζε αρχικά υπερβολικές ελλείψεις σε χαρακτηρισμένους κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους και βρίσκονταν σε

αντίθεση με την έως τότε υφιστάμενη κατάσταση και δομή του οικιστικού ιστού.

Το 1988 με την ΔΠ/ΠΜ/54678/3302/24.10.88 (ΦΕΚ 827Δ'/1988) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης αναθεωρήθηκε με την τροποποίηση οικοδομικών τετραγώνων, τον καθορισμό νέων χρήσεων γης και δικτύου κοινοχρήστων – κοινωφελών χώρων, καθώς και όρων και περιορισμών δόμησης.

Έως σήμερα με νεώτερες αποφάσεις Νομάρχη έχουν τροποποιηθεί επί μέρους περιοχές του αναθεωρημένου ρυμοτομικού σχεδίου για τη δημιουργία νέων κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων.

- β. Η περιοχή της «Μαλακοπής»,** η οποία βρίσκεται στα βορειοδυτικά του προϋφιστάμενου οικισμού και σε απόσταση 800 μ. από αυτόν, εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης με το από 18-2-1958 Β.Δ. (ΦΕΚ 31/τ.Α'/28.02.1958). Πρόκειται για μία ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη περιοχή, συνολικού εμβαδού 33,50 Ha, με ΣΔ 2,1, που αποτελεί και το διαχωριστικό όριο με το Δήμο Θεσσαλονίκης.

Με Προεδρικά Διατάγματα και αποφάσεις Νομάρχη έχουν τροποποιηθεί περιοχές του εγκεκριμένου σχεδίου για τον καθορισμό κοινοχρήστων και κοινωφελών χώρων.

- γ. Οικισμός «Η Κωνσταντινούπολις».** Η περιοχή εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης με το από 10-3-1965 Β.Δ. (ΦΕΚ 56/τ.Δ'/3-4-1965) και βρίσκεται στα βόρεια-βορειοανατολικά του προϋφιστάμενου οικισμού και σε επαφή με την περιοχή «Μαλακοπής». Ο Σ.Δ. που ορίστηκε το 1965 ήταν 0,8 και η περιοχή ανοικοδομήθηκε στο σύνολό της στις δεκαετίες 1980-1990.

Με νέες αποφάσεις Νομάρχη τροποποιήθηκε το σχέδιο του 1965 για τον καθορισμό κοινοχρήστων – κοινωφελών χώρων.

- δ. Η περιοχή του συνοικισμού «Τοπογράφων».** Η περιοχή αυτή εντάχθηκε στο σχέδιο τη δεκαετία του 1960 με το από 22-11-1965 Β.Δ. (ΦΕΚ 206/τ.Δ'/31-12-1965). Έχει συνολικό εμβαδόν 120 στρ. και Σ.Δ. 0,4. Η περιοχή συμπεριλαμβάνεται στο ΓΠΣ της Δ.Ε. Πανοράματος.
- ε. Η περιοχή «VILLARITZ».** Η περιοχή αυτή εντάχθηκε στο σχέδιο τη δεκαετία του 1970 με το από 25-8-1973 Π.Δ. (ΦΕΚ 266/τ.Δ'/29-9-1973). Έχει συνολικό εμβαδόν 45 στρ. και Σ.Δ. 0,55.

- στ. Περιοχές επεκτάσεων.** Αυτές περιβάλλουν τον προϋφιστάμενο οικισμό έως την περιοχή της «Μαλακοπής» και των «Κωνσταντινοπολιτών» προς τα βόρεια, προς τα ανατολικά και προς τα νότια έως την Περιφερειακή οδό Θεσσαλονίκης και δυτικά έως τα όρια του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Η περιοχή εντάχθηκε με το από 13-4-1989 Π.Δ. (ΦΕΚ 310/τ.Δ'/22-5-1989) σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ν. 1337/83 και η εφαρμογή των πολεοδομικών μελετών έγινε τμηματικά από το 1994 έως το 2004. Το συνολικό εμβαδόν είναι

138,22 Ha και οι Σ.Δ. ποικίλουν, ανάλογα με την πολεοδομική ενότητα μεταξύ 0,5 και 0,8.

Η εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας οριοθετείται στα βόρεια από το περιαστικό δάσος του Σείχ Σου, στα ανατολικά και νότια από τα όρια του Δήμου Θέρμης και στα δυτικά από το Θερμαϊκό κόλπο και τους Δήμους Καλαμαριάς και Θεσσαλονίκης.

Χρήσεις Γης ΔΕ Πυλαίας

Για κάθε μία από τις οικιστικές ενότητες της εντός σχεδίου περιοχής αναφέρονται για την πολεοδομική οργάνωση, την πληθυσμιακή πυκνότητα και τη λειτουργική τους εικόνα τα ακόλουθα:

- α.** Ο προϋφιστάμενος του '23 οικισμός αποτελεί τον αρχικό και κυρίαρχο, στη συνείδηση των κατοίκων, οικιστικό πυρήνα. Πρόκειται για περιοχή που αποτελείται από οικοδομικά τετράγωνα αμιγούς και γενικής κατοικίας, καθώς και από χώρο χαρακτηρισμένο για ανάπτυξη κεντρικών λειτουργιών πόλης, όπου σήμερα λειτουργεί το παλιό δημαρχείο, το ΚΑΠΗ, το αστυνομικό τμήμα και αναπτύσσονται γραμμικές συγκεντρώσεις εμπορίου και καταστημάτων αναψυχής.
- β.** Η περιοχή της «Μαλακοπής» αποτελείται κυρίως από οικοδομικά τετράγωνα αμιγούς κατοικίας και λιγότερο γενικής.
- γ.** Ο οικισμός των «Κωνσταντινοπολιτών» αποτελεί μια αυτόνομη πολεοδομική ενότητα και συγκροτείται από οικοδομικά τετράγωνα αμιγούς κατοικίας (κυρίαρχη χρήση), εκπαίδευσης και κοινόχρηστους χώρους.
- δ.** Για τις περιοχές των επεκτάσεων προβλέπονται από το Γ.Π.Σ. χρήσεις αμιγούς κατοικίας, υπερτοπικό κέντρο, περιοχή για την ανάπτυξη δεύτερου χώρου κεντρικών λειτουργιών πόλης, τρεις θέσεις για την ανάπτυξη τοπικών κέντρων πολεοδομικών ενοτήτων, καθώς και χώροι εκπαίδευσης και πρασίνου. Ειδικότερα το σύνολο αυτών των εκτάσεων αποτελείται από:
 - Τμήμα της ΠΕ 3, που καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα και αποτελείται από τα Ο.Τ. που προορίζονται για την ανάπτυξη υπερτοπικού κέντρου, ως δεύτερο πυρήνα λειτουργιών πόλης, καθώς και από ΟΤ χαρακτηρισμένα για πάρκο, πολιτιστικές και εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις. Ανήκει στον τομέα IV, με Σ.Δ. 0,5.
 - Την πολεοδομική ενότητα 10, που καταλαμβάνει το βορειοανατολικό τμήμα και αποτελείται από Ο.Τ. αμιγούς κατοικίας, καθώς και από Ο.Τ. και χώρους χαρακτηρισμένους για ανάπτυξη τοπικού κέντρου ΠΕ, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων. Ανήκει στον τομέα II, με Σ.Δ 0,60.
 - Τμήμα της ΠΕ2, που καταλαμβάνει το νοτιοανατολικό τμήμα και αποτελείται από Ο.Τ. αμιγούς κατοικίας. Ανήκει στον τομέα II, με μέση τιμή Σ.Δ. 0,68.

- Τμήμα της ΠΕ1, που καταλαμβάνει το νότιο τμήμα και αποτελείται από Ο.Τ. αμιγούς κατοικίας, εκπαίδευσης, κοινόχρηστων χώρων, καθώς και από Ο.Τ. χαρακτηρισμένα για ανάπτυξη τοπικού κέντρου ΠΕ. Ανήκει στον τομέα Ι, με μέση τιμή Σ.Δ. 0,74.
- Την ΠΕ5, που βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα και αποτελείται από Ο.Τ. αμιγούς κατοικίας. Υπάρχουν, επίσης Ο.Τ. που χαρακτηρίζονται για την ανάπτυξη τοπικού κέντρου. Ανήκει στον τομέα ΙΙΙ με Σ.Δ. 0,80.

Με το Γ.Π.Σ. του 1987 και την προτεινόμενη από αυτό πολεοδομική οργάνωση αντιμετωπίζονταν οι οικιστικές ανάγκες του δήμου, με επίλυση επιμέρους σχετικών ζητημάτων που παρουσιάζονταν εκείνη την εποχή. Σύμφωνα με την τότε κείμενη νομοθεσία (Ν 1337/83), το ΓΠΣ οριοθετήθηκε σε επίπεδο οικισμού και επεκτάσεων για κατοικία, χωρίς να στοχεύει και να αναδεικνύει διαδικασίες περαιτέρω ανάπτυξης κατοικίας και άλλων χρήσεων στα υπόλοιπα τμήματα του δήμου. Με τον τρόπο αυτό, αναπτύχθηκε σε επίπεδο δήμου μια εσωστρέφεια, που επέτρεπε την αντιληπτική οργάνωση μόνο όσων λειτουργιών αναπτύσσονταν στην εντός της περιφερειακής οδού περιοχή και πάντα σε σχέση με τον παλιό οικισμό, που αποτελεί σημείο αναφοράς για το σύνολο του Δήμου. Αυτή η εσωστρέφεια ανατρέπεται με την τροποποίηση του Γ.Π.Σ. η οποία διαβιβάστηκε με το με αριθμό 10/29-9-2014 έγγραφο του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου στο ΥΠΕΝ για την έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

Στη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας και παρ' όλη την αργοπορία στην εκπόνηση της μελέτης πράξης εφαρμογής των πολεοδομικών ενοτήτων καταγράφεται έντονη και ταχύτατη ανοικοδόμηση, που οδήγησε στη διαπίστωση ότι τα οικιστικά αποθέματα που προβλέπονται από το παλιό ΓΠΣ έχουν εξαντληθεί. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην αναζήτηση οικιστικής ανάπτυξης στις εκτός σχεδίου περιοχές, καθώς ο δήμος, σύμφωνα με την διαχρονική πληθυσμιακή του αύξηση, φαινόταν να εξακολουθεί να λειτουργεί σαν υποδοχέας εγκατάστασης νέων κατοίκων.

Λειτουργική δομή της εκτός σχεδίου περιοχής

Σύμφωνα με το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣ) και τις ρυθμίσεις των Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ), που έχουν εγκριθεί από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης (ΟΡΣΘ), θεωρείται ότι η εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου Πυλαίας και ιδιαίτερα το νότιο τμήμα του λειτουργεί ως υποδοχέας της διόγκωσης των δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα.

Παράλληλα καταγράφονται πιέσεις για οικιστική ανάπτυξη στις εκτός σχεδίου περιοχές, ιδιαίτερα στο ανατολικό άκρο του δήμου στις περιοχές «Πουρνάρι» και «Ελαιώνες», όπου σημαντικά τμήματά τους έχουν δομηθεί με κατοικίες υψηλού επιπέδου, αλλά και με την εφαρμογή του συστήματος της αντιπαροχής, σύμφωνα με τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης.

Με βάση αυτές τις δύο παραδοχές και διαπιστώσεις οργανώνεται λειτουργικά ή εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου και χαρακτηρίζεται από τη διαφορετική φυσιογνωμία μεταξύ του βορείου και του νοτίου τμήματός της.

Έτσι, στο βόρειο τμήμα, ανατολικά της εντός σχεδίου περιοχής και πέριξ του οδικού άξονα προς Πανόραμα εντοπίζεται τάση συγκέντρωσης του τριτογενούς τομέα με έμφαση στις εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις και τις εγκαταστάσεις έρευνας και υγείας και μικρότερη παρουσία μονάδων αναψυχής και εμπορίου. Νοτιότερα, πέρα από την περιφερειακή οδό και νοτιοανατολικά του Πανοράματος εμφανίζεται η περιοχή οικιστικής καταλληλότητας, με την εκτός σχεδίου δόμηση που προαναφέρθηκε στην περιοχή Πουρνάρι. Τέλος, δυτικά του Πανοράματος και βορειοανατολικά της εντός σχεδίου περιοχής της Πυλαίας, στην περιοχή Ελαιώνες, εμφανίζονται εκ νέου τάσεις οικιστικής ανάπτυξης σε μια πολύ ελκυστική περιοχή υψηλής προστιθέμενης αξίας που δεν έχει ακόμα αξιοποιηθεί λόγω της γειτνιάσής της με το δάσος και της μη ρύθμισης ιδιοκτησιακών ζητημάτων.

Νοτιότερα, η λειτουργική δομή της εκτός σχεδίου περιοχής προσδιορίζεται κυρίως από τη διέλευση δύο υπερτοπικών οδικών αξόνων, καθώς και διαδημοτικών οδών, που σε συνάρτηση με το σημαντικό απόθεμα του μη δομημένου χώρου και τη μορφολογία του εδάφους δημιουργούν λειτουργικές ζώνες που είναι οι ακόλουθες:

- α.** Η ζώνη βόρεια της κύριας οδού Πυλαίας – Θέρμης, όπου κυριαρχεί η συγκέντρωση εταιριών υψηλής τεχνολογίας, με την πρόσφατη υλοποίηση της «Τεχνόπολης», έκτασης 94 στρ., καθώς και ερευνητικών μονάδων και εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης – εκπαίδευσης του δημοσίου τομέα (π.χ. CEDEFOP, ΕΚΑΒ). Στην ίδια ζώνη μεγάλη έκταση καταλαμβάνουν τα κοιμητήρια ανατολικής Θεσσαλονίκης «Αναστάσεως του Κυρίου», που αποτελούν μια σημαντική ειδική χρήση υπερτοπικού χαρακτήρα.
- β.** Η ζώνη μεταξύ της οδού Πυλαίας – Θέρμης και του εθνικού οδικού άξονα Θεσσαλονίκης – Μουδανιών στην οποία υπάρχει συγκέντρωση αντιπροσωπειών αυτοκινήτων, εκθεσιακών χώρων και υπεραγορών. Ιδιαίτερη χρήση, που χαρακτηρίζει αυτή τη ζώνη, αποτελούν οι εγκαταστάσεις της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής, που συνδυάζουν εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις με εγκαταστάσεις του πρωτογενούς τομέα.
- γ.** Η ζώνη μεταξύ της εθνικής οδού Θεσσαλονίκης – Μουδανιών και της οδού Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου – Μηχανιώνας, όπου αναπτύσσονται και κυριαρχούν ως χρήση τα πολύ μεγάλα εμπορικά κέντρα (π.χ. Cosmos, Carrefour, Μακρο, ΙΚΕΑ), σε κτιριακές εγκαταστάσεις αρκετών εκατοντάδων τετραγωνικών μέτρων. Καταγράφονται ακόμα συγκεντρώσεις καταστημάτων εξειδικευμένου εμπορίου, αντιπροσωπειών, εκπαιδευτικές μονάδες αλλά και διάσπαρτες περιοχές αυθαίρετης κατοικίας. Ιδιαίτερης χρήσης είναι αυτή της Ανώτατης Διακλαδικής

Σχολής Πολέμου και σημαντική υπερτοπική εγκατάσταση στον τομέα της υγείας αυτή του Διαβαλκανικού Ιατρικού Κέντρου.

- δ. Η παραλιακή ζώνη που αναπτύσσεται δυτικά της οδού Θεσσαλονίκης – αεροδρομίου και φτάνει ως το παραλιακό μέτωπο του δήμου, στο Θερμαϊκό Κόλπο. Πρόκειται για μια ζώνη μήκους 4,5 χλμ., από τα οποία μόλις τα 1,5 χλμ. στο παραλιακό της μέτωπο είναι επισκέψιμα, καθώς μεγάλο τμήμα του αιγιαλού είναι περιφραγμένο.

Η ζώνη αυτή εντάσσεται στις αστικές λειτουργίες με έναν ιδιότυπο τρόπο και δεν χαρακτηρίζεται για την οικολογική της αξία, αφού και εκεί εντοπίζεται πληθώρα ανθρωπογενών χρήσεων, ενώ αποτελεί πόλο συνεχούς ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων. Ο ιδιότυπος τρόπος που εντάσσεται στις αστικές λειτουργίες προκύπτει από την εξέταση του τρόπου οργάνωσης των δραστηριοτήτων και σε ένα βάθος 500 μέτρων από την ακτή. Έτσι λοιπόν στο παραλιακό μέτωπο εντοπίζεται ανάπτυξη δραστηριοτήτων αναψυχής και εμπορίου, ιδιαίτερα επί της οδού Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου όπου αναπτύσσονται μεγάλα εμπορικά κέντρα (π.χ. Απολλώνια, Πολιτεία), σε συνδυασμό με δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα (βιομηχανία, ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη). Τέλος, σημειώνονται περιοχές αυθαίρετης κατοικίας αλλά και μεγάλες ελεύθερες εκτάσεις. Η αναβάθμιση του οδικού άξονα προς το αεροδρόμιο, που γενικά οριοθετεί τη ζώνη, αποκόπτει την επικοινωνία για την ελεύθερη κάθετη πρόσβαση ένθεν και ένθεν, δημιουργώντας ένα καθεστώς απομόνωσης του παραλιακού μετώπου.

Η αξία της παραλιακής ζώνης ως φυσικό απόθεμα ικανό να ενσωματωθεί με επιτυχία σε προσπάθειες ρύθμισης των δραστηριοτήτων του χώρου, αποτελεί ιδιαίτερο σχεδιαστικό πλεονέκτημα και η προστασία της (στη λογική όμως της ενσωμάτωσης) επιλογή με σημαντική προοπτική.

Κλείνοντας την αναφορά στη λειτουργική δομή της εκτός σχεδίου περιοχής της ΔΕ Πυλαίας δεν θα πρέπει να μην αναφερθεί ότι σε αντιδιαστολή με τις παραπάνω ζώνες οικιστικής ανάπτυξης και λειτουργιών του τριτογενούς τομέα, υπάρχει στο βορειότερο τμήμα της η έκταση του περιαστικού δάσους Σείχ – Σου που διατηρεί έως τώρα την οικολογική της αξία, καθώς δεν έχει δεχθεί επιβλαβείς ανθρωπογενείς δραστηριότητες.

1.11.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Οικιστική διάρθρωση

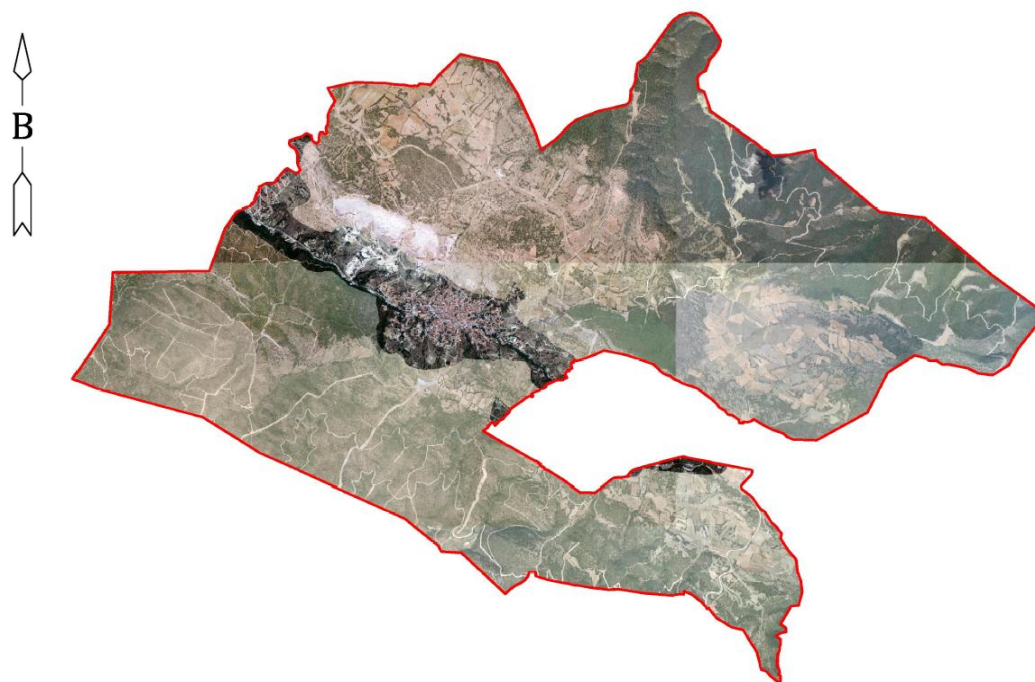
Οι οικισμοί αποτελούν τις κατεξοχήν οργανωμένα δομημένες περιοχές της Δ.Ε. Χορτιάτη. Οι τρεις οικισμοί, το Ασβεστοχώρι, η Εξοχή και ο Χορτιάτης, βρίσκονται στην στενή πεδινή ζώνη που διαμορφώνεται κατά μήκος του οδικού άξονα της

επαρχιακής οδού 2. Ο δε οικισμός του Φιλύρου αναπτύσσεται στην πεδινή ζώνη βόρεια του ίδιου οδικού άξονα.

Δόμηση εκτός σχεδίου εντοπίζεται στην περιοχή κατά μήκος των κύριων οδικών αξόνων. Πρόκειται κυρίως για νεόδμητες κατοικίες με κάποια επαγγελματική δραστηριότητα. Ιδιαίτερα στο δρόμο από Ασβεστοχώρι για Ρετζίκι (Πεύκα) έχει αναπτυχθεί στη βόρεια πλευρά του ένα συνεχές μέτωπο κατοικιών. Επίσης στο πλάτωμα της γεωργικής γης, βόρεια του οικισμού Χορτιάτη, εντείνεται τα τελευταία χρόνια η ανέγερση κατοικιών.

Στην περιοχή Ισενλί υπάρχει η έκταση του Οικοδομικού Συνεταιρισμού των Μηχανικών «Κισσός Α.Ε.» με εγκεκριμένη πολεοδομική μελέτη και υλοποιημένη ρυμοτομία, αλλά λόγω νομικών προβλημάτων έχουν κατασκευασθεί ελάχιστα κτίρια.

Χάρτης 3: Χάρτης Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Πιο αναλυτικά ισχύουν για κάθε οικισμό τα παρακάτω:

Το **Ασβεστοχώρι** (βλ. Εικόνα 4) είναι από τα παλαιότερα χωριά της περιοχής. Είναι προϋφιστάμενος του 1923 σύμφωνα με το από 2-3-1981 Π.Δ. (ΦΕΚ 138/τ.Δ/13-3-1987). Σήμερα με την μελέτη Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου που εκπονείται για την συνολική περιοχή του πρώην δήμου Χορτιάτη θα προκύψουν η πολεοδομική οργάνωση του οικισμού καθώς και οι περιοχές επέκτασής του. Η οικιστική του ανάπτυξη είναι πολύ έντονη. Στο σύνολό του ο οικισμός είναι πυκνοδομημένος με συνεκτική δομή που είναι ιδιαίτερα έντονη στο κέντρο, τον αρχικό δηλαδή πυρήνα. Τα οικοδομικά τετράγωνα αποτελούν κλειστά καμπυλόγραμμα που ακολουθούν τις

έντονες κλίσεις του εδάφους. Η απουσία ρυμοτομικού σχεδίου έχει ως αποτέλεσμα τον μικρό αριθμό και περιορισμένης έκτασης κοινόχρηστους χώρους που περιορίζονται στην διαμορφωμένη κεντρική πλατεία, την πλατεία του παλιού σχολείου, σε δύο παιδικές χαρές και το χώρο του ηρώου.

Η περιορισμένη έκταση του οικισμού σε συνδυασμό με την καθυστέρηση της οικιστικής επέκτασης συντελούν στην αδυναμία αντιμετώπισης της αυξημένης ζήτησης για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του νέου πληθυσμού.

Ο οικισμός της **Εξοχής** δημιουργήθηκε το 1930, με την 108/15.08.1986 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 1011/Δ'/22.10.1986), απέναντι από το Σανατόριο που υπήρχε στην περιοχή (σημερινό Νοσοκομείο Παπανικολάου).

Χάρτης 4:. Τοπική Κοινότητα Εξοχής

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Καθορίστηκαν αρχικά τα όρια του οικισμού και ακολούθησε η τροποποίηση των γενικών και ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης με την 3910/25.09.1987 Απόφαση Νομάρχη (ΦΕΚ 1007Δ'/13.10.1987). Το 1998 με την 6462/01.10.98 Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας (ΦΕΚ 851Δ'/23.10.1998) εγκρίθηκε η μελέτη πολεοδόμησης και επέκτασης του οικισμού και συγχρόνως τα νέα όριά του. Ακολούθησε πράξη εφαρμογής της παραπάνω πολεοδομικής μελέτης η οποία κυρώθηκε με την 29/42372/22.09.2005 Απόφασή του Νομάρχη.

Ο οικισμός αναπτύσσεται από τις δύο πλευρές της επαρχιακής οδού, βόρεια σε περιορισμένη έκταση, σε γειτνίαση με το Νοσοκομείο Παπανικολάου και κυρίως νότια, όπου δημιουργήθηκε και ο αρχικός του πυρήνας. Το κεντρικό τμήμα του οικισμού είναι πυκνοδομημένο, παρουσιάζει έντονο ανάγλυφο εδάφους, με πολλές κλίσεις και ακανόνιστους στενούς δρόμους. Στην περιφέρεια του οικισμού υπάρχουν αρκετές αδόμητες εκτάσεις και παρά το γεγονός ότι έχει ολοκληρωθεί η

πολεοδομική μελέτη, η οικιστική ανάπτυξη είναι περιορισμένη λόγω της γενικότερα μειωμένης οικοδομικής δραστηριότητας, αλλά και των μη ολοκληρωμένων έργων υποδομής.

Ο παλιός οικισμός στερείται κοινόχρηστων χώρων. Με τον πρόσφατο πολεοδομικό σχεδιασμό και την ενσωμάτωση των νέων περιοχών προβλέφθηκε χώρος πλατείας και πολλοί εκτεταμένοι χώροι πρασίνου.

Ο οικισμός του **Φιλύρου** έχει δομηθεί γύρω από μια σχετικά μικρή πλατεία, η οποία βρίσκεται στο κέντρο του. Απέκτησε ρυμοτομικό σχέδιο με διανομή του Υπουργείου Γεωργίας αρχικά το 1932 και στη συνέχεια το 1968, 1971 και 1973. Τα όρια του οικισμού όπως ισχύουν μέχρι σήμερα προσδιορίστηκαν με την 4290/19-10-1987 Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 1110Δ'/12-11-1987).

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) του οικισμού Φιλύρου εγκρίθηκε με την 48355/1595/27.03.2002 Απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 372Δ'/08.05.2002) και περιλαμβάνει την πολεοδομική οργάνωση του οικισμού με την δημιουργία τριών πολεοδομικών ενοτήτων. Για την πολεοδόμηση των τριών αυτών ενοτήτων βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση της μελέτης «Αποτύπωση, Κτηματογράφηση, Πολεοδομική μελέτη και Πράξη Εφαρμογής». Η οικιστική του ανάπτυξη είναι ιδιαίτερα έντονη, λόγω της εκτεταμένης εντός σχεδίου περιοχής, αποτέλεσμα του διευρυμένου ορίου του οικισμού με σχετική Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης. Σήμερα το βόρειο τμήμα του οικισμού είναι αρκετά πυκνοδομημένο και παρουσιάζει συνεκτική μορφή συγκεντρώνοντας τις περισσότερες κοινωφελείς και κοινόχρηστες χρήσεις αλλά και τις κυριότερες εμπορικές δραστηριότητες. Έντονη εμφανίζεται πλέον και η εκτός σχεδίου δόμηση με αποτέλεσμα τη δημιουργία άτυπων οικιστικών πυρήνων. Το νέο όριο Γ.Π.Σ. περιλαμβάνει μια πολύ μεγάλη σε έκταση περιοχή, ενσωματώνοντας αυτούς τους οικιστικούς πυρήνες.

Με την ολοκλήρωση της πολεοδομικής μελέτης που βρίσκεται σε εξέλιξη, θα προκύψει μια πολύ αυξημένη εντός σχεδίου περιοχή η οποία αναμένεται να καλύψει σε βάθος χρόνου τις ανάγκες οικιστικής ζήτησης που προκύπτουν από τη συνεχή μετακίνηση του πληθυσμού από το ΠΣΘ. Διαθέτει επίσης τους βασικότερους τύπους οργανωμένων ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων, πλατεία, πάρκο και παιδική χαρά, παρά την περιορισμένη έκτασή τους. Με το άλσος που βρίσκεται στο νότιο τμήμα του οικισμού καλύπτονται σήμερα οι ανάγκες σε αθλητικούς χώρους.

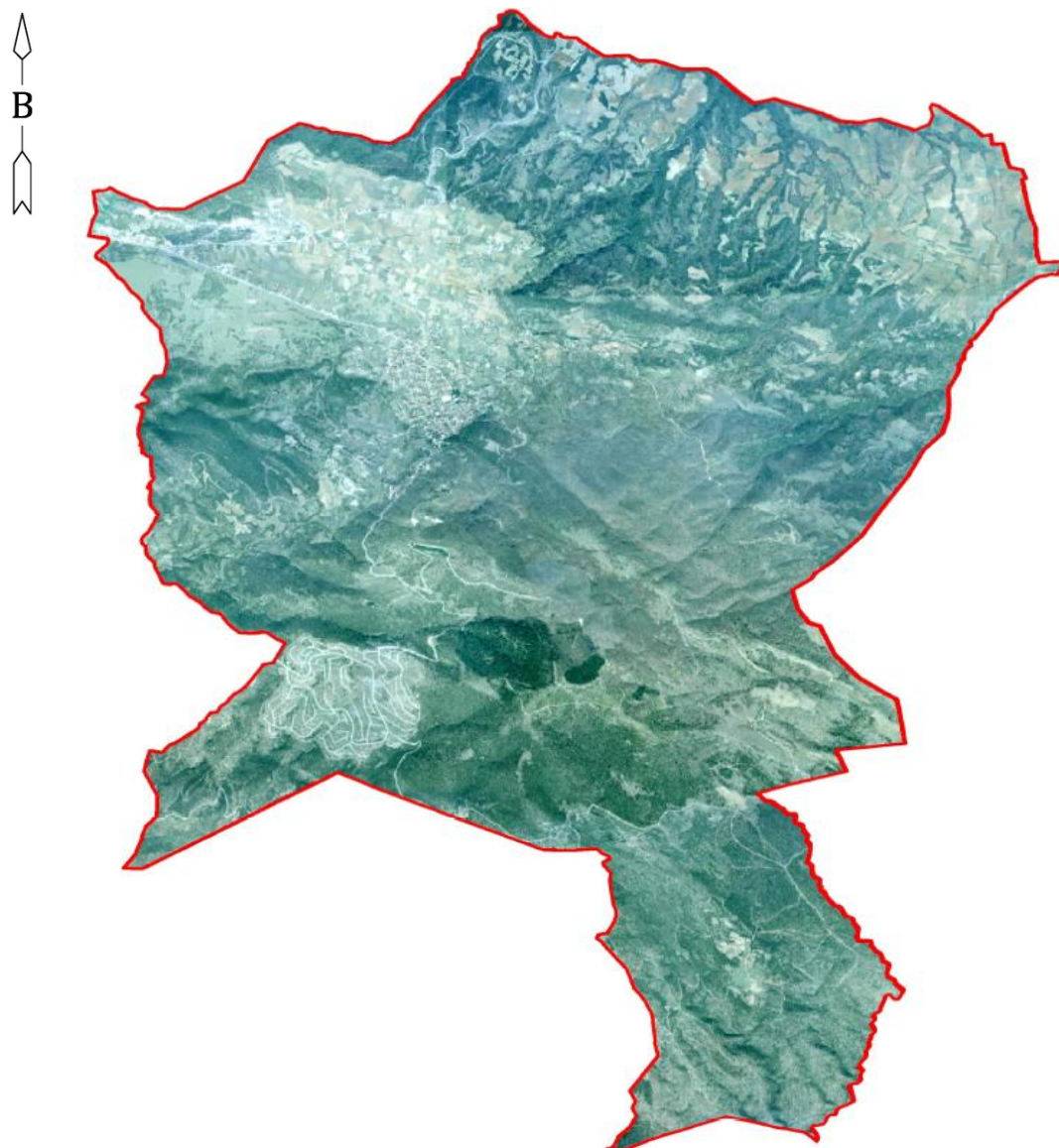
Ο οικισμός του **Χορτιάτη** (βλ. [Χάρτη 5](#)) αναπτύσσεται στις δύο πλευρές της επαρχιακής οδού. Αποτελείται από δύο τμήματα τα οποία λειτουργικά και οικιστικά έχουν διαφορετική φυσιογνωμία. Το βόρειο με εκτεταμένο πολεοδομικό σχέδιο έχει ξεκάθαρη ρυμοτομία, φαρδείς δρόμους και είναι οικιστικά κορεσμένο λόγω των ευνοϊκών συνθηκών για κατοικία. Το νότιο τμήμα, που αποτελεί τον προϋφιστάμενο του '23 οικισμό είναι πυκνοδομημένο και ιδιαίτερα συνεκτικό με

στενούς ακανόνιστους δρόμους και απότομες κλίσεις που αποτρέπουν τη δόμησή του.

Απέκτησε πολεοδομικό σχέδιο το 1948 με το Β.Δ. της 7.7.1948 (ΦΕΚ 183Α'/1948). Είχε προηγηθεί το 1938 η έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου ενός τμήματος με την επωνυμία «Εξοχικός συνοικισμός Χορτιάτη» το οποίο εγκρίθηκε με το Β.Δ. της 17.7.1938 (ΦΕΚ 271Α'/27.7.1938) και τροποποιήθηκε με το Β.Δ. της 1.12.1939 (ΦΕΚ 532/Α/8.12.1939).

Το πολεοδομικό σχέδιο του οικισμού αναθεωρήθηκε με την 4718/18.4.1980 (ΦΕΚ 318/Δ/21.5.1980) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης και τροποποιήθηκε με την 25548/11.7.1985 (ΦΕΚ 588/Δ/7.11.1985) Απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης.

Χάρτης 5:. Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη

Πηγή: Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.

Με την 346/9.10.1986 (ΦΕΚ 1150/Δ/27.11.1986) απόφαση Νομάρχη Θεσσαλονίκης που τροποποιήθηκε με την 3910/25.9.1987 (ΦΕΚ1007/Δ/13.10.1987) ανάλογη απόφαση, καθορίστηκαν τα όρια και οι όροι δόμησης για τον οικισμό Χορτιάτη. Σήμερα εκπονείται μελέτη «Αποτύπωση, Κτηματογράφηση, Πολεοδομική Μελέτη και Πράξη Εφαρμογής» για την υπόλοιπη περιοχή μέχρι το όριο Νομάρχη έκτασης 500 στρ.

Τέλος, με το ΠΔ της 26.6.1986 (ΦΕΚ 721/Δ/8.9.1986) καθορίστηκε η Ζώνη Ενεργού Πολεοδομίας (ΖΕΠ) στην Κοινότητα Χορτιάτη στη θέση Κισσός. Με το ΠΔ της 15.4.1988 (ΦΕΚ 382/Δ/31.5.1988) εγκρίθηκε η πολεοδομική μελέτη της ΖΕΠ. Τροποποίηση του σχεδίου καθώς και ο καθορισμός των όρων και των περιορισμών δόμησης στην περιοχή έγιναν με τις 29/οικ/ΠΣΚ/10191/834/20.3.1996 (ΦΕΚ 373/Δ/11.4.1996) και ΔΠ/ΠΣΚ/οικ/33043/1184(1)/19.6.1995 Αποφάσεις Νομάρχη. Παρά την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού η οικιστική ανάπτυξη της περιοχής παραμένει ιδιαίτερα περιορισμένη λόγω των ισχυρών διαφωνιών και αντιρρήσεων αναφορικά με το δασικό χαρακτήρα της περιοχής.

Οι κοινόχρηστοι χώροι του οικισμού συνίστανται στο χώρο του Ηρώου και σε ένα περιορισμένο χώρο πρασίνου στο βορειοανατολικό άκρο του οικισμού. Μια σημαντική έκταση χαρακτηρισμένη ως Πάρκο - Παιδική Χαρά χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου. Παρά το γεγονός αυτό, η αίσθηση πρασίνου κυριαρχεί λόγω της φυσιογνωμίας του οικισμού και των πυκνών δασικών εκτάσεων που τον περιβάλλουν.

Χρήσεις Γης ΔΕ Χορτιάτη

Η κατανομή των εδαφών της Δ.Ε. Χορτιάτη με βάση τις χρήσεις γης, σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής της ΕΣΥΕ, καθιστά εμφανή την κυριαρχία των βοσκοτόπων.

Οι βοσκοτόποι αποτελούν το 68,45% της συνολικής έκτασης. Το ποσοστό αυτών των εκτάσεων είναι υπερδιπλάσιο του αντίστοιχου του Νομού το οποίο κυμαίνεται στο 32%.

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις καταλαμβάνουν μικρό σχετικά ποσοστό (16,36%) της συνολικής έκτασης. Η μεγαλύτερη ενιαία καλλιεργήσιμη έκταση εντοπίζεται βόρεια του οικισμού Χορτιάτη, ενώ αποσπασματικά εντοπίζονται τμήματα γεωργικής γης στην πεδινή ζώνη που αναπτύσσεται γραμμικά εκατέρωθεν της Επαρχιακής οδού 2, στο Φιλύρου, βόρεια των οικισμών Ασβεστοχωρίου και Εξοχής και σε μία έκταση ανατολικά στα όρια του Δήμου με το Δήμο Κορώνειας, όπου η γεωργική γη διακόπτεται από δασικές λωρίδες.

Τα δάση αντιστοιχούν στο 8,28% της έκτασης της Δ.Ε. Χορτιάτη και εντοπίζονται στους οικισμούς Ασβεστοχωρίου και Χορτιάτη.

Διάσπαρτες βρίσκονται εγκατεστημένες ορισμένες ιδιαίτερες χρήσεις και συγκεκριμένα:

Στρατόπεδα: το στρατόπεδο Αποστόλου Δράγου του οποίου εκτάσεις βρίσκονται στο Ασβεστοχώρι και στο Φίλυρο, το στρατόπεδο Καπετάν Ματαπά στο Χορτιάτη και η Α΄ Μοίρα ΚΕΠ επίσης στο Χορτιάτη.

Το «Βρετανικό Νεκροταφείο»: βρίσκεται στην περιοχή της Εξοχής και αποτελεί έκταση, την συντήρηση και λειτουργία της οποίας έχει το Βρετανικό Κράτος.

Διάσπαρτες κτηνοτροφικές μονάδες υπάρχουν στο Ασβεστοχώρι, γύρω από τον ομώνυμο οικισμό στον Χορτιάτη και στο Φίλυρο.

Παραγωγικές δραστηριότητες: Δεν υπάρχει κάποιος θεσμοθετημένος χώρος υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων. Από το ΓΠΣ Φιλύρου προτείνεται ζώνη βιοτεχνίας μέσης όχλησης στο εντός ορίου ΓΠΣ νοτιοδυτικό τμήμα του, για το οποίο μέχρι σήμερα δεν υπάρχει πολεοδομική μελέτη. Στην ευρύτερη περιοχή της Δ.Ε. για τη χωροθέτηση βιομηχανίας, υπάρχει ζώνη ΕΜΟ (Επιχειρήσεις Μέσης Όχλησης) εντός του ορίου Γ.Π.Σ. Πεύκων. Σήμερα, αρκετές παραγωγικές μονάδες λειτουργούν στην εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου. Χωροθετούνται κατά κύριο λόγο επί της επαρχιακής οδού 2 μεταξύ Εξοχής και Χορτιάτη. Λίγες βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τα όρια του Ασβεστοχωρίου, ενώ κάποιες συγκεντρώνονται στο Φίλυρο, στα όρια με τα Πεύκα.

Δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις: Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΣΥΕ στο σύνολο της εδαφικής περιφέρειας της Δ.Ε. Χορτιάτη, τα δάση καλύπτουν ποσοστό 8,28%. Σύμφωνα όμως με την πάγια αντίληψη της πολιτείας στο χαρακτηρισμό των δασικών εκτάσεων περιλαμβάνονται εκτός των δασών και το σύνολο των ορεινών βοσκοτόπων ως «μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις».

Λατομεία: Η δημιουργία των λατομείων της περιοχής συνδέεται με την παραγωγή ασβέστου, η έναρξη της οποίας προσδιορίζεται χρονικά στα μέσα του 17^{ου} αιώνα και συμπίπτει με την ανάπτυξη του αρχικού οικισμού του Νεοχωρίου που για τον λόγο αυτό μετονομάσθηκε σε Ασβεστοχώρι. Μετά την πυρκαγιά της Θεσσαλονίκης το 1917, δημιουργήθηκαν αυξημένες ανάγκες στο είδος, με αποτέλεσμα την εντατικοποίηση της παραγωγής του και την δημιουργία εταιρειών οι οποίες είχαν στην εκμετάλλευσή τους τα αντίστοιχα λατομεία τα σημαντικότερα από τα οποία είναι:

- Το λατομείο στη θέση «Αδαμιά» στο Χορτιάτη.
- Η λατομική περιοχή στη θέση «Κοτσύφι» στο Ασβεστοχώρι.
- Ο λατομικός χώρος σε επαφή με την προηγούμενη με την ονομασία πρώην «Λατώ».
- Το λατομείο στη θέση «Άσπρη Πέτρα» Εξοχής.
- Τα λατομεία «Αργυρού» και «Ομόνοια» στο Ασβεστοχώρι.
- Ένα λατομείο στο Φίλυρο.

Τα περισσότερα λατομεία σήμερα είναι ανενεργά. Ο χωροταξικός σχεδιασμός του Νομού δεν περιλαμβάνει λατομικές ζώνες στην γεωγραφική έκταση του δήμου και για το λόγο αυτό οι λατομευτικές επιχειρήσεις προβλέπεται να μετεγκατασταθούν στις καθορισμένες περιοχές. Η αποκατάσταση και ανάπλαση των χώρων των λατομείων απαιτεί ειδική διερεύνηση προκειμένου να προσδιορισθεί σε ορισμένα από αυτά η πιθανή επαναχρησιμοποίηση με άλλες λειτουργίες.

1.11.2. Βασικές Υποδομές - Δίκτυα

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται γενικά και στη συνέχεια ανά Δημοτική Ενότητα το οδικό δίκτυο, το δίκτυο μεταφορών, το δίκτυο διαχείρισης υδατικών πόρων και το δίκτυο ενέργειας.

1.11.2.1. Οδικό Δίκτυο

Δομή Οδικού Δικτύου:

Εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη διέρχονται υπερτοπικοί οδικοί άξονες, που αποτελούν τμήματα του Εθνικού και Επαρχιακού Οδικού Δικτύου. Συγκεκριμένα:

Στο δευτερεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο ανήκουν :

- Εθνική Οδός Θεσσαλονίκης – Μουδανιών που διασχίζει το δήμο με κατεύθυνση ΒΔ – Ν και διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας
- Εθνική Οδός Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου «Μακεδονία» που διασχίζει το Δήμο με κατεύθυνση ΒΔ – Ν και διέρχεται από την εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας
- Περιφερειακή Οδός Θεσσαλονίκης (ΠΕΘ) που διασχίζει το Δήμο με κατεύθυνση Β – ΝΔ και διέρχεται από την εκτός σχεδίου της Δ.Ε. Πυλαίας, σε επαφή με τον οικισμό Κωνσταντινουπολιτών και της Επέκτασης του οικισμού Πυλαίας. Η ΠΕΘ συνδέεται με τις παραπάνω Εθνικές Οδούς στους κόμβους Κ12 και Κ13 αντίστοιχα.

Στο Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο³ ανήκουν :

- Επαρχιακή Οδός 2 (ΕΠ.Ο. 2) «Θεσ/νίκη – Συν/σμός Συκεών Χ.Θ. 0+700 – Ασβεστοχώρι – Κορυφή Κισσού δια Ρετζικίου και Χορτιάτη» που διασχίζει τη Δ.Ε. Χορτιάτη και διέρχεται από τους οικισμούς Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Χορτιάτη. Η ΕΠ 2 συνδέεται με την ΠΕΘ στον κόμβο Μετεώρων (Κόμβος Κ6)
- Επαρχιακή Οδός 3 (ΕΠ.Ο. 3) «Θεσ/νίκη Χ.Θ. 5+000, Πυλαία – Πανόραμα ως Διασταύρωση Χορτιάτη Χ.Θ. 18+300» που διασχίζει τη Δ.Ε. Πυλαίας και τη Δ.Ε.

³ Αριθμ. ΔΜΕΟ/ε/0/266/95 (ΦΕΚ-293 Β'): Ανακατάταξη Επαρχιακού Οδικού Δικτύου των Νομών της Χώρας

Πανοράματος και διέρχεται από τους οικισμούς Πυλαίας και Πανοράματος. Η ΕΠ 3 συνδέεται με τη ΠΕΘ στον Κόμβο Κ11

- Επαρχιακή Οδός 20 (ΕΠ.Ο. 20) «από Χ.Θ. 18+800 της αρ. 2 Ε.Π. Ασβεστοχωρίου διασταύρωση με αρ. 2 Ε.Ο. Θεσ/νίκης – Καβάλας Χ.Θ. 25+700» που διασχίζει τη Δ.Ε. Χορτιάτη και συνδέει την ΕΠ 2 με την Παλαιά Εθνική Οδό Θεσ/νίκης – Καβάλας στο ύψος του Αγ. Βασιλείου.

Η συντήρηση τόσο του Εθνικού Οδικού Δικτύου όσο και του Πρωτεύοντος Επαρχιακού, καθώς και της οδού Μ. Αντύπα (μεταξύ των οδών Θεσσαλονίκης – Μουδανιών και Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου) ανήκει στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας/Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

Οι παραπάνω Οδικοί Άξονες δίνουν τη δυνατότητα άμεσης σύνδεσης του Δήμου με το οδικό δίκτυο του Νομού Θεσσαλονίκης και της λοιπής χώρας (Εθνικό Οδικό Δίκτυο), καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης των δημοτικών ενοτήτων και των οικισμών του Δήμου μεταξύ τους και με τους όμορους Δήμους (Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο).

Το έργο «Αναβάθμιση – διαπλάτυνση Εθνικής Οδού Θεσσαλονίκης – Μουδανιών από Α/Κ 12 έως Α/Κ Θέρμης» που έχει αναληφθεί από την ΕΓΑΝΤΙΑ ΟΔΟ Α.Ε. για την ωρίμανση, μελέτη και υλοποίηση του, θα επιτύχει αναβάθμιση της κυκλοφοριακής ικανότητας της οδού, και θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο οδικό δίκτυο του Δήμου. Συγκεκριμένα προβλέπεται η κατασκευή νέων κόμβων (ανισόπεδων ή μη) που θα ρυθμίσουν την κυκλοφορία στην εμπορική ζώνη της εκτός σχεδίου περιοχής της Πυλαίας, δημιουργία ολοκληρωμένου παράλληλου δικτύου, για την ασφαλή πρόσβαση των παρόδιων στο τοπικό δίκτυο και την ανάπτυξη συνδετήριας οδού με την οδό Θεσ/νίκης – Θέρμης για την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων που αναπτύσσονται στην περιοχή αυτή. Το εν λόγω έργο βρίσκεται σε φάση μελέτης εφαρμογής και σε αναμονή χρηματοδότησης.

Η δε μελέτη που αφορά της Εξωτερική Περιφερειακή η οποία προβλέπεται ότι θα διασχίσει την Δ.Ε. Χορτιάτη, βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης της τάξεως του 60% και θα επηρεάσει τις κυκλοφοριακές συνθήκες του οδικού δικτύου της περιοχής. Αναμένεται να αποσυμφορήσει την ΕΠ.Ο. 2, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιείται μόνον για την εσωτερική σύνδεση των οικισμών του Δήμου και την αμεσότερη πρόσβαση στο ΠΣΘ. Η σύνδεση της εξωτερικής περιφερειακής με την ΕΠ 2 προβλέπεται να γίνει μέσω κάθετων αξόνων σε δύο σημεία (κόμβους), στην περιοχή του Φιλύρου και του Ασβεστοχωρίου.

Και τα δύο παραπάνω έργα περιλαμβάνονται στο Master Plan της Ευρύτερης Περιοχής της Θεσσαλονίκης.

Επίσης από τα διοικητικά όρια του Δήμου διέρχονται οδοί που ανήκουν στο Βασικό Οδικό Δίκτυο του Νομού Θεσσαλονίκης :

- Οδικός Άξονας Αναξιμάνδρου – Νεκροταφεία Αναστάσεως – Θέρμη μέχρι τη διασταύρωση με οδό Θέρμης – Πανοράματος, που διέρχεται από τον οικισμό της Πυλαίας και την εκτός σχεδίου περιοχή της.
- Οδικός Άξονας Αγ. Δημητρίου (από διασταύρωση με οδό Λαγκαδά) – Διογένους – Μ. Ασίας – Δ. Τσέλιου – Εγνατίας (Δ. Πυλαίας) μετά των 2 κλάδων σύνδεσης με την Γ. Λαμπράκη από Μ. Ασίας και Δ. Τσέλιου αντίστοιχα.

Το οδικό δίκτυο του Δήμου ολοκληρώνεται με τις Δημοτικές οδούς πλην των ιδιωτικών ή δασικών.

Υφιστάμενη κατάσταση:

Οι παραπάνω αναφερόμενες επαρχιακές οδοί δέχονται υπεραστική κυκλοφορία αλλά παραλαμβάνουν και διοχετεύουν και την τοπική κυκλοφορία των οικισμών. Για το λόγο αυτό παρουσιάζεται σ' αυτούς καθημερινά μεγάλος κυκλοφοριακός φόρτος ενώ η παράπλευρη στάθμευση στα τμήματα εντός των οικισμών επιτείνει το πρόβλημα. Ο συνδυασμός και η ανάμιξη πολλών και διαφορετικών απαιτήσεων και λειτουργιών έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια του πρωταρχικού χαρακτήρα των οδών, την υποβάθμιση όλων των λειτουργιών τους και στη αύξηση της επικινδυνότητας, πρόβλημα που μεγεθύνεται ιδιαίτερα και από τα ανεπαρκή τεχνικά χαρακτηριστικά τους, απουσία κατάλληλης διαμόρφωσης στις διασταυρώσεις, απουσία προσδιορισμένων διαβάσεων, έλλειψη της κατάλληλης σήμανσης, απουσία διαμορφωμένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, διέλευση της αστικής συγκοινωνίας κ.λπ.

Η ποιότητα των οδοστρωμάτων των δημοτικών οδών υποβιβάζεται και οδηγεί στη συνεχή συντήρηση και επισκευή τους από τις εργασίες που εκτελούν στο εύρος των οδών οι Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ) για την κατασκευή των δικτύων του και την συντήρηση αυτών.

Σε ότι αφορά την οδική ασφάλεια, μείζον πρόβλημα διαπιστώνεται σχεδόν στο σύνολο του οδικού δικτύου του Δήμου από την απουσία έργων αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων, τα οποία ρέουν ελεύθερα, συγκεντρώνονται ανεξέλεγκτα σε χαμηλά υψομετρικά θέσεις και προκαλούν συχνά πλημμυρικά φαινόμενα επί του οδοστρώματος, με αποτέλεσμα να προκαλούνται ατυχήματα. Η απουσία ολοκληρωμένων υδραυλικών μελετών, το μεγάλο κόστος κατασκευής που απαιτείται και η δυσπραγία των αρμόδιων υπηρεσιών για αντιπλημμυρικά έργα, δημιουργούν συνθήκες μη επίλυσης των προβλημάτων.

Εντός των οικισμών έχουν εφαρμοστεί κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, που κατά το πλείστον είναι τοπικές και είτε δεν περιλαμβάνονται σε κυκλοφοριακές μελέτες, είτε αποτελούν τροποποίηση προτάσεων των κυκλοφοριακών μελετών, με αποτέλεσμα να μην επιλύουν τα κυκλοφοριακά προβλήματα για τα οποία εφαρμόζονται ή να τα μεταθέτουν.

Η οδοσήμανση (οριζόντια και κατακόρυφη) καθώς και η πληροφοριακή σήμανση, θεωρείται ότι βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο.

Όσον αφορά στις αναφερόμενες στο κεφάλαιο αυτό δυσλειτουργίες της μετακίνησης εντός των ΔΕ του δήμου μέσω της αστικής συγκοινωνίας, πρέπει να σημειωθεί ότι η συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση του δήμου συναντά σε πολλές περιπτώσεις δυσκολίες λόγω προβλημάτων των υφιστάμενων οδικών υποδομών. Συγκεκριμένα για το Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη, η μεγάλη οικιστική ανάπτυξη, που έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια, δυστυχώς δε συμβαδίζει με τις υπάρχουσες οδικές υποδομές, καθώς μεγάλος αριθμός τοπικών οδών παρουσιάζει ελλιπή γεωμετρικά χαρακτηριστικά, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις δυσχεραίνουν την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων για τις μετακινήσεις τους με ιδιωτικά μέσα (έλλειψη χώρων στάθμευσης, μικρά πλάτη οδών, κτλ) και πολύ συχνά δεν επιτρέπουν την ασφαλή και ανεμπόδιστη διέλευση οχημάτων δημόσιας συγκοινωνίας.

Προκειμένου δε να καταστεί δυνατή η εξυπηρέτηση περισσότερων περιοχών από τη δημόσια συγκοινωνία όπως στις περιοχές «Πυλαιώτικα» και «Κωνσταντινοπολίτικα», είναι απαραίτητη η εκπόνηση εξειδικευμένου μεσο-μακροπρόθεσμου σχεδίου δράσης για την αστική κινητικότητα εντός της δημοτικής επικράτειας, όπου μεταξύ άλλων να περιλαμβάνονται επίσης οι απαραίτητες ενέργειες για: **α)** τη βελτίωση των οδικών υποδομών (διανοίξεις και διαπλατύνσεις οδών, κ.λπ.), **β)** τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας σε ορισμένα σημεία όπως είναι η σηματοδότηση κόμβων που εξυπηρετούν μεγάλους κυκλοφοριακούς φόρτους, **γ)** την οριζόντια και κατακόρυφη σήμανση, **δ)** τη διαμόρφωση χώρων, όπου είναι δυνατή η ασφαλής χωροθέτηση στάσης αστικής συγκοινωνίας, κ.λπ.).

A. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Το οδικό δίκτυο του Πανοράματος διαθέτει άνετα γεωμετρικά χαρακτηριστικά. Η ανάπτυξη, όμως του οικισμού σε περιοχές με μεγάλες κλίσεις και έντονο ανάγλυφο οδήγησε σε μια πολύπλοκη, «οργανωτική» μορφή του δικτύου, καθώς αυτό έπρεπε να προσαρμοστεί στο έδαφος. Έτσι έχουν προκύψει οδοί με μεγάλες κλίσεις σε σημεία τους και κόμβους όπου οι οδοί αυτές συμβάλλουν με ποικίλες γωνίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην κυκλοφορία και την ασφάλεια των οδηγών.

Επιπλέον, έντονα προβλήματα κυκλοφορίας των οχημάτων διαπιστώνονται κατά μήκος της Ε.Ο. 3 που διασχίζει τον οικισμό Πανοράματος (οδός Κομνηνών), τόσο λόγω έντονου κυκλοφοριακού φόρτου της ίδιας της οδού, όσο και λόγω του ότι κατά μήκος αυτής αναπτύσσεται η εμπορική δραστηριότητα του οικισμού, χωρίς να εξασφαλίζεται η επαρκής και οργανωμένη στάθμευση των οχημάτων, με αποτέλεσμα να ενισχύεται η παράνομη στάθμευση. Επιπλέον η άναρχη διαμόρφωση των πεζοδρομίων και η ασυνέχεια που παρουσιάζουν με τις καθέτους

οδούς, καθώς και η παράνομη στάθμευση οδηγεί στην δυσχέρεια κίνησης των πεζών.

Από την άλλη, η περιοχή του κέντρου του Πανοράματος έχει αναπτυχθεί χωρίς κάποιο ιδιαίτερο σχεδιασμό, με μη κανονική μορφή οδικού δικτύου και με χαμηλά γεωμετρικά χαρακτηριστικά. Το ίδιο ισχύει και για τις περιοχές εκτός σχεδίου, με τη διαφορά ότι στην περιοχή έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα αραιή δόμηση και οι οδοί έχουν χαρακτηριστικά πρώην αγροτικών οδών με μικρό πλάτος. Το μεγαλύτερο μέρος του οδικού δικτύου του οικισμού είναι ασφαλτοστρωμένο και παρουσιάζει χαμηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους, με εξαίρεση δημοτικές κεντρικές οδούς που χρήζουν κυκλοφοριακών μελετών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζουν, όπως διαμόρφωση κόμβων, οργανωμένη στάθμευση, αποκατάσταση της ορατότητας κ.λπ.

Ο οικισμός Πανοράματος χαρακτηρίζεται είτε από ανύπαρκτα πεζοδρόμια, είτε από πεζοδρόμια με πολύ μικρό πλάτος, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνουν την κίνηση των πεζών και να μην εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα και ασφάλεια τους. Επίσης παρουσιάζει απουσία δικτύου πεζοδρόμων.

Το Πανόραμα εξυπηρετείται από τον Ο.Α.Σ.Θ. με μία κεντρική και δύο τοπικές γραμμές, ήτοι:

58: Διασταύρωση Χορτιάτη – Πανόραμα – Βενιζέλου: Έχει ως αφετηρία το σταθμό μετεπιβίβασης Χορτιάτη και τέρμα στην οδό Βενιζέλου στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Κατευθύνεται προς την πόλη της Θεσσαλονίκης, ενώ διασχίζει τις ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας και τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κάνει συνολικά 44 στάσεις, 21 εκ των οποίων στη ΔΕ Πανοράματος. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

60Α: Οικισμός Μακεδονία Πανοράματος (Μακεδονομάχων): κινείται κυκλικά δια μέσου της Μακεδονομάχων, με αφετηρία και τέρμα τον τερματικό σταθμό Πανοράματος Ν. 751 και κάνει συνολικά 53 στάσεις εντός των ορίων της ΔΕ Πανοράματος.

60Β: Οικισμός Μακεδονία Πανοράματος (Ι. Δραγούμη): κινείται κυκλικά δια μέσω της Δραγούμη, με αφετηρία και τέρμα τον τερματικό σταθμό Πανοράματος Ν. 751 και κάνει συνολικά 52 στάσεις εντός των ορίων της ΔΕ Πανοράματος.

60Ε: Πανόραμα – Θέρμη – ΙΚΕΑ: από την 1η Μαρτίου 2016 λειτουργεί νέα λεωφορειακή γραμμή του ΟΑΣΘ, η οποία εκτελεί κυκλική διαδρομή και παρέχει σύνδεση του Πανοράματος με την περιοχή του ΙΚΕΑ και του Ιατρικού Διαβαλκανικού Κέντρου (εντός του Δ. Πυλαίας- Χορτιάτη) και του Πανοράματος με τη Θέρμη».

Η περιοχή του οικισμού των Τοπογράφων δεν εξυπηρετείται από καμία λεωφορειακή γραμμή του Ο.Α.Σ.Θ.

B. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Το οδικό δίκτυο στον οικισμό της Πυλαίας εμφανίζεται ανεπαρκές για την κυκλοφορία που δέχεται, ενώ η κατάσταση επιβαρύνεται από τον κυκλοφοριακό φόρτο που διοχετεύεται από την Ε.Ο. 3 που διέρχεται από τον οικισμό (οδός Πρ. Ηλία) επιφέροντας παρόμοια προβλήματα με αυτά του Πανοράματος.

Το ποσοστό αδιάνοικτων οδών, όπως αυτοί προβλέπονται από την Πολεοδομική μελέτη, είναι αρκετά μεγάλο, λόγω τη μη υλοποίησης των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων ιδιωτικής γης, με αποτέλεσμα να διαπιστώνονται αδικαιολόγητες ασυνέχειες του οδικού δικτύου που προκαλούν σύγχυση. Επίσης η χάραξη οδών παράλληλα με την κοίτη υφιστάμενων ρεμάτων τα οποία όμως δεν έχουν διευθετηθεί, οδηγεί σε αρκετές περιπτώσεις σε αδυναμία διαμόρφωσης των οδών σε όλο τους το πλάτος, αφού απαιτούνται έργα αντιστήριξης.

Στην Πυλαία υφίσταται εκτεταμένο δίκτυο θεσμοθετημένων πεζόδρομων που όμως είναι ασύνδετοι μεταξύ τους. Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους πρόκειται για οδούς μικρού πλάτους (μικρότερου των 6 μ.) και δεν είναι εξασφαλισμένη η λειτουργία τους ως πεζόδρομοι, αφού στην πλειονότητα τους είναι ασφαλτοστρωμένοι και προσδίδουν στους χρήστες τους την αίσθηση οδού κυκλοφορίας οχημάτων, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται από τους παρόδιους ιδιοκτήτες για την στάθμευση των οχημάτων τους.

Τμήμα της περιοχής επέκτασης της Πυλαίας αποτέλεσε το αντικείμενο του έργου «Ολοκληρωμένη ανάπτυξη ευρύτερης περιοχής Ελαιορέματος» που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ και με την ολοκλήρωση του απέδωσε στην συγκεκριμένη περιοχή ένα πλήρως διαμορφωμένο δίκτυο πεζοδρόμων, συνδεδεμένο με το πάρκο Ελαιορέματος. Διαμορφώθηκαν στο σύνολό τους τα πεζοδρόμια των οδών και εφαρμόστηκε μελέτη κυκλοφοριακών ρυθμίσεων για την εξασφάλιση της ορθής κυκλοφορίας οχημάτων και πεζών. Διαμορφώθηκαν χώροι στάθμευσης και θέσεων οργανωμένης στάθμευσης παρά το κράσπεδο.

Στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. Πυλαίας η ανάπτυξη πλήθους παραγωγικών και εμπορικών μονάδων, μεγάλου μεγέθους εγκαταστάσεις λιανικού εμπορίου, καθώς και εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών οδήγησε σε μεγάλη αύξηση της κυκλοφορίας στο οδικό δίκτυο της περιοχής, συμπεριλαμβανομένου και μεγάλου αριθμού βαρέων οχημάτων. Τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των οδών στην εκτός σχεδίου περιοχή δεν εξασφαλίζουν την άνετη διέλευση της κυκλοφορίας, αφού κατά βάση, οι οδοί της περιοχής είχαν διανοιχθεί με πρόβλεψη για χρήση ως αγροτικές. Το μέσο πλάτος οδού των 4-5m καθιστά το συγκεκριμένο δίκτυο μη ικανό να εξυπηρετήσει την υπερτοπική κυκλοφορία και να χρήζει συνεχούς συντήρησης.

Ένα μεγάλο τμήμα του ορίου της Δημοτικής Ενότητας της Πυλαίας με τους όμορους Δήμους Θεσσαλονίκης και Καλαμαριάς ταυτίζεται με την Περιφερειακή τάφρο.

Δημοτικές οδοί τόσο στην εντός, όσο και την εκτός σχεδίου περιοχή διέρχονται από την περιφερειακή τάφρο με τεχνικά ή γέφυρες, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των οποίων στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτούν βελτιώσεις, είτε από υδραυλικής άποψης, είτε από άποψη οδοποιίας. Σημειώνονται ιδιαίτερα οι περιπτώσεις της διέλευσης της οδού Γ. Γεννηματά νότια του οικισμού όπου ουσιαστικά δεν υφίσταται τεχνικό διέλευσης, με αποτέλεσμα η οδός να καθίσταται απροσπέλαστη κατά τη διάρκεια βροχοπτώσεων, και της διέλευσης της οδού Μ. Αλεξάνδρου όπου οι κατολισθήσεις των πρανών θέτουν σε κίνδυνο την ευστάθεια των παρακείμενων δρόμων.

Ως προς τις ενδοδημοτικές και εξωδημοτικές μετακινήσεις με μέσα μαζικής μεταφοράς, το Δήμο Πυλαίας εξυπηρετούν οι παρακάτω λεωφορειακές γραμμές του Ο.Α.Σ.Θ.:

A. Εντός των ορίων της οικιστικής περιοχής:

11: Πυλαία – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Πυλαίας και τέρμα το νέο σιδηροδρομικό σταθμό. Κατευθύνεται στο Νέο Σιδηροδρομικό Σταθμό και διασχίζει το τμήμα της Δ.Ε. και του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κινείται αμφίδρομα με 34 στάσεις, 7 εκ των οποίων στα όρια της ΔΕ Πυλαίας.

11B: Πυλαία – Ν.Σ. Σταθμός: Αποτελεί επέκταση της παραπάνω γραμμής «11» μέχρι τον Ξενώνα του Θεαγνεΐου στο όριο του οικισμού Πυλαίας.

58: Βενιζέλου – Πανόραμα – Διασταύρωση Χορτιάτη: Έχει ως αφετηρία το σταθμό μετεπιβίβασης Χορτιάτη και τέρμα στην οδό Βενιζέλου στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Κατευθύνεται προς την πόλη της Θεσσαλονίκης, διέρχεται από τις ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας και από τμήμα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Κινείται αμφίδρομα και κάνει συνολικά 44 στάσεις, 6 εκ των οποίων στα όρια της ΔΕ Πυλαίας. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

66: Χαριλάου – Θέρμη: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Χαριλάου και τέρμα το Δημαρχείο Θέρμης. Κατευθύνεται προς τη Θέρμη, κινείται αμφίδρομα και εξυπηρετεί κατά τη διαδρομή μικρό τμήμα του οικισμού των Πυλαιώτικων στην περιοχή Αλλατίνη.

10: Τ.Σ. Χαριλάου – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Χαριλάου και τέρμα το σιδηροδρομικό σταθμό. Κινείται αμφίδρομα και στην αφετηρία εξυπηρετεί μικρό τμήμα του συνοικισμού των Πυλαιώτικων που βρίσκεται κοντά στην αφετηρία της γραμμής, στα όρια με το Δήμο Θεσσαλονίκης.

14: Άνω Τούμπα – Ν.Σ. Σταθμός: Έχει ως αφετηρία τον τερματικό σταθμό Άνω Τούμπας (που γεωγραφικά ανήκει στα Κωνσταντινοπολίτικα εντός των ορίων της δημοτικής ενότητας Πυλαίας), και τέρμα το νέο σιδηροδρομικό σταθμό. Κινείται αμφίδρομα και εξυπηρετεί μικρό τμήμα του οικισμού των Κωνσταντινοπολίτικων που βρίσκεται κοντά στην αφετηρία της γραμμής.

14Α: Άνω Τούμπα – Ν.Σ. Σταθμός: Αποτελεί επέκταση της γραμμής «14», και εξυπηρετεί την κλινική «Γένεσις».

12: Κάτω Τούμπα – ΚΤΕΛ : Έχει ως αφετηρία τον σταθμό λεωφορείων «Μακεδονία» και τέρμα τον τερματικό σταθμό Κάτω Τούμπας (που γεωγραφικά ανήκει στην περιοχή Κάτω Μαλακοπή εντός των ορίων της δημοτικής ενότητας Πυλαίας). Κινείται αμφίδρομα και εξυπηρετεί μικρό τμήμα του οικισμού Πυλαίας που βρίσκεται κοντά στην αφετηρία της γραμμής.

Β. Εντός των συνολικών ορίων της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας και κυρίως στην εμπορική περιοχή ανατολικά του οικισμού, εξυπηρετούν οι ακόλουθες γραμμές:

2: ΑΣ ΙΚΕΑ – Ν.Σ. Σταθμός μέσω Εγνατίας

3: ΑΣ ΙΚΕΑ - Ν.Σ. Σταθμός

4: Νέα Κρήνη – Κοιμητήρια

8: ΑΣ ΙΚΕΑ – ΚΤΕΛ – Β. Όλγας – Εγνατία

67: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Τριάδι (67Α– 67Β)

69: ΑΣ ΙΚΕΑ – Επανομή

72: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Ν. Μηχανιώνα

76: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Αγγελοχώρι

78: ΚΤΕΛ – Αεροδρόμιο

79: Α.Σ. ΙΚΕΑ – Αεροδρόμιο

Οι παραπάνω γραμμές εξυπηρετούν κυρίως τους κατοίκους και επισκέπτες της πόλης της Θεσσαλονίκης προς προορισμούς σε γειτονικούς Δήμους και στην εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας στην οποία έχουν αναπτυχθεί χρήσεις υπερτοπικής σημασίας.

Σημειώνεται ότι η περιοχή της Μαλακοπής και των Κωνσταντινοπολίτικων δεν συνδέεται με την αστική συγκοινωνία με τον οικισμό της Πυλαίας, παρά το γεγονός ότι είναι πυκνοκατοικημένες (ιδιαίτερα η Μαλακοπή). Οι περιοχές αυτές εξυπηρετούνται μόνο ως προς τις μετακινήσεις προς το Δήμο Θεσσαλονίκης, ενώ είναι αποκομμένες από τον υπόλοιπο Δήμο. Επιπλέον, το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής επέκτασης του ρυμοτομικού σχεδίου της Πυλαίας (περιοχή οδού Δελφών, Πυλαιώτικα) στην οποία παρουσιάζεται μεγάλη ανοικοδόμηση την τελευταία δεκαετία, δεν εξυπηρετείται από την αστική συγκοινωνία του Ο.Α.Σ.Θ. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, το πρόβλημα προσέγγισης των κατοίκων στην πλησιέστερη στάση των λεωφορειακών γραμμών για τις μετακινήσεις του είναι ιδιαίτερα έντονο, ιδιαίτερα στις ευπαθείς ομάδες κατοίκων.

Γ. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Η μεταξύ των οικισμών των επιμέρους Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων οδική εξυπηρέτηση διευκολύνεται από το γεγονός ότι βρίσκονται σε γραμμική διάταξη πάνω στον κύριο οδικό άξονα. Συγκεκριμένα οι οικισμοί Ασβεστοχωρίου, Εξοχής και Χορτιάτη συνδέονται μεταξύ τους μέσω της επαρχιακής οδού 2 (ΕΠ.Ο. 2), που είναι και ο κύριος οδικός άξονας που διέρχεται από τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη, προκαλώντας όλα τα προβλήματα που αναφέρθηκαν στην αρχή της ενότητας.

Το Φίλυρο συνδέεται με την έδρα του Δήμου και τους λοιπούς οικισμούς μέσω της διασταύρωσης της οδού 27 και της ΕΠ.Ο. 2, όπου λόγω της έλλειψης κόμβου δημιουργείται κυκλοφοριακή συμφόρηση και προκαλούνται ατυχήματα ιδιαίτερα τις ώρες αιχμής.

Άλλες δημοτικές οδοί που εξυπηρετούν τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη είναι : η οδός Χορτιάτη – Αρδαμερίου που συνδέει τους δύο ομώνυμους οικισμούς, η οδός που συνδέει το Φίλυρο με το Δερβένι, και ο δρόμος που συνδέει το Φίλυρο με την ΠΟ μέσω των βυζαντινών Νερόμυλων του Δήμου Π. Μελά. Επιπλέον, ο δασικός δρόμος από το ξενοδοχείο Φιλίππειο προς την Εξοχή και το Ασβεστοχώρι χρησιμοποιείται ευρύτατα παρά τα μειονεκτήματα των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του.

Το υπόλοιπο οδικό δίκτυο της Δημοτικής Ενότητας δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο. Οι κυριότερες δυσχέρειες που διαπιστώνονται εντός των οικισμών είναι οι έντονες κλίσεις των οδών λόγω του έντονου ανάγλυφου της περιοχής και το μικρό πλάτος τους που κατά κύριο λόγο οφείλονται στο γεγονός ότι οι οικισμοί της Δ.Ε. είναι προϋφιστάμενοι του '23.

Λόγω των ανωτέρω διαπιστώνεται ότι ιδιαίτερος οι οικισμοί Χορτιάτη, Ασβεστοχωρίου και Εξοχής στερούνται πεζοδρομίων, με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζεται η ασφαλής κίνηση των πεζών.

Τέλος, το πρόβλημα της παντελούς έλλειψης χώρων στάθμευσης ή θέσεων οργανωμένης στάθμευσης στους οικισμούς είναι έντονο ιδιαίτερα κατά μήκος της ΕΠ που τους συνδέει, αφού συγκεντρώνει την εμπορική δραστηριότητα.

Η συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη σε σχέση με το Π.Σ.Θ. αντιμετωπίζεται με την αστική συγκοινωνία και καλύπτεται από τις παρακάτω λεωφορειακές γραμμές του Ο.Α.Σ.Θ.:

57: Ερμού – Ασβεστοχώρι – Διασταύρωση Χορτιάτη: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης που βρίσκεται στη διακλάδωση της ΕΠ.Ο. 2 με την ΕΠ.Ο. 3, κινείται μέσω της ΕΠ.Ο. 2 κατευθύνεται προς το Π.Σ.Θ. τερματίζει στην οδό Ερμού. Κινείται αμφίδρομα και διέρχεται από την Τ.Κ. Εξοχής, τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου. Κάνει 20 στάσεις κατά διαδρομή στα διοικητικά όρια της ΔΕ Χορτιάτη. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5δρομολόγια ανά ώρα.

58: Βενιζέλου – Πανόραμα – Διασταύρωση Χορτιάτη: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης «διασταύρωση Χορτιάτη» μέσω Πανοράματος και της Ε.Ο. 3 κατευθύνεται προς το Π.Σ.Θ. τερματίζει στην οδό Βενιζέλου. Κινείται αμφίδρομα, δεν διέρχεται από οικισμούς του Δήμου Χορτιάτη και η εξυπηρέτηση που προσφέρει περιορίζεται στην μεταφορά των κατοίκων από και έως τον σταθμό μετεπιβίβασης. Διαθέτει κατά μέσο όρο 5 δρομολόγια ανά ώρα.

61: Χορτιάτης – Διασταύρωση: με αφετηρία τον σταθμό μετεπιβίβασης «διασταύρωση Χορτιάτη» κατευθύνεται προς τη Δ.Κ. Χορτιάτη, κινείται αμφίδρομα, εξυπηρετεί αποκλειστικά τη Δ.Κ. Χορτιάτη κάνοντας 13 στάσεις κατά διαδρομή. Διαθέτει κατά μέσο όρο περίπου 4 δρομολόγια ανά ώρα

61Α: Χορτιάτης – Διασταύρωση – Λύκειο: ταυτίζεται με την παραπάνω γραμμή «61» περιλαμβανομένου της απαιτούμενης παράκαμψης για την εξυπηρέτηση του Λυκείου Χορτιάτη, και εκτελείται μόνο καθημερινές και μόνο κατά τη σχολική περίοδο.

64: Ν.Σ. Σταθμός – Φιλύρο: με αφετηρία τον τερματικό σταθμό του Ν.Σ. Σταθμού μέσω Νεάπολης και Ε.Ο.2 κατευθύνεται στη Δ.Κ. Φιλύρου κινείται αμφίδρομα, εξυπηρετεί τη Δ.Κ. Φιλύρου κάνοντας 10 στάσεις κατά διαδρομή στα διοικητικά όρια της Δ.Ε. Χορτιάτη. Διαθέτει δύο δρομολόγια ανά ώρα, αριθμός πολύ περιορισμένος για την κάλυψη του συνεχώς αυξανόμενου πληθυσμού.

64Α, 64Β, 64Ε και 64Κ: αποτελούν παρακάμψεις της παραπάνω γραμμής «64», ώστε να εξυπηρετηθούν επιπλέον το Παιδικό Χωριό SOS, η Χριστιανική Ελπίδα και το Λύκειο Φιλύρου.

Η μεταξύ των οικισμών συγκοινωνιακή επικοινωνία καθώς εξυπηρετείται μόνον με τις παραπάνω λεωφορειακές γραμμές είναι σχετικά ικανοποιητική σε ότι αφορά την σύνδεση της Τ.Κ. Εξοχής με τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου και υστερεί σε ότι αφορά την σύνδεση των Δ.Κ. Φιλύρου και Χορτιάτη με τη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου λόγω της παρεμβολής της αναγκαστικής μετεπιβίβασης. Υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα στην μετακίνηση πολιτών από τη Δ.Κ. Φιλύρου προς τις λοιπές δημοτικές ενότητες Πανοράματος (που είναι και η έδρα του Δήμου), Πυλαίας αλλά και προς την πόλη της Θεσσαλονίκης.

1.11.3. Λοιπές υποδομές μεταφορών

Σιδηροδρομικές υποδομές δεν περιλαμβάνονται στα όρια του Δήμου. Ως προς την προσβασιμότητα όμως στις υπάρχουσες σιδηροδρομικές υποδομές, η θέση του Δήμου δεν ευνοεί την άμεση πρόσβαση στο Σιδηροδρομικό Σταθμό Θεσσαλονίκης, καθώς η μεταξύ τους απόσταση είναι αρκετά μεγάλη. Ωστόσο, η χρήση της περιφερειακής οδού –που διέρχεται εντός των ορίων του Δήμου– με σκοπό τη μετακίνηση προς το Σιδηροδρομικό Σταθμό μειώνει τους απαιτούμενους χρόνους μετάβασης.

Σχετικά με την εξυπηρέτηση των δημοτών από το Μετρό Θεσσαλονίκης, που βρίσκεται ακόμη σε φάση κατασκευής, αρκετά μεγάλο τμήμα της Δ.Ε. Πυλαίας (περιοχή επέκτασης – Πυλαιώτικα), θα εξυπηρετηθεί από την στάση «Νέα Ελβετία» που αποτελεί την πλησιέστερη στάση στον οικισμό και βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Θεσσαλονίκης και στην οποία προβλέπεται η διαμόρφωση 650 θέσεων στάθμευσης. Με τα ισχύοντα δεδομένα, οι δημότες θα μπορούν να κάνουν χρήση του νέου μέσου μαζικής μεταφοράς, μόνο μέσω μετεπιβίβασής τους από σταθμούς του Ο.Α.Σ.Θ. Τέλος εντός της Δ.Ε. Πυλαίας χωροθετείται το Αμαξοστάσιο του Μετρό (εκτός σχεδίου – περιοχή Μακρο) που όμως δεν μπορεί να αποτελέσει σημείο εξυπηρέτησης των δημοτών για τις μετακινήσεις του, ακόμα και αν περιλαμβάνονταν στον σχεδιασμό του η δημιουργία στάσης.

Ομοίως, λιμενικές εγκαταστάσεις δεν περιλαμβάνονται στο παραλιακό μέτωπο του Δήμου. Οι οποιεσδήποτε θαλάσσιες μετακινήσεις και μεταφορές πραγματοποιούνται από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Η πρόσβαση σε αυτό διευκολύνεται από την ύπαρξη της περιφερειακής οδού, ενώ σε αντίθετη περίπτωση η χρήση του δευτερεύοντος οδικού δικτύου θα συνεπαγόταν υψηλές καθυστερήσεις.

Ο Δήμος Πυλαίας Χορτιάτη, διαθέτοντας και θαλάσσιο μέτωπο, εμπλέκεται και στη μελλοντική λειτουργία της θαλάσσιας συγκοινωνίας, η οποία είναι υπό μελέτη και επιδιώκεται να ενταχθεί προς κατασκευή στο ΕΣΠΑ της νέας περιόδου 2014-2020. Το νέο αυτό μέσο θα πρέπει να ενοποιηθεί στο γενικότερο συγκοινωνιακό σύστημα της πόλης. Επιπλέον, για την εκμετάλλευση του πλεονεκτήματος της ύπαρξης θαλάσσιου μετώπου εντός των ορίων του Δήμου και συγκεκριμένα στην Δ.Ε. Πυλαίας έχουν γίνει ενέργειες για την αξιοποίηση του, με την χωροθέτηση του Τουριστικού Λιμένα Πυλαίας.

Όσον αφορά τις αερομεταφορές, η γειτνίαση του Δήμου με το αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» συνεπάγεται την ταχεία πρόσβαση σε αυτό, διευκολύνοντας τις εναέριες μετακινήσεις του πληθυσμού.

Τέλος, ο Δήμος στο σύνολο του χαρακτηρίζεται από πλήρη απουσία δικτύου ποδηλατοδρόμων, κυρίως λόγω του έντονου ανάγλυφου στην μεγαλύτερη έκτασή του.

1.11.4. Υποδομές Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων

A. Περιοχές που εξυπηρετούνται από την ΕΥΑΘ Α.Ε.

Υδρευση

Οι Δημοτικές Ενότητες της Πυλαίας και του Πανοράματος εξυπηρετούνται από το δίκτυο της Εταιρείας Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ Α.Ε.) χωρίς να παρατηρούνται ιδιαίτερα προβλήματα υδροδότησης. Αναλυτικότερα, οι εξυπηρετούμενες περιοχές εντός σχεδίου είναι για την Δ.Ε. Πυλαίας ο παλιός

οικισμός της Πυλαίας, η Μαλακοπή, τα Κωνσταντινουπολίτικα, ο οικισμός Τοπογράφων και η Βίλα Ριτς, η περιοχή της Νέας Ελβετίας (Πυλαιώτικα) και οι περιοχές των εγκεκριμένων επεκτάσεων και για την Δ.Ε. Πανοράματος ο παλιός οικισμός του Πανοράματος, ο οικισμός του Ν.751 και ο οικισμός των έφεδρων αξιωματικών (Μακεδονία).

Στις εκτός σχεδίου περιοχές δεν εντοπίζεται πλέον αγροτική δραστηριότητα και αρδευτικά δίκτυα.

Στις εκτός σχεδίου περιοχές υπάρχει υδροδότηση από την ΕΥΑΘ σε ορισμένες περιοχές πέριξ των οικισμών. Ιδιαίτερα η ζώνη εμπορικής, τουριστικής και οικονομικής ανάπτυξης, στο νότιο τμήμα της Δημοτικής Ενότητας εξυπηρετείται από το δίκτυο της ΕΥΑΘ αλλά και από πολλές ιδιωτικές γεωτρήσεις.

Αποχέτευση

Οι Δημοτικές Ενότητες της Πυλαίας και του Πανοράματος εξυπηρετούνται για την αποχέτευση λυμάτων από το δίκτυο της Εταιρείας Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ Α.Ε.). Αναλυτικότερα, οι εξυπηρετούμενες περιοχές εντός σχεδίου είναι για την Δ.Ε. Πυλαίας ο παλιός οικισμός της Πυλαίας, η Μαλακοπή, τα Κωνσταντινουπολίτικα, ο οικισμός Τοπογράφων και η Βίλα Ριτς, η περιοχή της Νέας Ελβετίας (Πυλαιώτικα) και οι περιοχές των εγκεκριμένων επεκτάσεων και για την Δ.Ε. Πανοράματος ο παλιός οικισμός του Πανοράματος, ο οικισμός του Ν.751 και ο οικισμός των έφεδρων αξιωματικών (Μακεδονία). Έλλειψη δικτύου εντοπίζεται στην Δ.Ε. Πανοράματος σε ορισμένα τμήματα των περιοχών του Ν.751, του οικισμού Μακεδονία και σε ένα μικρό τμήμα του παλαιού οικισμού.

Στις περιοχές εκτός σχεδίου, και όπου είναι εφικτή η σύνδεση με το δίκτυο της ΕΥΑΘ Α.Ε., υπάρχουν επεκτάσεις του δικτύου οι δαπάνες των οποίων καλύπτονται με οικονομική συμμετοχή των ιδιωτών. Οι υπόλοιπες περιοχές εξυπηρετούνται με σηπτικούς βόθρους.

Όσον αφορά στο δίκτυο ομβρίων υπάρχει μικρή εξυπηρέτηση. Πιο συγκεκριμένα για την Δ.Ε. Πυλαίας υπάρχει δίκτυο το οποίο καλύπτει περιορισμένη έκταση στην εντός σχεδίου περιοχή. Οι αγωγοί συλλογής των ομβρίων μεταφέρουν την παροχή τους στην περιφερειακή τάφρο. Στη μη εξυπηρετούμενη ζώνη τα όμβρια ακολουθούν τις φυσικές κλίσεις με αποτέλεσμα σε αρκετές περιοχές του οικισμού και των επεκτάσεων να εμφανίζονται έντονα πλημμυρικά φαινόμενα. Για την Δ.Ε. Πανοράματος υπάρχει δίκτυο ομβρίων μόνο στον παλιό οικισμό ενώ στους υπόλοιπους οικισμούς έχουν γίνει τοπικές επεμβάσεις που διοχετεύουν τα όμβρια στα υφιστάμενα ρέματα. Λόγω της μη διευθέτησης των ομβρίων υδάτων, δημιουργούνται πολλά προβλήματα στην κυκλοφορία των οχημάτων αλλά και βλάβες στο οδόστρωμα των δρόμων και στις παρόδιες κατοικίες.

Επίσης, προβληματική είναι η εικόνα στην εκτός σχεδίου περιοχή όπου απουσιάζει δίκτυο ομβρίων σε περιοχές που εξυπηρετούν υπεραστικές δραστηριότητες

(εμπορικά κέντρα, ιδιωτικές κλινικές, σχολεία, εκθέσεις κλπ), με αποτέλεσμα να εμφανίζονται έντονα πλημμυρικά φαινόμενα που προκαλούν μεγάλο στην κυκλοφορία των οδών αυτών.

Όσον αφορά την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, αυτή πραγματοποιείται στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης (ΕΕΛΘ).

B. Περιοχές που εξυπηρετούνται από την ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη

Υδρευση

Για την Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη η διαχείριση, η λειτουργία και η συντήρηση του δικτύου ύδρευσης γίνεται από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Πυλαίας – Χορτιάτη. Η υδροδότηση της Δ.Ε. Χορτιάτη εξασφαλίζεται με 16 γεωτρήσεις και ενισχύεται και από το δίκτυο της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

Τα εσωτερικά δίκτυα ύδρευσης παρουσιάζουν κάποια προβλήματα καθώς η κατασκευή τους έγινε με περιστασιακές επεκτάσεις των υφιστάμενων παλαιών και ανεξέλεγκτες συνδέσεις, γεγονός που δυσκολεύει τον έλεγχο για τον εντοπισμό των διαρροών του δικτύου. Ωστόσο, η ΔΕΥΑ Πυλαίας - Χορτιάτη στοχεύει στη συνεχή βελτίωση των συνθηκών διάθεσης του νερού με σκοπό τη διασφάλιση τόσο της επάρκειας όσο και της καταλληλότητας του με δράσεις που αναλύονται παρακάτω.

Η ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη προκειμένου να ανταποκρίνεται άμεσα στην ορθολογικότερη εκμετάλλευση των αποθεμάτων νερού, συνεχίζει την χαρτογράφηση του δικτύου ύδρευσης σε όλους τους οικισμούς αρμοδιότητάς της. Με την εξέλιξη της διαδικασίας χαρτογράφησης, προκύπτουν και οι ανάγκες για αντικατάσταση τμημάτων ύδρευσης που είτε είναι ανεπαρκή είτε είναι παλαιά.

Αναλυτικά για κάθε οικισμό η υδροδότηση έχει ως εξής:

Η υδροδότηση του Ασβεστοχωρίου γίνεται από δύο κύριες γεωτρήσεις οι ποσότητες των οποίων δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του οικισμού κατά τους κρίσιμους θερινούς μήνες (Ιούλιο – Αύγουστο) γι' αυτό και ενισχύονται από ποσότητες που παρέχονται από την ΕΥΑΘ Α.Ε. Το νερό διανέμεται στον οικισμό μέσω των δύο κεντρικών δεξαμενών. Το δίκτυο διανομής είναι κατασκευασμένο από σωλήνες αμιάντου σιδηροσωλήνες και αγωγούς PVC και PE. Η ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη έχει αναλάβει την σταδιακή αντικατάσταση του δικτύου που είναι κατασκευασμένο από σωλήνες αμιάντου με PVC ενώ συγχρόνως τοποθετούνται βάνες ελέγχου του δικτύου για τον καλύτερο έλεγχο της διανομής του νερού.

Η Εξοχή υδροδοτείται από μία γεώτρηση αρμοδιότητας της ΕΥΑΘ Α.Ε. Το δίκτυο αποτελείται από σωλήνες PVC εκτός από ένα μικρό τμήμα που είναι κατασκευασμένο από αμιάντο. Απαιτούνται συνεχείς επεκτάσεις για την υδροδότηση της πολεοδομημένης περιοχής καθώς και μία μελέτη για την κατασκευή νέας δεξαμενής που θα μπορεί να εξυπηρετεί τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες του οικισμού.

Το Φίλυρο υδροδοτείται από δυο (2) γεωτρήσεις που βρίσκονται στην περιοχή των Λαγυνών και μία γεώτρηση στην περιοχή Τρία Πλατάνια που χρησιμοποιείται περιοδικά (κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών). Το νερό μέσω κεντρικής δεξαμενής και αντλιοστασίου διοχετεύεται στο δίκτυο το οποίο είναι κατασκευασμένο από αγωγούς PVC. Στις εκτός σχεδίου περιοχές έχουν ανορυχθεί πολλές ιδιωτικές γεωτρήσεις η εκμετάλλευση των οποίων αποδυναμώνει τον υδροφόρο ορίζοντα. Ο οικισμός δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα λειψυδρίας παρά μόνον στις περιπτώσεις βλάβης των γεωτρήσεων. Με δεδομένη την οικιστική του ανάπτυξη οι ανάγκες υδροδότησης του οικισμού αυξάνουν συνεχώς και για τον παραπάνω λόγο η ΔΕΥΑ προχώρησε στην εκπόνηση γεωφυσικών και περιβαλλοντικών μελετών με σκοπό την ανόρυξη νέων γεωτρήσεων που θα ανακουφίσουν τον υδροφόρο ορίζοντα γύρω από τις υφιστάμενες γεωτρήσεις και θα λύσουν τα μεμονωμένα προβλήματα ύδρευσης. Η χρήση μίας επιπλέον προϋπάρχουσας δεξαμενής μεγάλης χωρητικότητας στη ΔΚ Φιλύρου θα λειτουργήσει ως εναλλακτική λύση στην συνεχή εξυπηρέτηση της υδροδότησης του οικισμού σε περιπτώσεις βλαβών και αυξημένων αναγκών νερού. Επιπλέον, η ΔΕΥΑ έχει εφαρμόσει την εγκατάσταση πιλοτικού προγράμματος τηλεελέγχου των γεωτρήσεων και των δεξαμενών του οικισμού με στόχο τον ταχύτερο, βέλτιστο και ευκολότερο έλεγχο αυτών καθώς επίσης και την άμεση ανταπόκριση των συνεργείων σε περιπτώσεις βλαβών.

Ο Χορτιάτης υδροδοτείται από οχτώ γεωτρήσεις, ενώ σημαντική ποσότητα νερού συγκεντρώνεται και από πηγές που βρίσκονται στο βουνό. Τον τελευταίο χρόνο έχουν παραχωρηθεί από την ΕΥΑΘ Α.Ε. η διαχείριση και εκμετάλλευση των πηγών της Αγ. Παρασκευής, που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ποσότητας του προς διάθεση νερού για την Δ.Κ. Χορτιάτη. Το νερό μεταφέρεται μέσω τεσσάρων δεξαμενών σε όλο τον οικισμό. Το δίκτυο διανομής είναι σε καλή κατάσταση καθώς το μεγαλύτερο τμήμα είναι κατασκευασμένο από PVC, και περίπου το 20% αυτού είναι από αμίαντο.

Αποχέτευση

Στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη υπάρχει σήμερα, ενιαίος τρόπος αντιμετώπισης όσον αφορά στην αποχέτευση ακαθάρτων. Ο οικισμός του Φιλύρου υπάγεται στις αρμοδιότητες της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. ενώ για τους άλλους οικισμούς την ευθύνη έχει η ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη.

Ο οικισμός Ασβεστοχωρίου διαθέτει παντοροϊκό αποχετευτικό δίκτυο. Οι αγωγοί καταλήγουν σε συλλεκτήριο αποχετευτικό ωσειδή τσιμεντένιο αγωγό διαμέτρου 3μ., ο οποίος βρίσκεται κάτω από τον κεντρικό δρόμο που διασχίζει τον οικισμό. Από εκεί μέσω αντλιοστασίου τα λύματα μεταφέρονται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό, που ακολουθεί πορεία παράλληλη με τον επαρχιακό δρόμο και καταλήγει στο δίκτυο της ΕΥΑΘ.

Ο οικισμός Εξοχής διαθέτει παντοροϊκό αποχετευτικό δίκτυο κυρίως στο παλιό τμήμα του ενώ ορισμένες κατοικίες εξυπηρετούνται από βόθρους. Όπως και στο Ασβεστοχώρι, οι αγωγοί καταλήγουν στον συλλεκτήριο τιμεντένιο αγωγό και στη συνέχεια τα λύματα οδηγούνται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό ο οποίος συνδέεται με αυτόν του Ασβεστοχωρίου.

Στο Φίλυρο το τμήμα του αρχικού οικισμού διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο. Τα λύματα μέσω ενός αντλιοστασίου, ενός δίδυμου καταθλιπτικού αγωγού και ενός αγωγού βαρύτητας, οδηγούνται στον κεντρικό αποχετευτικό αγωγό της Ε.Υ.Α.Θ στο Δήμο Παύλου Μελά (Ευκαρπία). Το νότιο τμήμα εξυπηρετείται κυρίως με βόθρους. Δίκτυο ομβρίων δεν υπάρχει και οι απορροές παροχετεύονται με την βοήθεια των κλίσεων του ανάγλυφου της περιοχής στα υδατορέματα που υπάρχουν.

Ο οικισμός του Χορτιάτη διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο σχεδόν στο σύνολό του. Τα λύματα μέσω κεντρικού αποχετευτικού αγωγού διοχετεύονται στις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού του Χορτιάτη. Με δεδομένο ότι η μονάδα του βιολογικού καθαρισμού κατασκευάστηκε με πρόβλεψη την εξυπηρέτηση 3.000 κατοίκων, σήμερα δεν έχει την δυνατότητα να ανταποκριθεί στο όγκο των λυμάτων που παροχετεύονται. Για το λόγο αυτό υπάρχει αναγκαιότητα κατασκευής αγωγού παράκαμψης του βιολογικού και παροχέτευσης των επιπλέον λυμάτων μέσω κεντρικού αγωγού Εξοχής –Ασβεστοχωρίου στο δίκτυο της ΕΥΑΘ. Η κατασκευή του αγωγού αυτού περιλαμβάνεται σε μελέτη αποχέτευσης του τ. Δήμου Χορτιάτη που βρίσκεται στο στάδιο τελικής έγκρισης. Δίκτυο ομβρίων επίσης δεν υπάρχει, με τη βοήθεια των κλίσεων τα όμβρια παροχετεύονται στα υδατορέματα.

Στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Κ. Χορτιάτη και ειδικότερα στην περιοχή που υπάρχουν αγροτικές εκτάσεις λόγω, του ήπιου ανάγλυφου, απαιτείται η μελέτη και κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων για την αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων.

1.11.5. Πυροπροστασία

Ο αξιόλογος χαρακτήρας του φυσικού περιβάλλοντος στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση και φροντίδα για την αποσόβηση του κινδύνου της καταστροφής του λόγω πυρκαγιάς. Η υπευθυνότητα της αντιμετώπισης του θέματος και η επάρκεια της λήψης μέτρων πυροπροστασίας επιβάλουν την κινητοποίηση και τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων πολιτείας και της τοπικής κοινωνίας.

Μετά την απώλεια ενός σημαντικού τμήματος του Σείχ – Σου από την πυρκαγιά του 1997 η Διεύθυνση Δασών και το Δασαρχείο Θεσσαλονίκης ενέτειναν τα έργα πυροπροστασίας. Οι υποδομές που έχουν γίνει αφορούν:

Για το Σείχ – Σου: οδικό αντιπυρικό δίκτυο καθώς και πλήρες δίκτυο υδροδότησης με τις απαιτούμενες δεξαμενές αποθήκευσης νερού

Για τον ορεινό όγκο Χορτιάτη: οδικό αντιπυρικό δίκτυο, η υδροδότηση προβλέπεται να εξυπηρετηθεί από υδροστόμια του δικτύου ύδρευσης του δήμου καθώς και των στρατιωτικών εγκαταστάσεων που βρίσκονται στην περιοχή.

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη έχει την κύρια ευθύνη προστασίας των δημοτικών δασικών εκτάσεων και καταβάλει μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να συντηρηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο, να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των υδροδοτήσεων και της τοποθέτησης των πυροσβεστικών υδροστομιών. Πρόσφατα για την ενίσχυση των μέτρων πυροπροστασίας στο δάσος Κουρί κατασκευάστηκε δεξαμενή υδροδότησης 75 μ3.

1.11.6. Λοιπές Υποδομές

Στις λοιπές υποδομές περιλαμβάνονται το δίκτυο ηλεκτροφωτισμού οδών και πλατειών, τα δίκτυα ηλεκτροδότησης και αγωγών φυσικού αερίου, οι εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αλλά και οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές.

A. Δίκτυο ηλεκτροφωτισμού οδών και πλατειών

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το δίκτυο του δημοτικού δημόσιου φωτισμού οδών και πλατειών περιλαμβάνει, περί τα 18.700 επισύλια φωτιστικά, η πλειοψηφία των οποίων βρίσκεται σε στύλους της Δ.Ε.Η.. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια γίνεται προσπάθεια αντικατάστασης, τουλάχιστον στις κεντρικές οδούς, των φωτιστικών της Δ.Ε.Η. με νέο δίκτυο, ιστούς και φωτιστικά ιδιοκτησίας του Δήμου . Η πολιτική αυτή έχει σαν αποτέλεσμα την καλύτερη κατανομή του φωτισμού σε όλο το μήκος της οδού, τηρώντας τις αυστηρές φωτοτεχνικές προδιαγραφές σχετικά με τη φωτεινή ένταση, τη φωτεινή ροή, τη λαμπρότητα, τη θάμβωση κ.λπ. Παράλληλα, δίνει τη δυνατότητα ολοκληρωμένης διαχείρισης, όπως την ελεγχόμενη αφή-σβέση στο σωστό χρόνο, με απώτερο σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας.

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση τόσο των φωτιστικών σωμάτων που ανήκουν στον ίδιο, όσο και αυτών που είναι τοποθετημένα στους στύλους της Δ.Ε.Η. Α.Ε. Όσον αφορά τα φωτιστικά που είναι τοποθετημένα στις ξύλινες κολώνες της Δ.Ε.Η., τα δημοτικά συνεργεία ηλεκτροφωτισμού έχουν εξουσιοδότηση μόνο για την συντήρησή τους (αλλαγή λαμπτήρων, αντικατάσταση καμένων εξαρτημάτων κλπ) και όχι για οποιαδήποτε αλλαγή αναφορικά με τον τύπο, την ισχύ και τη φωτεινή απόδοση των λαμπτήρων.

Τα φωτιστικά που χρησιμοποιούνται στον δημοτικό φωτισμό είναι στην συντριπτική τους πλειοψηφία Υδραργύρου, τα οποία λειτουργούν είτε με λαμπτήρες Υδραργύρου είτε με ειδικούς λαμπτήρες νατρίου που είναι συμβατοί με το φωτιστικά Υδραργύρου. Τα εν λόγω φωτιστικά είναι όμως παλαιάς τεχνολογίας, χαμηλών φωτοτεχνικών χαρακτηριστικών ενώ οι λαμπτήρες τους έχουν σχετικά μικρή διάρκεια ζωής και χαμηλά φωτοτεχνικά χαρακτηριστικά. Ως αποτέλεσμα των

παραπάνω το δίκτυο του δημοτικού φωτισμού είναι ιδιαίτερα ενεργοβόρο, με κακό φωτεινό αποτέλεσμα και υψηλό κόστος συντήρησης.

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη έχει ξεκινήσει την σταδιακή αντικατάσταση των υφιστάμενων λαμπτήρων και των αντίστοιχων φωτιστικών τους οδοφωτισμού, με λαμπτήρες νατρίου υψηλής πίεσης ή με φωτιστικά led.

Επίσης αξίζει να αναφερθεί ότι βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί άμεσα η ψηφιακή αποτύπωση του υπάρχοντος δικτύου ηλεκτροφωτισμού του Δήμου μας, ειδικότερα δε θα αφορά στην δημιουργία ενός συστήματος καταγραφής και απεικόνισης των φωτιστικών σωμάτων και των πύλων του δικτύου ηλεκτροφωτισμού με πολλά στοιχεία, και τα οποία είναι εγκατεστημένα στους δημόσιους κοινόχρηστους χώρους (δρόμοι, πεζόδρομοι, πλατείες, πάρκα κλπ.).

B. Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Η ηλεκτροδότηση του Δήμου πραγματοποιείται επαρκώς από το δίκτυο της ΔΕΗ από το δίκτυο μέσης και χαμηλής τάσης, χωρίς προβλήματα εξυπηρέτησης. Το δίκτυο της μέσης τάσης ανέρχεται σε 20 KV, ενώ η χαμηλή τάση είναι 0,4 KV.

Γ. Δίκτυο φυσικού αερίου

Το δίκτυο του φυσικού αερίου έχει καλύψει την περιοχή της Πυλαίας, του Πανοράματος και μέρους του Ασβεστοχωρίου. Για τον Χορτιάτη, Εξοχή και Φίλυρο δεν υπάρχει άμεσος προγραμματισμός της ΕΠΑ για κατασκευή δικτύου φυσικού αερίου.

Επίσης όλα τα νέα κτίρια του Δήμου που κατασκευάστηκαν το τελευταίο διάστημα, έχουν συνδεθεί με το φυσικό αέριο .

Ο Δήμος στα πλαίσια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης Αειφόρου Ενέργειας (ΣΔΑΕ) και έχοντας ως στόχο την μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα κατά τουλάχιστον 20% ως το 2020, έχει προγραμματίσει συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις για την επίτευξη των στόχων του. Μια από τις κύριες δράσεις του είναι η αντικατάσταση καυστήρων πετρελαίου με καυστήρες φυσικού αερίου στην θέρμανση των κατοικιών και λοιπών εγκαταστάσεων του Δήμου μας. Έτσι μέσω μιας σειράς δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, ενθαρρύνει περαιτέρω τη χρήση φυσικού αερίου. Οι δημότες μπορούν να προχωρήσουν στην αντικατάσταση των καυστήρων πετρελαίου με φυσικού αερίου, κατά κύριο λόγο με ιδίους πόρους και σε κάποιες περιπτώσεις μέσω εθνικών επιδοτούμενων προγραμμάτων όπως το «Εξοικονόμηση κατ' οίκον» και το «Χτίζοντας το μέλλον».

Δ. Ανανεώσιμες πηγές Ενέργειας

Ήπιες μορφές ενέργειας δεν έχουν προς το παρόν αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό, ούτε προβλέπονται για το άμεσο μέλλον. Υπάρχουν μόνο εγκατεστημένοι, ηλιακοί συλλέκτες ζεστού νερού σε δώματα οικοδομών και Φ/Β καθώς επίσης και δίκτυο

γεωθερμίας σε μεμονωμένες κατοικίες ή κτίρια γραφείων στην εκτός σχεδίου περιοχή κυρίως.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της ΔΕΔΔΗΕ Αν. Θεσ/κης, στην περιοχή Πυλαίας υπάρχουν 110 συνδεδεμένες εγκαταστάσεις μικρών Φ/Β (<10KW) με συνολική ισχύ 882,41 KW, στην περιοχή Πανοράματος υπάρχουν 117 συνδεδεμένες εγκαταστάσεις μικρών Φ/Β (<10KW) με συνολική ισχύ 966,42 KW και στην περιοχή Χορτιάτη υπάρχουν 26 συνδεδεμένες εγκαταστάσεις μικρών Φ/Β (<10KW) με συνολική ισχύ 209,12 KW.

Επίσης σύμφωνα με στοιχεία της ΔΕΔΔΗΕ Κεντρικής Θεσσαλονίκης, στην περιοχή Φιλύρου – Ασβεστοχωρίου και Εξοχής υπάρχουν εγκατεστημένες μονάδες Φωτοβολταϊκών συνολικής ισχύος περίπου 500KW.

E. Τηλεπικοινωνιακές υποδομές

Το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο σταθερής και κινητής τηλεφωνίας εκτείνεται στο σύνολο του Δήμου, είτε από το ΟΤΕ είτε από ιδιωτικές εταιρείες παρόχους.

Το δίκτυο του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας (Ο.Τ.Ε.) είναι αναβαθμισμένο με χρήση καλωδίων οπτικών ινών για νέες προηγμένες υπηρεσίες όπως καλωδιακή τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας και γρήγορο internet σε πολύ ψηλές ταχύτητες πρόσβασης (50Mb/s και άνω) και καλύπτει όλο το Δήμο. Το επίπεδο εξυπηρέτησης είναι καλό.

Τέλος, στην περιοχή της Πυλαίας έχει αναπτυχθεί δίκτυο οπτικών ινών του Δήμου, περίπου 500μ. με το οποίο συνδέονται κτίρια της Δ.Ε. μεταξύ τους ώστε οι υπηρεσίες να λειτουργούν σε ένα ενιαίο δίκτυο. Τα κτίρια που συνδέθηκαν είναι το Πέτρινο Πολιτιστικό Κέντρο, το κτίριο του παλιού Δημαρχείου όπου στεγάζονται σήμερα οι διοικητικές αποκεντρωμένες υπηρεσίες και η Διεύθυνση Πολεοδομίας, το κτίριο που στεγάζει το ΚΑΠΗ και το κτίριο της Τεχνικής Υπηρεσίας.

Δωρεάν Ασύρματο Internet

Ο Δ. Πυλαίας-Χορτιάτη έχει επίσης υλοποιήσει μία σύγχρονη δομή ασύρματου δικτύου (WiFi Hot Spots) για την παροχή δωρεάν ασύρματου Internet σε διάφορα επιλεγμένα σημεία της Δημοτικής Κοινότητας Πανοράματος και της Δημοτικής Κοινότητας Πυλαίας. Πιο συγκεκριμένα υπάρχει κάλυψη σε δημοτικά κτίρια και στους πέριξ αυτών χώρους, καθώς και σε δύο κεντρικούς οδικούς άξονες (Κομνηνών Πανοράματος και Πολυτεχνείου Πυλαίας).

Η επιλογή των σημείων ενδιαφέροντος έγινε με γνώμονα την εξυπηρέτηση των πολιτών στα δημοτικά κτίρια και στους χώρους συνάθροισης κοινού (πλατείες, πάρκα, αναψυκτήριο, ανοικτό κινηματοθέατρο, αίθουσες εκδηλώσεων, αμφιθέατρο, εμπορικοί δρόμοι). Η χρήση του Ασύρματου Δικτύου θα καλύψει μεταξύ άλλων τις πολιτιστικές και κοινωνικές δράσεις του Δήμου καθώς και τις

υπηρεσιακές ανάγκες, αφού τα εν λόγω κτίρια στεγάζουν υπηρεσίες διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές, κοινωνικής πολιτικής, απασχόλησης και πολιτισμού.

Κεραίες κινητής τηλεφωνίας

Πέρα από το συμβατικό δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας του ΟΤΕ, στην κατοικημένη περιοχή εντοπίζονται και κεραίες κινητής τηλεφωνίας. Το τελευταίο μάλιστα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος, το οποίο πιθανώς να εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των πολιτών. Ασκείται συνεχώς πίεση στις υπεύθυνες εταιρίες κινητής τηλεφωνίας, για την απομάκρυνση των υφιστάμενων κεραιών από την κατοικημένη περιοχή, αλλά και τη μη τοποθέτηση νέων σε θέσεις που κρίνονται ακατάλληλες και αυξάνουν την επικινδυνότητα για την ανθρώπινη υγεία.

Ο Δήμος ανταποκρινόμενος στην αυξημένη ευαισθησία που χαρακτηρίζει τις υπηρεσίες του, σε θέματα προστασίας της υγείας των πολιτών και του περιβάλλοντος, εφαρμόζει τις ακόλουθες δράσεις και πολιτικές, σχετικά με **τον έλεγχο των επιπέδων ηλεκτρομαγνητικών ακτινοβολιών** στα διοικητικά όρια του δήμου.

Οι ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες που ελέγχονται, είναι κατά κύριο λόγο αυτές που προέρχονται από **σταθμούς βάσης (κεραίες) κινητής τηλεφωνίας** που είναι διάσπαρτες εντός του αστικού ιστού αλλά και στην ύπαιθρο καθώς και **κεραίες τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών**. Από το σχετικό site της ΕΕΤΤ, φαίνεται ότι στην περιοχή του Δήμου μας βρίσκονται συνολικά εγκατεστημένες 120 περίπου κεραίες κινητής τηλεφωνίας.

Συγκεκριμένα ο Δήμος μας

Α. Συμμετέχει ενεργά στο **Εθνικό Παρατηρητήριο Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων** σε συνεργασία με την **ΕΕΑΕ** (Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας), την **ΕΕΤΤ** (Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων) το **ΤΕΕ** και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, ένα πρόγραμμα που εγκαθίσταται πανελλαδικά στο τέλος του 2015. Αφορά μετρήσεις ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας on line σε επιλεγμένα σημεία μέτρησης. Δίνεται η δυνατότητα επεξεργασίας των αποτελεσμάτων από μεγάλα δείγματα καθώς και πλήρης δημοσιοποίηση τους από διαδικτυακή πλατφόρμα.

Στην πρώτη φάση στον Δήμο Πυλαίας Χορτιάτη έχουν εγκατασταθεί ήδη **τρεις σταθεροί σταθμοί** μέτρησης σε σημεία με αυξημένη παρουσία πληθυσμού, οι οποίοι ήδη λειτουργούν. Συγκεκριμένα εγκαταστάθηκαν στο δώμα του τ. Δημαρχείου Πυλαίας, στο δώμα του 2^{ου} Δημοτικού σχολείου Πυλαίας και στην σκεπή του 1^{ου} Δημοτικού σχολείου Πυλαίας. Μελλοντικά υπάρχει δυνατότητα μετεγκατάστασης των σταθμών μέτρησης σε άλλες περιοχές του Δήμου καθώς και διενέργεια μετρήσεων από **κινητούς σταθμούς μέτρησης** κατόπιν αιτήματος του δήμου η πολιτών.

Β. Παράλληλα εκμεταλλευόμενος τοπικά την τεχνογνωσία και τον εξοπλισμό του **ΑΠΘ**, θα προβεί σε σύναψη σύμβασης με το Α.Π.Θ. για τη διενέργεια μετρήσεων ισχύος ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από κεραιές κινητής τηλεφωνίας και άλλες πάσης φύσεως εκπομπές εντός των διοικητικών του ορίων. Η σύμβαση αυτή θα υλοποιείται κατόπιν υποδείξεων του Δήμου σε περιοχές ενδιαφέροντος κατά τη διάρκεια προγράμματος ελέγχων ή κατόπιν καταγγελίας.

Ο Δήμος Χορτιάτη Πυλαίας θεωρεί ότι και οι δυο παραπάνω δράσεις μπορούν να συγκροτήσουν ένα **συνεκτικό και αποτελεσματικό ελεγκτικό πλαίσιο**, ώστε η τήρηση των από το νόμο **ορίων στα επίπεδα της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας** να είναι σε μέγιστο βαθμό εξασφαλισμένη προς όφελος της υγείας των πολιτών και του περιβάλλοντος.

Παράλληλα συμμετέχει με τους κατοίκους στην άσκηση ένδικων μέσων όπου χρειάζεται.

Πάρκο κεραιών

Στα νοτιοδυτικά του όρους Χορτιάτη και νοτιοανατολικά του οικισμού βρίσκεται η περιοχή του πάρκου κεραιών στην οποία βρίσκονται εγκατεστημένες οι κεραιές όλων των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών του Νομού, καθώς και κεραιές όλων των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας. Τα αρμόδια υπουργεία προκειμένου να παράσχουν την απαιτούμενη νομιμοποίηση χρήσης της καταληφθείσας έκτασης, προχώρησαν στην έκδοση της με αριθμό 17.171/1799/17.3.2005 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών - ΦΕΚ 407/29.03.2005) με την οποία διαμορφώνεται ο χάρτης συχνοτήτων της τοπικής ραδιοφωνίας FM για το Νομό Θεσσαλονίκης, εκχωρούνται οι συχνότητες για τη θέση "Χορτιάτης" η οποία και ορίζεται από την απόφαση ως ο μοναδικός ειδικός χώρος (κέντρο εκπομπής) στο Νομό Θεσσαλονίκης για την υποχρεωτική τοποθέτηση πομπών, κεραιών και άλλων συναφών εγκαταστάσεων των τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών.

Τόσο οι επιστημονικές μελέτες και οι πειραματικές έρευνες που έχουν γίνει από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο πάνω στις συνέπειες της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στους ζωντανούς οργανισμούς όσο και οι διεθνής βιβλιογραφία οδηγούν στα παρακάτω συμπεράσματα:

1. Οι τεχνολογικές επιτεύξεις θα πρέπει να ωφελούν τον άνθρωπο χωρίς να τον βλάπτουν, γι' αυτό είναι απαραίτητο να επιδιώκεται η μεγιστοποίηση του οφέλους και η ελαχιστοποίηση των δυσμενών τους επιδράσεων.
2. Οι ακτινοβολίες ραδιοσυχνότητας έχουν δυσμενείς επιδράσεις σε πειραματόζωα, τα οποία ούτως ή άλλως χρησιμοποιούνται ως πρότυπα προσομοίωσης του ανθρώπου σε μελέτες παραγόντων, και συμπερασματικά υπάρχει υποψία επικινδυνότητας στην υγεία του ανθρώπου.

3. Αν δεν αποδειχθεί η απόλυτη αθωότητα των ακτινοβολιών αυτών στον άνθρωπο, πρέπει να είμαστε φειδωλοί στη χρήση τους, και να λαμβάνουμε μέτρα για την προστασία ιδιαίτερα των αναπτυσσόμενων οργανισμών, δηλαδή των εμβρύων και των παιδιών.

1.11.6.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Ειδικότερα, για το Πανόραμα έχει μελετηθεί από την ΔΕΔΔΗΕ, ένα ευρύτερο έργο υπογείωσης των εναέριων δικτύων μέσης και χαμηλής τάσης, με αποτέλεσμα να απομακρύνονται οι υφιστάμενοι εναέριοι Υποσταθμοί και το δίκτυο μέσης τάσης, ενώ παράλληλα θα πρέπει να κατασκευασθούν επίγειοι υποσταθμοί σε υποδεικνυόμενες θέσεις από την ΔΕΔΔΗΕ. Τα έργα αυτά συμβάλλουν κατά πολύ στην εξυπηρέτηση άμεσων και μελλοντικών φορτίων της ευρύτερης περιοχής, αλλά και στην αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος διαβίωσης των πολιτών.

Δίκτυο φυσικού αερίου

Το δίκτυο του φυσικού αερίου έχει καλύψει μέρος της κατοικημένης περιοχής του δήμου, τόσο στον παλαιό όσο και στους νέους οικισμούς, με προτεραιότητα τις πυκνοδομημένες περιοχές.

Στο θέμα της χρήσης του φυσικού αερίου για θέρμανση, ως περισσότερο φιλικό προς το περιβάλλον καυσίμο, ο τ. Δήμος Πανοράματος έχει να δείξει ένα αρκετά ενθαρρυντικό έργο. Με ένταξη στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ενεργειακές Επενδύσεις σε Σχολεία και Άλλα Δημόσια Κτίρια για την Υποκατάσταση Συμβατικών Καυσίμων με Φυσικό Αέριο» που χρηματοδοτήθηκε από το Γ'ΚΠΣ, προώθησε την αντικατάσταση του συμβατικού συστήματος θέρμανσης 11 περίπου σχολείων και δημοτικών κτιρίων με αντίστοιχο σύστημα εκμετάλλευσης φυσικού αερίου. Επίσης όλα τα νέα κτίρια που κατασκευάσθηκαν έχουν συνδεθεί με το φυσικό αέριο. Υπάρχουν μόνο το 2^ο Νηπιαγωγείο Πανοράματος, το οποίο δεν είναι συνδεδεμένο με το δίκτυο του φυσικού αερίου και για το οποίο είχε συνταχθεί μελέτη – πρόταση χρηματοδότησης στο ΕΠΠΕΡΑΑ, προκειμένου να γίνει η αντικατάσταση και αναβάθμιση της θέρμανσης από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο, αλλά επειδή δεν μπόρεσε να εγκριθεί, θα γίνει με δημοτικούς πόρους.

1.11.6.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Ειδικότερα, η Πυλαία έχει ενταχθεί κατόπιν αποφάσεως της Γενικής Δ/σης της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας της ΔΕΔΔΗΕ εδώ και 13 χρόνια περίπου, στη γεωγραφική ζώνη Υπογείωσης των δικτύων διανομής της. Αυτό σημαίνει ότι τα δίκτυα της ΔΕΔΔΗΕ κατασκευάζονται πλέον υπόγεια και έτσι καταργούνται οι

ξύλινοι ιστοί και τα εναέρια δίκτυα. Αυτό αποτελεί θετικό στοιχείο για την αισθητική της πόλης, την απελευθέρωση των πεζοδρομίων από υποσταθμούς και ιστούς, αλλά ταυτόχρονα δημιουργεί την αναγκαιότητα για την δημιουργία Δημοτικού φωτισμού με την ανάπτυξη καλά μελετημένου υπόγειου δικτύου με μεταλλικούς ιστούς και αντίστοιχα φωτιστικά. Μέχρι τώρα έχει υπογειωθεί πλήρως το δίκτυο της ΔΕΗ στην οδό Πρ. Ηλία, στην Περραιβού, στην Λαμπράκη και στην οδό Πολυτεχνείου (από Πρ. Ηλία ως Εγνατία) επιτυχώς συνοδευόμενη από πλήρη ανάπλαση των πεζοδρομίων τους. Παράλληλα όμως δημιουργείται πρόβλημα σε τοπικές οδούς κυρίως της επέκτασης, όπου η ΔΕΔΔΗΕ με βάση την πολιτική της αρνείται να προσθέσει νέους στύλους ΦΟΠ, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συνθήκες επικινδυνότητας με τον μη επαρκή φωτισμό των περιοχών αυτών. Επιπρόσθετα απαιτείται ο προγραμματισμός και η εκτέλεση έργων δημοτικού φωτισμού με αρκετά σημαντικό προϋπολογισμό για την κάλυψη των αναγκών αυτών.

Για την διαμόρφωση πλήρους εικόνας του δημοτικού φωτισμού, ήδη προχωρά μέσω ανάθεσης σε εξωτερικό ανάδοχο η καταγραφή και αποτύπωση σε ψηφιακό υπόβαθρο όλου του δικτύου του φωτισμού οδών και πλατειών του Δήμου μας για όλες τις Δημοτικές ενότητες, με σκοπό την καλύτερη διαχείριση του, την συντήρηση του αλλά και το μελλοντικό προγραμματισμό νέων έργων.

Ωστόσο σημαντικό πρόβλημα που προκαλεί ανησυχίες για την ανθρώπινη υγεία αποτελεί η διέλευση της γραμμής υψηλής τάσης από την εντός σχεδίου περιοχή και συγκεκριμένα η γραμμή μεταφοράς από το τερματικό της Πυλαίας ως το τερματικό της Ν. Ελβετίας που αποτελείται από 9 πυλώνες διπλού κυκλώματος 150 KV και διέρχεται κυρίως από την οδό Δελφών και έμπροσθεν από το μεγάλο σχολικό συγκρότημα της οδού Ισμήνης. Αλληπάλληλες αιτήσεις του Δήμου προς την εταιρία ηλεκτρισμού για τη διευθέτηση του ζητήματος, έχουν πραγματοποιηθεί, χωρίς ωστόσο μέχρι στιγμής κανένα υπαρκτό αποτέλεσμα. Πρόσφατα (27-1-2015), ήρθε απάντηση στον Δήμο μας από τον πρόεδρο του ΑΔΜΗΕ ότι θα προγραμματιστεί το έργο της αντίστοιχης υπογειοποίησης στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του φορέα τους. Αυτό είναι ιδιαίτερα αισιόδοξο, μιας που για πρώτη φορά ο αντίστοιχος φορέας – διαχειριστής της μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, δηλώνει εγγράφως την πρόθεση της υπογειοποίησης της αντίστοιχης γραμμής.

Αξίζει να αναφερθεί ότι παρόμοιες γραμμές μεταφοράς υψηλής τάσης, είτε αποξηλώθηκαν (Περραιβού και Κ. Ντόγρα), είτε υπογειοποιήθηκαν (οικισμός Τοπογράφων) πριν το 2010, μετά από συνεχείς οχλήσεις του Δήμου.

Δίκτυο φυσικού αερίου

Στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας περιλαμβάνεται δίκτυο φυσικού αερίου, με τον κύριο αγωγό διανομής να διέρχεται στα βόρεια των διοικητικών του ορίων. Το δίκτυο φυσικού αερίου επεκτείνεται συνεχώς, με σκοπό να δύναται να

εξυπηρετήσει το σύνολο του οικισμού, συμπεριλαμβανομένου και των επεκτάσεων. Τα έργα εγκατάστασης και επέκτασης του δικτύου εντάχθηκαν κυρίως στο επιχειρησιακό σχέδιο της Εταιρίας Παροχής Αερίου (ΕΠΑ) για την πενταετία 2005-2009 ενώ συνεχίζονται συνεχώς με γνώμονα την εξυπηρέτηση των αιτήσεων των πολιτών.

Στο θέμα της χρήσης του φυσικού αερίου για θέρμανση, ως περισσότερο φιλικού προς το περιβάλλον καυσίμου, ο τ. Δήμος Πυλαίας έχει να δείξει επίσης ένα αρκετά ενθαρρυντικό έργο. Με ένταξη στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ενεργειακές Επενδύσεις σε Σχολεία και Άλλα Δημόσια Κτίρια για την Υποκατάσταση Συμβατικών Καυσίμων με Φυσικό Αέριο» που χρηματοδοτήθηκε από το Γ'ΚΠΣ, προώθησε την αντικατάσταση του συμβατικού συστήματος θέρμανσης 15 περίπου σχολείων και δημοτικών κτιρίων με αντίστοιχο σύστημα εκμετάλλευσης φυσικού αερίου. Υπάρχουν μόνο μερικά κτίρια αποδυτηρίων γηπέδων ποδοσφαίρου (Κύπρου και ΔΑΚ) καθώς επίσης και το 3^ο και το 6^ο Νηπιαγωγείο Πυλαίας, τα οποία δεν είναι συνδεδεμένα με το δίκτυο του φυσικού αερίου και για τα οποία υπάρχει η βούληση να αντικατασταθούν εντός του 2016.

1.11.6.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Δίκτυο Ηλεκτρισμού

Το δίκτυο είναι εναέριο. Από τη Δημοτική Ενότητα διέρχεται μία εναέρια γραμμή μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος υψηλής τάσης (150KV), η οποία βρίσκεται στο εκτός σχεδίου τμήμα.

Δίκτυο Φυσικού Αερίου

Το δίκτυο φυσικού αερίου που προβλέπεται να εξυπηρετήσει την περιοχή προγραμματίζεται, αλλά έχει σχέση και με την διάθεση των πολιτών να αιτηθούν την σύνδεση με την ΕΠΑ. Έχουν κατασκευαστεί τμήματα του δικτύου ΦΑ που εξυπηρετούν μόνο τον οικισμό Ασβεστοχωρίου και που βρίσκονται σε κύριους δρόμους.

Όσο από την περιοχή της Δημοτικής Ενότητας διέρχεται τμήμα του αγωγού φυσικού αερίου υψηλής πίεσης από τον οποίο εξυπηρετείται το ΠΣΘ. Βόρεια του Φιλύρου έχει κατασκευαστεί σταθμός βανών – βαλβίδων (βανοστάσιο), ο οποίος αποτελεί τη δικλείδα ασφάλειας σε περίπτωση βλάβης ή προβλήματος στον αγωγό ενώ ένας δεύτερος σταθμός που ονομάζεται «τερματικός μετρητικός σταθμός» βρίσκεται νότια του Ασβεστοχωρίου. Σε αυτόν σταματάει η υψηλή πίεση αερίου και εκκινεί η μέση, για την εξυπηρέτηση του ΠΣΘ. Ένας μικρότερος αγωγός μέσης πίεσης εξυπηρετεί το Νοσοκομείο Παπανικολάου.

Ο Δήμος πιέζει συνεχώς την ΕΠΑ να αναπτύξει δίκτυο και στην Εξοχή και στο σύνολο του Ασβεστοχωρίου, προκειμένου να μπορούν να συνδεθούν και όλα τα Δημοτικά –

σχολικά κτίρια. Έτσι ήδη έχουν συνδεθεί με δαπάνες του Δήμου τα σχολικά κτίρια στο Ασβεστοχώρι, του Γυμνασίου – Λυκείου, το 2^ο Δημοτικό σχολείο, το 1^ο και το 2^ο Νηπιαγωγείο καθώς επίσης το Δημαρχείο και το νέο κτίριο της ΔΕΥΑ. Επίσης από το 2013 είχε συνταχθεί μελέτη – πρόταση χρηματοδότησης στο ΕΠΠΕΡΑΑ και για το 1^ο Δημοτικό σχολείο, προκειμένου να γίνει η αντικατάσταση και αναβάθμιση της θέρμανσης από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο, αλλά επειδή δεν μπόρεσε να εγκριθεί, θα γίνει εντός του 2016 με δημοτικούς πόρους.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Το διαθέσιμο περιθώριο για την σύνδεση νέων σταθμών ΑΠΕ στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη είναι μεγάλο (>50 MW) αλλά είναι αδύνατο να καλυφθεί λόγω των υπάρχοντων αντικειμενικών περιορισμών (οικιστική περιοχή) για την ανάπτυξη μεγάλων συστημάτων ΑΠΕ (αιολικών ή και μεγάλων Φ/Β πάρκων).

1.11.7. Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη ακολουθεί ένα συγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης των αστικών αποβλήτων - απορριμμάτων που συνεχώς αναβαθμίζει με στόχο την μείωση της ποσότητας και της επικινδυνότητας τους, την εκμετάλλευση κάθε δυνατότητας επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, ανάκτησης και τέλος την ασφαλή διάθεση των υπολειμμάτων τους.

Το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης των αποβλήτων - απορριμμάτων του Δήμου χωρίζεται σε δύο κατηγορίες :

1. Διαχείριση συμβατικών στέρεων αστικών αποβλήτων και
2. Εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη είναι υπεύθυνος για τη συλλογή των συμβατικών – σύμμεικτων στερεών αστικών αποβλήτων της Δ.Ε Πυλαίας, Δ.Ε Πανοράματος και Δ.Ε Χορτιάτη.

Σύμφωνα με καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου στο Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη 2015:

Η **μέση ετήσια παραγωγή** συμβατικών – σύμμεικτων στερεών αστικών αποβλήτων του Δήμου ανέρχεται σε 25.710,56 τόνους για τα τελευταία πέντε έτη. Τα απόβλητα αυτά προέρχονται από τους πράσινους και ημιυπόγειους κάδους. Ο αριθμός των κάδων ανέρχεται σε 6.859 για τους πράσινους και 26 για τους ημιυπόγειους.

Η **περισυλλογή - αποκομιδή και μεταφορά** τους γίνεται με προσωπικό του Τμήματος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και με τη βοήθεια 22 απορριμματοφόρων του Δήμου.

Πιο συγκεκριμένα:

- **(20) απορριμματοφόρα** χωρητικότητας 4-11 τόνων συλλέγουν τα απορρίμματα των πράσινων κάδων,
- **(1) απορριμματοφόρο** πρέσα με γάντζο συλλέγει τα απορρίμματα των ημιυπόγειων κάδων και
- **(1) δορυφορικό** απορριμματοφόρο όχημα συλλέγει απορρίμματα από πράσινους κάδους μικρής χωρητικότητας.

Η αποκομιδή των σύμμεικτων αποβλήτων γίνεται:

- **(5) πέντε** φορές /εβδομάδα στο σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου,
- **(6) έξι** φορές/ εβδομάδα στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε Πυλαίας όπου υπάρχουν και τα μεγάλα Εμπορικά Κέντρα και
- **(7) επτά** φορές/ εβδομάδα στα κεντρικά σημεία της Δ.Ε Πυλαίας και Δ.Ε Πανοράματος.

Πίνακας 13: Υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων – απορριμμάτων

Είδος Διαχείρισης Απορριμμάτων	Όγκος Απορριμμάτων (τόνοι/έτος)	Αριθμός Κάδων		Αριθμός Απορριμματοφόρων	Μήκος Δικτύου/Όχημα (χλμ/μέρα)	Όγκος Ογκωδών Αντικειμένων (κυβικά)		Αρ. Οχημ. Συλλογής Ογκωδών	Αριθ. Οχημ. Πλύσιμο Κάδ.	Αριθ. Οχημ. Πλύσιμο Οδών
		Πράσινοι	Ημιυπόγειοι			ΔΕ Πυλαίας ΔΕ Πανοράματος	ΔΕ Χορτιάτη			
Συμβατική Διαχείριση	25.710,56	6.859,00	26	22	118	44	14	9		
Εναλλακτική Διαχείριση (Συσκευασιών)	2.905,88	Μπλε		3	75	Πιλοτικό Πρόγραμμα Οικιακής Κομποστοποίησης			4	7
		1.210,00								

Πηγή: Τοπικό σχέδιο Απορριμμάτων Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη,2015

Η μεταφορά των απορριμμάτων γίνεται σε συνέχεια της αποκομιδής την ίδια μέρα για διάθεση τους στον αδειοδοτημένο χώρο «ΧΥΤΑ ΜΑΥΡΟΡΑΧΗΣ». Ο χώρος αυτός είναι ένας από τους μεγαλύτερους χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων στη χώρα μας, βρίσκεται περίπου 30 km βόρεια του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης. Ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2007 και σήμερα δέχεται απορρίμματα από όλη την περιφέρεια Θεσσαλονίκης. Η λειτουργία του ΧΥΤΑ αποτελεί ευθύνη του θεσμοθετημένου φορέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διαχείρισης στερεών αποβλήτων ΦΟΣΔΑ «Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων».

Η συνολική μέση ημερήσια διαδρομή (αποκομιδής και μεταφοράς) ενός οχήματος πράσινων κάδων μέσα στην πόλη και προς τον ΧΥΤΑ Μαυροράχης με επιστροφή είναι 118 χλμ.(μέση διαδρομή στην πόλη = 28 χλμ. και μέση διαδρομή προς και από τον ΧΥΤΑ Μαυροράχης = 90 χλμ).

1.11.7.1. **Εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων**

Ο Δήμος έχει συμβληθεί με παρόχους που διαθέτουν συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης προκειμένου να διαχειριστεί τα αστικά απόβλητα και απορρίμματα της περιοχής του.

Τα στοιχεία που παρατίθενται έχουν καταγραφεί από το Τμήμα Καθαριότητας – Ανακύκλωσης (2015) και παρατίθενται παρακάτω:

ί. Εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων - συσκευασιών

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη έχει συνάψει σύμβαση συνεργασίας με την ΕΕΑΑ «Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης» το 2015 διετούς διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσης το 2017, για την εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων συσκευασίας-χαρτιού, πλαστικού, γυαλιού και μετάλλου.

Σύμφωνα με καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου:

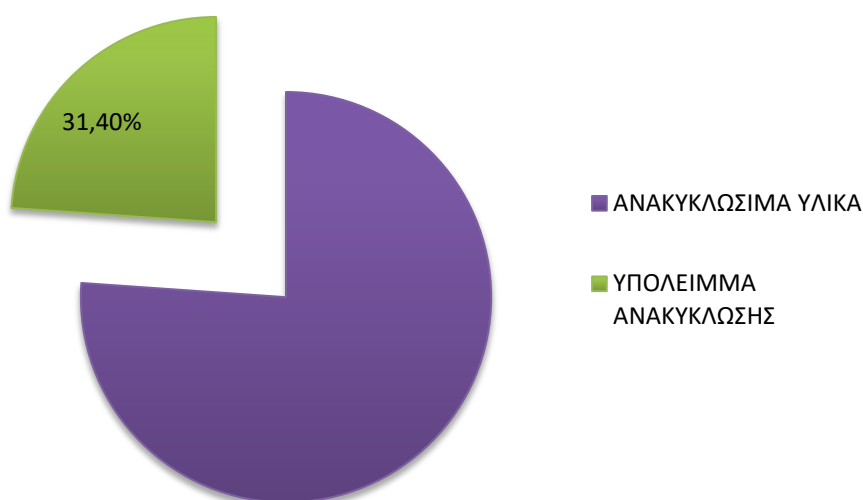
Η **μέση ετήσια παραγωγή** ανακυκλώσιμων απορριμμάτων - συσκευασιών του Δήμου ανέρχεται σε 2.905,88 τόνους για τα τελευταία έτη. Τα απορρίμματα αυτά προέρχονται από τους μπλε κάδους και τους κάδους συλλογής γυαλιού. Ο Δήμος διαθέτει 1.210 μπλε κάδους, 50 καμπάνες συλλογής γυαλιού και πρόσφατα άλλους 210 μπλε κάδους χορηγίας της «ΕΕΑΑ».

Η **περισυλλογή - αποκομιδή και μεταφορά** τους γίνεται με προσωπικό του Τμήματος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης και με τη βοήθεια τριών (3) απορριμματοφόρων χωρητικότητας 5,5 τόνων που έχουν παραχωρηθεί στο Δήμο μας από την ΕΕΑΑ. Η περισυλλογή του γυαλιού από τις καμπάνες γίνεται από την «ΕΕΑΑ».

Πιο συγκεκριμένα η αποκομιδή των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων γίνεται:

- **(5) πέντε** φορές /εβδομάδα στο σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου και
- **(6) έξι** φορές/ εβδομάδα στα κεντρικά σημεία της Δ.Ε Πυλαίας και Δ.Ε Πανοράματος.

Η **μεταφορά** των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων γίνεται σε συνέχεια της αποκομιδής την ίδια μέρα στο ΚΔΑΥ Θέρμης «Κέντρο Διαλογής Ανακύκλωσης Υλικών», όπου τα μη ανακυκλώσιμα απορρίμματα «υπολείμματα» θα διαχωριστούν από τα καθαρά προς ανακύκλωση απορρίμματα. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΕΑΑ μια ποσότητα των συλλεγομένων απορριμμάτων στους μπλε κάδους ανακύκλωσης δεν ανακυκλώνεται αλλά απομακρύνεται και τελικά καταλήγει στον ΧΥΤΑ Μαυροράχης. Η ποσότητα αυτή ανέρχεται σε 31,40% επί της συνολικής συλλεγόμενης ποσότητας απορριμμάτων στους μπλε κάδους (Σχήμα 3)

Γράφημα 2: Ποσοστό ωφέλιμου ανακυκλώσιμου υλικού από τους μπλε κάδους του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

Η συνολική μέση ημερήσια διαδρομή (αποκομιδής και μεταφοράς) ενός οχήματος μπλε κάδων μέσα στην πόλη και προς το ΚΔΑΥ Θέρμης με επιστροφή είναι 61χλμ. (μέση διαδρομή στην πόλη =32 χλμ και μέση διπλή διαδρομή προς και από τον ΚΔΑΥ Θέρμης =75χλμ).

ii. Ογκώδη απόβλητα κήπων-αστικών χώρων πρασίνου (κλαδιά, κομμένο χόρτο, φύλλα κ.ά.) και εκσκαφών – κατασκευών-κατεδαφίσεων.

Τα ογκώδη απόβλητα που προέρχονται από ιδιωτικούς κήπους, τους αστικούς χώρους πρασίνου και τις εκσκαφές, κατασκευές, κατεδαφίσεις αποτελούν μεγάλο όγκο απορριμμάτων επικίνδυνων για περιβαλλοντική μόλυνση και φωτιά. Η μέση ημερήσια παραγωγή τους για τα έτη 2011 μέχρι και 2014 ανέρχεται σε 44 κυβικά για την Δ.Ε Πανοράματος και Δ.Ε Πυλαίας και σε 14 κυβικά για την Δ.Ε Χορτιάτη αντίστοιχα.

Το προσωπικό του Τμήματος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης τα συλλέγει με τα (9) εννιά φορτηγά που διαθέτει ο Δήμος, μετά από τηλεφωνικό αίτημα του δημότη και τα μεταφέρει σε χώρο προσωρινής αποθήκευσης και μεταφόρτωσης στερεών

ογκωδών μη επικίνδυνων αποβλήτων. Στη συνέχεια ο εκάστοτε συμβεβλημένος ανάδοχος αναλαμβάνει την συλλογή και την περαιτέρω διαχείριση τους.

Ειδικά για τα απόβλητα κατεδαφίσεων – εκσκαφών ο δημότης οφείλει να τα αφήνει σε ολιγάριθμες σακούλες μικρής περιεκτικότητας κοντά στους κάδους του Δήμου. Επιπλέον μπορεί με δική του ευθύνη να μισθώνει ιδιώτη για να τοποθετήσει ειδικό μεταλλικό κάδο έξω από τον χώρο του και να τα απομακρύνει στη συνέχεια.

Αν και μέχρι σήμερα δεν υπάρχει ένα οργανωμένο σύστημα ορθής διαχείρισης των παραπάνω αποβλήτων, αξίζει να σημειωθεί ότι ο Δήμος στη διάρκεια του 2010 υλοποίησε με μεγάλη επιτυχία ένα πιλοτικό πρόγραμμα κομποστοποίησης σε οικίες των δημοτών σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το οποίο πρόκειται να επεκτείνει και στις υπόλοιπες δημοτικές του ενότητες.

Οι δημότες αφού παρακολούθησαν τα ενημερωτικά εργαστήρια που πραγματοποιήθηκαν στο Δημαρχείο, παρέλαβαν από έναν κάδο κομποστοποίησης μαζί με χρήσιμες και πρακτικές οδηγίες εφαρμογής της μεθόδου διαχείρισης ενός σημαντικού μέρους των οικιακών τους απορριμμάτων.

Σήμερα, όποιος δημότης διαθέτει μικρό ελεύθερο χώρο γης στον κήπο ή το προκήπιό του μπορεί να παραλάβει κομποστοποιητή αφού υπογράψει δήλωση αποδοχής του. Ο δημότης οφείλει να διατηρεί τον κομποστοποιητή σε καλή κατάσταση και να δέχεται τον έλεγχο των αρμόδιων υπαλλήλων του δήμου για την ορθή χρήση αυτού.

Με την τοποθέτηση κομποστοποιητών στους κοινόχρηστους αστικούς χώρους πρασίνου θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και τα οργανικά απόβλητα των χώρων αυτών σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου μας.

iii. Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής

Ο Δήμος έχει συμβληθεί με το σύστημα της ΕΔΟΕ «Εναλλακτική Διαχείριση Οχημάτων Ελλάδος» μέσω του τοπικού συνεργάτη «ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΑΕ». Η σύμβαση είναι μονοετούς ισχύος με δυνατότητα ανανέωσης ενός έτους. Η απομάκρυνση των εγκαταλειμμένων οχημάτων και η ανακύκλωση τους γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό. Από στοιχεία του τμήματος Κοινοχρήστων του Δήμου την τελευταία πενταετία, η **μέση ετήσια απόσυρση** ήταν 250 αυτοκίνητα ενώ το 2015 αποσύρθηκαν μόνο 26 αυτοκίνητα.

iv. Απόβλητα ειδών Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού(ΑΗΗΕ)

Ο Δήμος πρόκειται να υπογράψει εντός του έτους σύμβαση συνεργασίας με την εταιρεία «Ανακύκλωσης Συσκευών Α.Ε». Η εταιρεία αυτή έχει εγκριθεί ως Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ τον Ιούνιο του 2004 και έλαβε ανανέωση της έγκρισης με απόφαση του ΕΟΑΝ (Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων). Αντικείμενο της εταιρείας είναι η

εναλλακτική διαχείριση ΑΗΗΕ, δηλαδή η συλλογή, η μεταφορά, η προσωρινή αποθήκευση, ο διαχωρισμός και η επεξεργασία των ΑΗΗΕ και των κατασκευαστικών τους στοιχείων, με τελικό στόχο την απομάκρυνση των επιβλαβών για το περιβάλλον ουσιών και την επανένταξη των αξιοποιήσιμων υλικών ως πρώτη ύλη στην παραγωγή νέων προϊόντων.

Οι δημότες θα μπορούν να παραδίδουν μικρές ή μεγάλες συσκευές ως εξής:

Μικρές Συσκευές: Οι δημότες θα παραδίδουν τις **μικρές συσκευές** (όπως καφετιέρες, σκούπες, υπολογιστές, μικρές τηλεοράσεις κ.ά.) στα καταστήματα που πωλούν ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά είδη, σε αλυσίδες super market, αλλά και σε συμβεβλημένα δημοτικά σημεία, όπως δημαρχεία, ΚΕΠ και ΚΑΠΗ όπου είναι τοποθετημένα ειδικοί κάδοι συλλογής.

Επίσης, οι δημότες θα μπορούν να μεταφέρουν τις χρησιμοποιημένες λάμπες τους στους ειδικούς χάρτινους κάδους που είναι τοποθετημένοι σε κεντρικά δημοτικά σημεία.

Εικόνα 4. Κάδοι ανακύκλωσης ηλεκτρικών συσκευών

Μεγάλες Συσκευές: Για τις **μεγάλες ηλεκτρικές συσκευές** (όπως ψυγεία, κουζίνες, πλυντήρια, ογκώδεις τηλεοράσεις) οι δημότες θα μπορούν να τηλεφωνούν στο δήμο για να συνεννοηθούν για τη μέρα και την ώρα αποκομιδής της συσκευής τους από το πεζοδρόμιο. Εναλλακτικά, αν διαθέτετε το κατάλληλο μεταφορικό μέσο, μπορούν να μεταφέρουν την παλιά συσκευή τους σε container σε χώρο του δήμου. Επίσης, με την αγορά καινούριας συσκευής, καταστήματα ηλεκτρικών ειδών παραλαμβάνουν χωρίς χρέωση την παλιά συσκευή τους κατά την παράδοση της καινούριας.

ν. Χρησιμοποιημένες Ηλεκτρικές Στήλες και Συσσωρευτών

Ο Δήμος είναι συμβεβλημένος με την εταιρεία «ΑΦΗΣ ΑΕ» για την απομάκρυνση των μικρών μπαταριών ενώ πρόκειται να υπογράψει σύμβαση μέσα στο τρέχον έτος με την «ΣΥ.ΔΕ.ΣΥΣ ΑΕ» για την απομάκρυνση χρησιμοποιημένων συσσωρευτών μολύβδου – οξέως και νικελίου καδμίου.

Η «ΑΦΗΣ ΑΕ» είναι ένας εγκεκριμένος φορέας που έχει εγκριθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ με την αριθ. 106155/7.7.2004 απόφαση του Υπουργού (ΦΕΚ 1056B/14.7.2004) για την ανακύκλωση των ηλεκτρικών στηλών στην χώρα μας.

Η «ΣΥ.ΔΕ.ΣΥΣ ΑΕ» είναι ένας φορέας εγκεκριμένος από το ΥΠΕΚΑ (τ. ΥΠΕΧΩΔΕ ΦΕΚ 1124/23-7-04), υπεύθυνος για την πανελλαδική οργάνωση των εργασιών της εναλλακτικής διαχείρισης των χρησιμοποιημένων ηλεκτρικών συσκευών και συσσωρευτών μολύβδου - οξέως και νικελίου – καδμίου, κ.ά.

Ο Δήμος έχει τοποθετήσει μέχρι σήμερα ειδικούς κάδους ΑΦΗΣ στα δημοτικά κτίρια, όπου οι δημότες μπορούν να εναποθέτουν τις χρησιμοποιημένες μπαταρίες τους, ενώ πρόκειται να τοποθετήσει μελλοντικά και άλλους κάδους στα δημοτικά σχολεία.

Εικόνα 5. Κάδος για τη συλλογή συσσωρευτών

vi. Απόβλητα Λιπαντικών Ελαίων

Ο Δήμος μας είναι στη διαδικασία υπογραφής σύμβασης με την εταιρεία «CYTOP ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με διακριτικό τίτλο «CYTOP S.A». Σκοπός της εταιρείας είναι κυρίως η περισυλλογή χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων ως και η ανάπτυξη και εκμετάλλευση τεχνολογιών επεξεργασίας αποβλήτων. Ο Δήμος με αυτή την συνεργασία θα μπορεί να απομακρύνει τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια των οχημάτων και μηχανημάτων του.

vii. Μεταχειρισμένα ελαστικά

Ο Δήμος είναι συμβεβλημένος με την εταιρεία «ECOELASTIKA A.E.». Η εταιρεία αυτή διαχειρίζεται τα μεταχειρισμένα ελαστικά συμβάλλοντας στην αξιοποίηση τους με βασικό κριτήριο το περιβαλλοντικό όφελος με κυριότερες μεθόδους εναλλακτικής διαχείρισης την παραγωγή τρίμματος μέσω μηχανικής κοκκοποίησης για ανακύκλωση, την ενεργειακή ή θερμική αξιοποίηση μέσω συναποτέφρωσης σε

τσιμεντοβιομηχανίες ή χαλυβουργίες και την επαναχρησιμοποίηση (αναγόμευση, εμπόριο μεταχειρισμένων). Οι δημότες θα μπορούν να τηλεφωνούν στον Δήμο και να ζητούν την απομάκρυνση των μεταχειρισμένων ελαστικών τους.

1.11.8. Κοινόχρηστοι χώροι αστικού πρασίνου

Οι κοινόχρηστοι χώροι είναι ζωτικής σημασίας για την οργάνωση του αστικού ιστού, αφού εξυπηρετούν τις ανάγκες των κατοίκων και οδηγούν σε αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους.⁴

Ο όρος «αστικό πράσινο» έχει επικρατήσει να χαρακτηρίζει κυρίως εκείνους τους χώρους του πολεοδομικού ιστού που σχεδιάστηκαν ή, κατά την διαδικασία ανάπτυξης της πόλης, εξελίχθηκαν για να παραμείνουν χωρίς κτίσματα και να φιλοξενήσουν κάποιας μορφής βλάστηση, σε αντιδιαστολή με το περιαστικό πράσινο, που ακολουθεί το φυσικό πράσινο σε μεγαλύτερες επιφάνειες και άλλη αναλογία μορφής χρήσης και σύνθεσης βλάστησης.⁵

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη διαθέτει ~175 στρ. κοινόχρηστους χώρους αστικού πρασίνου σε όλες τις Δημοτικές του Ενότητες (Πίνακας 14) εκ των οποίων οι αρδευόμενοι είναι ~60 στρ. Αυτά κατανέμονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Οργανωμένοι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου (πάρκα, άλση)
- Εγκαταστάσεις αναψυχής και αθλητισμού (παιδικές χαρές, χώροι αθλητισμού, πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής, χώροι αναψυχής)
- Άλλοι χώροι αστικού πρασίνου (πράσινοι περιβάλλοντες χώροι πρασίνου δημοτικών κτιρίων, κύκλοι και νησίδες δρόμων, θέσεις θέας)
- Μονοπάτια εκτός περιαστικού πρασίνου

Στους χώρους αυτούς απουσιάζουν εκτάσεις σε κοινή χρήση για βοσκοτόπια και παραγωγικές δραστηριότητες, αγροτικά πάρκα καθώς και ενεργειακά πάρκα.

⁴ Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Το Αστικό Πράσινο και η Διαχείριση του από τους ΟΤΑ, μελέτη, 2009.

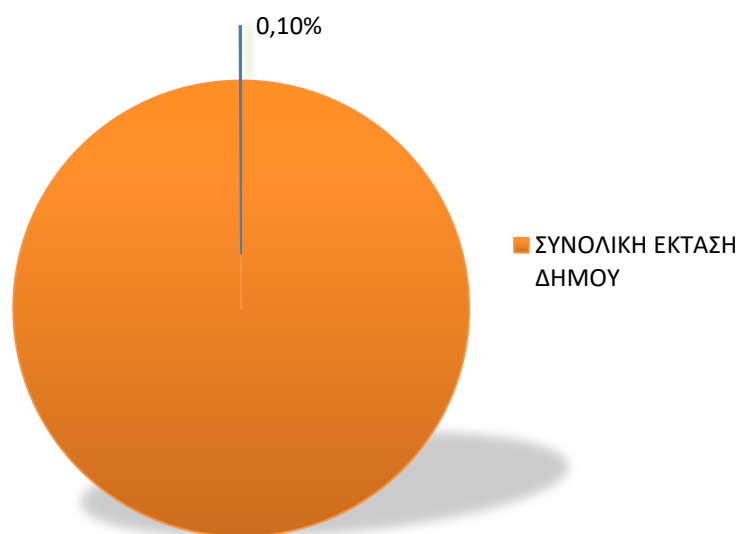
⁵ Κ. Κασσιός, Σχεδιασμός και διαχείριση του αστικού και περιαστικού πρασίνου της Αθήνας, σε Στ. Τσέτση (επιμ.), Ένα μέλλον για την Αθήνα. Σε αναζήτηση πολιτικών αστικής επανοργάνωσης του πολεοδομικού συγκροτήματος της πρωτεύουσας, 2003, σ. 385 – 393 (385). Από άλλους συγγραφείς, πάντως, υποστηρίζεται ότι η έννοια του αστικού πρασίνου είναι ευρύτερη: καταλαμβάνει όλους τους φυτοκαλυμμένους ελεύθερους χώρους του πολεοδομικού συγκροτήματος και καλύπτει και τις τρεις ενότητες πρασίνου που εντοπίζονται χωρικά στο κέντρο της πόλης, στα προάστια και τον περιαστικό χώρο, Ν. Πάγκας, Υλοποιημένα παραδείγματα φυσικών ή διαμορφωμένων με φυσικά στοιχεία υπαίθριων χώρων, συνοπτικό σημείωμα για τα θέματα που συζητούνται στη διάλεξη που δίνεται στο πλαίσιο του μαθήματος «Υπαίθριοι χώροι και φύση στην πόλη» (Ειδικά θέματα Περιβάλλοντος του 7^{ου} εξαμήνου).

Από τους αναφερόμενους χώρους άλλοι είναι αρδευόμενοι και άλλοι όχι. Η συντήρησή τους γίνεται από το Τμήμα Περιβάλλοντος και Πρασίνου του δήμου με δικό του προσωπικό και εξοπλισμό ή σε συνεργασία με ιδιώτη εργολάβο.

Πίνακας 14: Έκταση κοινοχρήστων χώρων αστικού πρασίνου

Έκταση κοινόχρηστου αστικού πρασίνου ανά κάτοικο	
Έκταση δήμου Πυλαίας Χορτιάτη	156.452 στρ.
Έκταση κοινοχρήστων χώρων αστικού πρασίνου (ΕΚΧΑΠ)	175 στρ.
Πληθυσμός δήμου	70.110 δημότες
Αναλογία (ΕΚΧΑΠ)/κάτοικο	2,5 m ² / κάτοικο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη, 2015

Γράφημα 3: Καταλαμβάνομενη έκταση (%) των κοινοχρήστων χώρων αστικού πρασίνου εκτός τους χώρους αθλητισμού

Πίνακας 15: Περιγραφή υφιστάμενων κοινόχρηστων χώρων αστικού πρασίνου

ΔΕ – ΔΚ	Οργανωμένοι χώροι πρασίνου (αριθμός)	Εγκαταστάσεις αναψυχής και αθλητισμού (αριθμός)				Άλλοι χώροι αστικού πρασίνου (αριθμός)				Μονοπάτια (αριθμός)
	Πάρκα	Παιδικές Χαρές	Χώροι Αθλητισμού	Πάρκο Κυκλ. Αγωγής	Χώροι Αναψυχής	Πρασ. Χώροι σε δημοτικά πάρκα	Κύκλοι	Νησίδες	Θέσεις θέας	
ΔΕ Πυλαίας	16	7	2	-	-	10	3	13	3	-
ΔΕ Πανόραμα	13	4	6	1	1	6	4	16	-	1
ΔΕ Χορτιάτη	10	10	6	-	1	6	1	2	-	-
Ασβεστοχώρι	1	3	2	-	-	1	-	2	-	-
Εξοχή	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Φίλυρο	6	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Χορτιάτης	3	3	3	-	1	5	1	-	-	-
Σύνολο ΔΕ	39	21	14	1	2	22	8	31	3	1

Πηγή: Τμήμα Περιβάλλοντος – Πρασίνου δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη 2015

1.11.9. Κοιμητήρια

Τα κοιμητήρια, οι τάφοι και τα ταφικά μνημεία χαρακτηρίζονται ως αντικείμενα εκτός συναλλαγής κατά το άρθρο 966 του Αστικού Κώδικα και για το λόγο αυτό δεν είναι δεκτικά εννόμων σχέσεων, όπως η εκποίηση, η μίσθωση, η χρησικτησία, η κατάσχεση και η υποθήκευση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 970 του Αστικού Κώδικα δύναται να αποκτάται ιδιαίτερο ιδιωτικό δικαίωμα (ειδικό δικαίωμα) για ορισμένο χώρο ταφής (σύσταση οικογενειακού τάφου) (άρ. 3 παρ.1 Α.Ν. 582/68).

Η παραχώρηση ιδιαίτερου δικαιώματος ταφής από τον δήμο, αποτελεί διοικητικής φύσεως παραχώρηση αδείας χρήσεως δημοτικού πράγματος. Ο δε χώρος για τον οποίο παρέχεται δικαίωμα χρήσης δεν αποτελεί περιουσιακό στοιχείο εκείνου προς τον οποίο έγινε η παραχώρηση και απαγορεύεται η μεταβίβασή του σε ειδικούς (πώληση, δωρεά, ανταλλαγή) και καθολικούς (κληρονομιά, διαθήκη) διαδόχους του (αρ. 3 παρ. 2 Α.Ν. 582/68).

Στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη λειτουργούν αδιάλειπτα όλο το χρόνο έξι (6) κοιμητήρια σε κάθε δημοτική κοινότητα με τις εξής κατηγορίες χώρων ταφής ανά Δημοτική Ενότητα και Δημοτική Κοινότητα (Πίνακας 16):

- Τάφοι 3^{ους} ταφής για τη Δ.Ε Πυλαίας και ΔΕ Πανοράματος
- Τάφοι 4^{ους} ταφής για τη Δ.Ε Χορτιάτη
- Τάφοι παιδιών για τη Δ.Ε Πυλαίας και ΔΕ Πανοράματος
- Οικογενειακοί τάφοι για τη ΔΕ Πανοράματος, ΔΕ Χορτιάτη εκτός της Δ. Κοινότητας Ασβεστοχωρίου
- Κενοτάφια μόνο για τη Δ. Κοινότητα Ασβεστοχωρίου
- Οστεοφυλάκια για όλες τις Δημοτικές Ενότητες

Τα κοιμητήρια των δημοτικών κοινοτήτων Χορτιάτη και Ασβεστοχωρίου, βρίσκονται εντός οικισμού ενώ τα κοιμητήρια της δημοτικής ενότητας Πυλαίας βρίσκονται πλησίον του οικισμού και αμφότερω δεν υπάρχει δυνατότητα επέκτασης τους. Επιπλέον, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία τα κοιμητήρια οφείλουν να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 250 μέτρων από τον οικισμό. Λόγω της μεγάλης έκτασης του δήμου και της απόστασης μεταξύ των δημοτικών κοινοτήτων παρατηρείται μεγάλη γεωγραφική διασπορά των κοιμητηρίων του δήμου, γεγονός που δυσχεραίνει την εποπτεία και το συντονισμό της λειτουργίας τους.

Οι υφιστάμενοι κενοί χώροι ταφής εκτιμώνται αριθμητικά λίγοι λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο αριθμό θανάτων τα τελευταία τρία (3) έτη ανά Δημοτική Ενότητα (Πίνακας 17).

Πίνακας 16: Χώροι ταφής των υφισταμένων κοιμητηρίων ανά ΔΕ/ΔΚ

ΔΕ / ΔΚ	Τάφοι 3ετούς Ταφής		Σύνολο	Τάφοι Παιδικοί	Οικογενειακοί Τάφοι	Οστεοφυλάκια	Κενοτάφια	Χώρος Επέκτασης
	Καλυμμένοι	Κενοί						
Δ.Ε Πυλαίας	775	10	785	14	-	160	-	Όχι
Δ.Ε. Πανοράματος	30	62	92	22	772	108	-	199 3ετούς
Παλαιά Κοιμητήρια	-	-	-	-	350	-	-	
Νέα Κοιμητήρια	30	62	92	22	422	108	-	(61 κενοί 138 Καλυμμένοι)
Δ.Ε Χορτιάτη	Τάφοι 4ετούς Ταφής		1.574	-	125	160	250	
Χορτιάτης	303	10	313	-	10	40		Όχι
Ασβεστοχώρι	314	5	319	-	-	40	250	Όχι
Εξοχή	260		260	-	24	40		Μικρός Χώρος
Φίλυρο	682		682	-	91	40		Όχι
Σύνολο ΔΕ			2.451	36	897	428	250	

Πηγή: Καταγραφή Τμήματος Κοιμητηρίων δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη 1^{ος} 2016

Πίνακας 17: Μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων ανά ΔΕ 2013-2015

Μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων/ΔΕ	2013	2014	2015
Δ.Ε Πυλαίας	76	98	97
Δ.Ε Πανόραμα	75	75	86
Δ.Ε Χορτιάτη	130	156	127

Πηγή: Καταγραφή Τμήματος Κοιμητηρίων Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη

Η εκταφή και ταφή των νεκρών γίνεται από προσωπικό μόνον δύο (2) μόνιμων υπαλλήλων του Δήμου για τη Δ.Ε Πανοράματος και από ιδιωτικά συνεργεία μισθωμένα από ιδιώτες για τις υπόλοιπες δημοτικές ενότητες. Οκτάμηνοι συμβασιούχοι υπάλληλοι εξυπηρετούν κατά περιόδους τις ανάγκες των κοιμητηρίων, οι οποίες όμως δεν καλύπτονται απόλυτα στους δώδεκα (12) μήνες καθημερινής και δίχως αργίες λειτουργίας τους και μάλιστα σε τόσο μεγάλη γεωγραφική διασπορά. Στα ανωτέρω μπορεί να προστεθεί η ανάγκη υπηρεσίας φύλαξης, προκειμένου να μην συμβαίνουν κατά καιρούς καταγεγραμμένα φαινόμενα καταστροφής, βανδαλισμών, κλοπής, αυθαίρετων κατασκευών κ.ά.

Όσον αφορά στην υλικοτεχνική υποδομή κρίνεται αναγκαία η διάθεση υπηρεσιακού οχήματος για τον έλεγχο, το συντονισμό και την εποπτεία τόσο στις αρμόδιες αποκεντρωμένες διοικητικές υπηρεσίες των κοιμητηρίων όσο και στους χώρους ταφής.

Επιπλέον, αναγκαία κρίνεται η δημιουργία κεντρικής βάσης δεδομένων που να απεικονίζει ανά πάσα στιγμή τη συνολική εικόνα των έξι κοιμητηρίων του δήμου και να αποτελεί συντονιστικό εργαλείο της εύρυθμης λειτουργίας τους.

1.11.10. Διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία (Ν.3170/2003, Ν.4039/2012) Δήμοι μεριμνούν για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Για τον παραπάνω σκοπό κάθε Δήμος ή όμοροι ή συνεργαζόμενοι Δήμοι δύνανται να ιδρύουν και να λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς επιτρεπομένης της συνεργασίας με ενδιαφερόμενα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις ή και εθελοντές φιλόζωους σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την Περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους. Στους Δήμους είναι δυνατόν να παρέχεται και οικονομική ενίσχυση από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων. Αυτά αποτελούν χώρους προσωρινής παραμονής και περίθαλψης και η ίδρυση και λειτουργία τους διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις για τα ενδιαιτήματα ζώων του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. Για την περισυλλογή των αδέσποτων ζώων

συντροφιάς συγκροτούνται συνεργεία από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς, που καθοδηγούνται και ελέγχονται στο έργο τους από κτηνίατρο, ο οποίος ορίζεται από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής του Δήμου και, όπου αυτή δεν έχει συσταθεί, από το Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης του οικείου Δήμου ή από τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας».

Σε επίπεδο χώρας η υλοποίηση του ανωτέρω θεσμικού πλαισίου αποδείχθηκε προβληματική διότι προϋποθέτει την ταυτόχρονη ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε όλους τους δήμους. Επίσης απαιτεί την ανάπτυξη και το συντονισμό διαδημοτικών συνεργασιών τόσο μεταξύ των όμορων δήμων όσο και με τους τοπικούς φιλοζωικούς φορείς.

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη δεν έχει τη δυνατότητα να διαθέτει – όπως και τα φιλοζωικά σωματεία που εδρεύουν στο Δήμο μας – μόνιμο εξειδικευμένο και έμπειρο ανθρώπινο δυναμικό για παραπάνω εργασίες, ούτε εγκαταστάσεις (καταφύγιο - ιατρείο), ούτε ειδικά οχήματα μεταφοράς ζώων.

Έτσι η Διεύθυνση Καθαριότητας Περιβάλλοντος και Ανακύκλωσης του Δήμου, μετά από εντολή του αρμόδιου Αντιδημάρχου, συντάσσει τις σχετικές μελέτες ώστε η εκτέλεση των απαραίτητων εργασιών της **περίθαλψης και στείρωσης** να ανατίθεται σε ιδιώτες κτηνιάτρους αφενός, και της **περισυλλογής και φιλοξενίας** αφετέρου, σε στελεχωμένα συνεργεία που διαθέτουν και τις απαραίτητες (σύμφωνα με το νόμο) αδειοδοτημένες υποδομές.

Το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς του Δήμου κατά τα έτη 2013-2015 (Πίνακας 18) παρουσιάζεται αναλυτικά ως εξής:

Περισυλλογή - φιλοξενία αδέσποτων ζώων

Η περισυλλογή γίνεται με την ηλεκτρονική καταγραφή των αιτημάτων των δημοτών για:

- μεταφορά στα ενδιαιτήματα φιλοξενίας τοκετοομάδων (ζώα ηλικίας <5 μηνών), και
- περιορισμό-παρακολούθηση ζώων που δάγκωσαν (15ήμερη παρακολούθηση ως λυσσύποπτο και εμβολιασμός) είτε είναι ύποπτα επιθετικής συμπεριφοράς

και ταυτόχρονα την προσκόμιση των ζώων στα κτηνιατρεία για τη διενέργεια των εργασιών περίθαλψης.

Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου (Πίνακας 18) διαπιστώνεται ότι: από τον 07/2013 έως και τον 12/2015 **ο μέσος αριθμός ζώων που περισυλλέγονται/μήνα** ανέρχεται σε 26 (2013), 50 (2014) και 44 (2015), εκ των οποίων το 28,54% αφορούν γάτες και το 71,45% αφορούν σκύλους.

Πίνακας 18: Υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης αδέσποτων ζώων δήμου 2013-2015

Είδος Υπηρεσίας	2013 (6μήνες)				2014 (12 μήνες)				2015 (12 μήνες)			
	Σκύλοι	Γάτες	Σύνολο	Αριθμός /Μήνα	Σκύλοι	Γάτες	Σύνολο	Αριθμός /Μήνα	Σκύλοι	Γάτες	Σύνολο	Αριθμός /Μήνα
1. Περισυλλογή	139	16	155	26	532	65	597	50	373	149	522	44
2. Περίθαλψη	407	20	427	72	974	96	1.070	90	971	253	1.224	10
Microchip	104	0	104	17	378	1	379	32	285	37	322	27
Στειρώσεις	89	10	99	17	160	43	203	17	117	71	188	16
Αντιλυσσικοί εμβολιασμοί	107	10	117	20	273	28	301	25	261	75	336	28
Άλλα Εμβόλια	107	0	107	18	163	24	187	16	308	70	378	32
3. Επανατοποθέτηση	118	15	133	22	467	7	474	40	351	145	496	41
4. Θάνατοι	6	1	7	1	12	5	17	1	24	4	28	2
5. Αποτεφρώσεις	-	-	65	11	-	-	80	7	-	-	100	8
6. Υιοθεσία	15	0	15	1	53	53	106	9	15	0	15	1

Πηγή: Καταγραφή Στοιχείων Τμήματος Περιβάλλοντος Πρασίνου Δήμου Πυλαίας –Χορτιάτη, 2015

Περίθαλψη - στείρωση αδέσποτων ζώων

Η περίθαλψη γίνεται σε συνέχεια της περισυλλογής με σκοπό:

- την ηλεκτρονική ταυτοποίηση (για δημιουργία βάσης δεδομένων αδέσποτων ζώων του Δήμου)
- τις ιατρικές πράξεις, είτε προληπτικές (εμβολιασμοί, αποπαρασιτώσεις, κλινικός έλεγχος, κλπ) είτε θεραπευτικές (τραυματισμένα, άρρωστα)
- τις στείρωσεις (θηλυκών κυρίως)
- μια 1^η εκτίμηση (από τον κτηνίατρο) της επιθετικής / μη συμπεριφοράς των ζώων.

Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου (Πίνακας 18) διαπιστώνεται ότι από τον 07/2013 έως και το 12/2015:

- Τοποθετήθηκαν ηλεκτρονικές ταυτότητες (microchip) σε: 104 ζώα (2013), 379 ζώα (2014) και 322 ζώα (2015)
- Στείρωθηκαν: 99 ζώα (2013), 203 ζώα (2014) και 188 ζώα (2015)
- Εμβολιάστηκαν (αντιλυσσικός εμβολιασμός): 117 ζώα (2013), 301 ζώα (2014) και 336 ζώα (2015)
- Εμβολιάστηκαν (υπόλοιπα εμβόλια): 107 ζώα (2013), 187 (2014) και 378 ζώα (2015)

Συμπεράσματα: από το σύνολο των 1274 ζώων που περισυλλέχθηκαν από τον 07/2013 έως και τον 12/2015, πραγματοποιήθηκαν:

- Ηλεκτρονική ταυτοποίηση: 805 ζώα (63,18%)
- Στείρωσεις: 490 ζώα (38,46%) – το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στο 50% του πληθυσμού (αφού στείρωνονται μόνο θηλυκά ζώα, και αρσενικά μόνο εφόσον είναι αποδεδειγμένα επιθετικά – Άρα, θεωρείται πως στείρώθηκε το 76,92% επί του συνόλου των θηλυκών
- Εμβολιασμοί αντιλυσσικοί: 754 ζώα (59,18%)
- Εμβολιασμοί - άλλα νοσήματα: 572 ζώα (44,89%)

Λοιπά Στοιχεία

Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία του Δήμου (Πίνακας 8) διαπιστώνεται ότι: από τον 07/2013 έως και τον 12/2015, προκύπτει ότι:

- Για το έτος 2013 από τα 155 ζώα, επανατοποθετήθηκαν 133 ζώα, έθαναν 7 και υιοθετήθηκαν 15 ζώα
- Για το έτος 2014, από τα 597 ζώα, επανατοποθετήθηκαν 474 ζώα, έθαναν 17 και υιοθετήθηκαν 106 ζώα

- Για το έτος 2015, από τα 522 ζώα, επαναποθετήθηκαν 479 ζώα, έθαναν 28 και υιοθετήθηκαν 15 ζώα

Συμπεράσματα: από το σύνολο των 1274 ζώων που περισυλλέχθηκαν από τον 07/2013 έως και τον 12/2015 προέκυψαν:

- Υιοθεσίες: 136 (10,65%) – εκ των οποίων για τα έτη 2013, 2015 αφορούσαν σκύλους (100%) και το έτος 2014 αφορούσαν σκύλους (50%), γάτες (50%)
- Θάνατοι: 52 (4,08%)
- Επαναποθετήσεις: 944 (85,42%)

Αξίζει να σημειωθεί ότι επιθετικά ζώα δεν έχουν θανατωθεί μέχρι τώρα στο Δήμο μας, αλλά φιλοξενούνται μέχρι την υιοθεσία τους. Τα παραπάνω περιστατικά αφορούν αδέσποτα ζώα με φυσικό ή άλλο θάνατο ή ευθανασία λόγω ανίατης και οδυνηρής κατάστασης του ζώου.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι :

1. Η διαχείριση των αδέσποτων ζώων του Δήμου μας αποτελεί πάγια ανάγκη και επείγουσα για λόγους ανθρωπιστικούς (περιπτώσεις τραυματισμένων / σοβαρά νοσούντων ζώων), διαχείρισης του πληθυσμού τους (ανεξέλεγκτες συζεύξεις και γέννηση μεγάλου αριθμού τοκετοομάδων) καθώς για λόγους Δημόσιας Υγείας (κίνδυνος εκδήλωσης ζωοανθρωπονόσων π.χ. Λεϊσμανίαση, Λύσσα, επικίνδυνη επιθετική συμπεριφορά από ζώα κ.ά.).
2. Το υφιστάμενο πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων εξυπηρετεί αρκετά ικανοποιητικά τις ανάγκες του Δήμου και σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα, όπως διαφαίνεται και από την ποσοστιαία ανάλυση των επιμέρους εργασιών.

Ωστόσο, επειδή το πρόγραμμα διαχείρισης δεν λειτουργεί σε εικοσιτετράωρη βάση αλλά ούτε όλο το χρόνο, τα προβλήματα στο θέμα αυτό παρουσιάζουν περιοδικές υφέσεις (ιατρικά και μη όπως προαναφέρθηκαν στο εδάφιο 1).

6. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ

1.12. Πολιτισμός

Υπηρεσίες εξυπηρέτησης των κατοίκων σε θέματα πολιτισμού και αθλητισμού παρέχουν οι:

- Αντιδημαρχία Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
- Κοινοφελής Επιχείρηση: Κοινοφελής Επιχείρηση Πολιτισμού, Αθλητισμού και Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.Α.Π.)

Τα αντικείμενα που ασκούν εμπίπτουν στα οριζόμενα από τον Καλλικράτη (Ν. 3852/2010) και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75).

Η ΚΕΠΑΠ συστάθηκε το Μάρτιο του 2011 και έχει την ευθύνη λειτουργίας εξειδικευμένων πολιτιστικών, αθλητικών και προγραμμάτων περιβάλλοντος.

1.12.1. Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα – Υποδομές – Δραστηριότητες

Ο δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη διαθέτει πλούσιο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα όπως παρουσιάζεται στις επόμενες ενότητες. Αξίζει να αναφερθεί ότι προκειμένου αυτό να γίνει ευρέως γνωστό στους πολίτες του τόπου αλλά και στο ευρύτερο περιβάλλον, εξέδωσε το 2015 το «1^ο Ιστορικό και Φωτογραφικό Λεύκωμα του ενιαίου δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη» που καταγράφει τη μακραίωνη ιστορία του έως σήμερα.

1.12.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα

Το Πανόραμα ιδρύθηκε το 1914 από πρόσφυγες της Μικράς Ασίας με αρχική ονομασία Αρσακλί. Κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου τα συμμαχικά στρατεύματα εγκατέστησαν ένα πρόχειρο νοσοκομείο. Με τη λήξη του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου η περιοχή ήταν παραθεριστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, αργότερα εικάζεται ότι σε συνέλευση της κοινότητας προτάθηκε η αλλαγή του ονόματος σε Πανόραμα λόγω της εξέχουσας θέσης και της αμφιθεατρικής θέας της πόλης της Θεσσαλονίκης. Κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο καθημερινά ομάδες ανθρώπων από την Καλαμαριά μετέβαιναν στο Πανόραμα. Με τα χρόνια και συγκεκριμένα από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και έπειτα η κοινότητα άρχισε να αναπτύσσεται και να εξελίσσεται σε πολυτελές προάστιο της Θεσσαλονίκης, φτάνοντας στο έτος 2007 μία έκταση περίπου 33.000 στρεμμάτων και πληθυσμό της τάξης των 23.000 κατοίκων περίπου.

Η Κοινότητα Πανοράματος ιδρύθηκε το 1930 (ΦΕΚ 80/14-03-1930 τ.Α΄).

Η γενικότερη εικόνα που παρουσιάζει η κοινότητα από πλευράς πολιτισμικού περιβάλλοντος είναι η εξής:

Υπάρχουν:

- α) Τρεις θέσεις προϊστορικών οικισμών, μία στην κορυφή του λόφου «Ανάληψη», μία στα νεκροταφεία και μία στην Τούμπα που βρίσκεται μέσα στο «Ελαιόρεμα».
- β) Ερείπια παλαιοχριστιανικής βασιλικής με πολύ αξιόλογα ψηφιδωτά δαπέδου.
- γ) Μεγάλο αριθμό βυζαντινών νερόμυλων και υδραυλικών κατασκευών στις χαραδρώσεις «Πλατανάκια» και «Ελαιόρεμα».

Σημειώνεται ότι τα συγκροτήματα των νερόμυλων και υδραυλικών κατασκευών της περιοχής, αποτελούν τυπικό «Βιοτεχνικό συγκρότημα», πολύτιμο τεκμήριο για τη βιομηχανική αρχαιολογία στο χώρο της Θεσσαλονίκης, και προστατεύονται όπως οι υπόλοιποι αρχαιολογικοί χώροι από τον αρχαιολογικό νόμο.

Υποδομές Πολιτισμού

Η καλλιτεχνική εκπαίδευση πραγματοποιείται στους χώρους του Πολιτιστικού Κέντρου που στεγάζεται στα κτίρια του Δημαρχείου Πυλαίας – Χορτιάτη. Η Δημοτική Ενότητα διαθέτει τους παρακάτω χώρους:

- Δημοτικό θερινό κινηματογράφο το «Σινέ Πανόραμα»: Φορέας διαχείρισης του δημοτικού κινηματογράφου είναι η Δημοτική Επιχείρηση ΚΕΠΑΠ. Η λειτουργία του είναι αυτοχρηματοδοτούμενη.
- Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων με την ονομασία «Λίτσα Φωκίδη», στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δημοτικού Μεγάρου. Ο συγκεκριμένος χώρος διαθέτει 300 θέσεις, καθώς και μικροφωνική εγκατάσταση και είναι προσβάσιμος για ΑΜΕΑ.
- Αμφιθέατρο με την ονομασία «Σταύρος Κουγιουμτζής» στο Πολιτιστικό Κέντρο χωρητικότητας 220 θέσεων και 4 θέσεων για ΑΜΕΑ. Διαθέτει πλήρη ηλεκτρομηχανολογικό και οπτικοακουστικό εξοπλισμό. Στο χώρο φιλοξενούνται Συνέδρια - Θεατρικές Παραστάσεις - Συναυλίες και Κινηματογραφικές Προβολές.
- Αίθουσα Τέχνης - Πινακοθήκη.
- Στη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος, επίσης, με την υπ' αριθ. 501/2015 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η ανακαίνιση κτιρίου του παλαιού οικισμού Πανοράματος για την μόνιμη στέγαση και προβολή εκθεμάτων λαογραφικού χαρακτήρα. Το μουσείο προβλέπεται να έχει ολοκληρωθεί το Α' τρίμηνο του 2016.

Φορείς Πολιτισμού

Στα όρια της Δ.Ε. Πανοράματος δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι – φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού:

1. Ένωση Ποντίων Πανοράματος
2. Φιλόπρωχος Αδελφότητα Ιμεραίων Πανοράματος
3. Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Πανοράματος
4. Πολιτιστικός Σύλλογος Πανοράματος
5. Χ.Ε.Ν. Πανοράματος
6. 2^ο Σύστημα Προσκόπων Πανοράματος
7. Λύκειο Ελληνίδων – Περιφερειακό Τμήμα Πανοράματος
8. Εθελοντές Πολιτικής Προστασίας Πανοράματος

Πολιτιστικές Δράσεις

Εργαστήρια:

Στη Δ.Ε. Πανοράματος λειτουργούν πολιτιστικά τμήματα/ομάδες που εντάσσονται στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για 300 περίπου παιδιά και ενήλικες. Φορέας διοργάνωσης είναι η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού ΚΕΠΑΠ. Συγκεκριμένα, λειτουργούν τα παρακάτω τμήματα:

- Διακόσμηση ενηλίκων
- Ζωγραφική ενηλίκων
- Ζωγραφική παιδιών
- Θεατρικό παίγνιδι παιδιών
- Θέατρο παιδιών
- Κεραμική παιδιών
- Τμήματα μουσικής παιδιών (όλα τα μουσικά όργανα)
- Μπαλέτο
- Χορωδία
- Χορευτικό

Λειτουργεί επίσης Δημοτικό Ωδείο με 6 τμήματα και αριθμεί περίπου 100 παιδιά.

Εκδηλώσεις:

Στο Πανόραμα υλοποιούνται προγραμματισμένα οι εξής εκδηλώσεις με την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού ΚΕΠΑΠ ή και σε συνεργασία με τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

- *Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά:* (Φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού και Εορταστικές εκδηλώσεις)
- *Γιορτή των εργαζομένων – κοπή βασιλόπιτας*
- *Παρέλαση 25^{ης} Μαρτίου*
- *Παρέλαση 28^{ης} Οκτωβρίου*

- *Αρσακλιώτικα:*
 - Συνάντηση παραδοσιακών συγκροτημάτων και πολιτιστικών φορέων
 - Μουσική συναυλία ή και
 - Θεατρικές Παραστάσεις
- *Φεστιβάλ Χορωδιών*
- *Κινηματογραφική Λέσχη*

1.12.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα

Η ιστορία της Πυλαίας είναι μακρόχρονη, μεγάλη και πλούσια. Η αρχαία ονομασία που της αποδίδεται είναι «Στρέψα» όπως αναφέρεται από το Θουκυδίδη το 319 π.Χ. Η μετέπειτα ονομασία της είναι «Καπουτζήδα» από το «Καπουτζήδες» (λέξη τούρκικη που σημαίνει «θυρωροί»), που ήταν φύλακες των κάστρων της βυζαντινής Θεσσαλονίκης. Η σημερινή ονομασία της καθιερώθηκε το 1927 και δηλώνει την ιδιότητα της ανατολικής πύλης εισόδου εξόδου προς και από τη Θεσσαλονίκη.

Στο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα της Δ.Ε. Πυλαίας μπορούν να συμπεριληφθούν οι περιοχές που περιλαμβάνονται στις παρακάτω αποφάσεις:

- «Χαρακτηρισμός ως τοπίου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της ευρύτερης περιοχής του δάσους –πάρκου Θεσσαλονίκης Σέιχ Σου», ΦΕΚ 148/τ.Β/15-3-1984 απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΕ/ΔΙΛΑΠ/Γ/ 3503/72155/2-1-1984
- «Χαρακτηρισμός Καμπαναριού της εκκλησίας του Προφήτη Ηλία της Πυλαίας Θεσσαλονίκης, ως έργου τέχνης», ΦΕΚ 30/τ.Β/18-1-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. Β1/Φ34/58681/1289/2-11-1984.
- «Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της βίλας Χάιτμαν στην αγροτική περιοχή του Δήμου Πυλαίας στη Θεσσαλονίκη ιδιοκτησίας κληρονόμων Νότα μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο της» (αφορά στο οινοποιείο Χάιτμαν επί της οδού Σεβενίδη), ΦΕΚ 537/τ.Β/16-9-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠ/ΔΙΛΑΠ/Γ/34406/ 2186/7-8-1985.
- «Χαρακτηρισμός ως έργων τέχνης και ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων του Πύργου Ιωάννη Πρασακάκη και της βρύσης του στην Πυλαία Ν. Θεσσαλονίκης, ιδιοκτησίας Κληρονόμων Αντωνίου Σούμπαση», ΦΕΚ 584/τ.Β/30-9-1985, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. Γ/2207/35060/7-8-1985.
- «Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της έπαυλης στην οδό Κέννεντυ αρ. 62 στην Πυλαία Θεσσαλονίκης ιδιοκτησίας του Κέντρου Περίθαλψης Παιδών “Άγιος Δημήτριος”, μαζί με τις αρχικές εγκαταστάσεις και τον περιβάλλοντα χώρο της», ΦΕΚ 155/τ.Β/10-4-1986 απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2023/140/3-2-1986.

- «Ανάκληση της απόφασης ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/34406/2186/ 7-8-1985 και αποχαρακτηρισμός του ιστορικού διατηρητέου μνημείου «Βίλλα Χάιτμαν», ιδιοκτησίας Μ. Νότα, Ε. Βοσνιάκου, Ε. Ντόβα, Α. Σερδάρη και Λ. Γεωργόπουλου και του περιβάλλοντος χώρου της, στην αγροτική περιοχή Πυλαίας Θεσσαλονίκης», ΦΕΚ 771/τ.Β/31-10-1986, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2217/ 36187/ 9-9-1986.
- «Κήρυξη αρχαιολογικών χώρων Νομών Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Χαλκιδικής», ΦΕΚ 353/τ.Β/6-7-1987, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ16/14096/597/20-5-1987. Αφορά την κήρυξη ως αρχαιολογικών χώρων των προϊστορικών οικισμών του Δήμου Πυλαίας:
 - α) Οικισμός εποχής χαλκού στη θέση «Ελαιώνες» (τούμπα) περίπου 3 χιλ. ανατολικά του Δήμου Πυλαίας και περίπου 700 μ. ανατολικά της οδού προς Πανόραμα, βορειοδυτικά στη διπλή χαράδρα δυτικά της οικίας Καρύδα, δίπλα σε πευκόφυτη περιοχή στα όρια Πυλαίας- Πανοράματος και
 - β) Ταφικός Τύμβος γνωστός με το όνομα «Κις» (τούμπα) 250 μ. από τον κεντρικό δρόμο Θεσσαλονίκης – Μίκρας από το χώρο του Νοσοκομείου ΙΚΑ
- «Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων, των τριών παλιών κτιρίων, της καμινάδας και του μαντρότοιχου του «Μεταξουργείου Μπενοζίλιο» στην Πυλαία Θεσσαλονίκης και καθορισμός ζώνης προστασίας 25μ.», ΦΕΚ 335/τ.Β/1-6-1988, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ ΔΙΛΑΠ/Γ/15421/ 928/11-5-1988.
- «Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης του κτιρίου της Ανωτάτης Σχολής Πολέμου στη Θεσσαλονίκη και ορισμός ζώνης προστασίας», ΦΕΚ 482/τ.Β/14-7-1988, απόφαση υπουργού πολιτισμού με αριθ. ΥΠΠΟ/ ΔΙΟΙΚ/Γ/22403/1339/ 7-6-88.
- «Χαρακτηρισμός ως διατηρητέου κτιρίου που βρίσκεται στο Δήμο Πυλαίας (Οινοποιείο ΧΑΪΤΜΑΝ)», ΦΕΚ 110/τ.Δ/17-2-1993, απόφαση υπουργού Μακεδονίας-Θράκης με αριθ. 1766/23-10-1992.
- Έγγραφο ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/76898/2107/31-8-2007/31-8-07 για γνωμοδότηση Κ.Σ.Ν.Μ για έγκριση ή μη χωροθέτησης ανέγερσης οικιών στέγασης προσωπικού της ΑΔΙΣΠΟ στον περιβάλλοντα χώρο της Α.Σ.Π ΦΕΚ 482/τ.Β/1988.

Υποδομές Πολιτισμού

Η πολιτιστική υποδομή που καταγράφεται στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας μπορεί να κατηγοριοποιηθεί ανάλογα με το είδος των πολιτιστικών δραστηριοτήτων που στεγάζει στις ακόλουθες εγκαταστάσεις:

- α. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις θεάματος/ακρόασης, όπου περιλαμβάνονται τα θέατρα, οι κινηματογράφοι και οι αίθουσες συναυλιών. Καταγράφηκαν οι ακόλουθες:**
- το ανοικτό θέατρο «Κήπου», επιφάνειας 530 τ.μ. και 900 θέσεων, στο χώρο του «Πέτρινου Πολιτιστικού κέντρου»
 - ένα υπαίθριο αμφιθέατρο στην πλατεία του πρώην Δημαρχείου
 - 10 κινηματογραφικές αίθουσες «Village Centre», εντός του εμπορικού κέντρου Mediterranean Cosmos
 - 11 κινηματογραφικές αίθουσες «Ster Cinemas», εντός του εμπορικού κέντρου «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»,
 - η αίθουσα εντός του «Πέτρινου Πολιτιστικού Κέντρου», χωρητικότητας 150 θέσεων, μικροφωνική εγκατάσταση και ηλεκτρικό πιάνο.
 - το υπόγειο του κτιρίου του ΚΑΠΗ
 - οι αίθουσες πολλαπλών χρήσεων των σχολείων
 - η αίθουσα συναυλιών του Μουσικού Γυμνασίου
 - η αίθουσα εικαστικών εντός του «Πέτρινου Πολιτιστικού Κέντρου»
- β. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις θέασης, όπου περιλαμβάνονται τα μουσεία, οι πινακοθήκες, οι γκαλερί και οι κάθε είδους εκθεσιακοί χώροι. Καταγράφονται οι ακόλουθες:**
- το Μουσείο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας, στα σύνορα Πυλαίας και Θέρμης, που είναι ένα πολυθεματικό μουσείο, ένας χώρος εκδηλώσεων για την τεχνολογία, την επιστήμη και την τέχνη, που έχει εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα
 - ο χώρος του προθαλάμου του πολιτιστικού κέντρου της Δ.Ε. όπου μπορεί να φιλοξενηθούν καλλιτεχνικές εκθέσεις
- γ. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, όπου περιλαμβάνονται τα συνεδριακά /πολιτιστικά κέντρα και οι βιβλιοθήκες, καταγράφονται οι ακόλουθες:**
- το «Πέτρινο Πολιτιστικό κέντρο», ισόγειο παραδοσιακό κτίριο, επιφάνειας 733 τ.μ. και αναψυκτήριο 200 τ.μ., στο οποίο στεγάζονται τα πολιτιστικά τμήματα της Δ.Ε. Πυλαίας, καθώς και η δημοτική τοπική βιβλιοθήκη
 - χώροι στις οδούς Φιλίππου (ΚΔΑΠ) και Προδρόμου, όπου στεγάζονται κάποια πολιτιστικά εργαστήρια, όπως π.χ. της φωτογραφίας και της αγιογραφίας
 - το Πολιτιστικό και Εκπαιδευτικό Κέντρο «Γ.&Χ. ΚΡΑΣΣΑ»

Η πολιτιστική υποδομή χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολλών και διαφορετικών κατηγοριών εγκαταστάσεων, μερικές από τις οποίες (όπως οι κινηματογράφοι) έχουν καθαρά υπερτοπικό χαρακτήρα. Προκύπτουν δε για κάποιες κατηγορίες υπερβολικά μεγέθη σε σχέση με τα σταθερότυπα του ΥΠΕΧΩΔΕ, ενώ σε κάποιες άλλες κατηγορίες (όπως μουσεία, ωδεία, πινακοθήκες) φαίνεται ότι οι ανάγκες δεν καλύπτονται ούτε σε τοπικό επίπεδο. Όσον αφορά την κατάσταση των υποδομών, είναι προφανές ότι υπάρχουν εγκαταστάσεις που απαιτούν βελτιώσεις (π.χ. υπόγειο ΚΑΠΗ), αλλά και πολλές που έχουν ικανοποιητικό επίπεδο συντήρησης.

Στη συγκεκριμένη Δημοτική Ενότητα κρίνεται επιβεβλημένη η δημιουργία ενός πολιτιστικού πολυχώρου που θα υποστηρίζει Κινηματογραφικές και Θεατρικές Παραστάσεις, Συναυλίες, καθώς και εκθέσεις εικαστικών, μιας και οι υφιστάμενοι χώροι παρουσιάζουν κορεσμό, όπως το Πέτρινο Πολιτιστικό Κέντρο που το οποίο σηκώνει όλο το βάρος των εκδηλώσεων και επιπλέον στεγάζει τα καλλιτεχνικά εργαστήρια της Δημοτικής Επιχείρησης ΚΕΠΑΠ.

Φορείς Πολιτισμού

Στα όρια της Δ.Ε. Πυλαίας δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι – φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού:

1. Εκπολιτιστικός Σύλλογος Νέα Ελβετία
2. Πολιτιστικός Σύλλογος Τούμπας «Η Ρωμισύνη»
3. Πολιτιστικός Σύλλογος «Φιλάρετος»
4. Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Πυλαίας «Η Καπουτζίδα»
5. Πολιτιστικός Σύλλογος «Η Κάτω Πυλαία»
6. Σύνδεσμος Κατοίκων Συνοικισμού Κωνσταντινοπολιτών Θεσσαλονίκης
7. Σύλλογος Απανταχού Γηγενών Επιστημόνων Γυναικών Πυλαίας «Αρχαίας Στρέψας»
8. Σύλλογος Πολιτών Πυλαίας «Η Πύλη»
9. Σύλλογος Φίλων Ωδικών Πτηνών
10. Περιβαλλοντική Κίνηση Ελαιώνων

Πολιτιστικές Δράσεις

Εργαστήρια:

Στη Δ.Ε. Πυλαίας λειτουργούν πολιτιστικά τμήματα/ομάδες που εντάσσονται στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες. Η συμμετοχή είναι πολύ μεγάλη και ξεπερνά τα 3.500 άτομα, γεγονός που αποδεικνύει τη διάθεση των πολιτών για ενεργό συμμετοχή στα πολιτιστικά δρώμενα. Φορέας υλοποίησης των προγραμμάτων είναι η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού ΚΕΠΑΠ. Συγκεκριμένα, λειτουργούν τα παρακάτω τμήματα:

- Αγιογραφία
- Ζωγραφική ενηλίκων
- Ζωγραφική παιδιών
- Λαϊκή τέχνη
- Μοντέρνοι χοροί
- Μουσική, αρμόνιο παιδιών
- Μουσική, κιθάρα παιδιών
- Μουσική, πνευστά παιδιών
- Μπαλέτο παιδιών
- Μουσικοκινητική παιδιών
- Σκάκι παιδιών
- Τμήμα χορωδίας ενηλίκων
- Τμήμα χορωδίας παιδιών
- Τμήμα χορωδίας νέων
- Τμήμα κοσμήματος
- Τμήμα μπάντας
- Τμήμα παραδοσιακών χορών
- Τμήμα μοντέρνων χορών

Εκδηλώσεις:

Στη Δ.Ε. Πυλαίας υλοποιούνται προγραμματισμένα οι παρακάτω θεσμοί και εκδηλώσεις, με φορέα διοργάνωσης την Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη ΚΕΠΑΠ και τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

- **Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά:** (Φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού και Εορταστικές εκδηλώσεις)
- **Παρέλαση 25^{ης} Μαρτίου**
- **Χριστοφόρεια:**
 - εορτασμός για την ημέρα της Μητέρας
 - Πανηγυρικός εορτασμός του Αγίου Χριστοφόρου και της Αγίας Γλυκερίας
- **Καλλιτεχνικός Ιούνιος:**
 - Χορευτικές συναντήσεις με κλασικό και μοντέρνο χορό
 - Παρουσίαση του έργου των καλλιτεχνικών εργαστηρίων

Στα πλαίσια του καλλιτεχνικού Ιουνίου πραγματοποιούνται παράλληλες εκδηλώσεις και σε άλλες Δημοτικές ενότητες του Δήμου, όπου υπάρχουν Πολιτιστικά Τμήματα.

- **Πυλαιώτικα:**
 - Πανηγυρικός εορτασμός Προφήτη Ηλία
 - Συνάντηση παραδοσιακών συγκροτημάτων
 - Μουσική συναυλία

1.12.1.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Ιστορικό και Πολιτιστικό Απόθεμα

Η Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη είναι μια περιοχή που διαθέτει ένα αξιόλογο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα το οποίο περιλαμβάνει:

Στη **Δημοτική Κοινότητα Χορτιάτη:**

- Το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο: Βρίσκεται στην είσοδο του οικισμού Χορτιάτη, ο τρόπος κατασκευής του (τοξοειδής) και η πλινθοδομή, το κατατάσσουν στη ρωμαϊκή περίοδο. Εκτός από τη ρωμαϊκή διακρίνονται δύο ακόμη φάσεις κατασκευής αυτής της βυζαντινής εποχής και της περιόδου της Τουρκοκρατίας.
- Η Μονή Χορταΐτου: αφιερωμένη στη Θεοτόκο, υπολείμματά της εντοπίζονται στην περιοχή του Δημοτικού σχολείου του Χορτιάτη.
- Ο Ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα: βρίσκεται κοντά στα υπολείμματα της Μονής Χορταΐτου, χρονολογείται στο 12^ο αιώνα και αποτελεί μοναδικό δείγμα «απλού ή νησιώτικου οκταγωνικού ναού» σε ολόκληρη την ηπειρωτική Ελλάδα. Από το ναό έχει σωθεί επίσης η πλευρά της μαρμάρινης σαρκοφάγου και τρεις εικόνες που φυλάσσονται στο ναό του Αγ. Γεωργίου.
- Ο Ναός του Αγίου Γεωργίου: βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, εικάζεται ότι έχει κτιστεί στη θέση του προγενέστερου ναού, το 1837. Ανήκει στο τύπο της ξυλόστεγης βασιλικής με τρία κλίτη. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι λιθανάγλυφες διακοσμητικές πλάκες, το ξύλινο τριμερές τέμπλο, ο δεσποτικός θρόνος, ο άμβωνας και ένα πλούσια διακοσμημένο αναλόγιο με επιγραφή που χρονολογείται το 1729 (από παλαιότερη πιθανώς εκκλησία).
- Οι Ανεμόμυλοι: βρίσκονται στην περιοχή όπου σύμφωνα με την παράδοση τοποθετείται ο παλιός οικισμός του Παλιοχωρίου, πιθανολογείται ότι κτίστηκαν στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Είναι πέτρινοι και έχουν εσωτερικό κλιμακοστάσιο.
- Τα Qanats: Εκτός από το υδραγωγείο, μια άλλη πηγή υδροδότησης αποτελούσαν τα υδρομαστευτικά συστήματα τύπου qanat. Το μεγαλύτερο βρίσκεται στο παρεκκλήσι της Αγίας Παρασκευής και κατασκευάστηκε στις αρχές του 18^{ου} αιώνα, αποτελείται από τούνελ συνολικού μήκους 74μ. χρησιμοποιείται και σήμερα.

- Το μεταβυζαντινό γεφύρι: βρίσκεται στα βορειοδυτικά του χωριού, δυτικά από το ρωμαϊκό υδραγωγείο. Είναι πέτρινο και ακόμα δεν έχει αποκαλυφθεί ολόκληρο. Αποτελούσε τμήμα ενός λιθόστρωτου δρόμου που οδηγούσε από το Χορτιάτη στο Πανόραμα και τη Θεσσαλονίκη.

Στη Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου:

- Τον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου: παρουσιάζει σημαντικό μορφολογικό ενδιαφέρον, ανήκει στον τύπο της τρίκλιτης ξυλόστεγης βασιλικής, χτίστηκε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα με προσφορές των αποδήμων Ασβεστοχωριτών. Ο νάρθηκας κατασκευάστηκε αργότερα κατά το 1867. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν τα εκκλησιαστικά της αντικείμενα και εξαρτήματα όπως το εικονοστάσι που προέρχεται από την κατεστραμμένη από τους Τούρκους Μονή Αγίου Παντελεήμονος, το ιερό ευαγγέλιο λάφυρο πολεμικών εχθροπραξιών, κανδήλες, εικόνες κ.λπ.
- Το παραδοσιακό παρεκκλήσι του Προφήτη Ηλία, κτισμένο το 1919 σε θέση μοναδικής θέας
- Το Καθολικό Μονής Αγίου Παντελεήμονος: πρόκειται για ερείπια βυζαντινής εκκλησίας του 14^{ου} αιώνα στα όρια με την ΔΕ Πυλαίας, καταστράφηκε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα κατά την επιδρομή Τούρκων.
- Πρώην λουτρό: και νυν εξωκλήσι του 1858.
- Ανεμόμυλος: του 18^{ου} αιώνα που βρίσκεται στην είσοδο του οικισμού.
- Υδρόμυλοι, δύο qanat, ένας υδατόπυργος, αγωγός υδροδότησης.
- Πέτρινη γέφυρα: στο ρέμα μεταξύ Ασβεστοχωρίου – Ρετζικίου από όπου περνούσε ο δρόμος που οδηγούσε στη Θεσσαλονίκη
- Αρχαιολογικός χώρος: των υστερορωμαϊκών και παλαιοχριστιανικών χρόνων, βρίσκεται σε βραχώδες ύψωμα περίπου 300μ ΒΑ των υδρόμυλων ακολουθώντας το δρόμο που οδηγεί στα λατομεία.
- Δεξαμενή και ίχνη τοίχων: στο δάσος Κουρί.
- Αγωγός πέτρινος μεταφοράς νερού από πηγές Χορτιάτη στην πόλη της Θεσσαλονίκης (Μονή Βλατάδων)
- Αρκετά ιδιωτικά κτίρια με χαρακτηριστική λαϊκή μακεδονίτικη αρχιτεκτονική

Στην Τοπική Κοινότητα Εξοχής:

- Η παλιά πύλη – είσοδος και ορισμένα κτίρια του Νοσοκομείου Παπανικολάου.
- Το Συμμαχικό Νεκροταφείο: νοτιοανατολικά της Εξοχής.

Στη Δημοτική Κοινότητα Φιλύρου:

- Προϊστορική Τούμπα: σημαντικού Αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

Βιομηχανική κληρονομιά παραγωγής ασβέστη:

Η παραγωγή του ασβέστη από τους κατοίκους του Ασβεστοχωρίου όπως τεκμηριώνεται από γραπτές μαρτυρίες άρχισε γύρω στο 1680 - 1700 αποτελώντας σταδιακά τον κυρίαρχο τομέα απασχόλησης καθώς υπήρχαν σε αφθονία οι πρώτες ύλες δηλαδή τα ασβεστολιθικά πετρώματα και τα πουρνάρια ως καύσιμη ύλη. Ο χαρακτηριστικός αυτός κλάδος της τοπικής οικονομίας άφησε μια αξιόλογη κληρονομιά που συνίσταται σε ένα μεγάλο αριθμό κτισμάτων με τα οποία αποτυπώνεται όλη η διαχρονική εξέλιξη της παραγωγής ασβέστου.

Στις πρώην λατομικές περιοχές που εκτείνονται στα βορειοδυτικά του οικισμού τα κτίσματα που διασώζονται διακρίνονται σε ομάδες ανάλογα με την χρονολογική περίοδο που ανήκουν που έχουν ως εξής:

Προβιομηχανική περίοδος (17^ο- αρχές 20^{ου}): αναπτύσσονται σε δύο ομάδες γύρω από τις περιοχές εξόρυξης «Ομόνοια» και «Αργυρό», ανήκουν στην κατηγορία των φρεατοειδών ασβεστοκαμίνων πρώτης και δεύτερης περιόδου.

Πρώιμη βιομηχανική: με χαρακτηριστικό τις ασβεστοκάμινους τύπου Hoffman, οι οποίες κατασκευάστηκαν μετά το 1924, αποτελούν τα ελάχιστα διασωθέντα δείγματα στον ευρωπαϊκό χώρο που αφορούν την τεχνολογία της κατακόρυφης καμίνου συνεχούς λειτουργίας.

Βιομηχανική περίοδος: μονάδες κατασκευασμένες μετά το 1950 ορισμένες από τις οποίες λειτουργούν μέχρι σήμερα.

Υποδομές Πολιτισμού:

Οι υποδομές πολιτισμού της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη είναι ελάχιστες και συγκεκριμένα:

- Η κοινοτική αίθουσα στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου, χωρητικότητας 140 θέσεων και 2 θέσεων για ΑΜΕΑ, με μικροφωνική εγκατάσταση.
- Η αίθουσα «Ιωάννης Μανωλεδάκης» στη Δ.Κ. Χορτιάτη, 150 θέσεων με μικροφωνική εγκατάσταση.
- Οι Αίθουσες πολλαπλών χρήσεων των σχολείων της Δημοτικής Ενότητας.
- Υπαίθριο Θεατράκι στη Δ.Κ. Φιλύρου, 150 ατόμων με καρέκλες τύπου σκηνοθέτη.

Επίσης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Αίθουσα στο Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου υπολείπεται υλικοτεχνικής υποδομής, ενώ χρήζει παρεμβάσεων στο χώρο, στον οποίο βρίσκεται το τεχνικό-ακουστικό σύστημα, αφού δεν έχει ακουστική επαφή με το αμφιθέατρο.

Ο χώρος του πρώην λατομείου «Αργυρό» θα μπορούσε να αποτελέσει υπαίθριο χώρο για την διοργάνωση υπαίθριων πολιτιστικών εκδηλώσεων, προϋπόθεση είναι η εκπόνηση σχετικής μελέτης και έργου από πλευράς Τεχνικών Υπηρεσιών.

Φορείς Πολιτισμού:

Στα όρια της Δ.Ε. Χορτιάτη δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι – φορείς με αμιγείς ή εκ περιτροπής δραστηριότητες και στον τομέα του πολιτισμού, οι οποίοι ανά δημοτική και τοπική κοινότητα είναι:

Δ. Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Μουσικοχορευτικός Λαογραφικός Σύλλογος Ασβεστοχωρίου.
2. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Ασβεστοχωρίου
3. Χ.Α.Ν. Ασβεστοχωρίου
4. Φιλόπτωχος Αδελφότητα Κυριών Ασβεστοχωρίου
5. Πολιτιστικός Σύλλογος Χορού «Dream Dance»
6. Θεατρική Ομάδα «Μηχανή»

Δ.Κ. Εξοχής:

1. Πολιτιστικός Κοινωνικός Σύλλογος Εξοχής

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Ο Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Φιλύρου
2. Ο Ποντιακός Σύλλογος Φιλύρου
3. Η Κίνηση Επικοινωνίας Πολιτών
4. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Τα σπάρτα»

Δ.Κ. Χορτιάτη:

1. Σύλλογος Γυναικών Χορτιάτη
2. Κίνηση Πολιτών Χορτιάτη
3. Σύλλογος Χορτιατινών «Μπαλιτζά»

Πολιτιστικές Δράσεις:

Εργαστήρια:

Μόλις πρόσφατα για πρώτη φορά στις Δημοτικές Κοινότητες Ασβεστοχωρίου, Φιλύρου και Χορτιάτη, έχουν ξεκινήσει να λειτουργούν εργαστήρια στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για παιδιά και ενήλικες, όπως συμβαίνει ήδη στις Δ.Ε. Πανοράματος και Πυλαίας. Φορέας διοργάνωσης είναι η Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού (ΚΕΠΑΠ). Τα δε τμήματα στα οποία λειτουργούν είναι:

- Εικαστικών (ζωγραφική, αγιογραφία)
- Θέατρο (παιδιών και ενηλίκων)

- Φιλαρμονική
- Χορωδία ενηλίκων
- Χορωδία παιδική – νεανική
- Μουσικών Οργάνων (θεωρία, πιάνο, κιθάρα, αρμόνιο, κ.λπ.)
- Παραδοσιακών χορών

Εκδηλώσεις:

Στη Δ.Ε. Χορτιάτη υλοποιούνται προγραμματισμένα οι παρακάτω θεσμοί και εκδηλώσεις, με φορέα διοργάνωσης τη Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη ΚΕΠΑΠ και τους παραπάνω αναφερόμενους τοπικούς φορείς που έχουν πολιτιστική δράση:

Οι ανά δημοτική και τοπική κοινότητα θεσμοθετημένες εκδηλώσεις είναι:

Στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

- Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά (Φωταγώγηση εορταστικού Στολισμού και Εορταστικές εκδηλώσεις)
- Παρέλαση 25^{ης} Μαρτίου και 28^{ης} Οκτωβρίου
- Τα «Ακάκεια» γίνονται στα τέλη Απριλίου – αρχές Μαΐου στους εξωτερικούς χώρους του Ιερού Ναού Αγ. Γεωργίου, με φορέα διοργάνωσης τον Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου και την Ενοριακή Νεανική Εστία. Ακόμη κάθε χρόνο από τον Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Ασβεστοχωρίου διοργανώνεται η Πανήγυρις Προφήτη Ηλία και Αγίας Παρασκευής στις 20 και 26 Ιουλίου αντίστοιχα στα παρεκκλήσια των Αγίων
- Εκδηλώσεις Μνήμης για τους εκτελεσθέντες της Γερμανικής Κατοχής πραγματοποιούνται στις 26 Ιουλίου στο Χώρο του μνημείου
- Κινηματογραφικές Λέσχες

Στην Τ.Κ. Εξοχής:

- Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά: (Φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού και Εορταστικές Εκδηλώσεις)

Στη Δ.Κ. Φιλύρου:

- Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά: (Φωταγώγηση του εορταστικού στολισμού και Εορταστικές Εκδηλώσεις)
- Ο Εορτασμός Αγ. Γεωργίου λαμβάνει χώρα στην πλατεία του Φιλύρου σε συνδιοργάνωση με τον Πολιτιστικό Σύλλογο Φιλύρου
- Παρέλαση 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου
- Βραδιές Θεάτρου στο Αμαδριάς
- Κινηματογραφικές Λέσχες

Στη Δ.Κ. Χορτιάτη:

- Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά (Φωταγώγηση εορταστικού Στολισμού και Εορταστικές εκδηλώσεις)
- Παρέλαση 25ης Μαρτίου
- Το «Ολοκαύτωμα Χορτιάτη» πραγματοποιείται στις 2 Σεπτεμβρίου στο Μνημείο Ολοκαυτώματος
- Παρέλαση 28ης Οκτωβρίου
- Η Πανήγυρις Αγίας Παρασκευής «Κουρπάκι» που διοργανώνεται στις 26 Ιουλίου στο Παρεκκλήσιο
- Κινηματογραφικές Λέσχες

Στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη πραγματοποιείται εκδήλωση για τα Κούλουμα, η οποία διεξάγεται σε διαφορετική Δημοτική Ενότητα κάθε χρόνο.

Τέλος, ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη συμμετέχει σε σημαντικές εκδηλώσεις φιλανθρωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιούν σύλλογοι και φορείς που δραστηριοποιούνται εκτός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου μας, συμβάλλοντας στην ανάδειξη των εκδηλώσεων αυτών.

1.13. Αθλητισμός

1.13.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Προγράμματα Άθλησης για Όλους

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Πανοράματος υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ. Λειτουργούν τμήματα κολύμβησης στο Δημοτικό κολυμβητήριο με πολύ μεγάλη συμμετοχή παιδιών και ενηλίκων. Επίσης στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα αεροβικής, pilates. Body works, θεραπευτική γυμναστική ορθοσωματικής, άσκησης στην τρίτη ηλικία, φυσικής κατάστασης ανδρών, κ.ά.

Θεσμοί - Εκδηλώσεις

- Φιλοξενία Πανελληνίου Πρωταθλήματος Ποδηλασίας Δρόμου
- Αθλητικό camp
- Παιδική Κατασκήνωση
- Τουρνουά 3Χ3
- Αγώνας δρόμου 5000 μέτρων του συλλόγου Λέοντες σε συνεργασία με το Δήμο Πυλαίας –Χορτιάτη(για πρώτη φορά το2015)
- Βράβευση εθελοντικών ομάδων
- Τουρνουά ποδοσφαίρου

Υποδομές

- Δημοτικό Κολυμβητήριο
- Δύο γήπεδα τένις και δύο μπάσκετ στο Πάρκο «Παύλου Μπακογιάννη»
- Αίθουσα Γυμναστικής 225 τ.μ. στο 1ο Δημοτικό Σχολείο.
- Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο (ΔΑΚ), αποτελείται από το κλειστό Γυμναστήριο «Ηλίας Τριανταφυλλίδης» με 2 Αίθουσες Γυμναστικής, Γήπεδο Μπάσκετ – Βόλεϊ (κλειστό), ένα γήπεδο ποδοσφαίρου ολυμπιακών προδιαγραφών, ένα γήπεδο ποδοσφαίρου 8Χ8 πλαστικό, δυο γήπεδα ποδοσφαίρου 5Χ5 με πλαστικό χλοοτάπητα, πέντε γήπεδα τένις, στίβος μάχης. Πίστα ΒΜΧ,πίστα SKATE BOARD, υπαίθρια όργανα .περιπατητική διαδρομή.
- 2 Αίθουσες Γυμναστικής και βοηθητικοί χώροι Γυμνασίου Πανοράματος
- Γήπεδο Μπάσκετ – Βόλεϊ (κλειστό) Γυμνάσιο Πανοράματος
- Ένα γήπεδο μπάσκετ, ένα τένις και ένα πολλαπλών χρήσεων στο πάρκο «Γαλανού»
- Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής
- Ένα γήπεδο ποδοσφαίρου (5Χ5) και ένα μπάσκετ στον οικισμό «Μακεδονία»
- Γήπεδα ποδοσφαίρου (5Χ5) στο «Λόφο Ανάληψης»

Συλλογικοί Φορείς

Στα όρια της Δ.Ε. Πανοράματος δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι με στόχο την υλοποίηση δράσεων στον τομέα του αθλητισμού:

1. Α.Π.Ο. Πανοράματος (Βόλεϊ)
2. Α. Σ. Πανοράματος (μπάσκετ, βόλεϊ, ποδόσφαιρο, τένις, στίβος)
3. Αδάμαστος Πανοράματος (Μπάσκετ)
4. Α.Ε.Ν. Πανοράματος(Βόλεϊ)
5. Εθνικός Πανοράματος (Αντισφαίρισης)
6. Αθλητικός Μορφωτικός Σύλλογος «Πανόραμα» (Ποδόσφαιρο)
7. Α.Ε.Π. Πανόραμα (Χάντμπολ)
8. Αναγέννηση Πανοράματος(ποδόσφαιρο, τένις, στίβος ,ρυθμική, καράτε)
9. Όμιλος Αντισφαίρισης Πανοράματος
10. Α.Σ.Α.Π (τένις,)
11. Π.Α.Ο.Δ(Ποδόσφαιρο)
12. Α.Σ. CHAMPIONS(Μπάσκετ)
13. Ακαδημία καλαθοσφαίρισης (μπάσκετ)
14. Α.Σ. Λέοντες (στίβος)
15. Σκακιστικός όμιλος

1.13.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Προγράμματα Άθλησης για Όλους

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Πυλαίας υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ, με μεγάλη συμμετοχή πολιτών. Στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα γυμναστικής, αεροβικής, βαρών, ορθοσωμικής, pilates, yoga, power yoga, τένις, πιנק πονγκ, τάε κβο ντο.

Θεσμοί – Εκδηλώσεις

- Αθλητικό camp
- Παιδική Κατασκήνωση
- Αγώνας δρόμου 15000 μέτρων του συλλόγου «Πύλη» σε συνεργασία με το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη(από το 2012,2013,2014,2015)

Υποδομές

Στην εντός σχεδίου περιοχή καταγράφονται οι ακόλουθες αθλητικές εγκαταστάσεις:

1. Το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο (ΔΑΚ), συνολικής επιφάνειας 40.898 τ.μ., στο νότιο τμήμα του παλιού οικισμού αποτελείται από 1 γήπεδο ποδοσφαίρου με φυσικό χλοοτάπητα (επιφάνειας 8.000 τ.μ.), 2 βοηθητικά γήπεδα ποδοσφαίρου, 1 κλειστό γυμναστήριο ομαδικών αθλημάτων (επιφάνειας 1000 τ.μ.) και 1 γυμναστήριο άρσης βαρών (επιφάνειας 400 τ.μ.), 2 γήπεδα mini football, 1 ανοικτό γήπεδο μπάσκετ, 1 γήπεδο τένις.
2. Το γήπεδο «Αντώνης Καραμπουρνιώτης», που εγκαινιάστηκε το 2008, στο κεντρικό τμήμα, εκτός του παλιού οικισμού, στην οδό Κύπρου. Πρόκειται για ένα νέο πρότυπο αθλητικό χώρο, ένα γήπεδο σύγχρονων προδιαγραφών με συνθετικό χλοοτάπητα. Σε αυτόν το χώρο πραγματοποιούνται αγώνες των τοπικών πρωταθλημάτων και των ακαδημιών. Πρέπει να σημειωθεί ότι το γήπεδο είναι προσβάσιμο από ΑμΕΑ. Επίσης, στο γήπεδο έχουν διαμορφωθεί χώροι πρασίνου και διάδρομοι περιπάτου, ενώ υπάρχει και κερκίδα. Τις δραστηριότητες του γηπέδου συμπληρώνουν οι χώροι περιπάτου και ποδηλατοδρόμων του Ελαιορέματος που υλοποιείται στην περιοχή, με χρηματοδότηση που εξασφάλισε ο Δήμος από το ΕΣΠΑ.
3. Το γυμναστήριο μαζικής άθλησης, στο δυτικό τμήμα, επί της οδού Φιλίππου
4. Το γυμναστήριο μαζικής άθλησης, στον παραδοσιακό οικισμό, επί της οδού Πολυτεχνείου(στο κτήριο του Α΄ ΚΑΠΗ).
5. Το γυμναστήριο μαζικής άθλησης στην περιοχή της Μαλακοπής επί της οδού Μεσολογγίου (στο κτήριο του Β΄ ΚΑΠΗ).

6. Τα γυμναστήρια του 1^{ου} Λυκείου και 2^{ου} Γυμνασίου - Λυκείου, που χρησιμοποιούνται για προγράμματα «Άθλησης για όλους» από τις ακαδημίες μπάσκετ, βόλεϊ και χάντμπολ.

Στην εκτός σχεδίου περιοχή καταγράφονται οι ακόλουθες εγκαταστάσεις:

1. Το κλειστό γήπεδο μπάσκετ του ΠΑΟΚ, μονάδα με υπερτοπική εμβέλεια.
2. Πολλές μονάδες γηπέδων ποδοσφαίρου (5x5) (π.χ. στη θέση Ελαιώνες, απέναντι από το γήπεδο του ΠΑΟΚ, κ.ά.).
3. Ο ιππικός όμιλος, στην περιοχή Πουρνάρι.
4. Το κλειστό γυμναστήριο του Μουσικού Γυμνασίου.
5. Διάσπαρτα (στα όρια της ΔΕ) ανοικτά γήπεδα μπάσκετ (οδού Πανδώρα, οδού Δαβάκη, οδού Βισβύζη, οδού Νίκης,).
6. Υπαίθρια γήπεδα ποδοσφαίρου ιδιοκτησίας Νικολούδη.
7. Υπαίθρια γήπεδα ποδοσφαίρου ιδιοκτησίας Σάλας.
8. Υπαίθρια γήπεδα ποδοσφαίρου ιδιωτικής ιδιοκτησίας.

Γενικά, οι χώροι άθλησης της Δ.Ε. Πυλαίας καλύπτουν τις ανάγκες των δημοτών, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν πρέπει να δημιουργηθούν νέοι χώροι όπως προβλέπονται στο ΓΠΣ. Αρκετοί χώροι και ειδικά τα κλειστά γυμναστήρια απαιτούν περαιτέρω έργα συντήρησης. Ελλείψεις παρουσιάζονται στον αθλητικό εξοπλισμό, ειδικά στα σχολεία.

Συλλογικοί Φορείς

Στα όρια της Δ.Ε. Πυλαίας δραστηριοποιούνται οι παρακάτω σύλλογοι με στόχο την υλοποίηση δράσεων στον τομέα του αθλητισμού.

1. Αθλητική Ένωση Πυλαίας (Ποδόσφαιρο, Μπάσκετ, Βόλεϊ)
2. Α.Σ. Προμηθέας Πυλαίας (Βόλεϊ)
3. Εθνικός Πυλαίας (Ποδόσφαιρο, Βόλεϊ)
4. Ποδοσφαιρικός Όμιλος Μαλακοπής
5. Αθλητικός Όμιλος Μαλακοπής (Μπάσκετ, ΑμΕΑ)
6. Σπόρτινγκ Πυλαίας (Άρση Βαρών, Μπάντμιντον, Ξιφασκία)
7. Νέα Ελβετία, (Χάντμπολ)
8. Σύλλογος Κωνσταντινοπολιτών (Χάντμπολ)
9. Α.Σ. Μέγας Αλέξανδρος 94 Πυλαίας – ΑμΕΑ (Μπάσκετ με καρότσι, Άρση Βαρών, Κολύμβηση, Στίβος, Πινγκ Πονγκ)

1.13.3. Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Προγράμματα Άθλησης για Όλους

Οι περισσότερες αθλητικές δραστηριότητες της Δ.Ε. Χορτιάτη υλοποιούνται μέσω της κοινωφελούς επιχείρησης ΚΕΠΑΠ, με μεγάλη συμμετοχή πολιτών. Στους αθλητικούς χώρους που περιγράφονται παρακάτω λειτουργούν τμήματα άθλησης για παιδιά, για την τρίτη ηλικία, για τους νέους, για τις γυναίκες, για παιδιά προσχολικής ηλικίας και για ενήλικες.

Θεσμοί – Εκδηλώσεις

- Αθλητικό camp
- Παιδική Κατασκήνωση

Υποδομές

Οι αθλητικοί χώροι της δημοτικής ενότητας καλύπτουν τις βασικές απαιτήσεις σε υποδομές των κυρίαρχων αθλημάτων. Συγκεκριμένα οι υφιστάμενοι χώροι ανά δημοτική και τοπική κοινότητα είναι οι εξής:

Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου με φυσικό χλοοτάπητα, αποδυτήρια και κερκίδες(περιοχή Κουρί)
2. Υπαίθριο γήπεδο ποδοσφαίρου με πλαστικό χλοοτάπητα, με αποδυτήρια(το γήπεδο βρίσκεται στον κοινοτικό δρόμο της ΔΚ Χορτιάτη προς Αδραμέρι)
3. Κλειστό γυμναστήριο με γήπεδα Μπάσκετ Βόλεϊ και μίνι ποδόσφαιρο ,αίθουσα γυμναστικής με βάρη πλήρως εξοπλισμένη
4. Ανοικτό γήπεδο Μπάσκετ με κερκίδες (δίπλα στο δημοτικό σχολείο)

Τ.Κ. Εξοχής:

1. Γήπεδο μπάσκετ στο δυτικό όριο του οικισμού.
2. Υπαίθριο γήπεδο ποδοσφαίρου 5Χ5 με πλαστικό χλοοτάπητα, αποδυτήρια και κερκίδα(το γήπεδο βρίσκεται στα όρια του οικισμού της δημοτικής κοινότητας)

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου σε πολύ καλή κατάσταση με χλοοτάπητα, αποδυτήρια και κερκίδα (το γήπεδο βρίσκεται στο δάσος που περιβάλλει την δημοτική κοινότητα)
2. Ανοικτό γήπεδο μπάσκετ

Δ.Κ. Χορτιάτη:

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου το οποίο λόγω έλλειψης εξειδικευμένου χώρου κατασκευάσθηκε στον χώρο του πάρκου- παιδικής χαράς
2. Ανοικτό γήπεδο μπάσκετ στο χώρο του δημοτικού σχολείου.

Οι παραπάνω αθλητικές εγκαταστάσεις στη παρούσα φάση είναι σχετικά επαρκείς. Απαιτούν συστηματική φροντίδα βελτίωσης και συντήρησης, ενώ στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα και μέσα από το πρίσμα της γενικότερης πληθυσμιακής εξέλιξης της Δ.Ε. Χορτιάτη, θα πρέπει να προετοιμασθεί η κατασκευή και άλλων υποδομών κυρίως στις νεοπολεοδομημένες περιοχές των οικισμών.

Συλλογικοί Φορείς

Στη Δ.Ε. Χορτιάτη δραστηριοποιούνται οι παρακάτω αθλητικοί σύλλογοι και σωματεία ανά δημοτική και τοπική κοινότητα:

Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου:

1. Νέα Γενιά Ασβεστοχωρίου (Ποδόσφαιρο, Βόλει)
2. Α.Σ Ασβεστοχωρίου (Μπάσκετ)

Δ.Κ. Φιλύρου:

1. Α.Ε. Φιλύρου (Ποδόσφαιρο)

Δ.Κ. Χορτιάτη:

1. Α.Σ. Χορτιάτη (Μπάσκετ)
2. «Κισσός Χορτιάτη» (Ποδόσφαιρο)

1.14. Παιδεία και Δια Βίου Μάθηση

Αρμόδιες Υπηρεσίες και ν.π. του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη για την Παιδεία είναι:

- Αντιδημαρχία Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας
- Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας (ν.π. ΚΕΚΠΑΠ)
- Σχολικές Επιτροπές Α΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης (ν.π.δ.δ.)
- Σχολικές Επιτροπές Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης (ν.π.δ.δ.)

Τα αντικείμενα που ασκούν εμπíπτουν στα οριζόμενα από τον Καλλικράτη (Ν. 3852/2010) και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75).

Αναλυτικότερες πληροφορίες για τους στόχους και τις λειτουργίες των ανωτέρω υπηρεσιών αναφέρονται σε σχετικές ενότητες παρακάτω.

1.14.1. Σχολική Στέγη – Υποδομές Εκπαίδευσης

Τα αριθμητικά στοιχεία που παρατίθενται παρακάτω, αφορούν δεδομένα όπως καταγράφηκαν τον Δεκέμβριο του 2015.

Πίνακας 19: Δημόσια Σχολεία

α/α	Περιοχή	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
1.	Πανόραμα	1 ^ο Νηπιαγωγείο	Βενιζέλου τέρμα
2.	Πανόραμα	3 ^ο Νηπιαγωγείο	Τσαχουρίδη 3 - Βενιζέλου τέρμα
3.	Πανόραμα	2 ^ο Νηπιαγωγείο	Παλαιολόγου – Περδίκια
4.	Πανόραμα	5 ^ο & 6 ^ο Πειραματικά Νηπιαγωγεία	Χαριλάου Τρικούπη 2 (Μέλισσα)
5.	Πανόραμα	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γαλανού 10
6.	Πανόραμα	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Παλαιολόγου 11
7.	Πανόραμα	Γυμνάσιο	Υδραγωγείου 2
8.	Πανόραμα	1 ^ο Λύκειο	Πίνδου 2
9.	Πανόραμα	ΕΕΕΕΚ	1ο χλμ. Πανοράματος Χορτιάτη
10.	Πανόραμα	Δημοτικό Σχολείο Κωφών και Βαρήκων	
11.	Πανόραμα	Ειδικό Γυμνάσιο Κωφών και βαρήκων με Λυκειακές τάξεις	
12.	Πυλαία	1 ^ο Νηπιαγωγείο	Μ. Αλεξάνδρου 98, Πυλαία
13.	Πυλαία	2 ^ο Νηπιαγωγείο	Βεργίνας 15, Πυλαία
14.	Πυλαία	3 ^ο Νηπιαγωγείο	Δωδεκανήσου 6
15.	Πυλαία	4 ^ο Νηπιαγωγείο & 5 ^ο Νηπιαγωγείο	Περραιβού 1
16.	Πυλαία	6 ^ο Νηπιαγωγείο	Βουλγαροκτόνου και Κύπρου
17.	Πυλαία	7 ^ο Νηπιαγωγείο	Δ. Βιζβίζη 27 Κων/τικά
18.	Πυλαία	8 ^ο Νηπιαγωγείο	Καπ. Ντόγρα 32Β
19.	Πυλαία	1 ^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο, 8 ^ο Ειδ. Νηπιαγωγείο 2 ^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο	Ελαιώνες Πυλαίας
20.	Πυλαία	Ειδικό Νηπιαγωγείο για παιδιά με αυτισμό Ειδικό Δημοτικό Σχολείο για παιδιά με αυτισμό	17ης Νοεμβρίου 83
21.	Πυλαία	4ο Ειδικό Νηπιαγωγείο, ΚΕΠΕΠ Άγιος Δημήτριος	Τζων Κένεντυ 62
22.	Πυλαία	6ο Ειδικής Αγωγής Δημοτικό, ΚΕΠΕΠ Άγιος Δημήτριος	
23.	Πυλαία	Άσυλο του παιδιού, 44ο Νηπιαγωγείο	9 ^ο χλμ. Θεσ/νίκης - Θέρμης

α/α	Περιοχή	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
		Θεσσαλονίκης	
24.	Πυλαία	Άσυλο του παιδιού, 33ο Δημοτικό Θεσσαλονίκης	(Στ. Καζαντζίδα)
25.	Πυλαία	10 ^ο Ειδικό Σχολείο Βαρήκων (Συστεγαζόμενο με 1 ^ο Δημοτικό Πυλαίας)	Ισμήνης 6, Πυλαία, 55535
26.	Πυλαία	1 ^ο Δημοτικό	
27.	Πυλαία	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Μ. Αλεξάνδρου 18
28.	Πυλαία	3 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Σεφέρη Κων/τικά
29.	Πυλαία	4 ^ο Δημοτικό (Μακεδονικά Εκπαιδευτήρια)	Αμφοτέρου & Βεργίνας
30.	Πυλαία	1 ^ο Γυμνάσιο	Προέκταση Εγνατίας
31.	Πυλαία	2 ^ο Γυμνάσιο	Δ. Βιζβίζη 29
32.	Πυλαία	1 ^ο ΓΕΛ	Προέκταση Εγνατίας
33.	Πυλαία	2 ^ο ΓΕΛ	Δ. Βιζβίζη 29
34.	Πυλαία	Μουσικό Γυμνάσιο & Μουσικό Λύκειο	Προέκταση Εγνατίας
35.	Πυλαία	1 ^ο ΕΕΕΕΚ	17η Νοέμβρη 83
36.	Πυλαία	Δημόσιο Ειδικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης	Γεωργικής Σχολής 95
37.	Πυλαία	ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής Β' Βαθμίδας Ανατολικής Θεσ/κης	
38.	Πυλαία	Δημόσιο ΙΕΚ Πυλαίας - Χορτιάτη	Ισμήνης 4
39.	Πυλαία	Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας	
40.	Ασβεστοχώρι	1 ^ο Νηπιαγωγείο 2/θέσιο	Καποδιστρίου 5
41.	Ασβεστοχώρι	2 ^ο Νηπιαγωγείο 2/θέσιο	Δημοκρατίας 11
42.	Ασβεστοχώρι	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 12/θέσιο	Ηρώων Πεσόντων 5
43.	Ασβεστοχώρι	2 ^ο Δημοτικό Σχολείο 6/θέσιο	
44.	Ασβεστοχώρι	1 ^ο Γυμνάσιο	
45.	Ασβεστοχώρι	1 ^ο ΓΕΛ	Περιοχή Μπουλουβάνια
46.	Εξοχή	Νηπιαγωγείο	Ιουλιανού 2
47.	Εξοχή	Δημοτικό Σχολείο	Αγ. Στεφάνου 24
48.	Εξοχή	Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Παπανικολάου	Λεωφόρος Παπανικολάου
49.	Εξοχή	Ειδικό Γυμνάσιο με Ειδικές Λυκειακές τάξεις Νοσοκομείου Παπανικολάου	
50.	Εξοχή	Εξοχή, Ειδικό Νηπιαγωγείο Παπανικολάου	

α/α	Περιοχή	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
51.	Φίλυρο	Φίλυρο, 1 ^ο Νηπιαγωγείο 2/θέσιο	Αθ. Διάκου 16
52.	Φίλυρο	Φίλυρο 2 ^ο Νηπιαγωγείο 2/θέσιο	Μ. Αλεξάνδρου 15
53.	Φίλυρο	Φίλυρο, 3 ^ο Νηπιαγωγείο	Αδ. Κοραή 24
54.	Φίλυρο	Φίλυρο, 1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 12/θέσιο	Αναπαύσεως 25
55.	Φίλυρο	Φίλυρο, 2 ^ο Δημοτικό Σχολείο 6/θέσιο	
56.	Φίλυρο	Φίλυρο, 2 ^ο Γυμνάσιο	Μ. Αλεξάνδρου 41
57.	Φίλυρο	Φίλυρο, 3 ^ο ΓΕΛ	25 ^{ης} Μαρτίου 10
58.	Χορτιάτης	Χορτιάτης, 1 ^ο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Χορτιάτη	Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου
59.	Χορτιάτης	Χορτιάτης, 2 ^ο Νηπιαγωγείο	Σχολείων 3
60.	Χορτιάτης	Χορτιάτης, Δημοτικό Σχολείο	Προέκταση Αγ. Βασιλείου
61.	Χορτιάτης	Χορτιάτης, 3 ^ο Γυμνάσιο	Σχολείων 2
62.	Χορτιάτης	Χορτιάτης, 2 ^ο ΓΕΛ	Μανώλη Τριανταφυλλίδη

Πίνακας 20: **Ιδιωτικά Νηπιαγωγεία και Δημοτικά Σχολεία**

α/α	Περιοχή	Επωνυμία	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
1.	Πυλαία	Αδαμάντιος Σχολή	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 2 ^ο Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Γεωργικής Σχολής 44
2.	Πυλαία	Αμερικάνικο Κολλέγιο - “Ανατόλια”	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 2 ^ο Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Σεβενίδη 13
3.	Πυλαία	Απόστολος Παύλος	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 1 ^ο Νηπιαγωγείο 2 ^ο Νηπιαγωγείο	Τζων Κέννεντυ 119
4.	Πυλαία	Αριστοτέλειο Κολλέγιο	Δημοτικό Σχολείο, Νηπιαγωγείο	Τζων Κέννεντυ 50
5.	Πυλαία	Αρσάκεια – Τοσίτσεια Φ.Ε.	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Περιοχή Ελαιώνες
6.	Πυλαία	Γερμανική Σχολή	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	9 ^ο χλμ. Θεσσαλονίκης Θέρμης
7.	Πυλαία	Μοντεσσοριανή Αγωγή	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Περιοχή Πουρνάρι
8.	Πυλαία	Πρότυπα Εκπαιδευτήρια	1 ^ο Δημοτικό Σχολείο 2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Ελαιώνων 24

α/α	Περιοχή	Επωνυμία	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
			Νηπιαγωγείο	
9.	Πυλαία	Όμιλος Σχολείων Βιωματικής Μάθησης	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Μαρ. Αντύπα 54
10.	Πυλαία	Αγάπη και Αγωγή	Νηπιαγωγείο	Φιλικής Εταιρίας 3
11.	Πυλαία	Μπουμπουκάκια	Νηπιαγωγείο	Ανοίξεως 49
12.	Πυλαία	Παιδικόραμα (Schoolpark Limited)	Νηπιαγωγείο	Ηρόδοτου 7
13.	Πυλαία	Ευρωπαϊκή Προσχολική Παιδεία	Νηπιαγωγείο	Περιοχή Ελαιώνες
14.	Πυλαία	Παιδική Μελωδία	Νηπιαγωγείο	Ποσειδώνος 100
15.	Πυλαία	The Zoo Club	Νηπιαγωγείο	Ανατολής 40
16.	Πυλαία	“Baby School” Λ. Κόκκινος Ε.Π.Ε.	Νηπιαγωγείο	Ασκληπιού 8 - 12ο χλμ. Θεσ/νίκης - Μηχανιώνας
17.	Πανόραμα	Αντλεριανή Αγωγή	Νηπιαγωγείο	Αιμ. Γρεβενών 22
18.	Πανόραμα	Κοκκινოსκουφίτσα	Νηπιαγωγείο	Σωκράτους 15
19.	Πανόραμα	Συστεγαζόμενο Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο – Καρδάτου Σωσσάνα και ΣΙΑ Ο.Ε.	Νηπιαγωγείο	Μεγ. Αλεξάνδρου 3
20.	Φίλυρο	Εκπαιδευτήρια “Ελπίδα” - (Χριστιανική Ελπίς Ορθόδοξη Αδελφότητα)	Δημοτικό Σχολείο Νηπιαγωγείο	Φίλυρο
21.	Φίλυρο	“Χρυσалиφούρφορο” Άννα Πετσανάκη Κρυσταλλία Πετσανάκη	Νηπιαγωγείο	Προέκταση Παπάγου
22.	Ασβεστοχώρι	Ο Μικρός Πρίγκιπας	Νηπιαγωγείο	Αγίου Δημητρίου
23.	Ασβεστοχώρι	“Η Χώρα των Μπαλονιών” Μ. Κωνσταντινίδου Μ. Πετρίδης Ο.Ε.	Νηπιαγωγείο	7,5 χλμ. Θεσσαλονίκης Ασβεστοχωρίου

Πίνακας 21: **Ιδιωτικά Γυμνάσια και Λύκεια Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη**

α/α	Περιοχή	Επωνυμία	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
1.	Πυλαία	Αμερικάνικο Κολέγιο - “Ανατόλια”	1 ^ο Γυμνάσιο 2 ^ο Γυμνάσιο 1 ^ο ΓΕΛ 2 ^ο ΓΕΛ	Τζων Κέννεντυ 60
2.	Πυλαία	Αριστοτέλειο Κολλέγιο	Γυμνάσιο ΓΕΛ	Τζων Κέννεντυ 50
3.	Πυλαία	Αρσάκεια – Τοσίτσεια Φ.Ε.	Γυμνάσιο ΓΕΛ	Περιοχή Ελαιώνες
4.	Πυλαία	Γερμανική Σχολή	Γυμνάσιο	9 ^ο χλμ. Θεσ/νίκης Θέρμης

α/α	Περιοχή	Επωνυμία	Σχολική Μονάδα	Διεύθυνση
			ΓΕΛ	
5.	Πυλαία	Απόστολος Παύλος	Γυμνάσιο ΓΕΛ	Τζων Κέννεντυ 119
6.	Πυλαία	Ελληνογαλλική Σχολή “Καλαμαρί”	Γυμνάσιο ΓΕΛ	Γεωργικής Σχολής 44
7.	Πυλαία	Αμερικάνικη Γεωργική Σχολή	ΓΕΛ	Μαρίνου Αντύπα 12

Τη συλλογή τους διεκπεραίωσε το Τμήμα Παιδείας και οι Σχολικές Επιτροπές Α΄ Βάθμιας και Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να καταγραφεί ότι στα όρια του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη λειτουργεί σημαντικός αριθμός ειδικών σχολείων όλων των βαθμίδων. Τα συγκεκριμένα σχολεία έχουν αυξημένες ανάγκες υποστήριξης της λειτουργίας τους.

1.14.1.1. Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Στη Δημοτική Ενότητα Πανοράματος λειτουργούν 13 μονάδες της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες καλύπτουν με σχετική επάρκεια τις ανάγκες της περιοχής. Υπάρχουν επίσης και 7 ιδιωτικά εκπαιδευτήρια και των δύο εκπαιδευτικών βαθμίδων, τα οποία φιλοξενούν μαθητές από ολόκληρο το νομό Θεσσαλονίκης.

Στο άμεσο μέλλον θα πρέπει να διερευνηθεί η δημιουργία ενός 3ου Δημοτικού Σχολείου στο ΠΑΝΟΡΑΜΑ διότι το πρόβλημα αύξησης των μαθητών δεν θα καλύπτεται από την πρόσκαιρη χρήση του Πέτρινου Σχολείου.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη Δ.Ε. Πανοράματος παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 22: Σχολεία Δ.Ε. Πανοράματος

Βαθμίδα & Αριθμός	Αριθμός Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων
1 ^ο Νηπιαγωγείο	36	2
2 ^ο Νηπιαγωγείο	40	2
3 ^ο Νηπιαγωγείο	33	2
4 ^ο Νηπιαγωγείο	34	2
6 ^ο Νηπιαγωγείο	31	2
Πειραματικό Νηπιαγωγείο	36	2
Σύνολο	210	6
1 ^ο Δημοτικό	428	18

2 ^ο Δημοτικό	455	35
Πέτρινο - (Παράρτημα Α τάξης 1 ^{ου} & 2 ^{ου})	87	4
Σύνολο	970	53
Γυμνάσιο Πανοράματος	412	15
Σύνολο	412	15
Λύκειο Πανοράματος	313	13
Σύνολο	313	3
1 ^ο ΕΕΕΕΚ	35	7
Ειδικό Δημοτικό Κωφών & Βαρήκων	17	10
Ειδικό Γυμνάσιο Κωφών & Βαρήκων	26	6
Σύνολο	78	23
Σύνολο Πανοράματος	1.983	116

1.14.1.2. Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Στη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας λειτουργούν 28 μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι περισσότερες από τις οποίες βρίσκονται στην εντός σχεδίου περιοχή. Λειτουργούν επίσης 9 ιδιωτικά εκπαιδευτήρια με μονάδες και των δύο εκπαιδευτικών βαθμίδων. Εντοπίζονται οι σημαντικότερες εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων στο ΠΣΘ. Καταγράφονται το Αμερικανικό Κολλέγιο, το κολέγιο Καλαμαρί, η Γερμανική Σχολή, το Αρσάκειο, τα εκπαιδευτήρια «Απόστολος Παύλος», το Αριστοτέλειο Κολλέγιο, η Αδαμάντειος Σχολή, Μοντεσσोरιανή Αγωγή και τα Πρότυπα Εκπαιδευτήρια. Επίσης, στην περιοχή καταγράφονται εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης – εκπαίδευσης του δημόσιου τομέα, όπως είναι του ΙΤΣΑΚ, των ΕΚΑΜ, του ΕΚΑΒ, το CEDEFOP και η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη ΔΕ Πυλαίας παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 23: Σχολεία Δ.Ε. Πυλαίας

Βαθμίδα & Αριθμός	Αριθμός Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων
1 ^ο , 2 ^ο Νηπιαγωγείο	137	7
3 ^ο Νηπιαγωγείο	23	1
4 ^ο , 5 ^ο Νηπιαγωγείο	49	2
6 ^ο Νηπιαγωγείο	48	2
7 ^ο Νηπιαγωγείο	47	2

8 ^ο Νηπιαγωγείο	24	1
1ο & 8ο Ειδ. Νηπιαγ. και 2ο Ειδ. Δημοτικό	60	12
4ο Ειδικό Νηπιαγωγείο	6	
Ειδικό Νηπιαγωγείο (Αυτισμό)	5	
Σύνολο	399	15
1 ^ο Δημοτικό & 10 ^ο Ειδ. Σχολείο Θεσ/νίκης	433	16
2 ^ο Δημοτικό	351	12
3 ^ο Δημοτικό	200	10
4 ^ο Δημοτικό	357	7
Ειδικό Δημοτικό (Αυτισμό)	29	
6 ^ο Δημοτικό Ειδικής Αγωγής	22	
Σύνολο	1392	35
1 ^ο Γυμνάσιο	281	17
2 ^ο Γυμνάσιο	258	19
Σύνολο	539	45
1 ^ο ΓΕΛ	324	13
2 ^ο ΓΕΛ	252	
Μουσικό Γυμνάσιο	212	1
Μουσικό Λύκειο	149	
2 ^ο ΕΕΕΕΚ	38	
Δημόσιο Ειδικό Γυμνάσιο	72	
ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής	90	
Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας	85	
ΔΙΕΚ	250	
Σύνολο	1.472	29
Σύνολο Πυλαίας	3.802	168

Ο δήμος υποστηρικτής καινοτόμων δράσεων λειτουργεί Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) για τους ενήλικους πολίτες που δεν έχουν ολοκληρώσει την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Συνεχίζοντας τις σπουδές τους μέσα από το ΣΔΕ μπορούν να αποκτήσουν τίτλο ισότιμο με το απολυτήριο του Γυμνασίου. Η διάρκεια της φοίτησης είναι 18 μήνες (δύο σχολικά έτη) και οι ώρες διδασκαλίας 25 την εβδομάδα, ενώ τα μαθήματα γίνονται απογευματινές ώρες από Δευτέρα έως Παρασκευή.

Σε δεύτερο επίπεδο το ΣΔΕ είναι ένα μέσο για την προώθηση της απασχόλησης και της κοινωνικής προσαρμογής κυρίως νέων και ανειδίκευτων εργαζόμενων, που δεν

έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και δεν έχουν τα απαιτούμενα από την αγορά εργασίας προσόντα και δεξιότητες.

1.14.1.3. Δημοτική ενότητα Χορτιάτη

Στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη λειτουργούν 23 μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες καλύπτουν όλες τις δημοτικές κοινότητες. Συγκεκριμένα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν σχολικές μονάδες νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων σε όλους τους οικισμούς. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν τρία Γυμνάσια και τρία Λύκεια από ένα σε κάθε οικισμό εκτός της Εξοχής όπου λειτουργούν 1 νηπιαγωγείο και 1 δημοτικό.

Στη δημοτική κοινότητα Ασβεστοχωρίου λειτουργούν 2 ιδιωτικά νηπιαγωγεία.

Η Ψυχιατρική Κλινική Παιδών και Εφήβων του Νοσοκομείου Παπανικολάου, παραχώρησε στο Ειδικό Σχολείο του Νοσοκομείου Παπανικολάου αίθουσες 10 τ.μ. (Γυμνάσιο – Λύκειο) και 20 τ.μ. (Νηπιαγωγείο – Δημοτικό) και άλλους τρεις χώρους που δεν είναι όμως χαρακτηρισμένοι ως διδακτικές αίθουσες, όπως π.χ. η βιβλιοθήκη του νοσοκομείου, για την κάλυψη των μαθησιακών αναγκών των παιδιών και εφήβων που νοσηλεύονται περιστασιακά. Ο αριθμός των μαθητών που νοσηλεύονται κατά καιρούς στο νοσοκομείο δεν είναι σταθερός διότι οι μαθητές είναι διερχόμενοι.

Αναλυτικά στοιχεία ανά δημόσια εκπαιδευτική μονάδα που λειτουργεί στη ΔΕ Χορτιάτη, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 24: Σχολεία Δ.Ε. Χορτιάτη

Βαθμίδα και Αριθμός	Αριθμός Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων
1ο, 2ο Νηπιαγωγείο Ασβεστοχωρίου	68	5
1ο, 2ο, 3ο Νηπιαγωγείο Φίλυρο	104	6
1ο, 2ο Νηπιαγωγείο Χορτιάτη	80	4
Νηπιαγωγείο Εξοχής	18	
Σύνολο	270	15
1ο Δημοτικό Ασβεστοχωρίου	262	24
2ο Δημοτικό Ασβεστοχωρίου	124	
1ο Δημοτικό Φιλύρου	239	25
2ο Δημοτικό Φιλύρου	205	
Δημοτικό Χορτιάτη	371	22
Δημοτικό Εξοχής	78	
Σύνολο	1.279	71

Βαθμίδα και Αριθμός	Αριθμός Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων
1ο Γυμνάσιο Χορτιάτη	189	7
1ο ΓΕΛ	172	20
2ο Γυμνάσιο Φιλύρου	230	16
3ο ΓΕΛ	180	
3 ο Γυμνάσιο Χορτιάτη	207	
2ο ΓΕΛ	160	
Σύνολο	1.138	61
Νηπιαγωγείο	48	0
Δημοτικό	55	0
Γυμνάσιο - Λύκειο	60	0
Σύνολο	163	0
Σύνολο Χορτιάτη	2.850	148

Τα προβλήματα της σχολικής στέγης στη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη αφορούν στην ανεπάρκεια των χώρων στα υφιστάμενα διδακτήρια όσο και στην παλαιότητα των σχολικών μονάδων. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών έχει δρομολογηθεί ήδη μια σειρά έργων ενώ προετοιμάζεται η υλοποίηση και των υπόλοιπων απαιτούμενων υποδομών:

1. Νέο Δημοτικό Σχολείο Φιλύρου
2. Νέο Δημοτικό Σχολείο Εξοχής
3. Νέο Δημοτικό Πανοράματος
4. Νέο Γυμνάσιο Πυλαίας

Συνολικά, η τοπική αυτοδιοίκηση έχει αυξημένες αρμοδιότητες σε σχέση με την παιδεία:

- διαθέτει πόρους για τη συντήρηση της υλικοτεχνικής και κτιριακής υποδομής
- επιχορηγεί τις σχολικές μονάδες για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους
- εισηγείται και εποπτεύει την κατασκευή και αναβάθμιση σχολικών μονάδων
- υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα

και παράλο την συνεχώς μειωμένη κεντρική χρηματοδότηση ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη δίνει προτεραιότητα στη σχολική στέγη.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στο 3^ο Δημοτικό Σχολείο Πυλαίας που εγκαινιάστηκε το Σεπτέμβριο του 2015 με συνολικό εμβαδόν 2.500 τ.μ. και προϋπολογισμού 4.070.000 ευρώ, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με ευρωπαϊκούς πόρους (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μακεδονίας – Θράκης 2007-2013»). Επίσης, παραδόθηκε το Σεπτέμβριο του 2014 το νέο Λύκειο του Φιλύρου, το οποίο χρηματοδοτήθηκε με 3,1 εκατομμύρια ευρώ από το ΕΣΠΑ, μαζί με την βιβλιοθήκη και το χώρο πολλαπλών χρήσεων. Το νέο σχολείο είναι ένα από τα πιο σύγχρονα στη χώρα, καθώς διαθέτει χώρους εμβαδού 3.100 τ.μ., 12 μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, εργαστήρια φυσικής και χημείας, αίθουσες και εργαστήρια ζωγραφικής και θεάτρου, αίθουσες ηλεκτρονικών υπολογιστών, δική του βιβλιοθήκη και έναν μεγάλο χώρο πολλαπλών χρήσεων που θα μπορεί να φιλοξενήσει κάθε δραστηριότητα.

Επίσης, λίγο πριν την ολοκλήρωση του Λυκείου στο Φίλυρο είχε ολοκληρωθεί το σχολείο (Γυμνάσιο – Λύκειο) στο Ασβεστοχώρι (στη θέση Μπουλουβάνια), το οποίο εκτείνεται σε 3 ορόφους (ισόγειο, πρώτος και δεύτερος όροφος), σε συνολική επιφάνεια περίπου 4.000 τ.μ, ενώ διαθέτει είκοσι κύριες αίθουσες διδασκαλίας, τρία εργαστήρια πληροφορικής και χημείας, μια σύγχρονη βιβλιοθήκη και μια μοντέρνα μεγάλη αίθουσα εκδηλώσεων και γυμναστήριο. Τέλος, πρέπει να αναφερθεί η ενεργειακή αναβάθμιση του Α΄ Γυμνασίου Πυλαίας, ύψους 400.000 ευρώ με κύρια οφέλη την μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και συνακόλουθη μείωση δαπανών του δήμου, βελτίωση μικροκλίματος της περιοχής, μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ευαισθητοποίηση και αλλαγή συμπεριφοράς των μαθητών.

1.14.2. Τομέας Δια Βίου Μάθησης

Για την υποστήριξη των νέων πολιτικών και την άμεση εκπαιδευτική παρέμβαση σε τοπικό επίπεδο η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης ενέταξε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», τις Πράξεις με τίτλο «Κέντρα Διά Βίου Μάθησης – Προγράμματα Εθνικής Εμβέλειας και Προγράμματα Τοπικής Εμβέλειας ΑΠ7 και ΑΠ8», με φορέα υλοποίησης το ΙΝΕΔΙΒΙΜ και συνεργαζόμενους εταίρους τους: Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας (ΕΣΥΝ) και όλους Δήμους που εκδήλωσαν ενδιαφέρον.

Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη εκδήλωσε ενδιαφέρον και συμμετείχε στην ανωτέρω Πράξη με την ίδρυση του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Πυλαίας- Χορτιάτη το 2013. Κατά τα εκπαιδευτικά έτη 2013-2015 το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης Πυλαίας - Χορτιάτη υλοποίησε 135 προγράμματα σε σχολεία των 3 Δημοτικών Ενοτήτων με περισσότερους από 2.000 εκπαιδευόμενους ενήλικες. Οι θεματικές ενότητες αφορούσαν:

1. Γλώσσα και Επικοινωνία
2. Κοινωνικές Δεξιότητες και Δράσεις
3. Νέες Τεχνολογίες
4. Οικονομία και Επιχειρηματικότητα
5. Ποιότητα Ζωής και Περιβάλλον
6. Πολιτισμός και Τέχνη
7. Τοπικά Προγράμματα (Οικιακή Μελισσοκομία, Προληπτική Ιατρική για την Τρίτη Ηλικία, Εργαστήρι δημιουργίας κοσμήματος, Κοπτική Ραπτική)

Επίσης, στο πλαίσιο των παράλληλων δράσεων εκδόθηκε το βιβλίο “Στα ορυχεία της γραφής” από τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα “Δημιουργική Γραφή” και με αφορμή τα προγράμματα της Λέσχης Λογοτεχνίας πραγματοποιήθηκαν δύο «Λογοτεχνικά Απογεύματα», με καλεσμένες γυναίκες συγγραφείς της Θεσσαλονίκης. Αναπτύσσοντας κοινωνική δράση υλοποιήθηκαν προγράμματα στην Πυροσβεστική (Πυροσβεστικό Συνεργείο Πυλαίας), στο Κ.Α.Π.Η. Ασβεστοχωρίου και στο Σύλλογο Συνδρόμου Down, όπου με τη βοήθεια του τμήματος Πρασίνου του Δήμου και χορηγών στο πλαίσιο του μαθήματος “Αστικοί Λαχανόκηποι” δημιουργήθηκε κήπος απασχόλησης για τα παιδιά, στο κτήριο που στεγάζεται ο Σύλλογος.

1.15. Κοινωνική Πολιτική και Δημόσια Υγεία

Η κοινωνική πολιτική του Δήμου σχεδιάζεται και υλοποιείται δια μέσου των:

- Αντιδημαρχία Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Υγείας και Παιδείας
- Νομικού Προσώπου (ν.π.): Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ)

Η αρμόδια Αντιδημαρχία αντιμετωπίζει σοβαρότατο πρόβλημα υποστελέχωσης (έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού) το οποίο δε δύναται να επιλυθεί άμεσα, λόγω των απαγορεύσεων της σχετικής ανασταλτικής νομοθεσίας των τελευταίων ετών που αφορά στις προσλήψεις. Αποτέλεσμα είναι να μη δύναται να ασκήσει με επάρκεια τα καθήκοντα της όπως αυτά προβλέπονται από τον Καλλικράτη (Ν. 3852/2010) και από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75).

Το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ έχει την ευθύνη λειτουργίας των μονάδων προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και των προγραμμάτων υποστήριξης της οικογένειας (Βοήθεια στο Σπίτι) που λειτουργούν σε όλες τις δημοτικές ενότητες του Δήμου.

Το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Δημόσιας Υγείας του δήμου έχει αντικείμενο του το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση προγραμμάτων – δράσεων στους τομείς της Υγείας, της Κοινωνικής Προστασίας και της Απασχόλησης. Στοχεύει στην προστασία των ευπαθών ομάδων του δήμου αλλά και

στην προάσπιση της υγείας όλων των συμπολιτών στα διοικητικά όρια του δήμου με έμφαση σε όσους είναι κοινωνικο-οικονομικά ασθενέστεροι.

1.15.1. Κοινωνική Πολιτική

Δίκτυο Φροντίδας και Αλληλεγγύης

Το ΔΙΚΦΑ απευθύνεται σε διαπιστωμένα άπορες οικογένειες, σε οικογένειες ανέργων και σε μοναχικά άτομα άπορα ή με πολύ χαμηλό εισόδημα. Διανέμει στα μέλη τρόφιμα και είδη ατομικής υγιεινής. Οι οικογένειες – μέλη του ΔΙΚΦΑ ξεπερνούν σήμερα τις 350. Το ΔΙΚΦΑ στηρίζεται σε επιχειρήσεις και ιδιώτες που επιθυμούν να προσφέρουν τα προϊόντα τους και τις υπηρεσίες τους. Επίσης ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη ενισχύει κάθε χρόνο το ΔΙΚΦΑ με ένα σημαντικό χρηματικό ποσό το οποίο διανέμεται στους ωφελούμενους με τη μορφή δωροεπιταγών. Παράλληλα τα μέλη του δικτύου ενημερώνονται για προκηρύξεις θέσεων εργασίας, υποστηρίζονται στη συμπλήρωση αιτήσεων όπου κρίνεται απαραίτητο, ενημερώνονται για τυχόν επιδόματα που τους αφορούν, ασφαλιστικά δικαιώματα, κοινωνικά τιμολόγια σε ΔΕΚΟ κλπ και γενικότερα τους παρέχεται υποστήριξη από τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου.

Κοινωνικό Φροντιστήριο

Έχει δρομολογηθεί η δημιουργία Κοινωνικού Φροντιστηρίου με την κατάρτιση του κανονισμού λειτουργίας του και την πρόσκληση εθελοντών εκπαιδευτικών με σκοπό την υποστήριξη των μαθητών των οποίων οι οικογένειες δοκιμάζονται από την οικονομική κρίση. Απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου και θα στηριχθεί αποκλειστικά στην εθελοντική προσφορά των εκπαιδευτικών.

Συνεργασία με την Εισαγγελία Ανηλίκων με τη διενέργεια και τη σύνταξη κοινωνικών ερευνών-εκθέσεων για ειδικά περιστατικά και οικογένειες του Δήμου.

Συγκρότηση Ομάδας Προστασίας Ανηλίκων για τη διεξαγωγή κοινωνικών ερευνών στις περιπτώσεις κακοποίησης ανηλίκων, μετά από εισαγγελική εντολή ή ειδοποίηση από την Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας.

Συνεργασία με Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς (Μ.Κ.Ο) με εξειδίκευση στις αρμοδιότητες που άπτονται στα αντικείμενα του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Δημόσιας Υγείας όπως: PRAXIS, SOLIDARITY NOW, ΜΠΟΡΟΥΜΕ κ.λπ.

Συνεργασία με υπηρεσίες: **α)** Προνοιακές – υγειονομικές για θέματα προνοιακών επιδομάτων, βιβλιαρίων απορίας, πιστοποιητικών αναπηρίας, εισαγωγής σε νοσοκομεία, κλινικές και ευαγή ιδρύματα. **β)** Πολιτικής Προστασίας και έκδοση ανακοινώσεων για πρόληψη λόγω έκτακτων καιρικών φαινομένων (καύσωνας – ψύχος κ.λπ.) – εύρεση χώρων για φιλοξενία ευπαθών ατόμων – εντοπισμός αστέγων και μέριμνα στέγασης αυτών. **γ)** Υγειονομικές όπως Κοινωνικά Ιατρεία – Νοσοκομεία – Κλινικές, για τον εμβολιασμό παιδιών και την περιθαλψη

ανασφάλιστων ατόμων. **δ)** του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλους σχετικούς δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, για την υλοποίηση προγραμμάτων Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας. **ε)** του Δήμου με κατάθεση κοινωνικών ερευνών για δωρεάν συμμετοχή απόρων ή ατόμων με αναπηρία σε αθλητικά, πολιτιστικά κ.α. προγράμματα.

Συνεργασία με την Υπηρεσία Επιμελητών Κοινωνικής Αρωγής για παροχή Κοινωφελούς Εργασίας. Ο Δήμος Πυλαίας Χορτιάτη ανήκει στους φορείς που συμμετέχουν στην εφαρμογή του θεσμού της Κοινωφελούς Εργασίας (ΦΕΚ 165/23-1-2015, τεύχος β΄). Στο πλαίσιο αυτό το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Δημόσιας Υγείας υποδέχεται, εγκαθιστά και παρακολουθεί παρέχοντες κοινωφελή εργασία.

Υλοποίηση Κατασκηνωτικών Προγραμμάτων για ευπαθείς κοινωνικο – οικονομικά ομάδες αλλά και προγραμμάτων φιλοξενίας ΑΜΕΑ.

Συμμετοχή στην Κοινωνική Σύμπραξη Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Ανατολικό Τμήμα με επικεφαλής εταίρο το Δήμο Θεσσαλονίκης για την υλοποίηση της Πράξης “Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (ΤΕΒΑ/FEAD)”

1.15.1.1. Δομές στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής στα όρια του δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη

Στα όρια του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη λειτουργούν οι παρακάτω δομές Κοινωνικής Πρόνοιας.

α. Ελληνική Εταιρεία Προστασίας & Αποκατάστασης Αναπήρων Προσώπων – ΕΛΕΠΑΠ

β. Ορφανοτροφείο Θηλέων «Μέλισσα».

γ. Παιδικό Χωριό στο Φίλυρο

δ. Παράρτημα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρία Θεσσαλονίκης του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας υπό την εποπτεία του οποίου λειτουργούν δύο δομές (Πανόραμα και Φίλυρο) ημιαυτόνομης διαβίωσης.

1.15.2. Δημόσια Υγεία

Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας: Προληπτική Ιατρική

Ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη είναι μέλος και συνιστά παράρτημα της Βορείου Ελλάδος του Εθνικού Διαδημοτικού Δίκτυο Υγιών Πόλεων Προαγωγής Υγείας (ΕΔΔΥΠΠΥ), το οποίο έχει ως κύριο σκοπό του την Πρόληψη των Νοσημάτων, την Προαγωγή της Υγείας, τον Προσυμπτωματικό Έλεγχο των πληθυσμιακών ομάδων υψηλού κινδύνου και γενικότερα την προώθηση ολοκληρωμένων Πολιτικών και Δράσεων στο πεδίο της Δημόσιας Υγείας. Το ΕΔΔΥΠΠΥ συνδράμει την Δημοτική

Αρχή στις προτεραιότητες και στην υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων που επιδιώκουν τη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού τους. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται ημερίδες, εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού, προσυμπτωματικοί έλεγχοι στο γενικό πληθυσμό.

Στο παραπάνω πλαίσιο Ο Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη συμμετέχει στο πρόγραμμα «**Δημιουργία και δικτύωση δημοτικών Κέντρων Πρόληψης Υγείας (ΚΕΠ Υγείας)** για την ανάπτυξη προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής Υγείας» που έχει ενταχθεί στο Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρωπίνου Δυναμικού» 2007-2013. Φορέας Υλοποίησης του προγράμματος είναι το Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων-Προαγωγής Υγείας. Σκοπός του προγράμματος η δημιουργία ενός δικτύου Κοινωνικής Μέριμνας και Φροντίδας για το δημότη, διασφαλίζοντας στην τοπική κοινωνία υψηλό επίπεδο διαβίωσης και ποιότητας ζωής, μέσα από δυο κεντρικούς άξονες λειτουργίας:

- την Προληπτική Ιατρική και
- την Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε θέματα Υγείας.

Στόχοι του προγράμματος:

- Ανάπτυξη και υλοποίηση μιας Τοπικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και την Προαγωγή Υγείας.
- Ανάπτυξη και Οργάνωση ενός ολοκληρωμένου Τοπικού Προγράμματος Προσυμπτωματικού Ελέγχου στα 7 Σοβαρά νοσήματα, βάσει των διεθνών πρωτοκόλλων screening όπως αυτά ορίζονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων.
- Ανάπτυξη και υλοποίηση ενός Προγράμματος Προσανατολισμού και Ενημέρωσης των πολιτών για τις διαθέσιμες Υπηρεσίες Υγείας στο Δήμο και στο Νομό.

Ωφελούμενοι του προγράμματος:

- Το σύνολο των οικονομικά αδύναμων και ευάλωτων ομάδων του δήμου που είναι καταγεγραμμένοι στις κοινωνικές υπηρεσίες του.
- Όλος ο υπόλοιπος πληθυσμός που θα προβαίνει στις ενδεδειγμένες προληπτικές εξετάσεις.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΚΕΠ Υγείας έχουν πραγματοποιηθεί ποικίλες δράσεις στον τομέα της πρόληψης για την υγεία όπως: δωρεάν μαστογραφικός έλεγχος σε γυναίκες οικονομικά αδύναμες σε συνεργασία με την Ελληνική Αντικαρκινική εταιρεία, δωρεάν έλεγχος αναπνευστικής ικανότητας με σπιρομέτρηση, δωρεάν μέτρηση σακχάρου στο πλαίσιο του Προγράμματος «Πρόληψη Σακχαρώδη Διαβήτη με δωρεάν εξέταση στο Γενικό Πληθυσμό, δωρεάν εκτίμησης καρδιαγγειακού κινδύνου κ.ά.

Δομές στον τομέα της Δημόσιας Υγείας

Στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη υπολειτουργούν δημοτικές υπηρεσίες πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Εντός των ορίων του λειτουργούν σε όλες τις δημοτικές κοινότητες μονάδες πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Συγκεκριμένα ανά Δ.Ε. λειτουργούν δημόσιες και ιδιωτικές μονάδες με παροχή υπηρεσιών όλων των βαθμίδων περίθαλψης (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια):

Δημόσιοι φορείς:

1. Γενικό Περιφερειακό Νοσοκομείο «Γεώργιος Παπανικολάου», στην Τ.Κ. Εξοχής
2. Ιατρείο ΙΚΑ, στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου
3. Δημοτικό Ιατρείο ΙΚΑ, στη Δ.Κ. Χορτιάτη
4. Αγροτικό Ιατρείο στη Δ.Κ. Πανοράματος (λειτουργεί σε χώρο που διαθέτει το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ, 1 φορά το μήνα)
5. Αγροτικό Ιατρείο στη Δ.Κ. Φιλύρου (λειτουργεί σε χώρο που διαθέτει το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ, 1 φορά την εβδομάδα)
6. Αγροτικό Ιατρείο στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου (λειτουργεί σε χώρο που διαθέτει το ν.π. ΚΕΚΠΑΠ, 1 φορά την εβδομάδα)

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι οι μονάδες ΕΟΠΠΥ (πρώην ΙΚΑ) που λειτουργούσαν σε κάθε δημοτική κοινότητα καταργήθηκαν με τη σύσταση του ΠΕΔΥ (Ν.4238 – ΦΕΚ 38/17-2-2014).

Ιδιωτικοί φορείς:

1. Γενική Κλινική «Ιατρικό Διαβαλκανικό Θεσσαλονίκης» στη Δ.Ε. Πυλαίας,
2. Κέντρο Αποκατάστασης και Θεραπείας «Αρωγή» στη Δ.Ε. Πυλαίας
3. Μαιευτική Κλινική «Γέννες» στη Δ.Ε. Πυλαίας
4. Γενική Κλινική «Άγιος Λουκάς» στη Δ.Ε. Πανοράματος
5. Νευρολογική Κλινική «Άγιος Γεώργιος» στη Δ.Ε. Πανοράματος
6. Ψυχιατρική Κλινική «Αγία Αικατερίνη» στη Δ.Ε. Χορτιάτη, στην Τ.Κ. Εξοχής

Όσον αφορά στην πρωτοβάθμια περίθαλψη σε όλο το γεωγραφικό εύρος του Δήμου λειτουργούν ιδιωτικά ιατρεία διαφόρων ειδικοτήτων, καθώς επίσης και ιδιώτες ψυχολόγοι, φυσιοθεραπευτές και λογοθεραπευτές. Επιπλέον, οι κάτοικοι του Δήμου εξυπηρετούνται για τις ανάγκες τους σε ιατρικές υπηρεσίες, από τους δημόσιους (όποιο νοσοκομείο, εντός του ΠΣΘ, μπορεί να δεχθεί έκτακτα περιστατικά όπως π.χ. περιπτώσεις εφημεριών, ή είναι εξειδικευμένο για τις επόμενες περιπτώσεις) και τους ιδιωτικούς (κλινικές, ιατρεία) φορείς υγείας που εδρεύουν στο Π.Σ.Θ.

Επίσης ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη υλοποιεί στον τομέα της υγείας το πρόγραμμα “e-health”, βάσει του οποίου οι κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου μπορούν να ελέγξουν ευαίσθητες ομάδες των δημοτών που είναι κυρίως ηλικιωμένα άτομα με χρόνια νοσήματα, τα οποία δυσκολεύονται να αντιμετωπίσουν την καθημερινότητα.

Το κύριο στοιχείο του προγράμματος είναι το «κουμπί πανικού», που είναι ένα ηλεκτρονικό κουτάκι, το οποίο ο δικαιούχος έχει μαζί του και είναι συνδεδεμένο συνεχώς με τηλεφωνικό κέντρο και ενώ έχει δηλώσει στην υπηρεσία ένα όνομα που μπορεί να ειδοποιηθεί αν παραστεί ανάγκη. Όποτε όταν χρησιμοποιείται το «κουμπί πανικού» παίρνει εντολή το τηλεφωνικό κέντρο και ειδοποιεί το πρόσωπο που έχει δηλωθεί ως υπεύθυνο. Επίσης, ενεργοποιείται μόνο του όταν υπάρχει πτώση από το κρεβάτι.

7. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.16. Ανεργία και Απασχόληση

Στην απογραφή του 2011 σε επίπεδο δήμου καταγράφηκε κατά μέσο όρο ποσοστό ανεργίας 14,53% (8,98% για τη ΔΕ Πανοράματος, 15,45% για τη ΔΕ Πυλαίας και 18,04% για τη ΔΕ Χορτιάτη – βλ. πίνακα 25). Σήμερα αυτό το ποσοστό εκτιμάται ότι έχει επιδεινωθεί δραματικά δεδομένης της παρατεταμένης υφεσιακής κατάστασης της ελληνικής οικονομίας. Προκειμένου να αποσαφηνίσουμε την εικόνα της ανεργίας στο δήμο λόγω της έλλειψης επικαιροποιημένων στοιχείων, διερευνήθηκε και συσχετίστηκε πλήθος στοιχείων από σχετικές πηγές που τηρούν στατιστικά δεδομένα σε αυτόν τον τομέα. Έτσι, με βάση τους εποχικούς μηνιαίους δείκτες ανεργίας που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή για τον Ιανουάριο του 2014, η αποκεντρωμένη διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης παρουσίασε τον Ιανουάριο του 2014, το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας σε επίπεδο χώρας με 28,1% επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, μετά την περιφερειακή ενότητα Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας (28,6%). Στα δε τριμηνιαία δελτία αναφοράς όπου περιλαμβάνονται αναλυτικότερα στοιχεία ανά περιφέρεια, για το Μάρτιο του 2013 η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζεται ως αυτή με το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας δηλαδή 30,3%⁶.

Πίνακας 25: Απασχόληση βάσει απογραφής 2011 - ΕΛΣΤΑΤ

Δημοτική Ενότητα	Οικονομικά Ενεργοί	Οικονομικά μη ενεργοί	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας %
Δ. Πυλαίας – Χορτιάτη	31.980	38.130	27.334	4.646	14,53
ΔΕ Πανοράματος	7.702	9.742	7.010	692	8,98
ΔΕ Πυλαίας	16.428	18.197	13.890	2.538	15,45
ΔΕ Χορτιάτη	7.850	10.191	6.434	1.416	18,04

Εκτός από τις γενικές απογραφές πιο επίκαιρα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στην ανεργία μπορεί να προέρχονται κατά βάση από δύο διαφορετικές ερευνητικές πηγές: τις έρευνες εργατικού δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και τα απογραφικά στοιχεία του ΟΑΕΔ. Τα στοιχεία που παρέχονται από τις δύο αυτές πηγές δεν είναι εύκολα συγκρίσιμα και παρουσιάζουν ενίοτε σημαντικές διαφορές. Αυτές σχετίζονται με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται στην καταγραφή των ανέργων αλλά και στον ορισμό της ανεργίας (δηλαδή τι θεωρείται ανεργία).

⁶ Ελληνική Στατιστική Αρχή, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: Δ'τρίμηνο 2013, Δελτίο Τύπου, σελ.4

Ο διεθνώς αποδεκτός ορισμός της ανεργίας βασίζεται σε τρία κριτήρια, όπου για να χαρακτηρίζεται κάποιος άνεργος, θα πρέπει να ικανοποιούνται και τα τρία αθροιστικά:

- α) να μην εργάζεται,
- β) να είναι διαθέσιμος για εργασία και
- γ) ταυτόχρονα να αναζητά εργασία.

Με βάση αυτόν τον ορισμό καταμετράται η ανεργία στις ΕΕΔ, ενώ αντίθετα ο ΟΑΕΔ εγγράφει στα μητρώα του άτομα που είτε αναζητούν είτε δεν αναζητούν εργασία και ο διαχωρισμός ανάμεσα σε αναζητούντες εργασία και μη αναζητούντες εργασία γίνεται με βάση τη δήλωση των ίδιων των ατόμων. Κάποιες συγκριτικές μελέτες καταγραφών των δύο πηγών εντοπίζουν επιπλέον βασικές διαφορές, όπως ότι στο μητρώο ανεργίας του ΟΑΕΔ υποαντιπροσωπεύονται οι νέοι κάτω των 30 ετών, οι κάτοχοι δευτεροβάθμιας και κυρίως τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τέλος οι υπήκοοι τρίτων χωρών. Γενικά πάντως οι ΕΕΔ καταγράφουν υψηλότερο βαθμό ανεργίας από τον ΟΑΕΔ. Από την άλλη το πλεονέκτημα των στοιχείων του ΟΑΕΔ είναι ότι δεν αποτελούν μια δειγματοληπτική έρευνα αλλά αποδίδουν δεδομένα στο σύνολο του πληθυσμού.

Με βάση την παραπάνω περιγραφή εστιάζοντας στα στοιχεία της απογραφής του 2011 (βλ. πίνακα 26) τόσο για τον ενεργό πληθυσμό όσο και για την κατάσταση ασχολίας (βλ. πίνακα 27), μπορούμε σε σχέση με την απασχόληση να προχωρήσουμε στις εξής εκτιμήσεις για το σύνολο του Δήμου.

Πίνακας 26: **Ανεργία σε επίπεδο χώρας βάσει τις ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ**

Ανεργία σε επίπεδο χώρας βάσει τις ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ				
	2011	2012	2013	2014
Α Τρίμηνο	15,90%	22,6%	27,40%	27,8%
Β Τρίμηνο	16,30%	23,6%	27,10%	26,6%
Γ Τρίμηνο	17,70%	24,8%	27,00%	-
Δ Τρίμηνο	20,70%	26,0%	27,50%	-
Μ.Ο.	17,65%	24,45%	27,25%	27,20%

Όπως προαναφέρθηκε το ποσοστό ανεργίας του Δήμου για το 2011 ήταν 14,53% του ενεργού πληθυσμού. Την ίδια χρονική στιγμή - δηλαδή το 2011 ο μέσος όρος της καταγεγραμμένης ανεργίας σε επίπεδο χώρας ήταν 17,65%. Δηλαδή, για το 2011 η ανεργία στην περιοχή του Δήμου καταγράφονταν κοντά στον εθνικό μέσο όρο. Από το 2011 και έως σήμερα σε επίπεδο χώρας έχει καταγραφεί αύξηση της

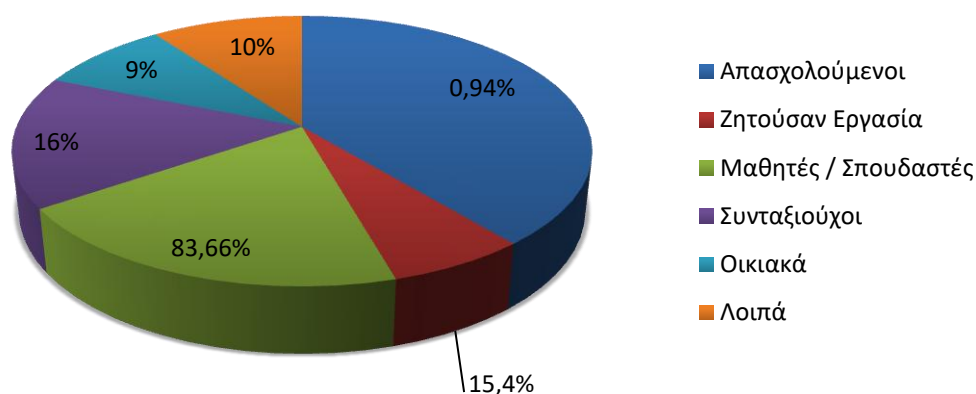
ανεργίας άνω των 10 ποσοστιαίων μονάδων γεγονός που προτρέπει στην εκτίμηση επιπέδου ανεργίας για την περιοχή μας σε επίπεδο ~25% του ενεργού πληθυσμού.

Δεδομένων των γενικότερων πιέσεων της οικονομικής κρίσης που οδηγεί όλο και περισσότερους ανθρώπους στην αναζήτηση εργασίας, αλλά και την ύπαρξη μεγάλου μέρους του πληθυσμού του δήμου στη μέση παραγωγική ηλικία, εκτιμούμε ότι το ποσοστό ανεργίας στην περιοχή του Δήμου ξεπερνά το 25% του ενεργού πληθυσμού ιδίως στη ΔΕ Χορτιάτη. Προς αυτή την κατεύθυνση συγκλίνει και το γεγονός ότι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι δεύτερη με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας σε επίπεδο χώρας. Πιο συγκεκριμένα στην Κεντρική Μακεδονία καταγράφονταν το β' τρίμηνο του 2011 ανεργία σε ποσοστό 18,8% (δηλαδή ~3 μονάδες πάνω από το ποσοστό που είχε καταγραφεί στον Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη την αντίστοιχη περίοδο). Το αντίστοιχο ποσοστό ανεργίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας το β' τρίμηνο του 2014 ήταν 29,4%.

Πίνακας 27: Κατάσταση Απασχόλησης – Ανεργίας δήμου

Κατάσταση Απασχόλησης – Ανεργίας Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη					
Απασχολούμενοι	Ζητούσαν Εργασία	Μαθητές / Σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Οικιακά	Λοιπά
27.334	4.646	13.900	11.062	6.144	7.024

Γράφημα 4: Κατάσταση Ασχολίας δήμου - Ποσοστά

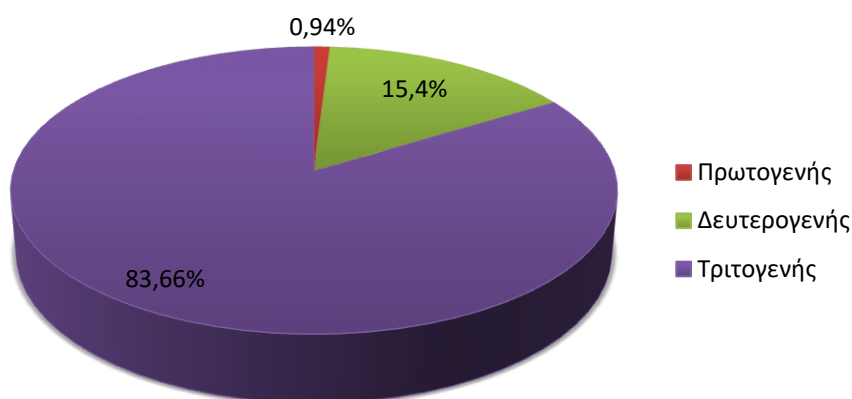
Όσον αφορά τους τομείς δραστηριότητας των απασχολούμενων αυτό που χαρακτηρίζει καθολικά την απασχόληση είναι η σταθερή αύξηση του τριτογενή τομέα. Στον πίνακα 28 που ακολουθεί παρατηρούμε τη διάρθρωση της απασχόλησης να διαμορφώνεται σε 0,94% στον πρωτογενή, 15,4% στον δευτερογενή και 83,66% στον τριτογενή τομέα. Αναλυτικότερα στοιχεία στο θέμα αυτό παρουσιάζονται στον πίνακα 30.

Πίνακας 28: **Απασχολούμενοι κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας**

Απασχολούμενοι κατά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας					
Πρωτογενής	%	Δευτερογενής	%	Τριτογενής	%
258	0,94	4.209	15,40	22.867	83,66

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Γράφημα 5: Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας - ποσοστά

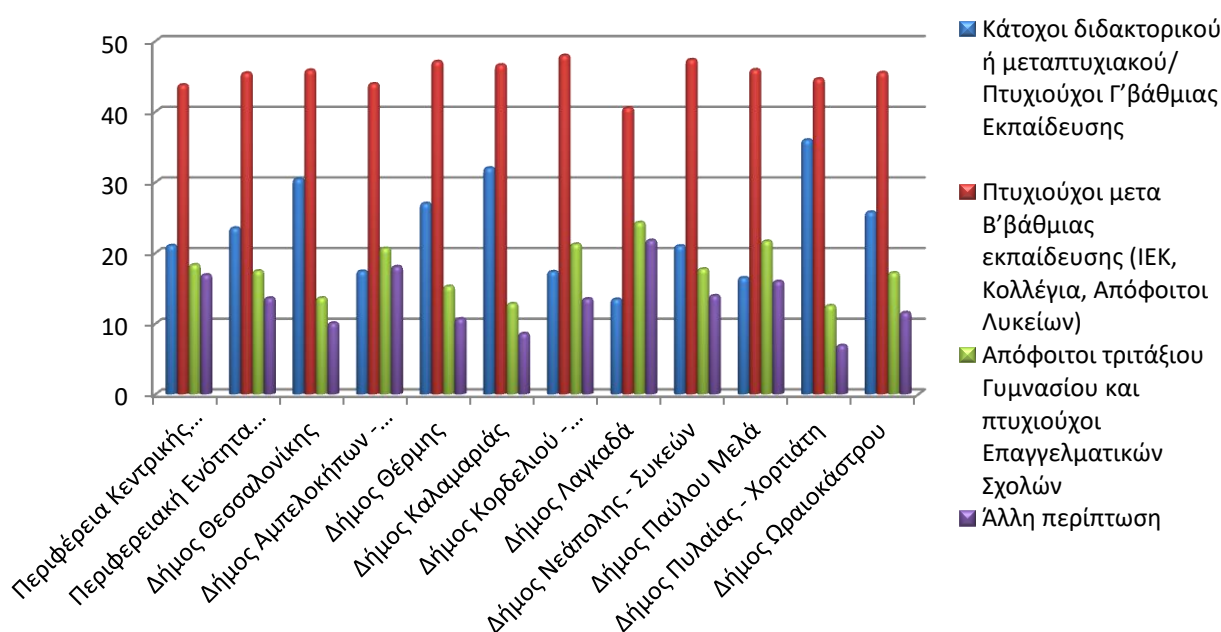
Όσον αφορά στο εκπαιδευτικό επίπεδο των ανέργων (βλ. πίνακα 29) με βάση τα στοιχεία της Απογραφής 2011 της ΕΛΣΤΑΤ, παρατηρείται υψηλή συγκέντρωση στα άτομα που ολοκλήρωσαν σχολεία⁷ δευτεροβάθμιας σε ποσοστό 44,62%. Το επίπεδο της ανεργίας αυτής της εκπαιδευτικής βαθμίδας βρίσκεται κοντά στο Μέσο Όρο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης (ΠΕΘ). Ακολουθώντας τη διαστρωμάτωση στο επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού, υψηλό ποσοστό ανεργίας 35,97% παρουσιάζουν οι πτυχιούχοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που είναι και το υψηλότερο σε σχέση με τους δήμους του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), με ακολουθούντες τους δήμους Καλαμαριάς και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Το ποσοστό αυτό βρίσκεται πολύ πάνω από το μέσο όρο των ανέργων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τόσο της ΠΚΜ που είναι 21,04%, όσο και της ΠΕΘ που είναι 23,51%.

⁷ Απόφοιτοι ΙΕΚ, Κολλεγίων, Γενικών Λυκείων, ΤΕΕ, Τεχνικών Λυκείων και λοιπών ισότιμων σχολών

Από την άλλη οι απόφοιτοι τριταξίου Γυμνασίου και Τεχνικών Σχολών, όπως επίσης αυτών που τελείωσαν Δημοτικό ή το εγκατέλειψαν παρουσιάζουν τη χαμηλότερη ανεργία σε ποσοστό 12,53% και 6,89% αντίστοιχα, όχι μόνον σε επίπεδο δήμου αλλά και των λοιπών δήμων του ΠΣΘ. Αυτά τα ποσοστά δείχνουν ότι η ανεργία των ατόμων του δήμου μας που ανήκουν σε αυτές τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, είναι η χαμηλότερη με διαφορά από τον Μέσο Όρο τόσο της ΠΚΜ (18,31%) όσο και της ΠΕΘ (17,44%).

Όμως στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι τα στοιχεία αυτά αφορούν στην τελευταία απογραφή του 2011 ή οποία όπως εκτιμάται έχει επιδεινωθεί δραματικά όχι μόνον στο δήμο αλλά και σε πανελλήνιο επίπεδο.

Γράφημα 1: Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης στην ΠΚΜ και ΠΕΘ

Όσον αφορά στην διαστρωμάτωση των επαγγελματιών των κατοίκων του δήμου, στον πίνακα που ακολουθεί σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ 2011, παρατηρούμε την κατανομή ανά επάγγελμα και κλάδο του συνόλου των απασχολούμενων (85,47% επί του ενεργού πληθυσμού) ανά δημοτική ενότητα. Η συγκεκριμένη εικόνα αφορά στους κατοίκους του δήμου που είτε απασχολούνται σε επιχειρήσεις που εδρεύουν στα γεωγραφικά του όρια, είτε απασχολούνται σε γειτονικούς δήμους και κατοικούν στο δήμο.

Η ισχυρή παρουσία του τριτογενή τομέα αποτυπώνεται καθαρά στην εν λόγω ανάλυση. Ειδικότερα και στις τρεις ΔΕ στις πρώτες θέσεις κατατάσσονται οι απασχολούμενοι στην Εκπαίδευση, στο Χονδρικό και Λιανικό εμπόριο, στην Παροχή Επαγγελματικών, Επιστημονικών και Τεχνικών υπηρεσιών, και στην Υγεία ιδίως για τη ΔΕ Πυλαίας.

Πίνακας 29: Άνεργοι δήμων ΠΕ Θεσ/νίκης ανά επίπεδο εκπαίδευσης

Περιγραφή τόπου μόνιμης διαμονής	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού/ Πτυχιούχοι Γ'βάθμιας Εκπαίδευσης	%	Πτυχιούχοι μετα Β'βάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια, Απόφοιτοι Λυκείων)	%	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	%	Άλλη περίπτωση	%
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	168.480	35.444	21,04	73.748	43,77	30.851	18,31	28.437	16,88
Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης	106.799	25.113	23,51	48.543	45,45	18.623	17,44	14.520	13,60
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	6.760	1.176	17,40	2.969	43,92	1.395	20,64	1.220	18,05
Δήμος Θέρμης	3.460	934	26,99	1.629	47,08	528	15,26	369	10,66
Δήμος Θεσσαλονίκης	31.329	9.540	30,45	14.369	45,86	4.266	13,62	3.154	10,07
Δήμος Καλαμαριάς	7.578	2.426	32,01	3.531	46,60	971	12,81	650	8,58
Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου	11.657	2.021	17,34	5.588	47,94	2.475	21,23	1.573	13,49
Δήμος Λαγκαδά	3.441	462	13,43	1.394	40,51	836	24,30	749	21,77
Δήμος Νεάπολης - Συκεών	9.108	1.911	20,98	4.313	47,35	1.614	17,72	1.270	13,94
Δήμος Παύλου Μελά	12.379	2.040	16,48	5.684	45,92	2.679	21,64	1.976	15,96
Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη	4.646	1.671	35,97	2.073	44,62	582	12,53	320	6,89
Δήμος Ωραιοκάστρου	3.016	777	25,76	1.373	45,52	518	17,18	348	11,54

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Πίνακας 30: Απασχολούμενοι ανά επάγγελμα και κλάδο

Απασχολούμενοι ανά ΔΕ και Επαγγελματική Δραστηριότητα	Απασχολούμενοι	Ανώτερα διευθυντ. και διοικητ. στελέχη	Επαγγελματίες	Τεχνικοί και συναφή επαγγε.	Υπάλλ. γραφείου	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσ. και πωλητές	Ειδικευμ. γεωργοί, κτηνοτρ. Δασοκ. και αλιείς	Ειδικευμ. τεχνίτες και συναφή επαγγ.	Χειριστές βιομηχ. εγκαταστ μηχαν. Εξοπλ. Συναρμ. (μονταδόροι)	Ανειδίκ. εργάτες, χειρων. – μικροεπαγγελματίες
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ – ΧΟΡΤΙΑΤΗ	27334	2896	9282	3121	2063	5284	258	2276	1091	1073
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ	7010	1189	3076	757	410	921	39	310	112	196
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	49	6	x	x	-	x	32	-	-	3
Μεταποίηση	608	224	76	55	43	43	-	119	33	15
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου κ.λπ.	51	8	18	10	x	-	-	7	x	-
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	10	x	x	x	-	-	-	-	3	x
Κατασκευές	246	100	43	19	10	-	-	64	6	4
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	1462	482	158	90	57	596	-	67	5	7
Μεταφορά και αποθήκευση	168	25	6	36	29	21	-	5	42	4
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	232	107	8	8	18	68	-	4	-	19
Ενημέρωση και επικοινωνία	170	29	80	29	12	9	-	11	-	-
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	277	x	36	160	40	3	-	x	-	-
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	47	3	x	36	5	x	x	-	-	-

Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	986	41	804	98	27	x	-	12	-	x
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	114	26	10	20	13	23	x	x	3	15
Δημόσια διοίκηση, άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	451	26	127	93	70	71	x	11	14	x
Εκπαίδευση	1022	x	920	35	27	18	-	x	x	-
Δραστηριότητες στην ανθρώπινη υγεία & κοινωνική μέριμνα	867	39	739	40	21	21	-	-	3	4
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	95	x	36	19	25	6	-	x	x	-
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	63	7	7	4	5	36	-	4	-	-
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών - μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών για παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση	88	-	-	-	-	3	3	-	-	82
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΥΛΛΙΑΣ	13890	1124	4598	1680	1182	2899	128	1193	577	509
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	x	x	16	3	x	3	96	-	x	4
Ορυχεία και λατομεία	6	-	x	x	x	-	-	x	x	-
Μεταποίηση	1335	173	158	158	118	131	6	407	131	53
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου κ.λπ.	79	4	10	11	17	-	-	33	x	x
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	56	-	4	7	6	3	-	14	10	12
Κατασκευές	582	69	93	44	27	5	-	292	35	17
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	2863	506	238	149	199	1446	7	248	36	34
Μεταφορά και αποθήκευση	561	15	13	59	90	43	-	31	290	20
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	588	147	14	x	39	314	-	15	x	50
Ενημέρωση και επικοινωνία	392	26	164	x	45	36	-	41	x	4
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	504	38	x	312	94	7	-	x	x	-
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	63	-	-	x	6	3	-	x	-	-

Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	1272	31	981	161	60	3	-	22	8	6
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	273	11	12	18	47	51	7	11	13	103
Δημόσια διοίκηση, άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	1321	25	207	273	187	465	8	32	27	97
Εκπαίδευση	1979	34	1668	96	93	58	-	7	3	20
Δραστηριότητες στην ανθρώπινη υγεία & κοινωνική μέριμνα	1307	x	867	179	67	125	x	17	12	17
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	257	x	79	65	71	20	x	3	-	3
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	255	7	22	10	12	179	-	16	3	6
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών - μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών για παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση	69	-	-	-	-	7	x	-	-	x
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΟΡΤΙΑΤΗ	6434	583	1608	684	471	1464	81	773	402	368
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	83	x	4	x	-	x	x	-	x	10
Ορυχεία και λατομεία	5	-	-	-	-	-	-	x	x	-
Μεταποίηση	747	101	60	69	73	69	-	244	99	32
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου κ.λπ.	33	3	x	7	7	x	-	9	x	-
Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	35	-	-	4	3	-	-	3	9	16
Κατασκευές	415	46	21	13	14	-	-	272	26	23
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	1419	282	77	62	95	694	4	141	43	21
Μεταφορά και αποθήκευση	323	x	x	25	39	26	-	12	186	15
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	298	66	4	6	21	161	x	3	x	x
Ενημέρωση και επικοινωνία	122	x	44	22	15	14	-	18	x	-
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	177	16	9	124	25	x	-	x	-	x

Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	18	-	-	x	x	x	-	-	-	-
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	431	x	296	70	31	x	-	17	5	3
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	164	4	6	9	19	23	7	6	9	81
Δημόσια διοίκηση, άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	511	7	65	90	54	224	5	17	9	40
Εκπαίδευση	734	x	633	23	26	26	-	x	3	16
Δραστηριότητες στην ανθρώπινη υγεία & κοινωνική μέριμνα	647	10	336	122	20	117	-	11	5	26
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	83	x	27	20	17	7	-	x	-	3
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	142	-	20	x	x	93	-	14	-	5
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών - μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών για παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση	43	-	-	-	-	x	-	-	-	x
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	4	-	x	-	x	-	-	-	-	-

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

1.17. Τοπική Οικονομία

Σε όλες τις Δ.Ε. παρατηρείται μικρή δραστηριότητα στον πρωτογενή και στο δευτερογενή με παρουσία κυρίως στην ΔΕ Πυλαίας, που αμφότερες παρουσιάζουν διαρκή μείωση. Όσον αφορά στον τριτογενή τομέα σε όλες τις Δ.Ε. εντός των αστικών περιοχών λειτουργεί τοπική αγορά, με μικρές εμπορικές επιχειρήσεις. Το σύνολο αυτών εδρεύει στην εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας συγκεντρωμένα σε τέσσερα (4) εμπορικά κέντρα που λειτουργούν ως υπερτοπικοί πόλοι. Δυστυχώς δεν είναι δυνατή η πλήρης καταγραφή των καταστημάτων αυτών λόγω του ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου ενημερώνονται μόνον για την έναρξη επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Δεν ενημερώνονται για τυχόν παύση λειτουργίας αυτών. Επίσης, στα όρια του δήμου λειτουργούν υπερτοπικοί ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς υγείας, προνοιακοί φορείς και τέσσερις ξενοδοχειακές μονάδες. Στον τομέα της εκπαίδευσης εντοπίζονται εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων που εξυπηρετούν ολόκληρο το ΠΣΘ.

Επίσης, δεν στάθηκε δυνατή επαρκής χωρική συσχέτιση των επιχειρήσεων από τα αρμόδια επιμελητήρια, διότι όπως μας απάντησαν ταξινομούν τις επιχειρήσεις με βάση τον Ταχυδρομικό Κώδικα, που όμως αναφορικά με το δήμο μας αρκετοί ΤΚ καλύπτουν διαδημοτικές περιοχές.

Πίνακας 31: **Επιχειρήσεις ανά κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας**

ΣΤΑΚΟΔ08	Περιγραφή Κλάδου Οικονομικής Δραστηριότητας	Αρ. Επιχειρ.
A	Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία	16
B	Ορυχεία και Λατομεία	5
Γ	Μεταποίηση	192
ΣΤ	Κατασκευές	377
Δ	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και Κλιματισμού	9
Ε	Παροχή Νερού, Επεξεργασία Λυμάτων, Διαχείριση Αποβλήτων και Δραστηριότητες Εξυγίανσης	10
Z	Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσυκλετών	800
Η	Μεταφορά και Αποθήκευση	197
Θ	Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης	138
Ι	Ενημέρωση και Επικοινωνία	5
Κ	Χρηματοπιστωτικές και Ασφαλιστικές Δραστηριότητες	29
Λ	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	47

Μ	Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες	703
Ν	Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες	77
Ξ	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα, Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση	6
Ο	Εκπαίδευση	33
Π	Δραστηριότητες Σχετικές με την Ανθρώπινη Υγεία και την Κοινωνική Μέρμινα	33
Ρ	Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία	81
Σ	Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών	89
Ω	Άγνωστη Δραστηριότητα	4
	Σύνολο	2.931

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, Απογραφή 2011

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται οι καταγεγραμμένες επιχειρήσεις με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ από την απογραφή του 2011. Όμως δεδομένης της επιδεινούμενης οικονομικής κατάστασης της οικονομίας πέντε (5) χρόνια μετά, η εικόνα αυτή εκτιμάται ότι δεν αντιστοιχεί στην πραγματική κατάσταση της οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή αναφοράς. Με βάση την καθημερινή παρατήρηση και διάδραση με τις τοπικές αγορές, πολλές επιχειρήσεις εντός των αστικών περιοχών δεν λειτουργούν πια.

Από τις παραπάνω επιχειρήσεις, κάποιες αναζήτησαν και έλαβαν χρηματοδοτική στήριξη από το νέο ΕΣΠΑ προκειμένου να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητά τους. Σύμφωνα με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του ΕΣΠΑ μικρό ποσοστό 15,11% επί του συνόλου, ήτοι 443 επιχειρήσεις συμβασιοποίησαν χρηματοδοτήσεις ύψους **27.964.553,00€**.

Πίνακας 32: **Απορρόφηση κονδυλίων ΕΣΠΑ από επιχειρήσεις με έδρα το δήμο**

A/A	Τίτλος Προγράμματος	Επιχειρήσεις
1	Ενίσχυση μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων στον Γ τομέα στο ΠΕΠΚΜ	60
2	Ενίσχυση ΜΜΕ μέσω ΠΕΠ	53
3	Ειδικό διετές πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών για πρόσληψη 25.000 ανέργων	35
4	Επιχορήγηση επιχειρήσεων για πρόσληψη 10.000 ανέργ. ηλικ. 30-66 ετών	32
5	Επιχορήγηση επιχειρήσεων για πρόσληψη ανέργων νέων που είχαν ενταθεί σε πρόγραμμα Voucher έως 29 ετών	32
6	Επιχορήγηση για πρόσληψη 10.000 ανέργων ηλικ. 16-24 νεοεισερχόμενων	26
7	1η δράση ΕΣΠΑ για την ενίσχυση μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων στους τομείς μεταποίησης-τουρισμού-εμπορίου-υπηρεσιών	26

8	Επιχορήγηση επιχειρήσεων για την πρόσληψη ανέργων πτυχιούχων ΑΕΙ	25
9	Εθνικό αποθεματικό απροβλέπτων - Δράση 1	23
10	Κρατική ενίσχυση μέσω του κανονισμού ενισχύσεων ήσσονος σημασίας	23
11	Δράση ενίσχυσης επιστημόνων-ελευθέρων επαγγελματιών (ΕΣΠΑ ΠΕΠΚΜ)	22
12	Εξωστρέφεια-ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων	18
13	Εξωστρέφεια-ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων II	10
14	Κουπόνια καινοτομίας	9
15	Πρόγραμμα ΝΕΕ έτους 2009	8
16	Ενίσχυση για εναλλακτικό τουρισμό	8
17	Πρόγραμμα επιχορήγησης 2200 ΝΕΕ ηλικίας 22-64 ετών	7
18	Ενίσχυση για μεταποίηση στις νέες συνθήκες	7
19	Προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός οικον. κρίσης που απασχολούν από 50 εργαζόμενους και άνω	6
20	Ενίσχυση επιχειρηματικότητας νέων	6
21	Πρόγραμμα απασχόλησης 5000 ανέργων ηλικίας 55-64 ετών	5
22	Ενίσχυση για νέα καινοτομική επιχειρηματικότητα	5
23	Ενίσχυση επιχειρηματικότητας γυναικών	5
24	Ενίσχυση επιχειρηματικότητας οικογενειών με τρία τέκνα και άνω 2007	5
25	Υποστήριξη νέων επιχειρήσεων	4
26	Πρόγραμμα επιχορήγησης 3000 ΝΕΕ ηλικίας 22-32 ετών	4
27	Δημιουργία-υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων κυρίως υψηλής έντασης γνώσης (spin off - spin out)	3
28	Πρόγραμμα πρόσληψης ατόμων σε μειονεκτική & πολύ μειονεκτική θέση	3
29	Εθνικό αποθεματικό απροβλέπτων Δράση 2	3
30	Κρατική ενίσχυση μέσω του ν.3299/2004	3
31	Πρόγραμμα πρόσληψης 10.000 ατόμων των δράσεων ΤΟΠΣΑ και ΤΟΠΕΚΟ	2
32	Πρόγραμμα για την απασχόληση 750 πρώην εργαζομένων - Ασπίδα	1
33	Πρόγραμμα ΝΘΕ για ανέργους ηλικίας 31 έως 44 ετών έτους 2008	1
34	Πρόγραμμα επιχορήγησης 3.500 ΝΕΕ ηλικίας 33-64 ετών έτους 2008	1
	Σύνολο Επιχειρήσεων	443
	Προϋπολογισμός / ύψος συμβάσεων	27.964.553,00

Πηγή: ΟΠΣ (www.anaptyxi.gov.gr)

1.17.1. Πρωτογενής Τομέας

Στη **Δ.Ε. Πανοράματος** παρατηρείται μια μικρή δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα. Στην απογραφή του 2011 παρουσιάζεται μικρή μερίδα του ενεργού οικονομικά πληθυσμού να απασχολείται στον πρωτογενή τομέα (ποσοστό 0,13%), γεγονός που αποδεικνύει την αστικοποίηση του οικισμού.

Στη **Δ.Ε. Πυλαίας** δεν παρουσιάζεται σημαντική δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα, αντίθετα παρουσιάζεται πτώση κάτι που αποδεικνύεται και από το ποσοστό 0,13% του ενεργού οικονομικά πληθυσμού που απασχολείται σε αυτόν έναντι του ποσοστού (1,2%) της προηγούμενης απογραφής έτους 2001.

Σημαντική παρουσία στον πρωτογενή τομέα παραγωγής (γεωργία, κτηνοτροφία) μπορεί να αναφερθεί η λειτουργία της Αμερικάνικης Γεωργικής Σχολής στην εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου. Υπάρχουν επίσης διάσπαρτες στην εξωαστική περιοχή μικρές ιδιωτικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στη **Δ.Ε. Χορτιάτη**, από τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ (2011) επιβεβαιώνεται ότι η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα είναι ιδιαίτερα χαμηλή (ποσοστό 0,14%) συνέπεια της αστικοποίησης της περιοχής. Όμως στα τελευταία έτη, μετά από συσχέτιση των στοιχείων που μας παρείχαν αρμόδιες υπηρεσίες, όπως η Δ/ση Αγροτικής και Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΚΜ, ΟΠΕΚΕΠΕ κ.λπ. παρατηρείται μικρή αύξηση δραστηριότητας αλλά και έντονο ενδιαφέρον σε αυτόν τον τομέα. Ειδικότερα:

Κτηνοτροφία

Στην κτηνοτροφία εμφανίζεται ένας αριθμός εκμεταλλεύσεων που αφορά κυρίως την εκτροφή Βοοειδών και Αιγοπρόβατων λόγω της ύπαρξης των εκτεταμένων πρηνώνων και των χορτολιβαδικών εκτάσεων.

Πίνακας 33: Ζωικό κεφάλαιο και Κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις ανά ΔΚ

Δημοτική Κοινότητα	Βοοειδή		Αιγοπρόβατα		Χοίροι	
	Κτηνοτροφικές Εκμεταλλεύσεις	Ζωικό κεφάλαιο	Κτηνοτροφικές Εκμεταλλεύσεις	Ζωικό κεφάλαιο	Κτηνοτροφικές Εκμεταλλεύσεις	Ζωικό κεφάλαιο
Ασβεστοχώρι	3	156	22	2.297	-	-
Χορτιάτης	5	109	30	8.547	1	8
Εξοχή	1	2	2	422	-	-
Φίλυρο	3	60	7	1.200	-	-
Πανόραμα	-	-	9	3.284	-	-
Πυλαία	1	231	8	649	-	-

Πηγή: Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΚΜ - στοιχεία 2015

Στον παραπάνω πίνακα εμφανίζονται το Ζωικό Κεφάλαιο (αριθμός ζώων) και ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων στις οποίες υπάρχουν αυτά τα Ζώα ανά Δημοτική Κοινότητα όπως καταγράφηκαν από την Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής 2015 της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίθηκε σχέδιο για τον κανονισμό διάθεσης και διαχείρισης των Βοσκοτόπων του Δήμου σύμφωνα με την οποία οι διαθέσιμες βοσκήσιμες εκτάσεις του Δήμου όπως αυτές αναφέρονται στη Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης του Δήμου έτους 2011 (Ε9), εξαιρουμένων εκείνων τις οποίες ο Δήμος εκμεταλλεύεται, είναι οι εξής:

Πίνακας 34: Διαθέσιμες βοσκήσιμες εκτάσεις

Βοσκήσιμες εκτάσεις ανά ΔΚ	τ.μ.
ΔΚ Πανοράματος	10.508.073,96
ΔΚ Πυλαίας	986,00
ΔΚ Ασβεστοχωρίου	5.895.514,43
ΔΚ Εξοχής	727.296,42
ΔΚ Φιλύρου	0,00
ΔΚ Χορτιάτη	22.578.131,19
Σύνολο	39.710.002,00

Πίνακας 35: Εισαγωγή ζώων στις βοσκήσιμες εκτάσεις

Αριθμός ζώων που εισέρχονται στις βοσκήσιμες εκτάσεις	Μεγάλα			Μικρά		
	Αγελάδες	Ίπποι	Σύνολο	Πρόβατα	Κατσίκια	Σύνολο
ΔΚ Πανοράματος	0	0	0	0	804	804
ΔΚ Ασβεστοχωρίου	248	10	258	708	950	1658
ΔΚ Εξοχής	0	0	0	0	10	10
ΔΚ Φιλύρου	61	5	66	110	1219	1329
ΔΚ Χορτιάτη	56	19	75	1548	3.430	4978

Πηγή: Βάσει της με αρ. 880/2015 απόφαση ΔΣ περί καθορισμού δικαιούχων Βοσκής

Επίσης ιδιαίτερη εμφάνιση κάνει στο Δήμο μας η ύπαρξη μελισσοσμηνών (κυψέλες μελισσών).

Πίνακας 36: **Κυψέλες Μελισσών ανά ΔΕ**

Δημοτική Ενότητα	Κυψέλες Μελισσών
ΔΕ Πανοράματος	150
ΔΕ Πυλαίας	481
ΔΕ Χορτάτη	423

Πηγή: Στατιστικά στοιχεία ΟΠΕΚΕΠΕ έτους 2014

Η ανάπτυξη του τομέα της Κτηνοτροφίας δημιουργεί στον Δήμο νέες υποχρεώσεις και θέτει νέες κατευθύνσεις στη χάραξη της στρατηγικής του. Ο Δήμος πρέπει να προετοιμαστεί κατάλληλα προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα υπάρχοντα προβλήματα (απαιτείται η μετεγκατάστασή των κτηνοτροφικών μονάδων, ορνιθοτροφείων κ.λπ., τα οποία βρίσκονται στα όρια των οικισμών, καθώς και η νόμιμη αδειοδότησή τους, προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η λειτουργία τους) καθώς και να αποφευχθούν τυχόν νέα.

Γεωργία

Στα διοικητικά όρια του Δήμου μας καταγράφονται σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες, καλλιεργούμενες εκτάσεις με κυρίαρχη την καλλιέργεια των σιτηρών, ακολουθεί η καλλιέργεια του Ηλίανθου, διαφόρων ζωοτροφών ενώ υπάρχουν και περιορισμένες εκτάσεις κηπευτικών και δενδρωδών καλλιεργειών. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις αγγίζουν τα **47.688,90** στρέμματα. Πιο αναλυτικά και σύμφωνα με συγκεντρωτικά στοιχεία ενιαίων αιτήσεων εκμετάλλευσης έτους 2014 του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.ΠΕ οι καλλιέργειες έχουν ως εξής:

Πίνακας 37: **Καλλιέργειες δημοτικής ενότητας Πανοράματος**

Καλλιέργεια	Ποικιλία	Έκταση ha (εκτάριο)	σε στρ.
Αγρανάπαυση	Χωρίς καλλιέργεια	2,76	27,60
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκστατικά δικαιώματα	Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκστατικά δικαιώματα	4,30	43,00
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	Ελαιώνες κοινής κατεύθυνσης - λοιπές, διπλής κατεύθυνσης	0,21	2,10
Επισπορή καλλιέργεια ψυχανθών πολλαπλής συμμόρφωσης	Ψυχανθή ενσωμάτωσης	1,00	10,0
Ζωοτροφές	Κριθάρι διάφορα	2,99	29,9
	Μπιζέλια ξερά (πίσσα) διάφορα-ζωοτροφές	2,05	20,5
	Σίτος μαλακός διάφορα	0,14	1,40

Κηπευτικά	Αγγούρι υπαίθρου	0,01	0,10
	Βλίτα	0,01	0,10
	Καρότα ρίζες	0,01	0,10
	Κολοκυθάκι υπαίθριο	0,02	0,20
	Κολοκύθες	0,01	0,10
	Κουνουπίδι	0,03	0,30
	Κρεμμύδι ξερό	0,09	0,90
	Λάχανο	0,03	0,30
	Μαρούλι	0,08	0,80
	Μελιτζάνα υπαίθρια	0,01	0,10
	Μπάμια	0,01	0,10
	Μπρόκολο	0,03	0,30
	Πιπεριά υπαίθρου	0,02	0,20
	Πράσο	0,01	0,10
	Σπανάκι	0,06	0,60
	Τεύτλα - παντζάρια	0,02	0,20
	Ντομάτα ομ. comodore υπαίθρου	0,04	0,40
	Φασολάκια υπαίθρια	0,02	0,20
	Φασόλια	0,16	1,60
	Λοιπά σιτηρά	Διάφορα	1,40
Κριθάρι διάφορα		1,19	11,90
Σίτος μαλακός διάφορα		1,26	12,60
Λοιπές καλλιέργειες - δενδρώδεις	Λοιπές καλλιέργειες - δενδρώδεις - λοιπά	0,17	1,70
Οσπριοειδή	Ρεβίθια μεσόσπερμα λοιπές ποικιλίες	0,09	0,90
	Φακές μεσόσπερμες λοιπές ποικιλίες	0,09	0,90
Σιτάρι	Σίτος σκληρός gresale	13,49	134,90
	Σίτος σκληρός διάφορα	3,37	33,70

Πίνακας 38: Καλλιέργειες δημοτικής ενότητας Πυλαίας

Καλλιέργεια	Ποικιλία	Έκταση ha (εκτάριο)	σε στρ.
Αγρανάπαυση	Χωρίς καλλιέργεια	14,79	147,90
Αραβόσιτος (Επισπορή)	Αραβόσιτος ενσίρωσης	1,17	11,70
	Αραβόσιτος ποτιστικός	0,99	9,90
Αρωματικά φυτά	Βασιλικός	0,10	1,00
	Θυμάρι	0,10	1,00
	Λεβάντα	0,10	1,00

	Ρίγανη	0,10	1,00
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκτατικά δικαιώματα	Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκτατικά δικαιώματα	36,08	360,80
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	Ελαιώνες για παραγωγή ελαιολάδου - λοιπές, για παραγωγή ελαιολάδου	0,77	7,70
	Καλαμών (Καλαματιανή, Τσιγκόλι, Αετονύχι), για βρώση	0,04	0,40
	Χαλκιδικής, για παραγωγή ελαιολάδου	0,81	8,10
Επισπορή καλλιέργεια ψυχανθών πολλαπλής συμμόρφωσης	Ψυχανθή ενσωμάτωσης	2,28	22,80
Ζωοτροφές	Ξηρική μηδική για ζωοτροφή και χλωρά νομή	0,6	6,00
	Σανός κριθαριού, βρώμης, βίκου, άλλοι σανοί	2,36	23,60
Καρποί με κέλυφος	Αμυγδαλιές	0,01	0,10
Κηπευτικά	Κολοκυθάκι υπαίθριο	0,10	1,00
	Κουνουπίδι	0,10	1,00
	Λάχανο	0,11	1,10
	Μελιτζάνα υπαίθρια	0,10	1,00
	Μπιζέλια	0,06	0,60
	Μπρόκολο	0,10	1,00
	Πατάτες	0,29	2,90
	Ντομάτα Ομ. Coمودore υπαίθρια	0,05	0,50
Λοιπά σιτηρά	Διάφορα	12,59	125,90
	Κριθάρι διάφορα	6,78	67,80
	Σίτος μαλακός διαφορά	10,79	107,90
Λοιπές καλλιέργειες	Λοιπές καλλιέργειες - λοιπά	0,40	4,00
Λοιπές καλλιέργειες - δενδρώδεις	Ροδιές	0,10	1,00
Λοιποί αμπελώνες για παραγωγή οίνου	Μαύρο Νάουσας, Ξυνόκαλτσο, Ξυνόμαυρο, Ποπόλκα	0,56	5,60
Οσπριοειδή	Βίκος λοιπές ποικιλίες	0,11	1,10
Σιτάρι	Σίτος σκληρός Grecale	5,21	52,10
	Σίτος σκληρός Maestralle	55,37	553,70
	Σίτος σκληρός Massimo Meridio	6,06	60,60
	Σίτος σκληρός Neolatino	1,94	19,40
	Σίτος σκληρός Simeto	13,89	138,90

Πίνακας 39: Καλλιέργειες δημοτικής ενότητας Χορτιάτη

Καλλιέργεια	Ποικιλία	Έκταση ha (εκτάριο)	σε στρ.
Αγρανάπαυση	Χωρίς καλλιέργεια	130,08	1.300,80
Αραβόσιτος (επισπορή)	Αραβόσιτος ενσίρωσης	3,23	32,30
Αραβόσιτος ποτιστικός	Αραβόσιτος γλυκός	0,18	1,80
	Αραβόσιτος διάφορα	2,22	22,20
Αρωματικά φυτά	Ρίγανη	5,00	50,00
Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκτατικά δικαιώματα	Εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση που προσμετρούνται στα εκτατικά δικαιώματα	96,33	963,30
Ελαιούχοι σπόροι	Ηλίανθος διάφορα	12,28	122,80
Ελαιώνες πιστοποιημένης ελαιοκαλλιέργειας	Χαλκιδικής, παραγωγή ελαιόλαδου	0,24	2,40
	Χαλκιδικής, για βρώση	0,51	5,10
Ενεργειακές καλλιέργειες	Ηλίανθος διάφορα	41,10	411,00
Επισπορή καλλιέργεια ψυχανθών πολλαπλής συμμόρφωσης	Βίκος	6,97	69,70
	Βίκος ενσωμάτωσης	0,31	3,10
	Ψυχανθή ενσωμάτωσης	77,88	778,80
Ζωοτροφές	Αγριαγκινάρα	3,47	34,70
	Αραβόσιτος διάφορα	3,17	31,70
	Βίκος ζέφυρος (β1-89)	2,29	22,90
	Βίκος λοιπές ποικιλίες	36,14	361,40
	Βίκος τέμπη	0,43	4,30
	Βρώμη διάφορα	4,05	40,50
	Λοιπά	1,45	14,50
	Ξηρική μηδική για ζωοτροφή και χλωρά νομή	11,69	116,90
	Σανός κριθαριού, βρώμης, βίκου κ.ά.	45,69	456,90
	Σανός μηδικής-ζωοτροφές	2,68	26,80
	Σίκαλη διάφορες	0,15	1,50
	Σίτος μαλακός διάφορα	14,06	140,60
	Σίτος σκληρός διάφορα	3,19	31,90
	Τριτικάλε διάφορα	69,54	695,40
	Καρποί με κέλυφος	Καρυδιές εξαίρεση	0,30
Κηπευτικά	Μαρούλι	2,23	22,30
	Μπάμια Πυλαίας	0,35	3,50
	Ντομάτες	0,08	0,80

	Πατάτες	0,90	9,00
	Σπανάκι	0,15	1,50
Κηπευτικά (επισπορή)	Μαρούλι	0,31	3,10
	Πατάτες	0,13	1,30
	Σπανάκι	0,30	30
Λοιπά σιτηρά	Βρώμη διάφορα	43,99	439,90
	Διάφορα	15,41	154,10
	Κριθάρι aura	62,17	621,70
	Κριθάρι διάφορα	258,61	2.586,10
	Σίκαλη διάφορα	0,60	60,00
	Σίτος μαλακός διάφορα	242,83	2428,30
	Τριτικάλε διάφορα	1,18	11,80
Λοιπές καλλιέργειες	Μανιτάρια agaricus	0,02	0,20
	Μανιτάρια pleurotus	0,02	0,20
Λοιπές καλλιέργειες - δενδρώδεις	Γκότζι μπέρι	0,50	5,00
	Λοιπά νεαρά δένδρα	0,10	1,00
	Νεαρά δένδρα κερασιάς	0,40	4,00
	Νεαρά δένδρα ροδιάς	2,84	28,40
Οσπριοειδή	Ρεβίθια μεσόσπερμα λοιπές ποικιλίες	3,09	30,90
Σιτάρι	Σίτος σκληρός cincinnato	20,45	204,50
	Σίτος σκληρός core	1,98	19,80
	Σίτος σκληρός cosmodur	5,58	55,80
	Σίτος σκληρός grecale	49,57	495,70
	Σίτος σκληρός massimo meridio	17,39	173,90
	Σίτος σκληρός meridiano	51,59	515,90
	Σίτος σκληρός normanno	4,13	41,30
	Σίτος σκληρός quadrato	12,28	122,80
	Σίτος σκληρός simeto	15,27	152,70
	Σίτος σκληρός triticum durum	4,22	42,20

Πηγή: Στατιστικά στοιχεία ΟΠΕΚΕΠΕ έτους 2014

Αξίζει να αναφερθεί ότι στον Δήμο μας, σύμφωνα με την δήλωση περιουσιακής κατάστασης Ε9 έτους 2015 του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, καταγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί, εκτάσεις αγροτεμαχίων για μονοετή καλλιέργεια που ανήκουν στο δήμο και **τις οποίες δύναται να αξιοποιήσει.**

Πίνακας 40: Αξιοποιήσιμες εκτάσεις αγροτεμαχίων μονοετούς καλλιέργειας

Δημοτική Ενότητα	Δημοτική Κοινότητα	Μονοετής Καλλιέργεια (σε τ.μ.)
Πυλαίας	Πυλαίας	59.262,00
Πανοράματος	Πανοράματος	44.162,00
Χορτιάτη	Χορτιάτη - Ασβεστοχωρίου	0,00
Χορτιάτη	Χορτιάτη	0,00
Λαγκαδά	Λαγκαδά - Λαγυνών	1.139,47
Χορτιάτη	Χορτιάτη - Φιλύρου	17.375,00
Χορτιάτη	Χορτιάτη - Εξοχής	0,00
Σύνολο		121.938,47

Πηγή: Δήλωση περιουσιακής κατάστασης Ε9 έτους 2015 του δήμου

1.17.2. Δευτερογενής Τομέας

Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Στο δευτερογενή τομέα παρουσιάζεται μικρή δραστηριότητα η οποία εστιάζεται σε βιοτεχνικές μονάδες κυρίως στον τομέα της μεταποίησης και των κατασκευών. Κάποιες από αυτές έχουν κλείσει και κάποιες έχουν μεταφερθεί στο εξωτερικό. Όσον αφορά στη σύνθεση του ενεργού οικονομικά πληθυσμού που απασχολείται στο δευτερογενή τομέα παρουσιάζει μειωτική τάση όπου από 16% το 1991 φτάνει στο 14% το 2001 και το 2011 εμφανίζει σημαντική πτώση στο 2,44%.

Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Οι μονάδες του δευτερογενούς τομέα βρίσκονται στο νότιο τμήμα της εκτός σχεδίου περιοχής, μεταξύ των οδικών αξόνων Θεσσαλονίκης - Μουδανιών και Θεσσαλονίκης Αεροδρομίου. Τα μεγαλύτερα ποσοστά εμφανίζονται σε μονάδες Μεταποίησης και Κατασκευών. Οι οικονομικές συνθήκες δρουν ασφυκτικά με αποτέλεσμα μεγάλες μονάδες όπως οι εγκαταστάσεις της ΦΙΛΚΕΡΑΜ (κεραμικά - είδη μπάνιου), το εμφιαλωτήριο φυσικών χυμών ΦΛΩΡΙΝΑ ΑΒΕΕ και άλλες πολλές πλέον να μην υπάρχουν.

Στις δραστηριότητες του δευτερογενή τομέα καταγράφονται και οι ναυπηγοεπισκευαστικές δραστηριότητες, νότια του άξονα Θεσσαλονίκης - Αεροδρομίου, στην παραλιακή ζώνη οι οποίες λειτουργούν υπό αυθαίρετο καθεστώς. Η ενδεχόμενη απομάκρυνσή τους αποτελεί τροχοπέδη στην λειτουργία

τους και στον εκσυγχρονισμό τους. Οι δυνατότητες νόμιμης λειτουργίας είναι μηδενικές τόσο λόγω της έκτασής τους σε συνδυασμό με τον αιγιαλό όσο και για περιβαλλοντικούς λόγους. Ο γενικότερος σχεδιασμός για την ανάπτυξη της περιοχής επιβάλλει την απομάκρυνσή τους.

Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Στη Δ.Ε. Χορτιάτη ο πιο ανεπτυγμένος κλάδος ήταν έως πρόσφατα εκείνος της ασβεστοποιίας. Στην περιοχή λειτουργούσε ένας μεγάλος αριθμός λατομείων που διαχειρίζονταν ως επί το πλείστον από εργασιακούς - παραγωγικούς συνεταιρισμούς που απασχολούσαν ένα σημαντικό ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Σήμερα όλα πλέον τα λατομεία είναι ανενεργά καθώς πρόκειται να μετεγκατασταθούν στις προβλεπόμενες λατομικές ζώνες, λειτουργούν μόνον αυτά του συνεταιρισμού «Η Κυψέλη» και «Η Νίκη» και το αντικείμενό τους περιορίζεται στις εργασίες αποκατάστασης περιβάλλοντος.

Άλλες παραγωγικές μονάδες λειτουργούν στην εκτός σχεδίου περιοχή της Δ.Ε. καθώς δεν υπάρχει κάποιος θεσμοθετημένος χώρος υποδοχής παραγωγικών δραστηριοτήτων. Χωροθετούνται κατά κύριο λόγο επί της επαρχιακής οδού 2 μεταξύ Εξοχής και Χορτιάτη, λίγες βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τα όρια του Ασβεστοχωρίου, ενώ κάποιες συγκεντρώνονται στη Δ.Κ. Φιλύρου στα όρια με την Κοινότητα Πεύκων (βιοτεχνία οργάνων, εργοστάσιο επίπλων, μεταλλικές κατασκευές). Στους οικισμούς των υπόλοιπων Δ.Κ. υπάρχουν αρκετές βιοτεχνίες και επαγγελματικά εργαστήρια, όπως εργαστήρια παραγωγής ενδυμάτων, επεξεργασίας ξύλου και κατασκευής επίπλων και παραγωγής μεταλλικών προϊόντων. Οι περισσότερες επιχειρήσεις είναι μικρού - μεσαίου μεγέθους ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων και την παραγωγική δραστηριότητα. Πρόκειται συνήθως για παραδοσιακές στην οργάνωσή τους μονάδες, οικογενειακής μορφής, των οποίων η παραγωγή διατίθεται στην αγορά της ευρύτερης περιοχής.

1.17.3. Τριτογενής Τομέας

Δημοτική Ενότητα Πανοράματος

Στη Δ.Ε. λειτουργεί μία οργανωμένη τοπική αγορά, με πλήθος και ποικιλία εμπορικών επιχειρήσεων που εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες των κατοίκων. Καταγράφονται καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινού, καταστήματα εξυπηρέτησεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού τους ανά κλάδο και τις εξειδικεύσεις τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Η υψηλή απασχόληση σε σημαντικό ποσοστό των κατοίκων στον τριτογενή τομέα οφείλεται κυρίως στην επαγγελματική τους απορρόφηση από το αστικό κέντρο καθώς λόγω της εγγύτητας της περιοχής στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης παρέχεται στους κατοίκους η δυνατότητα επιλογής του οικισμού ως τόπου μόνιμης κατοικίας.

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπά συναφή, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν περίπου 200 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος και 1 Κατάστημα αναψυχής - ψυχαγωγίας. Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές.

Στον τομέα του τουρισμού πρέπει να αναφερθούμε στην ύπαρξη των ξενοδοχείων «Νεφέλη», «Πεύκα» και «Πανόραμα», δυναμικότητας συνολικά 170 κλινών όπου προσφέρουν αξιόλογες υπηρεσίες σε επισκέπτες και σε επαγγελματίες.

Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

Η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα είναι σημαντική τόσο στην εντός σχεδίου όσο και στην εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου. Έτσι, στην εντός σχεδίου περιοχή καταγράφονται καταστήματα εμπορίου εξυπηρητήσεων κυρίως καθημερινών αναγκών, καταστήματα εξυπηρητήσεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία και ιατρεία, καθώς και μονάδες κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού τους ανά κλάδο και της εξειδίκευσής τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Στην εκτός σχεδίου περιοχή υπάρχει πολύ μεγάλη ανάπτυξη εμπορικών κέντρων τα οποία διαθέτουν ποικίλες αστικές δραστηριότητες και συγκεντρώνουν πολύ κόσμο, λειτουργώντας ως υπερτοπικοί πόλοι. Οι συνολικές επιφάνειές τους είναι αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Καταγράφονται τέσσερις 4 μεγάλες μονάδες: «ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ», «FLORIDA», «MEDITERRANEANCOSMOS» και «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ». Στον εμπορικό κλάδο υπάρχουν ακόμα τα πολυκαταστήματα CARREFOUR, ΜΑΚΡΟ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΡ, ΙΚΕΑ, JUMBO, καθώς και μεγάλος αριθμός αντιπροσωπειών και άλλων καταστημάτων.

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπά συναφή, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν περίπου 700 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα υγειονομικού ενδιαφέροντος και 25 Καταστήματα αναψυχής - ψυχαγωγίας (θέατρα, κινηματογράφοι, Λούνα Παρκ). Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν

περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές.

Στον τομέα της εκπαίδευσης εντοπίζονται οι σημαντικότερες εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων στο ΠΣΘ. Καταγράφονται το Αμερικανικό Κολλέγιο, το κολέγιο Καλαμαρί, η Γερμανική Σχολή, το Αρσάκειο, τα εκπαιδευτήρια «Απόστολος Παύλος», το Αριστοτέλειο Κολλέγιο. Στον τομέα της υγείας - περίθαλψης - πρόνοιας, καταγράφονται οι εγκαταστάσεις του Διαβαλκανικού Ιατρικού Κέντρου, του Γένεσις, του ΕΛΕΠΑΠ, ο «Άγιος Δημήτριος», το Άσυλο του Παιδιού, της εταιρίας Σπαστικών Β. Ελλάδος. Στην περιοχή καταγράφονται επίσης, εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης - εκπαίδευσης του δημόσιου τομέα, όπως είναι του ΙΤΣΑΚ, των ΕΚΑΜ, του ΕΚΑΒ, το CEDEFOP, η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου.

Τέλος, στον τομέα του τουρισμού, υπάρχει μόνο μια σημαντική μονάδα, κατηγορίας πολυτελείας 5 αστέρων αυτή του "Νικόπολις", δυναμικότητας 97 κλινών.

Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

Από την επεξεργασία των κοινωνικοοικονομικών δεδομένων προκύπτει ότι ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνει περισσότερο από το ήμισυ των απασχολούμενων κατοίκων της Δ.Ε. ποσοστό που ταυτίζεται απόλυτα με αυτό του Νομού ακολουθώντας τις εξελίξεις του.

Οι μεγαλύτερες και σημαντικότερες εγκαταστάσεις του τριτογενούς τομέα συνιστούν κοινωφελείς χρήσεις και βρίσκονται κυρίως στη Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου καθώς αυτό αποτελεί το διοικητικό κέντρο της Δ.Ε. αλλά και στην Τ.Κ. Εξοχής λόγω της λειτουργίας των υπερτοπικών υποδομών υγείας όπως το Γενικό Νοσοκομείο Παπανικολάου. Βέβαια η απασχόληση σε σημαντικό ποσοστό των κατοίκων στον τριτογενή τομέα οφείλεται στην εργασιακή τους απορρόφηση από το αστικό κέντρο καθώς λόγω της εγγύτητας της περιοχής στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης τους παρέχεται η δυνατότητα επιλογής της ΔΕ ως τόπου μόνιμης κατοικίας. Καταγράφονται επίσης καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινών αναγκών, καταστήματα εξυπηρέτησεων, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών. Για τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού τους ανά κλάδο και τις εξειδικεύσεις τους απαιτείται πλήρης απογραφή τους, με πρωτογενή έρευνα ή ενημέρωση και αποδελτίωση των σχετικών αρχείων της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου (τμήμα έκδοσης αδειών λειτουργίας καταστημάτων).

Με βάση τα αρχεία του Δήμου όπως τηρούνται από την αρμόδια υπηρεσία αδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος και λοιπών συναφών, στη Δ.Ε. καταγράφηκαν περίπου 300 καταστήματα με εμπορική δραστηριότητα

υγειονομικού ενδιαφέροντος. Στις ανωτέρω επιχειρήσεις, δεν περιλαμβάνονται όσες ενδεχομένως έχουν διακόψει ή έχουν μεταφέρει τη λειτουργία τους, και δεν ενημέρωσαν την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για τις συγκεκριμένες αλλαγές.

Στο Τομέα του Τουρισμού δεν καταγράφεται σημαντική δραστηριότητα παρά μόνο η ύπαρξη του Καταφυγίου του Συλλόγου Ελλήνων Ορειβατών (ΣΕΟ) Θεσσαλονίκης, στην ορεινή περιοχή της Δημοτικής Κοινότητας Χορτιάτη. Το καταφύγιο βρίσκεται στη θέση «Τζεκ Μπακτσέ» σε υψόμετρο 1.000 μ. στο όρος Χορτιάτη, διαθέτει 22 κρεβάτια, κουζίνα και πολλές δραστηριότητες. Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί το γεγονός ότι στην Δημοτική Κοινότητα Εξοχής δραστηριοποιούνται τρεις επιχειρήσεις ενοικιαζόμενων δωματίων δυναμικότητας 21 κλινών, που εξυπηρετούν όμως κυρίως επισκέπτες και ασθενείς του Γενικού Νοσοκομείου Παπανικολάου.

8. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Η εσωτερική οργάνωση και το οργανόγραμμα του δήμου αποτυπώνονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), ο οποίος εγκρίθηκε με το ΦΕΚ 1.856/22.08.2011 τ.Β'. Ο νέος οργανισμός τέθηκε σε εφαρμογή τέλος Οκτωβρίου του 2011. Στον ισχύοντα Οργανισμό αποτυπώθηκε η δομή του Δήμου βάση τον οδηγό της ΕΕΤΑΑ για τους νεοσύστατους καλλικρατικούς δήμους.

Το έργο του δήμου επικουρούν τα νομικά πρόσωπα που ιδρύθηκαν για το σκοπό αυτό από τον ίδιο το Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη:

1. ΚΕ.Κ.Π.Α.Π. – Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας που είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ΦΕΚ σύστασης 808/10.05.2011, τ.Β'.
2. Κ.Ε.Π.Α.Π. – Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού, Αθλητισμού Περιβάλλοντος Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 808/10.05.2011, τ.Β'.
3. Δ.Ε.Υ.Α. – Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης που είναι δημοτική επιχείρηση ύδρευσης υπεύθυνη για τη δημοτική ενότητα Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 552/04.05.2006 τ. Β', ΦΕΚ Α' τροποποίησης 100/28.01.2008, τ.Β'.
4. Σχολικές Επιτροπές Α' βάθμιας και Β' βάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, ΦΕΚ σύστασης 870/17.05.2011 τ.Β'.

Ακολουθεί παρουσίαση με την διάρθρωση των Υπηρεσιών του Δήμου:

1.18. Διοικητική Διάρθρωση Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη

Ι. Διάρθρωση Κεντρικών Υπηρεσιών

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες του Δήμου περιλαμβάνουν τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Ενότητα Α: Υπηρεσίες Υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο

A1. Αυτοτελή γραφεία:

- α) Δημάρχου
 - β) Γενικού Γραμματέα
 - γ) Επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων
 - δ) Διαφάνειας
 - ε) Διοικητικής βοήθειας
- στ) Γεωγραφικών πληροφοριών γης
- ζ) Πολιτικής προστασίας

A2. Αυτοτελές Τμήμα Προμηθειών – Αποθήκης

A3. Διεύθυνση Νομικής Υπηρεσίας: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα αστικών, ποινικών υποθέσεων Δήμου και ν.π.δ.δ.
- β) Τμήμα πολεοδομικών υποθέσεων, ακίνητης περιουσίας και κτηματολογίου.

A4. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα επιχειρησιακού σχεδιασμού
- β) Τμήμα αστυνόμευσης

Ενότητα Β: Επιτελικές Υπηρεσίες

B1. Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα προγραμματισμού και ανάπτυξης
- β) Τμήμα τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Ενότητα Γ: Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Γ1. Διεύθυνση Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα αδειοδοτήσεων και ρύθμισης εμπορικών δραστηριοτήτων
- β) Τμήμα αγροτικής παραγωγής-τουρισμού

Ενότητα Δ: Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής

Δ1. Διεύθυνση Πολεοδομίας που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα πολεοδομικού σχεδιασμού και πολεοδομικών εφαρμογών
- β) Τμήμα έκδοσης οικοδομικών αδειών
- γ) Τμήμα ελέγχου κατασκευών

Δ2. Διεύθυνση Καθαριότητας - Περιβάλλοντος και Ανακύκλωσης: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα καθαριότητας και ανακύκλωσης
- β) Τμήμα διαχείρισης - συντήρησης οχημάτων
- γ) Τμήμα περιβάλλοντος - πρασίνου
- δ) Τμήμα κοιμητηρίων

Ενότητα Ε: Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Ε1. Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Παιδείας: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα κοινωνικής πολιτικής και δημόσιας υγείας
- β) Τμήμα παιδείας και δια βίου μάθησης

Ε2. Διεύθυνση Πολιτισμού, Αθλητισμού, Νεολαίας και Εθελοντισμού: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα πολιτισμού και εθελοντισμού
- β) Τμήμα αθλητισμού και νεολαίας

Ενότητα Στ: Υπηρεσίες Υποστήριξης

ΣΤ1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα διοίκησης
- β) Τμήμα δημοτικής κατάστασης
- γ) Τμήμα ανθρώπινου δυναμικού

ΣΤ2. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα προϋπολογισμού, λογιστηρίου και οικονομικής πληροφόρησης
- β) Τμήμα εσόδων και περιουσίας
- γ) Τμήμα ταμειακής υπηρεσίας

ΣΤ3. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα οδοποιίας – υδραυλικών έργων
- β) Τμήμα κτιριακών και υπαίθριων χώρων
- γ) Τμήμα συγκοινωνιών – εγκαταστάσεων και ηλεκτρομηχανολογικών έργων και σηματοδότησης
- δ) Τμήμα απαλλοτριώσεων – κτηματολογίου και δημοτικής περιουσίας

ΣΤ4. Διεύθυνση ΚΕΠ: που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα ΚΕΠ ΔΕ Πανοράματος.
- β) Τμήμα ΚΕΠ ΔΕ Πυλαίας

γ) Τμήμα ΚΕΠ ΔΕ Χορτιάτη

II. Διάρθρωση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν της δημοτικές/τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Ενότητα Α: Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με Έδρα τη Δημοτική Ενότητα Πυλαίας

- α) Τμήμα διοικητικών και οικονομικών θεμάτων
- β) Γραφείο καθαριότητας – ανακύκλωσης
- γ) Γραφείο περιβάλλοντος – πρασίνου
- δ) Γραφείο Κοιμητηρίων

Ενότητα Β: Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με Έδρα τη Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη

B1. Δημοτική κοινότητα Ασβεστοχωρίου

- α) Τμήμα διοικητικών και οικονομικών θεμάτων
- β) Γραφείο καθαριότητας – ανακύκλωσης, περιβάλλοντος – πρασίνου και Κοιμητηρίων

B2. Δημοτική κοινότητα Χορτιάτη

- α) Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη

B3. Δημοτική κοινότητα Φιλύρου

- α) Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη
- β) Γραφείο καθαριότητας – ανακύκλωσης, περιβάλλοντος – πρασίνου και Κοιμητηρίων

B4. Τοπική κοινότητα Εξοχής

- α) Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη

1.19. Διοίκηση – Εποπτεία – Συντονισμός

Όργανα Διοίκησης

Την ευθύνη διοίκησης του Δήμου έχουν το Δημοτικό Συμβούλιο και ο Δήμαρχος. Την άσκηση των καθηκόντων του δημοτικού συμβουλίου επικουρούν θεσμικά η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, η Εκτελεστική Επιτροπή, η Επιτροπή Παιδείας και η Επιτροπή Διαβούλευσης. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τον ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Τη λειτουργία των ανωτέρω οργάνων επικουρούν επίσης και τα **τοπικά όργανα διοίκησης** στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και συστήνονται σε επίπεδο

Δημοτικών Κοινοτήτων και Τοπικών Κοινοτήτων. Αυτά είναι σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας ή το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Τοπικής Κοινότητας (ή ο Εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας) αντίστοιχα. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από το ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Ο Δήμαρχος υποστηρίζεται στα διοικητικά του καθήκοντά του από τον **Γενικό Γραμματέα**, ο οποίος υλοποιεί τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Οι αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνουν ιδίως την εποπτεία και τον έλεγχο των δημοτικών υπηρεσιών, συνεργαζόμενος με τον Γενικό Γραμματέα, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.

Το Δήμαρχο επικουρούν οι **Αντιδήμαρχοι** που ορίζει ο Δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην (π.χ. άσκηση εποπτείας συγκεκριμένων δημοτικών υπηρεσιών) και κατά τόπο (εποπτεία αποκεντρωμένων υπηρεσιών και ζητημάτων που αφορούν συγκεκριμένες Δημοτικές ενότητες).

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες στις έδρες των Δημοτικών ενοτήτων εποπτεύονται συνολικά από τον αντίστοιχο Αντιδήμαρχο που ορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Κάθε αποκεντρωμένη υπηρεσία υπάγεται διοικητικά και ακολουθεί κατά την άσκηση των θεματικών αρμοδιοτήτων της, τις οδηγίες και κατευθύνσεις της αντίστοιχης υπερκείμενης θεματικής διοικητικής ενότητας (π.χ. το αποκεντρωμένο Τμήμα Διοικητικών Θεμάτων διοικείται και ακολουθεί τις οδηγίες και τα πρότυπα που ορίζει η κεντρική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών).

Όλες οι υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με την **Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής** κατά το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, των ετησίων προγραμμάτων και γενικά των προγραμμάτων δράσης του Δήμου.

Όλες οι κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με τα **αποκεντρωμένα Τμήματα Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη** προκειμένου αυτά (α) να ενημερώνουν και να πληροφορούν τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες, (β) να παραλαμβάνουν αιτήσεις πολιτών για τη διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις κεντρικές υπηρεσίες και να διαβιβάζουν πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για την διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία και (γ) να παραλαμβάνουν από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και να μεριμνούν για την παράδοσή τους στους πολίτες.

Ο Δήμαρχος ή ο Γενικός Γραμματέας δύναται να συγκαλεί περιοδικά ή κατά περίπτωση **Συντονιστικά Συμβούλια** στα οποία μετέχουν με εκπροσώπους τους το σύνολο ή μέρος (ανάλογα με ομοιογενή θεματικά αντικείμενα) των υπηρεσιών του Δήμου. Παράλληλα, και για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης του έργου του Δήμου, είναι δυνατός ο ορισμός, με απόφαση του Δημάρχου:

- Μόνιμων ή κατά περίπτωση διατμηματικών επιτροπών ή ομάδων εργασίας για την επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν περισσότερες διοικητικές ενότητες του Δήμου.
- Ομάδων διοίκησης έργου ή προγράμματος.
- Συντονιστών (project managers) για την εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων με αξιοποίηση προσωπικού και από διάφορες διοικητικές ενότητες.

1.20. Στελέχωση – Προσωπικό – Εξοπλισμός

Σύμφωνα με τον ΟΕΥ ορίζονται οι ακόλουθες θέσεις προσωπικού:

A. Ειδικό Προσωπικό:

- Μία (1) θέση Γενικού Γραμματέα
- Έξι (5) θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών

B. Θέσεις Μόνιμου Προσωπικού:

Οι θέσεις του μόνιμου προσωπικού του Δήμου που κατέχει θέσεις εργασίας στο δήμο διακρίνονται στις εξής κατηγορίες Εκπαίδευσης:

Πίνακας 41: Θέσεις μόνιμου προσωπικού

Μόνιμο Προσωπικό Δήμου	
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ)	108
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ)	37
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ)	125
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ)	66
Σύνολο	336

Τα προσόντα διορισμού υπάγονται στο Π.Δ. 50/2001, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά. Αναλυτικότερα το μόνιμο προσωπικό του δήμου κατατάσσεται ανά κατηγορία εκπαίδευσης στους εξής κλάδους:

A. Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης:

Κλάδοι ΠΕ	Άτομα
Αρχιτεκτόνων	1
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	8
Γεωπόνων	1
Γεωτεχνικών	1
Γυμναστών	5
Δασολόγων	1
Δημοσιογράφων	1
Διεκπεραίωσης Πολιτών	9
Δικηγόρος με Πάγια Αντιμισθία	1
Διοικητικού	26
Διοικητικού - Οικονομικού	8
Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	1
Καθηγητών	1
Κοινωνικών Λειτουργιών	1
Λογιστικού	3
Μηχανικών	1
Μηχανολόγων Μηχανικών	4
Οικονομικού	2
Οικονομικού - Διοικητικού	2
Οικονομικού - Λογιστικού	3
Πληροφορικής	1
Πολιτικών Μηχανικών	20
Τοπογράφων Μηχανικών	7
Σύνολο	108

B. Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης:

Κλάδοι ΠΕ	Άτομα
Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	2
Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης	1
Διοικητικού	5
Διοικητικού - Λογιστικού	7
Εργοδηγών	1
Ηλεκτρολόγων Μηχανολόγων Μηχανικών	1
Κοινωνικών Λειτουργιών	1

Μηχανολόγων Μηχανικών	3
Οικονομικού - Λογιστικού	3
Πληροφορικής	3
Τεχνολόγων Γεωπονίας	1
Τεχνολόγων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών	1
Τεχνολόγων Πολιτικών Μηχανικών	5
Τεχνολόγων Τοπογράφων Μηχανικών	2
Φυσιοθεραπευτών	1
Σύνολο	37

Γ. Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης:

ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ	Αριθμός
Βοηθών Λογιστών	1
Δενδροκηπουρών	5
Δημοτικής Αστυνομίας	2
Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	1
Διοικητικού	33
Διοικητικών Γραμματέων	2
Δομικών Έργων (Εργοδηγών)	1
Εισπρακτόρων	1
Επιμορφωτής Μουσικής	1
Εποπτών - Σχολικών Φυλάκων	3
Εποπτών Καθαριότητας	6
Εργατοτεχνιτών	4
Ηλεκτρολόγων	3
Ηλεκτροτεχνιτών Αυτοκινήτων	2
Μηχανοτεχνιτών Αυτοκινήτων	3
Οδηγών	10
Οδηγών Απορριμματοφόρων	5
Οδηγών Αυτοκινήτων	8
Οδηγών - Χειριστών Μηχανημάτων Έργου	10
Οργάνωσης Πολιτιστικών Εκδηλώσεων	1
Πληροφορικών	2
Σιδηρών Κατασκευών	2
Τεχνιτών	2
Τεχνιτών Ελαιοχρωματιστών	1
Τεχνιτών Ηλεκτρολόγων	1
Τεχνιτών Υδραυλικών	6
Φυλάκων	2
Φυλάκων Σχολικών Κτιρίων	7
Σύνολο	125

Δ. Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης:

Κλάδος ΥΕ	Αριθμός
Επιστατών Καθαριότητας	1
Εργατών Καθαριότητας	30
Εργατών Καθαριότητας Εξωτερικών Χώρων	16
Εργατών Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	2
Εργατών Οικοδομών	1
Κλητήρων	1
Νεκροθαφτών	1
Συνοδών Λεωφορείων	2
Σχολικές Καθαρίστριες	12
Σύνολο	66

Ε. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου:

Για την κάλυψη των εποχιακών αναγκών του δήμου προβλέπεται η πρόσληψη θέσεων προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου πλήρους απασχόλησης διαφόρων ειδικοτήτων για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών καθώς και για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός του δήμου μπορεί να χωρισθεί 2 κατηγορίες στον Μηχανολογικό και στον Ηλεκτρονικό Εξοπλισμό που θα αναπτυχθεί παρακάτω στην ενότητα για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Ο παρακάτω περιγραφόμενος μηχανολογικός εξοπλισμός χρησιμοποιείται από το προσωπικό του δήμου για τη καθημερινή διεκπεραίωση των τοπικών ζητημάτων που αφορούν στην συλλογή απορριμμάτων αστικών και ανακυκλώσιμων, στην καθαριότητα των δρόμων, πεζοδρομίων και όλων των κοινόχρηστων χώρων, στον εξωραϊσμό των χώρων πρασίνου, μεταφορές προσωπικού και μαθητών, διακίνηση αλληλογραφίας στις τοπικές δημοτικές και δημόσιες υπηρεσίες κ.ά.

Πίνακας 42: Μηχανολογικός και Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός

Οχήματα / Μηχανήματα Έργου	Τεμάχια
Απορριμματοφόρα	23
Απορριμματοφόρο για ημιυπόγειους κάδους	1
Απορριμματοφόρο δορυφορικό	1
Δίκυκλα	2
Εκσκαφείς φορτωτές	5

Λεωφορεία	7
Επιβατικά	9
Ημιφορτηγά	3
Καδοπλυντήριο	4
Καλαθοφόρο	3
Σάρωθρα Αναρ/φητικά	5
Σάρωθρα Μηχανικά	2
Γεωργικοί Ελκυστήρες - τρακτέρ	3
Τρίκυκλα	4
Φορτηγά	12
Φορτωτής Μικρός εκσκαφέας (διαβολάκι)	1
Χλοοκοπτικά τρακτέρ	5
Χλοοκοπτικές μηχανές	8
Θαμνοκοπτικά μηχανήματα	21
Αλυσσοπρίονα όλων των τύπων	21
Φυσητήρες	5
Φραχτοκόπτες (μπορντούρας)	4
Αυλακωτήρας	1
Φρέζες	2
Αρίδες	2
Σύνολο	154

1.21. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-governance) αφορά στον εκσυγχρονισμό του Κράτους και της Δημόσιας Διοίκησης, με όχημα τις **Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)**, με στόχο το ριζικό μετασχηματισμό των υφιστάμενων διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, προκειμένου η Διοίκηση να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη, εξασφαλίζοντας την ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και προάγοντας την ενεργή συμμετοχή των πολιτών.

Από τη σύσταση του ενιαίου δήμου το 2011 έως σήμερα πραγματοποιήθηκε σειρά δράσεων για την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στο εσωτερικό περιβάλλον του δήμου. Με σταθερά βήματα δημιουργήθηκε ένα σύγχρονο περιβάλλον (enabling environment) κατάλληλο για το σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την παροχή και την αξιολόγηση των υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την εθνική στρατηγική αξιοποιώντας τις

σύγχρονες εφαρμογές της πληροφορικής σε σχέση πάντα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Έτσι μέσα από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης αλλά και από ιδίους πόρους ο εξοπλισμός του δήμου τόσο σε hardware όσο και software εκσυγχρονίζεται διαρκώς. Παράλληλα ανιχνεύοντας τις ανάγκες των πολιτών διευκολύνεται η άμεση επικοινωνία τους με τις υπηρεσίες του δήμου, ώστε να επιλαμβάνεται η λύση των προβλημάτων της τοπικής κοινωνίας καθημερινά.

Η επικοινωνία του Δήμου με τον πολίτη πραγματοποιείται σε ένα μεγάλο βαθμό μέσω της Γραμμής Εξυπηρέτησης του Πολίτη. Η Γραμμή Εξυπηρέτησης του Πολίτη ένα απλό πενταψήφιο τηλεφωνικό νούμερο, το 15195. Στο τηλέφωνο αυτό καταγράφονται αιτήματα για τεχνικά προβλήματα, για την καθαριότητα, το πράσινο, τα αδέσποτα ζώα, την ανακύκλωση, για ατέλειες και κακοτεχνίες σε δρόμους, για θέματα ασφάλειας σε κοινόχρηστες εγκαταστάσεις και για κάθε θέμα της καθημερινότητας που αποτελεί αρμοδιότητα του δήμου. Κάθε πολίτης που διαμένει στο δήμο έχει το δικαίωμα χρήσης της. Μπορεί να ζητήσει να αποκατασταθεί μια τεχνική βλάβη στην περιοχή του, να ζητήσει έναν κάδο απορριμμάτων ή να καταγγείλει μια παράνομη εναπόθεση μπαζών. Η υπηρεσία καταγράφει πλήρως τα στοιχεία και το αίτημά του και τα διαβιβάζει την ίδια στιγμή στην αρμόδια διεύθυνση του δήμου. Υπάρχουν αιτήματα που λύνονται αυθημερόν και άλλα πιο σύνθετα. Στη μεγάλη πλειοψηφία των αιτημάτων ο χρόνος αντίδρασης των υπηρεσιών του δήμου δεν ξεπερνά τις 48 ώρες. Όλα τα αιτήματα καταγράφονται ηλεκτρονικά και ομαδοποιούνται σε κατηγορίες με τρόπο που επιτρέπει την παραγωγή αναλυτικών στατιστικών δεδομένων. Υπολογίζεται το πλήθος των αιτημάτων, το αντικείμενο, η εποχικότητα, ο χρόνος διεκπεραίωσης των αιτημάτων, η αποτελεσματικότητα της λύσης, ο βαθμός ικανοποίησης του πολίτη από τη διοίκηση και μια σειρά άλλων παραμέτρων που αξιοποιούνται για τον προγραμματισμό των τεχνικών και διοικητικών παρεμβάσεων και για την ακόμη μεγαλύτερη μείωση του χρόνου εξυπηρέτησης των πολιτών.

Μετά την καταγραφή του αιτήματος, ο δήμος είναι πλέον αυτός που επικοινωνεί με τον πολίτη προκειμένου να τον ενημερώσει για την εξέλιξη του αιτήματός του. Κυρίως όμως τον καλεί για να αξιολογήσει την ταχύτητα των δημοτικών υπηρεσιών, τη συμπεριφορά του προσωπικού, τον βαθμό ικανοποίησής του από τη λύση που δόθηκε και τυχόν υποδείξεις του. Είναι μια απλή και συνεχής διαδικασία αξιολόγησης του συστήματος που εξυπηρετεί τις ανάγκες εσωτερικού ελέγχου για την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του δήμου και βελτιώνει διαρκώς την παρεχόμενη υπηρεσία.

Το 2014, ένα νέο σύγχρονο εργαλείο δόθηκε στην υπηρεσία των πολιτών του δήμου μας, έτσι ώστε να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο η καθημερινή τους εξυπηρέτηση. Είναι το "e-Kallikratis 15195", μια πολύτιμη «Εφαρμογή Εξυπηρέτησης Αιτημάτων Πολιτών» για κινητές συσκευές, με την οποία ο κάθε πολίτης μπορεί με πολύ απλές

κινήσεις να καταγράψει το αίτημά του, να τραβήξει μια φωτογραφία που να το αφορά, να το αποστείλει ηλεκτρονικά στο δήμο και στη συνέχεια να παρακολουθήσει την εξέλιξή του. Όλα αυτά χρησιμοποιώντας μόνο το κινητό του τηλέφωνο ή την ταμπλέτα του! Η εφαρμογή υποστηρίζεται από όλους τους τύπους των κινητών τηλεφώνων και ταμπλετών (Android, iPhone, iPad κ.λπ.), ενώ το συγκεκριμένο λογισμικό αξιοποιεί όλες τις σύγχρονες δυνατότητες των φορητών συσκευών, όπως λήψη και αποστολή φωτογραφίας, δυνατότητα γεωγραφικού προσδιορισμού του πολίτη μέσω GPS και την δυνατότητα ασύρματης επικοινωνίας μέσω Wi-Fi. Την εφαρμογή μπορούν να 'κατεβάσουν' οι πολίτες μέσω των επίσημων ιστοσελίδων Google Play και Apple Store.

Στη συνέχεια παρατίθεται ο εξοπλισμός και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που χρησιμοποιούνται καθημερινά για την απρόσκοπτη επικοινωνία των πολιτών με το δήμο, αλλά και την ολοκλήρωση της διοικητικής δράσης του δήμου με τη χρήση καινοτόμων εφαρμογών ΤΠΕ.

Πίνακας 43: Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός

Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός (Υπηρεσιών)	Πλήθος
Blade servers	1
Physical servers	7
Virtual servers	7
Φωτοτυπικά - Πολυμηχανήματα	41
Η/Υ	248
Εκτυπωτές	117
Συσκευές Fax	34
Τηλεφωνικά κέντρα	11
Τηλεφωνικές συσκευές	299
Modems/Routers	21
Switches	23
Ψηφιακά ρολόγια προσωπικού	6

Πίνακας 44: Συστήματα Λειτουργίας Υπολογιστών και Δικτύων

Λειτουργικά Συστήματα	Αριθμός
Windows Server 2012-2008-2003	10
VMWARE Esxi	2
Linux	10
Windows 10	10

Windows 8	7
Windows 7	103
Windows Vista	2
Windows Xp	125

Απογραφή υποδομών ΤΠΕ

Η απογραφή των Υποδομών ΤΠΕ περιλαμβάνει τις βασικές υποδομές πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Δήμου (δηλ. δίκτυα μεταφοράς δεδομένων και φωνής) τόσο εντός όσο και εκτός του δικτύου ΣΥΖΕΥΞΙΣ, και αποτυπώνεται στους παρακάτω πίνακες:

Πίνακας 45: Υποδομές ΤΠΕ ανά ΔΚ

Κτιριακές Υποδομές	Παν	Πυλ	Ασβ	Χορ	Φιλ	Εξο	Σύνολο
Κτίρια με χρήση ΤΠΕ	12	16	5	6	3	1	43
Κτίρια με δομ. καλωδίωση	5	7	2	1			15
Συνδέσεις Internet	Παν	Πυλ	Ασβ	Χορ	Φιλ	Εξο	Σύνολο
Συνδέσεις Internet Σύζευξις	5	4	2	1	1		13
Συνδέσεις Internet ΟΤΕ	4	3					7
Συνδέσεις Τηλεφωνίας/Fax	Παν	Πυλ	Ασβ	Χορ	Φιλ	Εξο	Σύνολο
Τηλεφ. γραμμές Σύζευξις	2	2	2				6
Τηλεφ. γραμμές ΟΤΕ	14	13	2	2	3	1	35

1.21.1. Στατιστικά στοιχεία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης - κοινωνικής δικτύωσης

Ο δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη παρουσιάζεται ιδιαίτερα ενεργός όσον αφορά στις εξωστρεφείς δράσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης τόσο στην ιστοσελίδα του όσο και στις λοιπές σελίδες κοινωνικής δικτύωσης και διαδραστικής επικοινωνίας.

Πίνακας 46: Δημοτική Διαδικτυακή Πύλη (ιστοσελίδα: www.pilea-hortiatis.gr)

Περίοδος: 19/1/2012-31/12/2015	Πλήθος
Διαφορετικοί επισκέπτες	305.194
Επισκέψεις	647.941
Πρώτες επισκέψεις	47%
Επανερχόμενες επισκέψεις	53%

Περίοδος: 19/1/2012-31/12/2015	Πλήθος
Σελίδες ανά επίσκεψη	3,25
Συσκευή που χρησιμοποιήθηκε	
Υπολογιστής	81%
Κινητό	15%
Tablet	4%
Εγγεγραμμένοι χρήστες στην ιστοσελίδα	1.754
Συνδρομητές Newsletter	1.057
Πλήθος εκδόσεων Newsletter	89
Συνδρομητές Περιοδικού "έχουμε νέα"	392
Πλήθος εκδόσεων Περιοδικού "έχουμε νέα"	16
Αιτήματα έκδοσης Πιστοποιητικών	546
Πιστοποιητικά Γέννησης	253
Πιστοποιητικά Οικ. κατάστασης	293
Αναφορές-Παράπονα	589
Καθαριότητα	195
Πράσινο	52
Τεχνική Υπηρεσία	226
Αδέσποτα	21
Άλλο	95
Καταγγελίες	53
Δημοσιεύσεις	2.223
Δήμος σε Δράση	894
Ανακοινώσεις	384
Διαγωνισμοί Προμηθειών/Εργων/Εργασιών/Προσλήψεων	510
Προσκλήσεις	389
Αποφάσεις	46
Έγραψαν... για το Δήμο μας	3.452

Πίνακας 47: Facebook Δήμου (www.facebook.com/pilea.hortiatis)

Περίοδος: 1/6/2011-31/12/2015	Πλήθος
Likes (Φίλοι, ακόλουθοι)	2.690

Πίνακας 48: Twitter Δήμου (@pileahortiatis)

Περίοδος: 1/6/2011-31/12/2015	Πλήθος
Ακόλουθοι (Followers)	309
Δημοσιεύσεις (Tweets)	831

Πίνακας 49: Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση (www.elearning.pilea-hortiatis.gr)

Περίοδος 1/10/2012-31/12/2015	Πλήθος
Διαφορετικοί επισκέπτες	3.557
Επισκέψεις	6.138
Πρώτες επισκέψεις	58%
Επανερχόμενες επισκέψεις	42%
Σελίδες ανά επίσκεψη	6,65
Εγγεγραμμένοι χρήστες στην ιστοσελίδα	305

Πίνακας 50: Εφαρμογή για Έξυπνες Συσκευές (e-Kallikratis 15195)

Περίοδος 1/10/2014-31/12/2015	Πλήθος
Εγγεγραμμένοι χρήστες στην εφαρμογή	334
Αιτήματα	336
Εγκαταστάσεις Google Play	100-500
Βαθμολογία Google Play	4,4
Βαθμολογία App Store	4+

1.21.2. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - περαιτέρω ενίσχυση της ικανότητας διαχείρισης των δεδομένων και των πληροφοριών

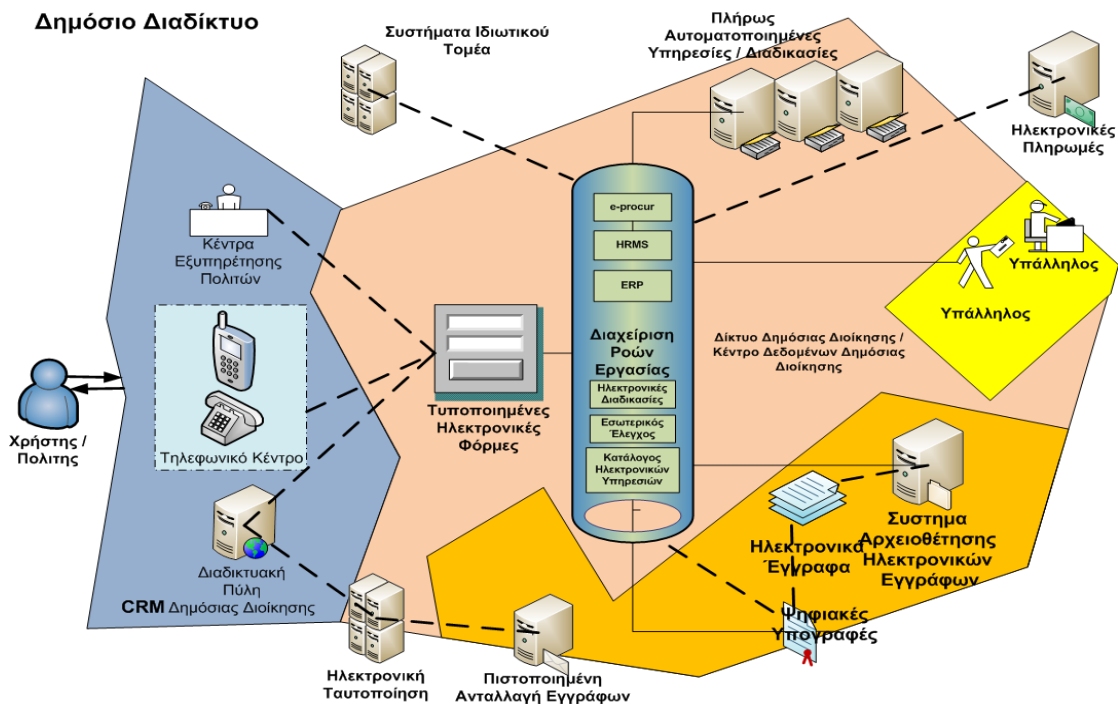
Η δυνατότητα σχετικά με τη συνεχή συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων και επεξεργασίας πληροφοριών που αφορούν στο σύνολο της διοικητικής δράσης εξασφαλίζει στη δημοτική οργάνωση την απαραίτητη ουσιαστική αντιμετώπιση των ζητημάτων που προκύπτουν. Παράλληλα η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να αξιοποιηθεί στη διαχείριση των σχέσεων με τον πολίτη και στις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, επιταχύνονται οι διοικητικές διαδικασίες και ενισχύεται η διαφάνεια (βλ εικόνα 6). Μερικές απ αυτές αναφέρονται παρακάτω:

- Πληρωμή δημοτικών τελών, φόρων και προστίμων όπως επίσης και χρεώσεων για παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών από το δήμο: Ειδικότερα θα μπορούσε

να περιλαμβάνει πληροφορίες για το πού και πώς μπορεί να γίνει η πληρωμή, για την πρόσβαση στα στοιχεία του Δήμου για ενημέρωση σχετικά με το ύψος της οφειλής ή τις πληρωμές μέσω διαδικτύου και για την ενημέρωση για εκπρόθεσμες οφειλές μέσω sms ή e-mail.

- Πολεοδομικά θέματα: Θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με την υποβολή αιτήσεων, ενημέρωση για την ολοκλήρωση της πράξης εφαρμογής ή ύπαρξης προβλήματος, την έκδοση οικοδομικής άδειας, την παραλαβή της άδειας κ.λπ.

Εικόνα 6. Απεικόνιση συστήματος Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Πηγή: Υπ. Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

- Ενημέρωση για τις συγκοινωνίες και το οδικό δίκτυο. Ειδικότερα: πληροφόρηση για τα μέσα μαζικής μεταφοράς ή ύπαρξης προβλήματος (ωράρια, διαδρομές, στάσεις, κόστος),
- Ενημέρωση για τους χώρους στάθμευσης και για την έκδοση αδειών σε χώρους στάθμευσης ατόμων με ειδικές ανάγκες κ.λπ.
- Περιβάλλον-καθαριότητα-ανακύκλωση: Πληροφορίες σχετικά με την κίνηση των απορριματοφόρων, τα οικιακά απόβλητα, τα προγράμματα ανακύκλωσης, τη διαδικασία συλλογής ογκωδών αντικειμένων, οικοδομικών υλικών, τα πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων, τοποθετήσεις κάδων απορριμμάτων.
- Βοήθεια στο Σπίτι - Κέντρα Πρόληψης: Πληροφόρηση για τις διαθέσιμες υπηρεσίες στο δήμο, προϋποθέσεις πρόσβασης στις υπηρεσίες, λήψη

αιτήσεων για παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων, ενημέρωση για παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, κλείσιμο ραντεβού μέσω διαδικτύου κ.ά.

- Εκπαίδευση, Πολιτισμός, Ψυχαγωγία: Ειδικότερα πληροφορίες για υποδομές και τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, λήψη αιτήσεων συμμετοχής, ηλεκτρονική κατάθεση αιτήσεων συμμετοχής κ.ά.
- Τοπική οικονομική ανάπτυξη: Παροχή πληροφοριών για ενημέρωση για την έκβαση αίτηση σχετικά με την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, ηλεκτρονική κατάθεση της αίτησης κ.ά.

1.22. Διοικητική αναδιοργάνωση - μεταρρύθμιση

Πλήθος πρόσφατων αλλά και οριοθετημένων αλλαγών που επίκειται να πραγματοποιηθούν στο άμεσο μέλλον στον τομέα της δημόσιας διοίκησης, απορρέουν από την υλοποίηση των βασικών δεσμεύσεων των Μνημονίων Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής. Αυτά συνιστούν ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα με στόχο την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης όπως προέκυψε στο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών σε πολίτες, φορείς και επιχειρήσεις αποτελεί σταθερό στόχο της λειτουργίας του δήμου. Στο πλαίσιο αυτό στην προηγούμενη θητεία της δημοτικής αρχής ανελήφθησαν σημαντικές πρωτοβουλίες προς τη διπλή κατεύθυνση της διοικητικής αναδιοργάνωσης και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Σε αυτόν το στόχο κρίσιμο ρόλο διαδραματίζει η εθνική στρατηγική για τη διοικητική μεταρρύθμιση, η οποία σήμερα αποτυπώνεται με ενάργεια και σαφήνεια στο σχέδιο δράσης για την προγραμματική περίοδο (2014-2020). Αρμόδια υπηρεσία για τον εκσυγχρονισμό του δήμου είναι η Διεύθυνση Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής.

Οι σημαντικότερες δράσεις που αναπτύχθηκαν από το δήμο στον τομέα αυτό, κατά το διάστημα 2012 – 2015 αφορούν:

1. Στην εισαγωγή του «**Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης**» του πλέον έγκριτου εργαλείου των κρατών μελών της Ε.Ε. που μετρά τα αποτελέσματα των δομών των δημοσίων οργανώσεων με την εφαρμογή 9 κριτηρίων και 27 υποκριτηρίων αξιολόγησης. Η 1^η μέτρηση της αποτελεσματικότητας των δομών του δήμου πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το τότε Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης που είναι αρμόδιο για την εφαρμογή του ΚΠΑ σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και οργανώσεις της χώρας.
2. Την εκπόνηση και εφαρμογή μελέτης για την **εκπαίδευση του Ανθρώπινου**

Δυναμικού του δήμου σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑΑ), τον πλέον εξειδικευμένο φορέα της χώρας, για την επιμόρφωση των δημοσίων υπαλλήλων. Από το 2013 έως σήμερα υλοποιήθηκαν δεκαεπτά (18) εσωτερικά προγράμματα κατάρτισης και επιμορφώθηκαν 135 στελέχη του δήμου.

3. Την **τυποποίηση - μοντελοποίηση δεκαέξι (16) διαδικασιών του δήμου** με τη συμμετοχή των ίδιων των υπαλλήλων. Απομένει η επιλογή των σημαντικότερων και η εφαρμογή τους στην καθημερινή λειτουργία του δήμου. Σημειωτέον, η τυποποίηση των διαδικασιών ανήκει στα υψηλότερα επίπεδα των παγκοσμίων προτύπων ποιότητας των υπηρεσιών.

Όμως για τη συνέχιση της λειτουργίας του δήμου ως σύγχρονη δημόσια οργάνωση πρέπει να προχωρήσει σε περαιτέρω αλλαγές βάσει σύγχρονων μοντέλων δημόσιας οργάνωσης και λειτουργίας που αφορούν στον προγραμματισμό, σχεδιασμό, παρακολούθηση και αξιολόγηση της απόδοσης με τη δημιουργία δομικών μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου κ.λπ.

Οργανωτική Δομή Ποιότητας και Αποδοτικότητας

Απαραίτητη κρίνεται η δημιουργία οργανωτικής δομής για την παρακολούθηση και το συντονισμό των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα συντονίζει, θα παρακολουθεί και θα αξιολογεί την πορεία των βελτιωτικών αλλαγών, αλλά και ενός μηχανισμού εσωτερικού ελέγχου παρακολούθησης και αξιολόγησης με συγκεκριμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες.

Συντονισμός

Η αποτελεσματικότερη συνεργασία των υπηρεσιών απαιτεί την ύπαρξη ενός κεντρικού συντονιστικού οργάνου μιας επιτροπής, μιας διευθύνουσας ομάδας για τον καλύτερο προγραμματισμό και υλοποίηση των δράσεων, την παρακίνηση του ανθρώπινου δυναμικού, της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και τη διαχείριση της πληροφορίας.

Στρατηγική Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού

Η ολοκληρωμένη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να μεγιστοποιηθεί το διοικητικό έργο και αποτέλεσμα. Η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού περιλαμβάνει τη διοίκηση μέσω στόχων σε συνδυασμό με την ατομική αξιολόγηση, την ενίσχυση της διαφάνειας στη δημοσιοϋπαλληλική θητεία και εξέλιξη.

Με το σχεδιασμό του νέου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας θα πρέπει να περιλαμβάνεται ένα ευέλικτο οργανωτικό σχήμα και να αποφεύγεται η πολυδιάσπαση των αντικειμένων, να ενισχύονται οι κρίσιμες βασικές λειτουργίες του δήμου, να περιγράφονται με σαφήνεια τα καθήκοντα και να προσδιορίζονται τα

προσόντα για τις θέσεις ευθύνης (προϊστάμενος Τμήματος, Διεύθυνσης, Γενικής Διεύθυνσης).

Απλοποίηση των νομικών και διοικητικών διαδικασιών

Τροχοπέδη στην αποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και στην απρόσκοπτη υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων συνιστά η πολυνομοθεσία και η γραφειοκρατία που χαρακτηρίζει τις διοικητικές διαδικασίες και συμπεριφορές. Η απλοποίηση νομικών και λοιπών διαδικασιών στο εσωτερικό περιβάλλον του δήμου θα επιτρέψει τη δράση της δημόσιας διοίκησης από την τυπική συμμόρφωση σε λεπτομερείς όρους στην επίτευξη στρατηγικών στόχων και πολιτικών, με την ενίσχυση της διαφάνειας και τη μεγιστοποίηση του αποτελέσματος για την τοπική κοινωνία.

Περιγράμματα θέσεων εργασίας

Σημαντικό κομμάτι της διοικητικής μεταρρύθμισης συνιστά η δημιουργία περιγραμμάτων θέσεων εργασίας σε όλους τους φορείς του δημοσίου τομέα συμπεριλαμβανομένων και των δήμων. Πρόκειται για ένα εργαλείο διοικητικού σχεδιασμού των θέσεων εργασίας αναλύοντας τα προσόντα που πρέπει να διαθέτει ο υπάλληλος σε συνδυασμό με την ευρύτερη στοχοθεσία του οργανισμού που ανήκει. Επομένως τα περιγράμματα θέσεων εργασίας βοηθούν στη λειτουργία της στελέχωσης, στην ορθολογική διαχείριση οργάνωση, κατανομή, κινητικότητα και ανάπτυξη των δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και στην πρόβλεψη μελλοντικών αναγκών στελέχωσης.

9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο προϋπολογισμός αποτελεί την οικονομική βάση για τον προγραμματισμό και το σχεδιασμό της λειτουργίας του δήμου σε ετήσια βάση. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 30842/31.07.2013 απόφαση Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, από το έτος 2014 και μετά οι προϋπολογισμοί των δήμων συντάσσονται με βάση τα εισπραχθέντα έσοδα της προηγούμενης χρήσης και όχι τα βεβαιωθέντα, όπως ίσχυε προγενέστερα. Επιπλέον με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου της 18ης Νοεμβρίου 2012 (ΦΕΚ 228/Α) καθιερώθηκε η υποχρέωση επίτευξης ποσοτικών στόχων στην εκτέλεση του προϋπολογισμού των ΟΤΑ.

Το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας, το οποίο συγκροτήθηκε με την 1288/2013 (ΦΕΚ 31/Β) απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, έχει ως σκοπό τη συνεχή παρακολούθηση σε μηνιαία, τριμηνιαία και ετήσια βάση, εκτέλεσης του προϋπολογισμού των δήμων. Με βάση τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι βασική υποχρέωση των Δήμων αποτελεί η ισοσκέλιση του προϋπολογισμού, τόσο κατά τη σύνταξή, όσο και κατά την εκτέλεσή του. Η απόκλιση των στόχων, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, για δύο συνεχόμενα τρίμηνα, επιφέρει κυρώσεις και την υπαγωγή του δήμου υποχρεωτικά σε πρόγραμμα εξυγίανσης, κατόπιν απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών που εκδίδεται με βάση αιτιολογημένη εισήγηση του παρατηρητηρίου.

Οι παραπάνω νομοθετικές ρυθμίσεις έχουν ως στόχο την εποπτεία και τον έλεγχο των οικονομικών των ΟΤΑ από την κεντρική διοίκηση προκειμένου να εξορθολογιστούν οι δαπάνες και να αποφεύγεται η σύνταξη και η εκτέλεση εικονικών προϋπολογισμών. Λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη τη μείωση των τακτικών εσόδων των Δήμων κατά 25% περίπου, την αδυναμία είσπραξης εσόδων από λοιπές πηγές - κυρίως από τις υποχρεώσεις των πολιτών - λόγω οικονομικής αδυναμίας, επίσης συνυπολογίζοντας τους αυστηρούς ελεγκτικούς μηχανισμούς που επιβλήθηκαν, μπορούμε να εκτιμήσουμε τους λόγους σημαντικού περιορισμού των οικονομικών δυνατοτήτων των δήμων για την κάλυψη και των βασικών τους υποχρεώσεων. Οι παραπάνω λόγοι καθιστούν επιβλητική την αναζήτηση κάθε πρόσφορου χρηματοδοτικού μέσου, προγράμματος και εργαλείου προκειμένου να υλοποιηθεί στο διάστημα 2016 – 2019 το παρόν αναπτυξιακό του πρόγραμμα.

1.23. Ισολογιστικά και Απολογιστικά στοιχεία έτους 2014

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των παρ. 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 163 του Ν.3463/2006 (ΚΔΚ), καταρτίστηκε οικονομική κατάσταση απογραφής, στην οποία παρουσιάστηκε η παρακάτω χρηματοοικονομική θέση, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2014. Ο Ισολογισμός που παρατίθεται παρακάτω θεωρήθηκε από τον ορκωτό λογιστή Δημήτριο Γ. Χαραλάμπους, μέλος της Crowe Horwarth International.

Πίνακας 51: 4^{ος} Ισολογισμός της 31ης Δεκεμβρίου 2014

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2014		
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ. Αξία
Β.ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ			
1.Λοιπά Έξοδα Εγκατάστασης	6.657.111,41	4.764.450,80	1.892.660,61
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις			
1.Γήπεδα - Οικόπεδα-Αγροτεμάχια	84.223.503,42	-	84.223.503,42
1α. Πάρκα - Πλατείες - Παιδότοποι	2.212.083,30	1.399.269,51	812.813,79
1β.Οδοί-Οδοστρώματα κοινής χρήσεως	23.028.734,16	12.055.722,82	10.973.011,34
1γ. Πεζοδρόμια κοινής χρήσης	4.404.508,06	2.357.040,17	2.044.467,89
2. Αγροί	109.544.377,84	-	109.544.377,84
3.Κτίρια και τεχνικά έργα	42.671.528,76	20.478.556,81	22.192.971,95
3β. Εγκαταστάσεις ηλεκτροφωτ. κοινής χρήσης	1.831.939,53	790.055,28	1.041.884,25
3γ.Λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης	3.835.178,23	2.155.705,44	1.679.472,79
4.Μηχανήματα	759.133,56	623.233,69	135.899,87
5.Μεταφορικά μέσα	7.129.336,70	6.367.805,01	761.531,69
6.Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	4.640.653,44	3.447.845,44	1.192.808,80
7.Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσεως παγίων	14.163.873,81	-	14.163.873,81
Σύνολα	298.398.417,19	49.675.234,17	248.723.183,02
III. Τίτλοι πάγιας επένδυσης και άλλες μακροπρόθεσμες Χρηματοοικονομικές Απαιτήσεις			
1.Τίτλοι πάγιας επένδυσης		1.764.476,91	
Μείον: οφειλόμενες δόσεις προβλέψεις για υποτίμηση		100.000,00	
		614.328,05	1.050.148,86
2.Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			318.072,38
		Σύνολο	1.368.221,24
Σύνολο πάγιου ενεργητικού (ΓII+ΓIII)			250.091.404,26
Δ.ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
II. Απαιτήσεις			
1.Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών			2.839.769,39
2. Επισφαλείς- επίδικοι πελάτες και		3.116.316,12	

χρεώστες		
Μείον: προβλέψεις	3.116.316,12	0,00
3.Χρεώστες Διάφοροι	97.048,91	
Μείον: προβλέψεις	0,00	97.048,91
4.Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβολών πιστώσεων		0,00
	Σύνολο	2.936.818,30
IV. Διαθέσιμα		
1.Ταμείο		820,71
2.Καταθέσεις Όψεως		7.100.648,27
	Σύνολο	7.101.468,98
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔII+ΔIV)		10.038.287,28
E. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		
1. Έξοδα επόμενων χρήσεων		51.143,39
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα		2.067.019,67
	Σύνολο	2.118.163,06
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+ Γ+Δ+E)		264.140.515,21
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ		
1.Χρεωστικοί Λογαριασμοί Προϋπολογισμού		54.898.971,25
	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2014
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
I. Κεφάλαιο		221.416.641,28
II. Διαφορές αναπροσαρμογής και Επιχορηγήσεις Επενδύσεων - Δωρεές Παγίων		
1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας τίτλων		22.526,52
3. Δωρεές παγίων		9.606.812,13
3β. Αξία ακινήτων και λοιπών κληροδοτημάτων		599.576,84
4. Επιχορηγήσεις Επενδύσεων		29.032.103,25
	Σύνολο	39.261.018,74
III. Αποθεματικά κεφάλαια		
3. Ειδικά αποθεματικά		640.190,29
IV. Αποτελέσματα εις νέο		
Υπόλοιπο (ελλείμματος) εις νέον		-5.376.187,66
Υπόλοιπο (ελλειμμάτων) προηγούμενων χρήσεων		-1.070.716,03

	-6.446.903,69
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (ΑΙ +ΑΙΙ+ΑΙΙΙ+ΑΙΥ)	254.870.946,62
Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ	
1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	
λόγω εξόδου από την υπηρεσία	786.421,50
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	
1. Δάνεια τραπεζών	5.219.792,06
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	
1. Προμηθευτές	1.712.675,25
2α. Επιταγές πληρωτέες	74.288,60
5. Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη	51.381,12
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	115.986,85
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	376.911,77
6. Πιστωτές διάφοροι	371.571,83
Σύνολο	2.702.815,42
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΙ+ΓΙΙ)	7.922.607,48
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
1. Έσοδα επόμενων χρήσεων	18.422,47
2. Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	542.117,17
Σύνολο	560.539,61
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	264.140.515,21
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
2. Πιστωτικοί Λογαριασμοί Προϋπολογισμού	54.898.971,35

1. Εξέλιξη των Εσόδων

Τα συνολικά οργανικά έσοδα του Δήμου Πυλαίας Χορτιάτη της χρήσεως 2014 ανήλθαν στο ποσό των **21.404.466,47** ευρώ και με την προσθήκη των εσόδων από τόκους καταθέσεων ποσού 147.205,32 ευρώ ανήλθαν στο ποσό των **21.551.671,79** ευρώ έναντι 21.087.839,67 ευρώ το 2013.

Στο παραπάνω ποσό αν προστεθούν τα έκτακτα και ανόργανα έσοδα ποσού **2.113.558,39** ευρώ έναντι 1.315.326,93 ευρώ το 2013, τα συνολικά έσοδα του Δήμου οργανικά και ανόργανα ανήλθαν στο ποσό των **23.665.230,18** ευρώ έναντι 22.403.166,60 ευρώ το 2013. Οι επιχορηγήσεις για πάγιες επενδύσεις που ελήφθησαν το 2014, πέρα από τις επιχορηγήσεις για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων, ανήλθαν στο ποσό των **2.422.941,06** ευρώ έναντι 4.015.285,72 ευρώ το 2013. Η ανάλυση των εσόδων της χρήσεως 2014 έχει ως εξής:

Πίνακας 52: Έσοδα οικονομικής χρήσης έτους 2014

Κ.Α.	Έσοδα	Ποσό
72	Έσοδα από φόρους -εισφορές -πρόστιμα-προσαυξήσεις	1.228.183,67
73	Έσοδα από τέλη και δικαιώματα	11.485.225,05
74	Έσοδα από επιχορηγήσεις	8.590.663,96
75	Έσοδα παρεπομένων ασχολιών	100.393,79
76	Έσοδα κεφαλαίων	147.205,32
	Σύνολο Οργανικών εσόδων Α	21.551.671,79
81	Έκτακτα και ανόργανα έσοδα και έκτακτα κέρδη	835.278,31
82	Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	1.238.789,45
84	Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	39.490,63
	Σύνολο Ανόργανων εσόδων Β	2.113.558,39
	Γενικό Σύνολο (Α+Β)	23.665.230,18

2. Κατανομή των Εξόδων στις υπηρεσίες του δήμου

Τα οργανικά έξοδα και το κόστος των αναλωσίμων ειδών ανήλθαν στο ποσό των **23.436.324,13** ευρώ και αφαιρουμένων των αποσβέσεων ποσού 3.605.477,83 ευρώ ανήλθαν στο ποσό των **19.830.846,30** ευρώ έναντι 18.861.050,94 ευρώ το 2013.

Το κόστος αγαθών και υπηρεσιών ανήλθε στο ποσό των **20.107.014,09** ευρώ έναντι 19.244.482,18 ευρώ το 2013, τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας του Δήμου ανήλθαν στο ποσό των **2.970.633,58** έναντι 2.837.866,64 ευρώ το 2013, τα χρηματοοικονομικά έξοδα ανήλθαν στο ποσό των **324.459,55** έναντι 290.855,42 ευρώ το 2013.

Το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών, διοίκησης, δημοσίων σχέσεων, προβλέψεων και χρηματοοικονομικών ανήλθε στο ποσό των **23.436.324,13** ευρώ έναντι 22.408.125,28 ευρώ το 2013.

Η διαφορά μεταξύ των συνολικών εσόδων της χρήσεως 2014 ποσού **22.158.959,60** ευρώ μείον τα συνολικά έξοδα της χρήσεως 2014 ποσού **24.735.946,21** ευρώ στα οποία περιλαμβάνονται αποσβέσεις ποσού 3.605.477,83 ευρώ.

Όπως προκύπτει από τον Ισολογισμό του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη της 31.12.2014 τα ενσώματα πάγια στοιχεία ανέρχονται στο ποσό των **298.398.417,19** ευρώ έναντι 291.823.295,20 ευρώ το 2013 και αφαιρουμένων των αποσβέσεων ποσού **49.675.234,17** ευρώ, από τις οποίες 3.605.477,83 ευρώ αφορούν τις αποσβέσεις της χρήσεως 2014, η αναπόσβεστη αξία τους ανέρχεται στο ποσό των **248.723.183,02** ευρώ.

Η ανάλυση των εξόδων της χρήσεως 2014 έχει ως εξής:

Πίνακας 53: Έξοδα Οικονομικής Χρήσης έτους 2014

ΚΑ	Έξοδα	Ποσό
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	8.593.513,93
61	Αμοιβές αιρετών αρχόντων και τρίτων	719.191,35
62	Παροχές τρίτων	4.577.914,13
63	Φόροι-Τέλη	52.254,38
64	Διάφορα έξοδα	3.547.366,72
65	Τόκοι και συναφή έξοδα	324.459,55
66	Αποσβέσεις παγίων ενσωματ. στο λειτουργικό κόστος	3.605.477,83
67	Παροχές -χορηγίες -Επιχορηγήσεις -Επιδοτήσεις -Δωρεές	642.216,99
68	Προβλέψεις -εκμεταλλεύσεως	96.564,72
	Σύνολο Οργανικών εξόδων	22.158.959,60
81	Έκτακτα και ανόργανα έξοδα και έκτακτες ζημιές	190.792,15
82	Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	166.186,43
83	Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	942.643,50
	Σύνολο Εκτάκτων εξόδων	1.299.622,08
25	Αναλώσεις Αναλώσιμων Υλικών	966.191,21
26	Ανταλλακτικά Πάγιων στοιχείων	311.173,32
	Σύνολο αναλώσεων	1.277.364,53
	Γενικό Σύνολο	24.735.946,21

3. Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις

Το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Δήμου ανέρχεται στο ποσό των **2.702.815,42** ευρώ έναντι 2.702.275,75 ευρώ και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις σε **5.219.792,06** ευρώ, δηλαδή το σύνολο των υποχρεώσεων του Δήμου ανέρχεται σε **7.922.607,48** ευρώ έναντι 8.273.666,09 ευρώ το 2013, ενώ το σύνολο των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων ανέρχεται στο ποσό των **2.936.818,30** ευρώ έναντι 3.763.411,35 ευρώ το 2013.

4. Διαθέσιμα

Το υπόλοιπο των χρηματικών διαθεσίμων την 31.12.2014 είναι **7.122.015,37** ευρώ. Στα χρηματικά διαθέσιμα ποσό 392.411,36 ευρώ ανήκει στο κληροδότημα «ΚΟΤΖΑΜΑΝΗ».

5. Κεφάλαιο

Το κεφάλαιο του Δήμου ανέρχεται στο ύψος των 221.416.641,28 ευρώ.

6. Συμπέρασμα

Το γενικό συμπέρασμα από την εκτέλεση του προϋπολογισμού 2014 είναι ότι η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών του δήμου ανταποκρίθηκε στην Στοχοθεσία του 2014. Οι μικρές αποκλίσεις στην είσπραξη των εσόδων σε συνδυασμό με την σωστή διαχείριση των εξόδων δεν επηρέασαν αρνητικά την υλοποίηση του προϋπολογισμού στο 2014.

7. Αριθμοδείκτες

Οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιήθηκαν από την οικονομική υπηρεσία του δήμου για τη διαπίστωση των παραπάνω συμπερασμάτων για την ορθολογική διαχείρισης των οικονομικών του δήμου είναι οι εξής:

Πίνακας 54: Οικονομικοί αριθμοδείκτες χρήσης 2014

	Ισολογιστικά Στοιχεία	Χρήση 2014	Δείκτες
1	Ίδια κεφάλαια	254.870.946,62	96,49%
	Σύνολο παθητικού	264.140.515,21	
2	Σύνολο υποχρεώσεων	7.922.607,48	3,00%
	Σύνολο παθητικού	264.140.515,21	
3	Κυκλοφορούν ενεργητικό	10.038.287,28	3,80%
	Σύνολο ενεργητικού	264.140.515,21	
4	Κυκλοφορούν ενεργητικό	10.038.287,28	307,61%
	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις + μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού	3.263.355,03	
5	Συνολικού χρέους	8.483.147,09	42,60%
	Τακτικά Έσοδα + ΣΑΤΑ	19.915.556,97	
6	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.263.355,03	16,39%
	Τακτικά Έσοδα + ΣΑΤΑ	19.915.556,97	
7	Σχέση μισθών συνολικά	8.327.602,29	42,95%
	Τακτικά Έσοδα	19.387.876,97	
8	Σχέση μισθών ανταποδοτικών υπηρεσιών	3.002.338,36	33,01%
	Ανταποδοτικά Έσοδα 0311+0211	9.096.457,42	

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία του δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

1.24. Προϋπολογισμοί ετών 2015 – 2016 Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων του οικονομικού έτους 2015, καθώς και ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων του οικονομικού έτους 2016, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα. Συγκριτικά στοιχεία σχετικά με τα ισολογιστικά και απολογιστικά δεδομένα αναφορικά με την εκτέλεση των εν λόγω προϋπολογισμών των οικονομικών ετών 2015 και 2016, θα παρατεθούν στην ενδιάμεση αξιολόγηση του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος μετά την παρέλευση δυο ετών από την έναρξη της εφαρμογής του.

Πίνακας 55: Προϋπολογισμοί 2015 και 2016

ΕΣΟΔΑ €			
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
01	Πρόσοδοι από την ακίνητη περιουσία	70.000,00	83.000,00
02	Πρόσοδοι από την κινητή περιουσία	176.000,00	50.000,00
03	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	7.950.000,00	7.703.000,00
04	Έσοδα από λοιπά τέλη, δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	2.091.600,00	2.009.650,00
05	Φόροι και εισφορές	682.000,00	412.370,00
06	Έσοδα από επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες	7.932.641,31	7.871.277,98
07	Λοιπά τακτικά έσοδα	108.000,00	167.400,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		19.010.241,31	18.296.697,98
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
11	Έσοδα από εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	10.000,00	5.000,00
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	240.760,00	276.338,24
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	7.582.510,78	4.603.277,34
14	Δωρεές – κληρονομίες – κληροδοσίες	16.000,00	10.000,00
15	Προσαυξήσεις – πρόστιμα – παράβολα	252.500,00	207.000,00
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	60.500,00	30.500,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		8.162.270,78	5.132.115,58
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
21	Έσοδα Π.Ο.Ε. Τακτικά	2.046.500,00	2.014.500,00
22	Έσοδα Π.Ο.Ε. Έκτακτα	500,00	500,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚ. ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)		2.047.000,00	2.015.000,00
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
31	Εισπράξεις από δάνεια	0,00	0,00
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη	6.122.884,41	6.100.750,65
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ & ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΕ		6.122.884,41	6.100.750,65
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016

41	Εισπράξεις υπέρ του δημοσίου και τρίτων	4.399.850,00	4.749.850,00
42	Επιστροφές χρημάτων	81.500,00	59.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ		4.481.350,00	4.808.850,00
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	6.486.573,75	6.337.101,15
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	810.313,15	448.418,42
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ		7.296.886,90	6.785.519,57
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ		47.120.533,40	43.149.898,54
ΔΑΠΑΝΕΣ €			
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	8.699.918,25	8.732.286,97
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	1.314.473,61	1.175.184,32
62	Παροχές τρίτων	4.641.379,34	4.708.824,14
63	Φόροι και τέλη	47.800,00	75.000,00
64	Λοιπά γενικά έξοδα	771.949,94	693.598,14
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημόσια πίστης	715.974,84	751.533,12
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	1.831.815,68	1.632.800,00
67	Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους παραχωρήσεις- παροχές - επιχορηγήσεις - επιδοτήσεις - δωρεές	3.798.352,34	3.494.389,27
68	Λοιπά έξοδα	25.000,00	18.000,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ		21.846.664,00	21.281.615,96
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	560.860,00	712.800,96
73	Έργα	9.018.155,99	5.571.360,70
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	2.047.765,70	1.727.381,59
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	20.000,00	30.000,00
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		11.646.781,69	8.041.543,25
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
81	Πληρωμές οφειλών παρελθόντων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	2.717.703,00	2.776.997,02
82	Λοιπές Αποδόσεις	4.418.850,00	4.719.650,00
85	Προβλέψεις μη εισπραχης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωθέντων κατά τα παρελθόντα οικονομικά έτη	5.668.250,76	5.606.062,45
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ		12.804.803,76	13.102.709,47
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	ΠΡΟΥΠ 2015	ΠΡΟΥΠ 2016
91	Αποθεματικό	822.283,95	724.029,86
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ		822.283,95	724.059,86
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)		47.120.533,40	43.149.898,54

Πηγή: Οικονομική Υπηρεσία του δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη

10.ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

1.25. Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας (ΚΕΚΠΑΠ)

Αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, συστάθηκε με το ΦΕΚ 808/10-5-2011, τ.Β' και προήλθε από την «Καλλικρατική» συγχώνευση εννέα Ν.Π.Δ.Δ. Απασχολεί σήμερα συνολικά 72 εργαζομένους, εκ των οποίων οι 29 είναι μόνιμοι υπάλληλοι (Δημ. Δικαίου ή Αορίστου Χρόνου) και οι υπόλοιποι Ορισμένου Χρόνου με ετήσιες ανανεωνόμενες συμβάσεις, στα πλαίσια χρηματοδοτήσεων των ΕΣΠΑ ή Εθνικών Πόρων.

Στα αντικείμενα δραστηριοποίησής του ανήκουν τα ΚΑΠΗ, οι Δομές Βοήθεια στο Σπίτι, τα Δημοτικά Ιατρεία, οι δράσεις Προληπτικής Ιατρικής, οι Παιδικόι Σταθμοί, τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες, τα Πάρκα Κυκλοφοριακής Αγωγής, οι δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης και Δια Βίου Μάθησης στην επικράτεια του Δήμου, η οποία είναι αρκετά μεγάλη, καλύπτοντας την έκταση τριών συγχωνευμένων Δήμων και εξυπηρετούνται περίπου 100.000 μόνιμοι κάτοικοι. Σήμερα υπάρχουν συνολικά είκοσι δομές κοινωνικής στήριξης, προσχολικής αγωγής και παιδείας, υπό την αιγίδα του οργανισμού.

Οι κύριες ομάδες-στόχοι αφορούν

- Στα νήπια ηλικίας 2,5 - 5 ετών για τις δομές Παιδικών Σταθμών (περίπου το 3% του πληθυσμού)
- Στους ηλικιωμένους ηλικίας άνω των 65 ετών, για τις δομές των ΚΑΠΗ (περίπου το 12% του πληθυσμού)
- Στους ανήμπορους ηλικιωμένους άνω των 65 ετών και ατόμων ΑΜΕΑ, για τις δομές Βοήθεια στο Σπίτι (περίπου το 4% του πληθυσμού)
- Στα παιδιά 3-12 ετών, για τη δομή Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής (περίπου το 8 % του πληθυσμού)

Επίσης, οι υπόλοιπες ομάδες-στόχοι, αφορούν:

- Σε όλους του κατοίκους, για τις δομές των δημοτικών βιβλιοθηκών
- Σε όλους του κατοίκους για τις δομές δημοτικών ιατρείων και δομών προληπτικής ιατρικής
- Στους ανέργους κατοίκους που ενδιαφέρονται για ειδικότητες σχετικές με τις δομές του ΚΕΚΠΑΠ

Το ΚΕΚΠΑΠ ως γενικό σκοπό έχει, την εφαρμογή των ενδεδειγμένων πολιτικών στους τομείς δραστηριοποίησής του, με κοινωνική ευρύτητα εφαρμογής στο πλαίσιο της εκπλήρωσης της κοινωνικής φροντίδας και συνοχής στην επικράτεια του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη.

A. Δομές

Οι είκοσι (20) Δομές που λειτουργεί σήμερα το ΚΕΚΠΑΠ, είναι οι εξής:

Πίνακας 56: **Δομές**

α/α	Δομή	Περιοχή δραστηριοποίησης
1	1ο ΚΑΠΗ Πυλαίας	Παραδ. Οικισμός Πυλαίας, Πυλαιώτικα, Πουρνάρι, Ελειώνες
2	2ο ΚΑΠΗ Πυλαίας	Μαλακοπή-Κων/πολίτικα
3	ΚΑΠΗ Πανοράματος	Πανόραμα
4	ΚΑΠΗ Χορτιάτη	Χορτιάτης
5	ΚΑΠΗ Ασβεστοχωρίου	Ασβεστοχώρι, Εξοχή
6	ΚΑΠΗ Φιλύρου	Φίλυρο
7	Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Πυλαίας	Πυλαία, Μαλακοπή, Κων/πολίτικα, ωφελούμενοι ευρύτερης περιοχής
8	Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Πυλαίας Μ. Τερλεμεσόγλου	Πυλαία, Μαλακοπή, Κων/πολίτικα, ωφελούμενοι ευρύτερης περιοχής
9	Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Πανοράματος	Πανόραμα, ωφελούμενοι ευρύτερης περιοχής ΕΣΠΑ
10	Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Χορτιάτη	Χορτιάτης, ωφελούμενοι ευρύτερης περιοχής ΕΣΠΑ
11	Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Ασβεστοχωρίου	Ασβεστοχώρι, Εξοχή, ωφελούμενοι ευρύτερης περιοχής ΕΣΠΑ
12	Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Φιλύρου	Φίλυρο, ωφελούμενοι ευρύτερης περιοχής ΕΣΠΑ
13	1ο Βοήθεια στο Σπίτι Πυλαίας	Παραδ. Οικισμός Πυλαίας, Πυλαιώτικα, Πουρνάρι, Ελαιώνες
14	2ο Βοήθεια στο Σπίτι Πυλαίας	Μαλακοπή-Κων/πολίτικα
15	Βοήθεια στο Σπίτι Πυλαίας Πανοράματος	Πανόραμα
16	Βοήθεια στο Σπίτι Πυλαίας Ασβεστοχωρίου	Χορτιάτης, Ασβεστοχώρι, Εξοχή, Φίλυρο
17	Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής	Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης
18	Βιβλιοθήκη Πανοράματος	Πανόραμα, Επικράτεια Δήμου
19	ΚΕΠ Υγείας Πανοράματος	Πανόραμα, Επικράτεια Δήμου
20	Δημ. Ιατρείο Χορτιάτη	Χορτιάτης

B. Ανθρώπινο δυναμικό

Η σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού έχει ως εξής:

Πίνακας 57: Προσωπικό ΚΕΚΠΑΠ

Κλάδος	Ειδικότητα	Δημ. Δίκαιου / ΙΔΑΧ	ΙΔΟΧ
ΠΕ	Κοιν. Λειτουργών	1	1
ΠΕ	Κοινωνιολόγων	0	1
ΠΕ	Μηχανικών	1	0
ΠΕ	Οικονομολόγων	1	0
ΠΕ	Ψυχολόγων	0	1
ΤΕ	Βιβλιοθηκονόμων	1	0
ΤΕ	Βρεφονηπιοκόμων	4	8
ΤΕ	Κοιν. Λειτουργών	3	1
ΤΕ	Νοσηλευτών	4	2
ΤΕ	Φυσικοθεραπευτών	2	0
ΤΕ	Μουσικών	1	0
ΔΕ	Βοηθ. Βρεφονηπιοκόμων	2	10
ΔΕ	Βοηθ. Λογιστών	1	0
ΔΕ	Βοηθ. Νοσηλευτών	2	2
ΔΕ	Διοικητικού	2	0
ΔΕ	Μαγείρων	1	1
ΔΕ	Οικογ. Βοηθών	0	4
ΥΕ	Γεν. Καθηκόντων	0	4
ΥΕ	Καθαριστών	1	4
ΥΕ	Οικογ. Βοηθών	2	4
	Σύνολα	29	43
	Γενικό Σύνολο	72	

Οκτώ (8) εκ των υπαλλήλων Δημ. Δικαίου και Αορίστου Χρόνου, είναι με το καθεστώς της απόσπασης από το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη, λόγω έλλειψης ειδικευμένου προσωπικού στο ΚΕΚΠΑΠ.

Γ. Οικονομικά Στοιχεία

Το ν.π. στην πρώτη του οικονομική χρήση παρουσιάζει τον παρακάτω εγκεκριμένο προϋπολογισμό εσόδων – εξόδων οικονομικού έτους 2011:

Πίνακας 58: **Ανακεφαλαίωση Εσόδων και Εξόδων**

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ	ΕΥΡΩ
Έσοδα	
Επιχορηγήσεις Προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι	268.259,00
Επιχορηγήσεις Προγράμματος Εναρμόνιση Επαγγελματικής & Οικογενειακής Ζωής	247.000,00
Επιχορήγηση τακτική Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη	900.000,00
Ίδια έσοδα (τροφεία, συνδρομές, ακίνητη περιουσία κλπ)	104.084,00
Έσοδα ΠΟΕ	230.612,00
Έσοδα ΠΟΕ από οφειλές ιδιωτών άνω της διετίας	5.855,00
Εισπράξεις υπέρ Δημοσίου και επιστροφές χρημάτων	502.500,00
Χρηματικό Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης	205.332,00
Σύνολο	2.464.641,00
Έξοδα	
Κόστος προσωπικού	1.170.276
Δαπάνες για την εξυπηρέτηση δημόσιας πίστης	1.000
Δαπάνες για επενδύσεις	26.000
Πληρωμές ΠΟΕ	167.629
Λοιπές λειτουργικές δαπάνες	554.438
Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων	502.500
Προβλέψεις μη-είσπραξης	5.855,00
Αποθεματικό	36.943
Σύνολο	2.464.641,00

Δ. Προγράμματα Δράσης

Ο συνοπτικός προϋπολογισμός για τα προγράμματα δράσης έτους 2016, απεικονίζεται ως εξής:

Πρόγραμμα / Δράση	Ωφελούμενοι	Ποσό	
		Έξοδα	Έσοδα
ΚΑΠΗ	3.000 μέλη	Έξοδα	370.000
		Έσοδα πλην Δήμου	12.000
Βοήθεια στο Σπίτι	290 ηλικιωμένοι	Έξοδα	280.000
		Έσοδα πλην Δήμου	270.000
Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί	290 νήπια	Έξοδα	820.000
		Έσοδα πλην Δήμου	320.000

Πρόγραμμα / Δράση	Ωφελούμενοι	Ποσό	
Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής	2.000 παιδιά	Έξοδα	10.000
	15 σχολεία	Έσοδα πλην Δήμου	17.500
Δράσεις Υγείας	40 δράσεις	Έξοδα	120.000
		Έσοδα πλην Δήμου	0,00

Πίνακας 59: ΚΕΚΠΑΠ αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση

ΚΕΚΠΑΠ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Γειτνίαση του Δήμου με το ΠΣΘ - Η διασπορά των δομών σε όλη την επικράτεια του Δήμου, ώστε σε κάθε οικισμό υπάρχει το σύνολο των βασικών διατιθέμενων δομών - Ο ισοσκελισμένος ετήσιος προϋπολογισμός, η «οικονομική» υγεία του οργανισμού και οι μικρές οφειλές παρελθόντων ετών - Το ικανοποιητικό επίπεδο παροχής υπηρεσιών - Ο καλός (και ενθαρρυντικός) βαθμός ικανοποίησης των ωφελουμένων και η συμμετοχή τους στις πρωτοβουλίες και τις δράσεις του οργανισμού - Η εμπειρία του υπάρχοντος προσωπικού - Το ολοκληρωμένο σχέδιο οργάνωσης, ανάπτυξης, δικτύωσης και εκπαίδευσης που υλοποιείται 	<ul style="list-style-type: none"> - Προβλήματα επιβάρυνσης και κινδύνων του φυσικού περιβάλλοντος από την μη ελεγχόμενη ανθρώπινη δραστηριότητα - Οι δυσκολίες για τη διατήρηση της χρηματοδότησης από το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη - Η σαφής έλλειψη προσωπικού στις δομές και ειδικά στο διοικητικό τμήμα - Οι πεπαλαιωμένες, σε πολλές περιπτώσεις, κτιριακές εγκαταστάσεις και η απουσία των μέσων - Η έλλειψη εφαρμογής μεθόδων μέτρησης αποτελεσματικότητας και μη-εφαρμογή στοχοθεσίας - Η καθυστέρηση εφαρμογής ενός στρατηγικού σχεδίου με πνοή και σύγχρονες και φρέσκιες αντιλήψεις και ιδέες - Η ασθενική ανάπτυξη δράσεων εθελοντισμού και εξωστρέφειας στις συνεργασίες με φορείς, ιδρύματα και επιχειρήσεις - Η έλλειψη καταγραφής και οργανωμένης εφαρμογής σταθερών και αποδοτικών διαδικασιών - Η απαίτηση συνεχούς εκπαίδευσης στο διοικητικό προσωπικό, εξαιτίας των ολοένα και αυξανόμενων απαιτήσεων από τη νομοθεσία

Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Εστίαση του ΕΣΠΑ και των χωρικών πολιτικών στο ρόλο των σημαντικών αστικών κέντρων - Η αλλαγές του θεσμικού και νομικού πλαισίου για την οργάνωση των Ν.Π.Δ.Δ. που επιταχύνουν τις διεργασίες για την επιμόρφωση του προσωπικού και την εφαρμογή σύγχρονων προτύπων διοίκησης - Οι εδραιωμένες δημόσιες δομές επιμόρφωσης των υπαλλήλων και η επιπρόσθετη μοριοδότηση επιμορφωτικών σεμιναρίων που δρα ως κίνητρο - Η διαφαινόμενη συνέχιση των κοινωνικών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ - Η έναρξη της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και οι εκ νέου ευκαιρίες ένταξης σε σύγχρονα προγράμματα - Η αξιοποίηση καλών πρακτικών άλλων δομών - Η κοινωνική αποδοχή του οργανισμού 	<ul style="list-style-type: none"> - Μη έγκαιρη εφαρμογή Κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στους τομείς γεωργίας και κτηνοτροφίας, διαχείρισης υδατικών πόρων, διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών - Οι δυσκολίες διατήρησης επιπέδου χρηματοδότησης από το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη και τα σενάρια μείωσης χρηματοδότησης από τα σταθερά ετήσια προγράμματα, είτε από Εθνικούς Πόρους, είτε από τα ΕΣΠΑ - Οι πιέσεις του ιδιωτικού τομέα και της «μνημονιακής» σκέψης, για ιδιωτικοποίηση των κοινωνικών υπηρεσιών ή/και ο ανταγωνισμός των ιδιωτικών επιχειρήσεων με άνισους όρους - Τα σενάρια κατάργησης, συγχωνεύσεων και απολύσεων που απειλούν γενικότερα το οικοδόμημα των κοινωνικών παροχών μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Οι αποσπασματικές και χωρίς συνέχεια, ρυθμίσεις σε θέματα οργάνωσης, διοίκησης, διαχείρισης και ανθρώπινου δυναμικού, από την κεντρική κυβέρνηση - Το γραφειοκρατικό, αναποτελεσματικό και περίπλοκο πλαίσιο λειτουργίας των φορέων Δημοσίου Δικαίου και η προσήλωση σε παραδοσιακές μεθόδους διοίκησης και λειτουργίας - Οι αδυναμίες προσαρμογής των δομών και συστημάτων λειτουργίας προς τις εξελισσόμενες ανάγκες - Οι δυσκολία υποκίνησης του ανθρώπινου δυναμικού λόγω θεσμικής έλλειψης κινήτρων και πραγματικής ατομικής αξιολόγησης

1.26. Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος (ΚΕΠΑΠ)

Συστάθηκε βάσει του ΦΕΚ/Β'/808/10.5.2011 και προήλθε από τη συγχώνευση των τεσσάρων Κοινωφελών Επιχειρήσεων με τις επωνυμίες «Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Πανοράματος (Κ.Ε.Δ.ΠΑ.)», «Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Πυλαίας (Δ.Κ.Ε.Δ.Π.)», «Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού Αθλητισμού Δήμου

Χορτιάτη (Δ.Ε.Π.Α.)» και «Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης (Δ.Ε.Κ.Π.Α.)», των πρώην Δήμων Πυλαίας, Πανοράματος και Χορτιάτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον «Καλλικράτη» Ν.3852/2010.

Η ΚΕΠΑΠ έχει συστήσει κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ) που ρυθμίζει τα σχετικά θέματα οργάνωσης των υπηρεσιών και του προσωπικού. Οι λειτουργίες της συνοψίζονται στους επιμέρους τομείς:

Πολιτισμού: εφαρμόζει πολιτικές για την ανάδειξη και την προστασία και ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού, την προβολή πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο. Επίσης, είναι αρμόδια για τη λειτουργία του Δημοτικού Ωδείου.

Αθλητισμού: προωθεί και εφαρμόζει προγράμματα ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού, διοργανώνει αθλητικές εκδηλώσεις, λειτουργεί τις αθλητικές εγκαταστάσεις όπως: των δημοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών χώρων. Επίσης λειτουργεί τμήματα εκμάθησης και προπόνησης αθλημάτων,

Περιβάλλοντος: προωθεί τοπικά προγράμματα για την προστασία και την αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ενθάρρυνσης του εθελοντισμού κ.λπ..

Η ΚΕΠΑΠ λειτουργεί εργαστήρια σε όλες τις δημοτικές ενότητες και δημοτικές κοινότητες στους τομείς:

I. Πολιτισμού:

A. Εργαστήρια Μουσικής (30 τμήματα)

- μουσική προπαιδεία
- νυκτών οργάνων (κιθάρα)
- ηλεκτροφόρων οργάνων (πιάνο)
- πνευστών οργάνων (φλάουτο, φλογέρα, κλαρινέτο, φαγκότο)
- εγχόρδων οργάνων (βιολί)
- φιλαρμονικής
- σύγχρονου (ηλεκτρική, ακουστική κιθάρα, ντραμς, αρμόνιο, μπάσο)
- λαϊκής και παραδοσιακής μουσικής (ακορντεόν, μπουζούκι ούτι, λαούτο)
- Θεωρητικά –Σύνθεση
- χορωδιών
- Στις περιοχές Πανοράματος και Πυλαίας σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους λειτουργούν αδειοδοτημένο δημοτικό ωδείο

B. Εργαστήρια Χορού και Θεάτρου (20 τμήματα)

- κλασικού χορού -τμήματα μοντέρνου χορού

- hip hop– τμήματα latin
- μπαλέτου
- παραδοσιακών χορών

Γ. Εικαστικά Εργαστήρια (20 τμήματα)

- ζωγραφικής/ αγιογραφίας
- κεραμικής
- διακόσμησης
- κοσμήματος
- λαϊκής τέχνης

Δ. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Πυλαίας

- φύλαξη παιδιών 6-12 ετών
- δημιουργική απασχόληση
- δημιουργία νέου κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών στην περιοχή Κωνσταντινουπολιτών Πυλαίας

Ε. Στις δραστηριότητες του πολιτισμού εντάσσεται και λειτουργία των **Θερινών Κινηματογράφων Πανοράματος και Πυλαίας** με κινηματογραφικές ταινίες Α΄ προβολής με τα πιο σύγχρονα μηχανήματα εικόνας και ήχου.

Επίσης έχει δημιουργήσει κινηματογραφικές λέσχες με μεγάλη ανταπόκριση των δημοτών που λειτουργούν τους χειμερινούς μήνες στις δημοτικές κοινότητες Χορτιάτη, Πανοράματος, Φιλύρου και Ασβεστοχωρίου σε κατάλληλες αίθουσες με σύγχρονα μηχανήματα εικόνας και ήχου.

Οι παραπάνω περιγραφόμενες δραστηριότητες πραγματοποιούνται στις κτιριακές εγκαταστάσεις των:

- *Πέτρινο Πολιτιστικό Κέντρο:* δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Εργαστήριο Πολιτισμού Μαλακοπής:* δημοτική ενότητα Πυλαίας, στη Μαλακοπή
- *Πολιτιστικό Κέντρο Πανοράματος:* δημοτική ενότητα Πανοράματος, στο Νέο Δημαρχείο
- *Εργαστήρια Πολιτισμού Ασβεστοχωρίου, Χορτιάτη και Φιλύρου* στη δημοτική ενότητα Χορτιάτη
- *Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Πυλαίας:* δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Θερινός Κινηματογράφος Πανοράματος:* δημοτική ενότητα Πανοράματος
- *Θερινός Κινηματογράφος Πυλαίας:* δημοτική ενότητα Πυλαίας

II. Αθλητισμού:

A. Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού (34 τμήματα)

Βασικό χαρακτηριστικό των δράσεων αθλητισμού είναι η αποκεντρωμένη ανάπτυξή τους σε όλους τους οικισμούς. Απευθύνονται σε όλες τις κοινωνικές και ηλικιακές ομάδες. Τα προγράμματα που αναπτύσσονται είναι δομημένα με βάση το άθλημα και τα χαρακτηριστικά των ομάδων. Παράλληλα διερευνούνται όλα τα πιθανά χρηματοδοτικά προγράμματα.

B. Λειτουργία Δημοτικού Κολυμβητηρίου και προγράμματα εκμάθησης κολύμβησης (16 τμήματα)

Το Δημοτικό Κολυμβητήριο στο Πανόραμα λειτουργεί όλο το χρόνο, κάθε μέρα (συμπεριλαμβανομένων Σαββάτου και Κυριακής) εκτός επίσημων αργιών, από τις 8.00 – 21.00, τηρώντας όλες τις προδιαγραφές υγιεινής και ασφάλειας όπως ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία. Στον τομέα της ανάπτυξης αθλητικών κολυμβητικών προγραμμάτων περιλαμβάνονται χειμερινά και θερινά προγράμματα μικρής διάρκειας, ημερίδες, καθώς και ελεύθερα προγράμματα και δράσεις αθλητισμού σχετικές με τον υγρό στίβο και την κολύμβηση.

Γ. Υποστήριξη αθλητισμού νεολαίας (8 τμήματα)

Ο τομέας αυτός συνδυάζει τα καλοκαιρινά προγράμματα, το αθλητικό Camp . Είναι προσανατολισμένος για παιδιά του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη ηλικίας 6 ως 14 ετών.

Οι παραπάνω περιγραφόμενες δραστηριότητες πραγματοποιούνται στις κτιριακές εγκαταστάσεις των:

- *Δημοτικό Γυμναστήριο Πυλαίας*: δημοτική ενότητα Πυλαίας, στον παραδοσιακό οικισμό της Πυλαίας
- *Δημοτικό Γήπεδο «Α. Καραμπουρνιώτης»*: Κωνσταντινοπολίτικα, Δ.Ε. Πυλαίας
- *Δημοτικό Γυμναστήριο Πανοράματος*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Δημοτικό Κολυμβητήριο Πανοράματος*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Γυμναστήριο Γαλανού*: Δ.Ε. Πανοράματος
- *Γυμναστήρια Δ.Κ. Ασβεστοχωρίου και Δ.Κ. Χορτιάτη*: Δ.Ε. Χορτιάτη

III. Περιβάλλοντος

- Διοργάνωση ημερίδων, με πρόσκληση εισηγητών, ειδικών επιστημόνων, για θέματα περιβαλλοντικής προστασίας και ευαισθητοποίησης, φύλαξης και προστασίας περιοχών ιδιαίτερης περιβαλλοντικής ευαισθησίας, προγραμμάτων ανακύκλωσης, συνολικά έξι έως οκτώ κατά τη διάρκεια του έτους.

- Η προώθηση του εθελοντισμού μέσα από δράσεις και πολιτικές για τα περιβαλλοντικά θέματα και την προστασία του περιβάλλοντος, όπως καθαρισμοί, αναδασώσεις
- Υλοποίηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων, συγχρηματοδοτούμενων και μη-σε συνεργασία με κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς.
- Υποστήριξη δράσεων συλλογικών φορέων για θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας και έκδοση ενημερωτικού υλικού

1.26.1. Προσωπικό:

Το προσωπικό που απασχολείται στο ΚΕΚΠΑΠ ανάλογα με τη σχέση εργασίας χωρίζεται σε δύο ομάδες:

A. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ):

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) και είναι προσωποπαγείς. Οι θέσεις αυτές καταργούνται όταν κενωθούν με οποιονδήποτε τρόπο. Η ΚΕΠΑΠ απασχολεί 38 υπαλλήλους με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου:

Πίνακας 60: Προσωπικό Αορίστου Χρόνου

Ειδικότητα	Αριθμός
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	
ΠΕ Διοικητικού	1
ΠΕ Γυμναστών	2
ΠΕ Μουσικών	3
Σύνολο	6
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	
ΤΕ Διοικητικού	3
ΤΕ Μουσικών	5
Σύνολο	8
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	
ΔΕ Διοικητικού	13
ΔΕ Γενικών καθηκόντων	5
Σύνολο	18
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης	
ΥΕ Γενικών Καθηκόντων	1
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	5
Σύνολο	6
Γενικό Σύνολο	38

Β. Θέσεις με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (ΙΔΟΧ):

Οι παρακάτω θέσεις καλύπτονται από προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ΙΔΟΧ). Η κάλυψη των θέσεων αυτών είναι επαναλαμβανόμενη και σχετίζεται με τις ανάγκες της ΚΕΠΑΠ όπως αυτές διαμορφώνονται ανά έτος. Στην παρακάτω κατάσταση περιλαμβάνονται και θέσεις ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες και συγκεκριμένα ατόμων με αναπηρία και, υπαγόμενα σε σχετικά προγράμματα του ΟΑΕΔ.

Πίνακας 61: Προσωπικό ορισμένου χρόνου

Κατηγορία Π.Ε.	Θέσεις	Πρόγραμμα ΟΑΕΔ
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης		
ΠΕ Νηπιαγωγών	1	Κ.Δ.Α.Π. Πυλαίας
ΠΕ Γυμναστών	36	Σχέση ΙΔΟΧ ωρομίσθιοι
Σύνολο	37	
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης		
ΔΕ Διοικητικού	1	Σχέση εργασίας ΙΔΟΧ (ωρομίσθιοι)
ΔΕ Μουσικών	19	
ΔΕ Ζωγράφων	4	
ΔΕ Κεραμικής	1	
ΔΕ Κοσμήματος	0	
ΔΕ Διακοσμητών	2	
ΔΕ Λαϊκής Τέχνης	2	
ΔΕ		
ΔΕ Μπαλέτου	2	
ΔΕ Μοντ. Χορού	0	
ΔΕ Παραδοσιακού Χορού	3	
ΔΕ Θεάτρου	3	
Δε Βοηθητικό Προσωπικό	1	
Σύνολο	38	
Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης		
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	1	Πρόγραμμα Α.Μ.Ε.Α.
Σύνολο	1	
Γενικό Σύνολο	114	

Οικονομικά Στοιχεία

Όσον αφορά στα οικονομικά του στοιχεία παρατίθεται παρακάτω πίνακας με τα στοιχεία εσόδων και εξόδων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού χρήσης του τρέχοντος οικονομικού έτους 2016:

Πίνακας 62: Προϋπολογισμός Εσόδων – Εξόδων 2016

Προϋπολογισμός Εσόδων		
Κ.Α.Ε.	Περιγραφή	
08.18	Λογαριασμοί	0,00
08.30	Πελάτες	857.360,00
08.33	Χρεώστες διάφοροι	0,00
08.35	Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβ. πιστώσεων	0,00
08.36	Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	0,00
08.38	Χρηματικά διαθέσιμα	12.525,00
08.39	Απαιτήσεις και διαθέσιμα υποκατ. ή αλ. κεντρ.	0,00
08.73	Πωλήσεις υπηρεσιών (έσοδα απο παρ.υπηρ.)	1.523.328,20
08.74	Επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα υπηρεσιών	6.500,00
08.75	Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	56.400,00
08.76	Έσοδα κεφαλαίων	0,00
08.79	Οργανικά έσοδα κατ' είδος υποκ/των-αλ.κεντ	608.929,74
	Σύνολο	3.065.042,94

Κ.Α.Ε.	Περιγραφή Εξόδων	
04.14	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	53.000,00
04.18	Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	5.000,00
04.35	Παγία Προκαταβολή	4.200,00
04.41	Αποθεματικό	15.000,00
04.50	Προμηθευτές ΠΟΕ	678.979,67
04.52	Δάνεια ΠΟΕ	40.000,00
04.53	Προσωπικό ΠΟΕ	225.854,00
04.55	ΙΚΑ ΠΟΕ	120.384,40
04.60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.308.054,59
04.61	Αμοιβές και έξοδα τρίτων	199.539,00
04.62	Παροχές τρίτων	177.185,99

04.63	Φόροι - τέλη	3.981,29
04.64	Διάφορα έξοδα	138.214,00
04.65	Τόκοι και συναφή έξοδα	10.650,00
04.69	Οργανικά έξοδα κατ' είδος υποκ/των ή άλλων κεντρ.	45.000,00
04.81	Προσαυξήσεις	40.000,00
	Σύνολο	3.065.042,94

Πίνακας 63: ΚΕΠΑΠ αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση

ΚΕΠΑΠ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Αύξηση πληθυσμού σε όλες τις Δημοτικές ενότητες του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη - Διασπορά δομών σε όλο το Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη - Ικανοποιητικό επίπεδο παροχής υπηρεσιών - Εμπειρία προσωπικού στο να ανταπεξέλθει στις νέες προκλήσεις - Ολοκληρωμένο σχέδιο οργάνωσης και ανάπτυξης 	<ul style="list-style-type: none"> - Ελλιπής χρηματοδότηση από τον Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη - Συντήρηση εγκαταστάσεων και υποδομών - Απαίτηση συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού της Δημοτικής Επιχείρησης - Απαγόρευση προσλήψεων και ελλιπής στελέχωση στο Διοικητικό τμήμα της Δημοτικής Επιχείρησης
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Εξοικείωση δημοτών με τις δράσεις της Δημοτικής Επιχείρησης - Εμπειρία στην διαχείριση των δράσεων στο εύρος όλου του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη - Συμμετοχή στα καινούργια Ευρωπαϊκά Προγράμματα 	<ul style="list-style-type: none"> - Ελλιπής χρηματοδότηση λόγω της οικονομικής κρίσης που περιορίζουν της δυνατότητες της Δημοτικής Επιχείρησης - Διαρκώς αυξανόμενη Γραφειοκρατία - Πιέσεις από αντίστοιχες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον Πολιτισμό και τον Αθλητισμό - Αδυναμία γρήγορης προσαρμογής στις νέες απαιτήσεις που δημιουργούνται καθημερινά

1.27. Σχολικές Επιτροπές Παιδείας

Σχολική Επιτροπή Α΄ και Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης

Οι Σχολικές Επιτροπές Α΄ & Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που συστάθηκαν με το ΦΕΚ 870/17-5-2011 και εποπτεύονται από το Δήμο.

Οι Σχολικές Επιτροπές Εκπαίδευσης είναι επιφορτισμένες με αρμοδιότητες εποπτείας της οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως:

- Διαχείριση των πιστώσεων που διατίθενται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των σχολείων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεφώνου, αγοράς, αναλωσίμων υλικών κ.λπ.)
- Εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων του κάθε είδους εξοπλισμού τους
- Ανάθεση της λειτουργίας των κυλικείων των σχολείων και διαχείριση των εσόδων που προέρχονται από αυτά
- Υποβολή εισηγήσεων προς την αρμόδια διεύθυνση Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό των σχολείων και των βιβλιοθηκών αυτών, με έπιπλα ή άλλα είδη εξοπλισμού από τον Ο.Σ.Κ. και με βιβλία από ΥΠΕΠΘ αντίστοιχα
- Λήψη όλων των μέτρων που κρίνονται αναγκαία για τη στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων καθώς και η φροντίδα για την εξεύρεση άλλων πόρων.

Η Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης διαχειρίζεται 44 Σχολικές Μονάδες και η Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης 22 Σχολικές Μονάδες.

Οι Σχολικές Επιτροπές δεν διαθέτουν προσωπικό και οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας και υποστηρίζονται διοικητικά από υπαλλήλους του Τμήματος Παιδείας, τοποθετημένους με παράλληλα καθήκοντα καθώς επίσης και από 1 υπάλληλο ΠΕ οικονομικού με απόσπαση από το δήμο για την οικονομική και λογιστική διαχείριση.

Η λειτουργία των δύο (2) ανωτέρω ΝΠΔΔ είναι πολυσύνθετη λόγω του δαιδαλώδους νομικού πλαισίου που τις διέπει και την έλλειψη προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο σε συνδυασμό με τον κατασταλτικό έλεγχο που γίνεται απ' αυτό με τις ίδιες νομικές παραμέτρους που διέπουν το Δήμο. Οι Σχολικές Επιτροπές στο πλαίσιο της νόμιμης λειτουργία τους οφείλουν να παρέχουν έργο ως Διοίκηση (Συνεδριάσεις, πρακτικά, διαύγεια, συνεργασία με άλλες υπηρεσίες κ.λπ.), Έσοδα, Προμήθειες, Μισθοδοσία, Λογιστήριο, Ταμείο, Τμήμα Εξυπηρέτησης 66 σχολείων κλπ. Για όλο τον προαναφερθέντα όγκο εργασιών, απαιτείται η στελέχωση τους με τουλάχιστον 6 υπαλλήλους εκ των οποίων οι 2 να είναι λογιστικού – οικονομικού.

Πίνακας 64: Σχολικές Επιτροπές αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Άμεση επίλυση θεμάτων λειτουργίας των σχολείων 	<ul style="list-style-type: none"> - Υποστελέχωση - Παράλληλες αρμοδιότητες με το Τμήμα Παιδείας και την Τ.Υ. - Η χιλιομετρική απόσταση των Δ.Ε. σε συσχετισμό με τον μεγάλο αριθμό σχολικών μονάδων που είναι διάσπαρτες στα όρια του Δήμου καθιστά δύσκολο το συντονισμό και την παρακολούθηση έργων, εργασιών και παραλαβής προμηθειών - Ασαφές και δαιδαλώδες νομοθετικό πλαίσιο - Έλλειψη προληπτικού ελέγχου από Ελεγκτικό Συνέδριο - Οι νέες αρμοδιότητες που σταδιακά θα αναλάβει ο δήμος όπως αυτές προβλέπονται από το Πρόγραμμα Καλλικράτης Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/07.06.2010) σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού και τεχνογνωσίας του Τμήματος Παιδείας & Διά Βίου Μάθησης
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Χρηματοδοτήσεων 	<ul style="list-style-type: none"> - Περιορισμός της κρατικής χρηματοδότησης - Γήρανση κτηριακών υποδομών σχολικών κτηρίων - Αναβολή σχεδιαζόμενων δράσεων λόγω αδυναμίας διασφάλισης πόρων
<p><u>Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες</u></p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Να υπάρχει διοικητική και λογιστική στήριξη των Σχολικών Επιτροπών από τις Υπηρεσίες του Δήμου και να γίνονται οι πληρωμές και οι εισπράξεις μέσω του Ταμείου του Δήμου 	

1.28. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Χορτιάτη (Δ.Ε.Υ.Α.)

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) Πυλαίας Χορτιάτη συστάθηκε στις 4 Μαΐου του 2006 με τη δημοσίευση της στην εφημερίδα της κυβερνήσεως (ΦΕΚ 552/4-5-2006). Η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη είναι ένα Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με κοινωφελή χαρακτήρα, που αναλαμβάνει να

παρέχει υπηρεσίες Ύδρευσης- Αποχέτευσης, για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη του Δήμου Πυλαίας- Χορτιάτη η οποία αναπτύσσεται συνεχώς. Περιοχή αρμοδιότητας της επιχείρησης είναι η Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη (Ασβεστοχώρι, Χορτιάτης, Εξοχή, Φίλυρο) και απευθύνεται στο σύνολο των κατοίκων της περιοχής αυτής.

Διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται από το εκάστοτε δημοτικό συμβούλιο του οικείου δήμου και ακολουθεί τη θητεία του.

Τα αντικείμενα της Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη είναι:

- Μελέτη, κατασκευή, επισκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση έργων μεταφοράς, διοίκηση, διαχείριση, και λειτουργία των δικτύων ύδρευσης, των γεωτρήσεων, των δεξαμενών και των αντλιοστασίων ολόκληρης της περιοχής της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη.
- Μελέτη, κατασκευή, επισκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση, λειτουργία των δικτύων αποχέτευσης ομβρίων και ακαθάρτων, των αντλιοστασίων αποχέτευσης καθώς επίσης και όλων των μονάδων βιολογικού καθαρισμού λυμάτων και αποβλήτων ολόκληρης της περιοχής της Δημοτικής Ενότητας Χορτιάτη του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη.
- Έκδοση και είσπραξη λογαριασμών ύδρευσης και αποχέτευσης.
- Σύνταξη και εφαρμογή κανονισμού λειτουργίας δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης
- Επιβολή και είσπραξη τελών και προστίμων ύδρευσης και αποχέτευσης καθώς και οφειλομένων λογαριασμών
- Αστυνόμευση δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης και εφαρμογή του κανονισμού δικτύων.

A. Υλικοί Πόροι

Η ύδρευση γίνεται με το νερό που αντλείται από 30 γεωτρήσεις (οι οποίες βρίσκονται σε όλη τη Δ.Ε. Χορτιάτη), 5 πηγές και 20% της συνολικής ποσότητας νερού αγοράζεται από την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.(Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε.). Οι εξυπηρετούμενοι κάτοικοι είναι 25.000 (8.000 υδρόμετρα) και η ετήσια παραγωγή νερού ξεπερνάει τα 2.500.000 m³. Η ποιότητα του πόσιμου νερού διασφαλίζεται με τον συνεχή και εντατικό έλεγχο του στο δίκτυο και άλλα στις πηγές. Ένα από τα αδύνατα σημεία της επιχείρησης είναι το δίκτυο ύδρευσης που διαθέτει η επιχείρηση. Το δίκτυο ύδρευσης είναι ιδιαίτερα μεγάλο και σε μεγάλο ποσοστό εξαπλωμένο σε ορεινές περιοχές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα μεγάλα τμήματα του δικτύου να είναι αχαρτογράφητα (κυρίως στις περιοχές εκτός σχεδίου). Έτσι, η επιχείρηση αδυνατεί να γνωρίζει τις συνθήκες που επικρατούν στα τμήματα αυτά.

Επίσης, η επιχείρηση διαθέτει Πληροφοριακό Σύστημα για την εξυπηρέτηση των πελατών της και έτσι καταφέρνει να παρέχει μια πιο πελατοκεντρική προσέγγιση στους πελάτες της μειώνοντας σημαντικά τον χρόνο παραμονής στα γραφεία και εξυπηρέτησης των πελατών.

Β. Ανθρώπινο Δυναμικό

Το συνολικό προσωπικό της Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη ανέρχεται σήμερα στα 11 άτομα. Το προσωπικό της Επιχείρησης διακρίνεται σε τακτικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) και ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ΙΔΟΧ). Επίσης, στην επιχείρηση απασχολούνται εργαζόμενοι διαφόρων ειδικοτήτων που είναι ορισμένου χρόνου και προσλήφθηκαν μέσω επιδοτούμενου προγράμματος Ο.Α.Ε.Δ. (Πρόγραμμα Απασχόλησης Ομάδων Ειδικών Κατηγοριών). Επιπλέον, λειτουργεί τηλέφωνο 24ωρης αναγγελίας βλαβών και καθιερώθηκε ο θεσμός των συνεργείων επιφυλακής ύδρευσης – αποχέτευσης 24 ώρες το 24ωρο, 365 ημέρες το χρόνο.

Γ. Οικονομικοί Πόροι

Η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας-Χορτιάτη έχει θετικά αποτελέσματα και δεν αντιμετωπίζει κάποιο οικονομικό πρόβλημα. Επίσης, όσον αφορά στο προσωπικό των Δ.Ε.Υ.Α. τονίζεται κι επισημαίνεται ότι είναι ιδιωτικού δικαίου που δεν μισθοδοτείται από το ελληνικό δημόσιο.

Επίσης, η εισπραξιμότητα της είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα, ωστόσο λόγω της οικονομικής έχουν προβλεφθεί ειδικές κατηγορίες χρεώσεων για τις ασθενέστερες οικονομικά ομάδες:

- Για τους πολύτεκνους 50% έκπτωση επί του κανονικού τιμολογίου
- Για τους τρίτεκνους 30% έκπτωση επί του κανονικού τιμολογίου
- Για τα Α.Μ.Ε.Α. 50% έκπτωση επί του κανονικού τιμολογίου με αναπηρία μεγαλύτερη του 67%

Λόγω της γενικότερης οικονομικής κρίσης υπάρχει προβληματισμός για την πιθανότητα μείωσης της εισπραξιμότητας στο μέλλον. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα υστέρηση στα έσοδα της Δ.Ε.Υ.Α. με επιπτώσεις στο επενδυτικό έργο της.

Δ. Δράσεις

Το παλαιό δίκτυο της επιχείρησης δεν μπορεί πλέον να καλύψει τις σημερινές αυξανόμενες απαιτήσεις της επιχείρησης για αυτό και η αντικατάσταση του από δίκτυα νέας γενιάς ψηφιακής τεχνολογίας είναι επιβεβλημένη. Σκοπός της Δ.Ε.Υ.Α. είναι η δημιουργία ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Τηλεμέτρησης και Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων και Μετρήσεων του Δικτύου της που να κάνει χρήση νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών με απώτερο

στόχο την αυτοματοποίηση των διαδικασιών μέτρησης και την εξυπηρέτηση του πολίτη στις συναλλαγές του.

Σήμερα, η επιχείρηση έχει εφαρμόζει συστήματα Τηλεμέτρησης στο Δημοτικό Διαμέρισμα Φιλύρου βελτιώνοντας αισθητά τις υπηρεσίες στο Διαμέρισμα αυτό. Στόχος της επιχείρησης είναι να εφαρμόσει σε όλο το δίκτυο το σύστημα της τηλεμέτρησης, έχοντας ήδη πραγματοποιήσει την αντίστοιχη μελέτη για την υλοποίηση του έργου.

Τέλος, η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας-Χορτιάτη έχει πραγματοποιήσει 3 μελέτες και στόχος της είναι να μπορέσει να τις πραγματοποιήσει στο άμεσο μέλλον. Οι 3 μελέτες αφορούν τα παρακάτω:

- Μελέτη αντικατάστασης δικτύων αποχέτευσης στις Δημοτικές Κοινότητες: Ασβεστοχώρι, Χορτιάτη, Εξοχή.
- Μελέτη αντικατάστασης δικτύου ύδρευσης στη Δημοτική Κοινότητα Ασβεστοχωρίου.
- Μελέτη αντικατάστασης δικτύου ύδρευσης στην Τοπική Κοινότητα Εξοχής.

Πίνακας 65: Δ.Ε.Υ.Α. αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης – SWOT Ανάλυση

Δ.Ε.Υ.Α.	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Φυσικό μονοπώλιο - Σύγχρονο και πελατοκεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα για την εξυπηρέτηση των πελατών - Άμεση και γρήγορη εξυπηρέτηση των πελατών - Εξυπηρέτηση πελατών και ενημέρωση βλαβών μέσω διαδικτύου - Άμεση και γρήγορη αποκατάσταση βλαβών - Υπηρεσιακά πρωτόκολλα στα οποία δίνονται προκαθορισμένα βήματα αντιμετώπισης των διάφορων προβλημάτων & δεν ενεργεί ο καθένας αυτόβουλα & ανεξάρτητα - Χωρισμός τμημάτων για κάθε δουλειά ξεχωριστά - Τεχνογνωσία από ΕΥΑΘ - Τηλεειδοποίηση (τηλεμέτρηση) σε πραγματικό χρόνο για το ΔΔ Φιλύρου - Μηχανοργάνωση, δυνατότητα εξόφλησης 	<ul style="list-style-type: none"> - Έλλειψη εξειδικευμένου & μόνιμου προσωπικού - Παλιό & μεγάλο Δίκτυο - Κακοτεχνία δικτύου - Αχαρτογράφητο δίκτυο σε περιοχές εκτός σχεδίου - Μη ύπαρξη τηλεειδοποίησης στις περιοχές: Ασβεστοχώρι, Εξοχή, Χορτιάτης - Υψηλό κόστος λειτουργίας εγκαταστάσεων - Βιολογικός καθαρισμός στις περιοχές Ασβεστοχώρι, Εξοχή, Φίλυρο - Μεγάλο ποσοστό μη ανταποδοτικού νερού (απώλεια νερού λόγω παλαιού δικτύου, κλοπή και παλαιοί υδρομετρητές) - Υψηλό κόστος ενέργειας (οικιακό τιμολόγιο και όχι εταιρικό)

<p>λογαριασμών σε όλες τις Τράπεζες και τα ΕΛΤΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Έλεγχος- χημική ανάλυση νερού από εξωτερικούς συνεργάτες 	
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Συνεργασία με ΕΥΑΘ (αποκόμιση τεχνογνωσίας) - Πρόσληψη προσωπικού από προγράμματα - 3 μελέτες προς υλοποίηση - Άλματα τεχνολογίας -Τηλεμέτρηση υδρομέτρων σε όλο το δίκτυο 	<ul style="list-style-type: none"> - Ασταθές περιβάλλον για τις Δ.Ε.Υ.Α. - Άγνοια των κυβερνήσεων για τη λειτουργία των Δ.Ε.Υ.Α. - Οικονομική κρίση - Κόστος ενέργειας (Οικιακής χρήσεως ρεύμα) - Μη υλοποίηση επενδύσεων από το Ελληνικό Δημόσιο - Αδυναμία προσλήψεων προσωπικού - Έλλειψη Τεχνικής & Οικονομικής ευελιξίας (υποστήριξη από τον Δήμο)

Γενικά, οι στρατηγικοί στόχοι πάνω στους οποίους στηρίζεται η Δ.Ε.Υ.Α. Πυλαίας Χορτιάτη είναι οι εξής: εξυπηρέτηση του πελάτη, σεβασμός στο περιβάλλον, αύξηση της παραγωγικότητας, αύξηση της κερδοφορίας και επέκταση των δραστηριοτήτων της. Παρόλη, την έλλειψη μόνιμου επιστημονικού προσωπικού και το παλαιό δίκτυο ύδρευσης η στρατηγική της επιχείρησης είναι πρωτίστως αναπτυξιακή και δευτερευόντως διορθωτική με στόχο τόσο να ικανοποιήσει τη ζήτηση στην περιοχή ευθύνης της με τη δημιουργία νέων υποδομών, όσο και να βελτιώσει τις ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες. Στόχος της επιχείρησης είναι μέσα στο άμεσο μέλλον να επιλύσει τα παραπάνω προβλήματα και να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη.

11. ΔΙΑΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

1.29. Σχέση με άλλους ΟΤΑ

Α. Σύνδεσμοι - διαδημοτικές εταιρείες

Ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη συμμετέχει στο Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ο οποίος έχει σαν κύρια δραστηριότητα τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων του νομού (ΧΥΤΑ).

Ακόμα συμμετέχει στην Αναπτυξιακή Εταιρεία Ανατολικής Θεσσαλονίκης Ανατολική Α.Ε., στην Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης ΑΝΕΘ Α.Ε., στην Μητροπολιτική Αναπτυξιακή Θεσσαλονίκης Α.Ε., στην Ε.Δ.Ε.Χ.Υ. Α.Ε., στην ΚΙΣΣΟΣ Α.Ε., στην ΑμΚΕ Πολιτικής Προστασίας ΔΥΟΠΠ, στο δημοτικό δίκτυο «Αμφικτυονία», στο Διαδημοτικό Δίκτυο Υγείας, στο εθνικό δίκτυο γαστρονομίας «Εκλεκτές Ελλήνων Γεύσεις», στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πόλεων U.T.N. και στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ποιοτικών Πόλεων (QCITIES) και στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο υπέρ της Τοπικής Βιώσιμης Ενέργειας (EUM).

1.30. Διαδημοτικά έργα

Σε συνεργασία με άλλους 10 δήμους της Ανατολικής Θεσσαλονίκης και την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ), εφαρμόζει πρόγραμμα συλλογής και αξιοποίησης ανακυκλώσιμων υλικών, τα οποία προωθούνται στο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ), που έχει κατασκευάσει και λειτουργεί η ΕΕΑΑ, σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από το Δήμο Θέρμης.

12. ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1.31. Στρατηγικός σχεδιασμός και υπερκείμενα επίπεδα σχεδιασμού

Γενικός, Τομεακός και Περιφερειακός Χωροταξικός Σχεδιασμός

Το 2013 ολοκληρώθηκε η αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ). Η αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδίου προέκυπτε ως μια ανελαστική ανάγκη από την παρέλευση 10 ετών από την σύνταξη του πρώτου σχεδίου και κυρίως από την ουσιαστική διαφοροποίηση του βασικού γεωστρατηγικού και οικονομικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας.

Η αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας έγινε σε συναρμογή με τα πλαίσια του Γενικού (εθνικού) αλλά και Τομεακών Χωροταξικών Σχεδίων (για την ενέργεια, την βιομηχανία, τον τουρισμό και τις μεταφορές) από τα οποία αντλούμε τις παρακάτω βασικές κατευθύνσεις:

- περιορισμού της υπέρμετρης αστικοποίησης που παρατηρείται στην χώρα με ταυτόχρονη ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ αστικών κέντρων και υπαίθρου,
- ενίσχυσης των δύο μητροπολιτικών κέντρων Αθήνας και Θεσσαλονίκης στα διεθνή και ευρωπαϊκά δίκτυα όπου ειδικά για την Θεσσαλονίκη προβλέπεται ενίσχυση του ρόλου της *"...ως πολιτιστικής μητρόπολης και ως πόλου τουρισμού και αναψυχής με ακτινοβολία στα Βαλκάνια και τις χώρες του Ευξείνου Πόντου. Ενίσχυση του ρόλου της ως επιχειρηματικού /εμπορικού συνδέσμου της Ε.Ε. με τα Βαλκάνια και τις χώρες του Εύξεινου Πόντου. Ανάδειξη της ως Βαλκανικού πόλου εκπαίδευσης, έρευνας και καινοτομίας, σε κόμβο μεταφορών και διαμετακόμισης, καθώς και σε κέντρο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγεία). Βελτίωση της λειτουργικότητας της σε όλους τους τομείς (οικονομία, πολιτισμός, εκπαίδευση, υγεία, αναψυχή), βελτίωση του περιβάλλοντος και σταδιακή εξισορρόπηση με την Αθήνα"*.

Εστιάζοντας στα βασικά σημεία του χωροταξικού σχεδίου της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αξίζει να σημειώσουμε κάποιες βασικές παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στην ανάλυση της υφιστάμενης φυσιογνωμίας του σχεδίου:

- η ΠΚΜ τοποθετείται διαχρονικά περί το μέσον της κατάταξης των ελληνικών περιφερειών, ως προς το βασικό αναπτυξιακό δείκτη, χωρίς να παρουσιάζει τάσεις αύξησης της σχετικής της θέσης, με την Αττική, τη Στερεά Ελλάδα, τη

Δυτική Μακεδονία και τις νησιώτικες περιφέρειες να εμφανίζουν γενικά καλύτερο αναπτυξιακό δείκτη⁸.

- η πληθυσμιακή δυναμική της περιφέρειας εμφανίζει σημαντική τάση εξασθένησης, με αναμενόμενη μείωση του απόλυτου αριθμού των κατοίκων της αλλά και μια σημαντική επιδείνωση των δεικτών βιοτικού επιπέδου - ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης - όπως υψηλή ανεργία, τάσεις πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, ποιοτική υποβάθμιση των υποδομών και υπηρεσιών υγείας κ.λπ.
- ο μητροπολιτικός ρόλος της Θεσσαλονίκης είναι ασθενέστερος των προσδοκιών ενώ η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των δυνατοτήτων της πόλης είναι ανεπαρκής,
- παρατηρείται γενική οικονομική αποδυνάμωση της περιφέρειας λόγω της οικονομικής κρίσης,
- τα διαρθρωτικά προβλήματα στην γεωργία, την μεταποίηση και την αποβιομηχάνιση δεν έχουν αντιμετωπιστεί επαρκώς,
- εναλλακτικές και νέες μορφές τουρισμού-αναψυχής καθώς και οι προωθητικοί κλάδοι και δραστηριότητες εμφανίζουν ασθενή ανάπτυξη,
- υπάρχουν σοβαρές καθυστερήσεις σε μείζονες βασικές μεταφορικές και τεχνικές υποδομές,
- υπάρχει περιορισμένη διαχρονική δυναμική όσον αφορά την αντιμετώπιση των βασικών περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων,
- δεν έχει ανακοπεί η ανοργάνωτη διάχυση αστικών δραστηριοτήτων στον εξωαστικό χώρο.

Οι προτάσεις - προοπτικές για τις στρατηγικές προτεραιότητες του αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ συνδέονται με όλες τις παραπάνω σημαντικές υστερήσεις και αφορούν συνοπτικά⁹ κατευθύνσεις για:

- Μεγαλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης (σε διεθνή και εθνική κλίμακα)

⁸ ΥΠΕΚΑ/Διεύθυνση Χωροταξίας, Σύνοψη πορισμάτων της έκθεσης αξιολόγησης του ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ, Φάση Α - Στάδιο Α2, σελ.4 - 6

⁹ ΥΠΕΚΑ/Διεύθυνση Χωροταξίας, Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Φάση Α - Στάδιο Α.2, Τόμος 3, σελ. 134 έως 139

- Αξιοποίηση της τάσης επιστροφής στη γεωργία και αναδιάρθρωση της προς την κατεύθυνση της εξωστρεφούς και πολυλειτουργικής γεωργίας
- Ανάδειξη του ρόλου των συνδυασμένων μεταφορών, λειτουργική δημιουργία της Πύλης εισόδου των Βαλκανίων
- Ανασυγκρότηση της μεταποίησης και ανάδειξη δυναμικών τομέων και δικτύσεων / σχηματισμών
- Περαιτέρω αξιοποίηση ορυκτού και μεταλλευτικού πλούτου και ενέργειας
- Ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού και διασύνδεση τους με το κυρίαρχο ελληνικό πρότυπο
- Αναπροσανατολισμός των χωρικών σχεδίων προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης (στάθμιση αναπτυξιακών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων, με μακροχρόνια προοπτική) / (Συνάρτηση με μεταρρύθμιση εθνικού συστήματος χωρικού σχεδιασμού)
- Αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλεονεκτήματος με βάση την βελτιστοποίηση του οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αποτελέσματος.
- Αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων (κοινοτικών και ιδιωτικών) προς τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις

1.32. Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική 2020 και τα ΕΠ της 5^{ης} προγραμματικής περιόδου

Η υιοθέτηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας το 2006 σηματοδότησε για την Ευρωπαϊκή Ένωση σημαντικές αλλαγές σχετικά με τους στόχους της πολιτικής συνοχής. Έως το χρονικό αυτό σημείο η πολιτική συνοχής και συνεπώς και η περιφερειακή πολιτική της Ευρώπης που ασκείται μέσω των διαρθρωτικών ταμείων στόχευε στην εξισορρόπηση των περιφερειακών ανισοτήτων και είχε χαρακτήρα κυρίως αναδιανεμητικό. Με την στρατηγική της Λισσαβόνας επισημοποιήθηκε μια αλλαγή που τοποθετεί τους στόχους της συνοχής προς την κατεύθυνση της αύξησης της ανταγωνιστικότητας και προκειμένου οι περιφέρειες της Ευρώπης να ανταποκριθούν στον παγκοσμιοποιημένο πια περιβάλλον και σε τομείς αιχμής όπως η έρευνα και την καινοτομία. Σημαντική αλλαγή ήταν και η προσθήκη της έννοιας της χωρικής συνοχής, η οποία συνοδεύει πια τους παλαιότερους στόχους της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και περιγράφεται μέσα από το κείμενο αναφοράς «Territorial Agenda 2020».

Αν και ο όρος χωρική συνοχή παραμένει ως προς το περιεχόμενό του αρκετά ασαφής εντούτοις δεν πρέπει να συγχέεται με την παλαιότερη αναδιανεμητική λογική αλλά να σχετίζεται με την έννοια του εδαφικού κεφαλαίου, καθώς και το μοντέλο της κατά τόπους ανάπτυξης που σημαίνει τον εντοπισμό των συγκριτικών

πλεονεκτημάτων μιας περιοχής και την ενεργοποίησή τους ως μοχλούς επίτευξης υψηλής ανταγωνιστικότητας. Μέσα σε αυτή την λογική εντοπίζονται, άλλωστε και στα νέα επιχειρησιακά προγράμματα του κοινοτικού πλαισίου στήριξης, χρηματοδοτικά μέτρα όπως η "τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων" και οι "ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις" που θα πρέπει να υλοποιούνται πάνω στους αναπτυξιακούς άξονες κάθε περιοχής και με την συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι πέντε στόχοι της πολιτικής συνοχής για το έτος 2020 και το πως εξειδικεύονται οι στόχοι αυτοί στα εθνικά πλαίσια.

Πίνακας 66: Ευρωπαϊκοί και Εθνικοί στόχοι

Άξονες Ευρώπη 2020	Ευρωπαϊκοί στόχοι	Εθνικοί Στόχοι
1.Απασχόληση	Απασχόληση του 75% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών	Απασχόληση του 70% της ηλικιακής κατηγορίας 20-64 ετών
2.Ανάπτυξη: Έρευνα και Καινοτομία	Το 3% του ΑΕΠ της ΕΕ πρέπει να επενδύεται στην Έρευνα και την Καινοτομία	Το 1,21% του ΑΕΠ της Χώρας πρέπει να επενδύεται στην Έρευνα και την Καινοτομία
3. Κλιματική αλλαγή και Ενεργειακή Βιωσιμότητα	Μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου κατά 20% (ή και 30% εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν) σε σχέση με το 1990. Εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	Μείωση των εκπομπών του αερίου του θερμοκηπίου κατά 4% σε σχέση με το 1990 Εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές Αύξηση κατά 27,1% της ενεργειακής απόδοσης
4. Εκπαίδευση	Μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου κάτω από 10% Ολοκλήρωση τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 40% της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών	Μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου κάτω από 9,7% Ολοκλήρωση τριτοβάθμιων σπουδών τουλάχιστον για το 32% της ηλικιακής κατηγορίας 30-34 ετών
5. Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	Μείωση τουλάχιστον κατά 20 εκατομμύρια των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού	Μείωση τουλάχιστον κατά 450.000 χιλιάδων των ατόμων που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού

Συναρμωσμένα με τους παραπάνω στόχους τα κείμενα των ελληνικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 - 2020 εγκρίθηκαν πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα ΕΠ αποτελούνται από πέντε

τομεακά και δεκατρία περιφερειακά και στην προσπάθεια προετοιμασίας για την επίτευξη της καλύτερης δυνατής αξιοποίησης των διαρθρωτικών πόρων της ΕΕ, ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη, θα πρέπει να συντονίσει της προτεραιότητές του με αυτές των επιχειρησιακών σχεδίων και να επιτύχει την μέγιστη δυνατή ωριμότητα κατά βάση στους παρακάτω θεματικούς στόχους:

- Ενίσχυση της πρόσβασης και της χρήσης καθώς και της ποιότητας των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας για την αναβάθμιση της ποιότητας των διαδικτυακών υπηρεσιών και για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.
- Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης για πιθανά έργα διοικητικής μεταρρύθμισης και βελτιστοποίησης της λειτουργίας των υπηρεσιών.
- Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που αφορά έργα που σχετίζονται με ενεργειακά θέματα και κυρίως έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, Εξοικονόμησης Ενέργειας σε δημόσιο φωτισμό, δημόσια κτήρια, σε δημόσια οχήματα καθώς και αξιοποίηση δυνατοτήτων γεωργίας και δασοπονίας στην μείωση των εκπομπών αερίου, ευφυή συστήματα εξοικονόμησης.
- Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνου για έργα αντιμετώπισης φαινομένων όπως σεισμοί, πυρκαγιές, πλημμύρες, χιονοπτώσεις κ.ά. αλλά και αξιοποίηση και διατήρηση και ενίσχυση φυσικών οικοσυστημάτων, διαχείρισης του εδάφους, συγκράτησης του εδάφους με κάλυψη με πράσινο, αναδάσωση.
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση βιώσιμης (αποδοτικής) χρήσης των πόρων για έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων, αλλά και προστασία και ανάπτυξη της πολιτιστικής κληρονομιάς όπως αποκατάσταση διατηρητέων κτηρίων, αναπλάσεις ιστορικών τόπων κ.λπ.
- Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων που αφορά δράσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας στο σύνολο του κοινωνικού ιστού, ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας μέσα από κατάρτιση και απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, τις βασικές δομές αντιμετώπισης της φτώχειας.
- Επένδυση στην εκπαίδευση, στις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση που προβλέπει την αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υποδομών και την παροχή στήριξης για τους μαθητές όπως έργα ΑΠΕ σε σχολεία, κατασκευή «πράσινων σχολείων», πρόληψη της σχολικής διαρροής με παροχή ιατροφαρμακευτικής φροντίδας, σίτισης, ψυχολογικής στήριξης μαθητών, βελτίωση - αναβάθμιση των τοπικών κέντρων Δια Βίου Μάθησης με υπηρεσίες επαγγελματικού

προσανατολισμού και συμβουλευτικής, καταπολέμηση ψηφιακού αναλφαβητισμού κ.λπ.

- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας που αφορά την ενίσχυση της δυνατότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης να προάγει την απασχόληση των ατόμων που ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου φτώχειας, να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας-πρόνοιας και των βασικών δομών φτώχειας, καθώς και ολοκληρωμένα σχέδια σε τοπικό επίπεδο, δηλαδή εξατομίκευση αναγκών σε απασχόληση, ψυχοκοινωνική στήριξη, κατάρτιση, συμβουλευτική, μαθητεία και πρακτική κ.λπ.

Βασικές προϋποθέσεις για την απορρόφηση διαρθρωτικών πόρων είναι η ύπαρξη ολοκληρωμένων στρατηγικών σχεδίων τοπικής ανάπτυξης αναλόγως του πεδίου εφαρμογής, με βάση τις τοπικές ανάγκες και το τοπικό δυναμικό, η συμπερίληψη καινοτόμων στοιχείων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή τους, καθώς και η δημιουργία ισχυρών οριζόντιων συνεργασιών με άλλους φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου, με τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, με κοινωνικούς εταίρους κ.λπ. Ο όρος «ολοκληρωμένος» σχεδιασμός επεξηγείται ως η μεθοδολογία συμπερίληψης όλων των τομεακών εκείνων παρεμβάσεων (έργων, δράσεων, δομών), αλλά και όλων εκείνων των πολύ - επίπεδων και οριζόντιων συνεργασιών για την επίτευξη των στόχων ενός σχεδίου.

Για την χρηματοδότηση των παραπάνω πρωτοβουλιών και προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υφίστανται οι εξής ενότητες προγραμμάτων:

1. Τα τομεακά και περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 και πιο συγκεκριμένα τα τομεακά Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα, Υποδομές Μεταφορές Περιβάλλον, Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία, Αγροτική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού - Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθησης, καθώς και το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας.
2. Τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας 2014 - 2020 που χωρίζονται σε διμερή (Ελλάδα - Βουλγαρία, Ελλάδα - FYROM) και σε πολυμερή (URBACT, MED, ADRION, BALCAN MED, BLACK SEA, INTERREG EUROPE).
3. Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται απευθείας από τις υπηρεσίες της ευρωπαϊκής επιτροπής και χωρίζονται: **α)** σε αυτά που αφορούν καινοτομία - αστική ανάπτυξη - επιχειρηματικότητα (EESI, HORIZON 2020, URBACT III, COSME), **β)** σε αυτά που αφορούν τον πολιτισμό και την δημιουργική οικονομία (CREATIVE EUROPE, CITIZENS), **γ)** σε αυτά που αφορούν την εκπαίδευση, την απασχόληση, την δια βίου μάθηση, τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και την

νεολαία (ERASMUS+, EASI, REC¹⁰) και **δ**) σε αυτά που αφορούν στις μεταφορές, το περιβάλλον και την ενέργεια (LIFE +, ELENA).

4. Τα χρηματοδοτικά μέσα ειδικής στήριξης, δανειακού τύπου χρηματοδοτικά εργαλεία με την συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων που είναι: **α**) το πρόγραμμα JESSICA (JOINT EUROPEAN SUPPORT FOR SUSTAINABLE INVESTMENT IN CITY AREAS) για βιώσιμες επενδύσεις στις αστικές περιοχές, **β**) το ευρωπαϊκό ταμείο στρατηγικών επενδύσεων (Πακέτο Γιουνκέρ - EUROPEAN FUND FOR STRATEGIC INVESTMENTS), και **γ**) το πρόγραμμα ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου (EEA GRANTS).

1.33. Συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου

Δεδομένου του εύρους των αρμοδιοτήτων και των θεσμικών ορίων στην δράση της τοπικής αυτοδιοίκησης, ο στρατηγικός σχεδιασμός του δήμου θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές τα γενικά χαρακτηριστικά των οποίων περιγράφηκαν επιγραμματικά παραπάνω. Ωστόσο ο ουσιαστικός χαρακτήρας ενός σχεδιασμού μπορεί να προκύψει μόνο μέσα από την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων ενός τόπου, δηλαδή όλων αυτών των χαρακτηριστικών που σχηματίζουν το εδαφικό του κεφάλαιο.

Μετά την ανάλυση των δύο πρώτων κεφαλαίων θεωρούμε ότι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου συνοψίζονται ως εξής:

- Τα δημογραφικά κοινωνικά χαρακτηριστικά της κοινότητας του δήμου που περιγράφουν έναν πληθυσμό που αυξάνεται, που έχει χαμηλό δείκτη γήρανσης, που έχει μεγάλα ποσοστά στις παραγωγικές και νεαρότερες ηλικίες, αλλά και πληθυσμό που βελτιώνει σταδιακά το εκπαιδευτικό του επίπεδο
- Η περιφερειακή θέση του δήμου στο βόρειο ανατολικό τμήμα του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης που δίνει την δυνατότητα ταυτόχρονης αξιοποίησης των λειτουργιών και εξυπηρετήσεων του κέντρου πόλης αλλά και των ακραίων αστικών και περιαστικών λειτουργιών.
- Η ύπαρξη του φυσικού οικοσυστήματος της περιαστικής ζώνης στις εκτάσεις που περιβάλλουν την κατοικημένη περιοχή και αποτελούν τους σημαντικότερους πόρους αναζωογόνησης και προστασίας της αστικής ζωής της πόλης.
- Η ύπαρξη τουριστικών πόρων (φυσικοί, πολιτιστικοί, ανθρωπογενείς) που μπορούν να σηματοδοτήσουν την τουριστική ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού τονώνοντας την τοπική οικονομία.

¹⁰ Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020

- Τα μεγάλα αστικά κενά, ο ορεινός όγκος του Χορτιάτη με το ομώνυμο δάσος, το δάσος Κουρί και το άλσος του Φιλύρου, σε συνδυασμό με τους αρχαιολογικούς και πολιτισμικούς πόρους που είναι διάσπαρτοι σε όλη τη δημοτική επικράτεια μπορούν να αποτελούν πυλώνες περιβαλλοντικής αναβάθμισης και αειφορίας για όλο το πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης
- Οι σε σημαντικό βαθμό αναπτυγμένες υπηρεσίες του δήμου που καλύπτουν ένα ιδιαίτερο μεγάλο φάσμα των κοινωνικών, εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και λειτουργικών αναγκών των πολιτών
- Η ύπαρξη του δεύτερου αναπτυγμένου τριτογενή τομέα της πόλης μετά το κέντρο της Θεσσαλονίκης που εξυπηρετεί ολόκληρο το πολεοδομικό συγκρότημα και τις γύρω περιοχές
- Η ύπαρξη δημοτικής περιουσίας με δυνατότητες περαιτέρω αξιοποίησης.

1.34. Κρίσιμα ζητήματα της τοπικής ανάπτυξης

Η παρούσα ενότητα επιχειρεί μια συνολική αξιολόγηση των όσων αναλυτικά περιγράφηκαν παραπάνω με σκοπό τον εντοπισμό των κρίσιμων προς διαχείριση ζητημάτων σε κάθε τομέα πολιτικής. Τα κρίσιμα αυτά ζητήματα ομαδοποιούνται στους πέντε θεματικούς τομείς ακολουθώντας την ανάλυση που προηγήθηκε:

- A.** Περιβάλλον και ποιότητα ζωής
- B.** Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός
- Γ.** Τοπική οικονομία και απασχόληση
- Δ.** Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του δήμου

Η διάρθρωση των παραπάνω τομέων είναι αρκετά γενική, ώστε να μπορούν να ενταχθούν πρόσθετα θέματα τοπικής ανάπτυξης, που αφορούν την περιοχή αλλά δεν άπτονται άμεσα των αρμοδιοτήτων του Δήμου. Επιπλέον η οργάνωση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των Νομικών του προσώπων, αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων σε όλους τους τομείς παρέμβασης.

Τα κρίσιμα ζητήματα κάθε θεματικού τομέα προκύπτουν μετά τις αναλύσεις SWOT που πραγματοποίησε η Ομάδα Εργασίας του ΕΠ και οι θεματικές της υποομάδες εξετάζοντας τα προβλήματα, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές, όπως αναπτύσσονται στο επόμενο κεφάλαιο. Γενικά τα κρίσιμα ζητήματα πρέπει να θεωρούνται τα ολιγάριθμα και σημαντικά (στρατηγικής σημασίας) προβλήματα της περιοχής του Δήμου, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, αξιοποιώντας τις σχετικές δυνατότητες και ευκαιρίες, προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του. Ή αλλιώς τα κρίσιμα ζητήματα είναι οι σημαντικές δυνατότητες και ευκαιρίες που θα πρέπει να

αξιοποιήσει ο Δήμος, προκειμένου να αντιμετωπίσει προβλήματα και περιορισμούς.

1.35. Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης – SWOT Ανάλυση

Η αναπτυξιακή προοπτική κάθε δήμου υπόκειται στη δράση ενός συνόλου εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων, οι οποίοι δρουν άμεσα ή έμμεσα, ευμενώς ή δυσμενώς στην υπάρχουσα λειτουργία του. Οι παράγοντες αφορούν εσωτερικούς και εξωτερικούς περιορισμούς αλλά και ευκαιρίες σε συνδυασμό με την τοπική και εθνική οικονομία. Η ανάλυση των εν λόγω παραγόντων και των συλλεγόμενων πληροφοριών, μπορεί να αποτελέσει βάση για μια ρεαλιστική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και την προοπτική ανάπτυξης, ως βασικό εργαλείο σχεδιασμού του επιχειρησιακού προγράμματος για το Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη. Με την ανάλυση καταγράφονται οι πληροφορίες για το εξωτερικό περιβάλλον και για τις εσωτερικές δυνατότητες του δήμου. Μια τεχνική για την αξιολόγηση των παραπάνω στοιχείων, είναι η ανάλυση SWOT, η οποία αναφέρεται στις εσωτερικές Δυνάμεις (Strengths) και Αδυναμίες (Weaknesses) και στις εξωτερικές Ευκαιρίες (Opportunities) και Απειλές (Threats), η ονομασία της οποίας προέρχεται από τα αρχικά των παραπάνω λέξεων.

Με την αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη θα εντοπιστούν και θα καταγραφούν τα εσωτερικά δυνατά και αδύνατα σημεία του δήμου (οργανισμός, γεωγραφική περιοχή, κ.λπ.) και θα τα συσχετιστούν με τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από το εξωτερικό περιβάλλον του. Ο εντοπισμός των δυνατών και των αδυνάτων σημείων, των ευκαιριών και των απειλών αποτελεί βασικό εργαλείο για το στρατηγικό σχεδιασμό ανάπτυξης, καθώς προσδιορίζει κατηγορίες πιθανών στόχων στην:

- αξιοποίηση των δυνατών σημείων και των ευκαιριών για τη δημιουργία συγκριτικού πλεονεκτήματος
- αντιμετώπιση των αδυναμιών και των απειλών (κινδύνων) για την αποφυγή συγκριτικού μειονεκτήματος

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης SWOT για την υφιστάμενη κατάσταση του εξωτερικού και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη. Στο τέλος, καθορίζονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες για το Δήμο (περιοχή γενικότερα αλλά και εσωτερικό περιβάλλον) με βάση τα κρίσιμα ζητήματα που προκύπτουν από την ανάλυση SWOT

1.35.1. Αξιολόγηση του Εξωτερικού Περιβάλλοντος

1.35.1.1. Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Ενότητες: Φυσικό Περιβάλλον, Οικιστικό Περιβάλλον, Τεχνικές Υποδομές (Υποδομές Μεταφορών, Περιβαλλοντικές Υποδομές, Υποδομές Διαχείριση Υδάτινων Πόρων, Υποδομές Ενέργειας, Τηλεπικοινωνιακές.

Πίνακας 67: **SWOT Ανάλυση τομέας Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής**

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Γειτνίαση του Δήμου με το ΠΣΘ - Σημαντική θέση στο οδικό δίκτυο διεθνών και εθνικών μεταφορών και εγγύτητα με αναπτυσσόμενες περιοχές της Βαλκανικής - Οικονομικό και εμπορευματικό κέντρο της Θεσσαλονίκης (εμπορική περιοχή Πυλαίας) - Σημαντικοί φυσικοί πόροι (δασικές και ορεινές εκτάσεις) και ρέματα με (δυνατότητα αξιοποίησης και σύνδεσης περιοχών με όμορφες περιπατητικές διαδρομές) - Ύπαρξη παραλιακού μετώπου για περαιτέρω αξιοποίηση (επιχειρηματική, αθλητική, κολυμβητική κ.λπ.) - Σημαντική πολιτισμική ταυτότητα – ιστορική κληρονομιά (Δ.Ε. Χορτιάτη και Πυλαίας) - Ικανοποιητική διασύνδεση των δημοτικών ενοτήτων και των επιμέρους δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων - Προϋπάρχουσες και σε εξέλιξη αρκετά σημαντικές παρεμβάσεις ανάπλασης (Ελαιόραμα Πυλαίας) - Ικανοποιητικό υδρευτικό δίκτυο σε όλες της Δημοτικές Ενότητες - Πλήρες και σύγχρονο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο - Επάρκεια υποδομών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας - Ικανοποιητικές υποδομές διαχείρισης στερεών αποβλήτων - Ικανοποιητικές υποδομές διαχείρισης υγρών αποβλήτων και αποχετευτικών δικτύων στη ΔΕ Πανοράματος και Πυλαίας - Ικανοποιητική αστική συγκοινωνία - Γειτνίαση με το αεροδρόμιο Μακεδονία - Γειτνίαση με σταθμούς μεταφοράς (ΚΤΕΛ, ΟΣΕ, 	<ul style="list-style-type: none"> - Προβλήματα επιβάρυνσης και κινδύνων του φυσικού περιβάλλοντος από την μη ελεγχόμενη ανθρώπινη δραστηριότητα - Υποβάθμιση του τοπίου λόγω των πολυάριθμων λατομείων (ενεργών και μη) στη δημοτική ενότητα Χορτιάτη - Συγκρούσεις χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο της Δ.Ε. Χορτιάτη - Όχι πολύ ικανοποιητική αστική συγκοινωνία ιδιαίτερα ως προς τη διασύνδεση της ΔΚ Φιλύρου και πολλών περιοχών της ΔΕ Πυλαίας με τις υπόλοιπες Δ.Ε. - Ελλιπές δίκτυο φυσικού αερίου (ΔΕ Χορτιάτη και Πανοράματος) - Προσδευτική απαξίωση του κτιριακού αποθέματος και περιορισμένη δυνατότητα διατήρησης και αξιοποίησης κτιρίων σημαντικού ενδιαφέροντος σε διάφορες περιοχές του Δήμου - Έλλειψη χώρων στάθμευσης στις Δ.Ε. Πυλαίας και Χορτιάτη - Μη ικανοποιητική ποιότητα του οδικού δικτύου των οικισμών στη ΔΕ Χορτιάτη - Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου στις ΔΕ Χορτιάτη και Πυλαίας - Προβλήματα προσβασιμότητας για τα ΑμΕΑ και άτομα με μειονεκτική κινητικότητα - Ανεπαρκή αποχετευτικά δίκτυα στη ΔΕ Χορτιάτη - Υπογειοποίηση δικτύου υψηλής τάσης στην εντός σχεδίου περιοχής Πυλαίας

Προαστιακός)	
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Εστίαση του ΕΣΠΑ και των χωρικών πολιτικών στο ρόλο των σημαντικών αστικών κέντρων - Λειτουργία των υποδομών πρόσβασης στην περιοχή (ΠΑΘΕ) - Δυνατότητα αξιοποίησης νέων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, μέσων και εργαλείων (ΣΔΙΤ, JESSICA, κ.λπ.), καθώς και του Αναπτυξιακού Νόμου - Αυξανόμενη ευαισθητοποίηση πολιτών και φορέων σε θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής - Ανάπτυξη εταιρικών σχημάτων και συνεργασιών με άλλους Δήμους και φορείς με σκοπό την αξιοποίηση αναπτυξιακών πόρων από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων - Αξιοποίηση πόρων (εθνικών και Ε.Ε.) για δημιουργία και εκσυγχρονισμό περιβαλλοντικών υποδομών, καθώς και εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις επιχειρήσεις - Έμφαση του ΕΣΠΑ στη δημιουργία και ενίσχυση περιβαλλοντικών υποδομών και στην «Πράσινη» ανάπτυξη - Ολοκλήρωση των νέων ενεργειακών δικτύων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο 	<ul style="list-style-type: none"> - Μη έγκαιρη εφαρμογή Κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας στους τομείς γεωργίας και κτηνοτροφίας, διαχείρισης υδατικών πόρων, διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών - Αδυναμία υλοποίησης έργων, λόγω της στενότητας πόρων και της οικονομικής κρίσης που διέπει τη χώρα - Υποβάθμιση της αισθητικής πολλών οικισμών του Δήμου και της εικόνας ως αποτέλεσμα της έντονης οικιστικής ανάπτυξης - Καθυστέρηση/περιορισμός στο σχεδιασμό και υλοποίηση έργων, λόγω της οικονομικής κρίσης και της στενότητας πόρων σε εθνικό επίπεδο - Περιορισμός των κρατικών πόρων, ιδιαίτερα μετά την επίκληση του μηχανισμού στήριξης του ΔΝΤ - Αυξημένες ανάγκες λόγω της συνένωσης των Δήμων στο πλαίσιο του προγράμματος Καλλικράτης και της ανάληψης νέων διευρυμένων αντικειμένων - Αδυναμία πρόσληψης προσωπικού λόγω αναστολής προσλήψεων. Η παρούσα στελέχωση του Τμήματος Περιβάλλοντος δεν επαρκεί ούτε για την διεκπεραίωση των καθημερινών επιτακτικών αναγκών. - Μηδενική στελέχωση του τμήματος Αγροτικής Παραγωγής και Τουρισμού - Αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων με του ιδίου τμήματος με το τμήμα Περιβάλλοντος και Πρασίνου. - Η εξυπηρέτηση των αναγκών με εποχικό ανειδίκευτο προσωπικό σε τομείς όπως το πράσινο και η καθαριότητα εγκυμονεί κινδύνους για την ασφάλεια των ιδίων των εργαζομένων αλλά και τη διατήρηση σε καλή λειτουργία του μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
<p><u>Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Παρεμβάσεις αναβάθμισης και ανάπλασης του αστικού ιστού - Διασφάλιση ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου. Εξασφάλιση και κατασκευή επαρκώς διανοιγμένου οδικού δικτύου στην εντός και εκτός σχεδίου περιοχή, ιδιαίτερα στην περιοχή 	

«Πατριαρχικό» της ΔΕ Πυλαίας

- Βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας
- Ανάλυση πρωτοβουλιών για την υλοποίηση παρεμβάσεων αντιμετώπισης των προβλημάτων επιβάρυνσης του περιβάλλοντος.
- Περιβαλλοντική αποκατάσταση των χώρων των λατομείων
- Δυνατότητα εφαρμογής Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Ορθολογική αξιοποίηση των υδάτινων πόρων της περιοχής
- Βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης
- Αξιοποίηση της σχεδιαζόμενης μεγάλης επένδυσης σε ΑΠΕ
- Βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων

1.35.1.2. Κοινωνική Προστασία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός

Ενότητες:...Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, Κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Αθλητισμού

Πίνακας 68: Κοινωνική Προστασία, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός - SWOT Ανάλυση

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none">- Μέλος του Εθνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας- Λειτουργία δομής ΚΕΠ Υγείας με έμφαση σε πολιτικές πρόληψης για την υγεία- Ικανοποιητική συνεργασία με Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας και υπογραφή σχετικής προγραμματικής σύμβασης. Αξιοποίηση Δομών, εξειδικευμένου και έμπειρου προσωπικού- Δίκτυο υπηρεσιών προληπτικής ιατρικής. Λειτουργία προγράμματος τηλεϊατρικής από το ΝΠΔΔ ΚΕΚΠΑΠ- Λειτουργία Τοπικών Μονάδων ΠΕΔΥ- Ύπαρξη δημόσιων και ιδιωτικών νοσοκομείων σε εγγύτητα με τον Δήμο- Λειτουργία πολλών σχολικών μονάδων σε όλες τις Δ.Ε. ,Δ.Κ και Τ.Κ. όλων των βαθμίδων- Λειτουργία ειδικών σχολείων και του Μουσικού Γυμνασίου και Λυκείου- Καλή συνεργασία με Δ/νσεις Α/Βάθμιας και Β/Βάθμιας Εκπαίδευσης- Καλή συνεργασία με τις Σχολικές Επιτροπές- Καλή συνεργασία με συναρμόδιες υπηρεσίες	<ul style="list-style-type: none">- Υποστελέχωση Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Δημόσιας Υγείας.- Έλλειψη κτιριακών υποδομών, εξοπλισμού και ίδιων πόρων- Αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων με το Ν.Π.Δ.Δ. «Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης και Παιδείας»- Ο χωρικός κατακερματισμός και η μεγάλη χιλιομετρική απόσταση των Δημοτικών Ενοτήτων δημιουργεί προβλήματα συνεργασίας και συντονισμού Παράλληλα αυξάνεται το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και απαιτείται μεγαλύτερος αριθμός υπαλλήλων- Απουσία οργανωμένου δικτύου εθελοντών- Απουσία υποστηρικτικών δομών- Απουσία μητρώου ευάλωτων ομάδων που χρήζουν κοινωνικής προστασίας- Νέες αρμοδιότητες που σταδιακά θα αναλάβει ο δήμος όπως αυτές προβλέπονται από τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/07.06.2010) Πρόγραμμα Καλλικράτης σε συνδυασμό με την υποστελέχωση του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Δημόσιας Υγείας

<p>του Δήμου</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καλή συνεργασία με τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων του Δήμου και τους συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων - Καλή συνεργασία με άλλους Φορείς - Ύπαρξη σημαντικού πολιτισμικού αποθέματος - Σύγχρονες υποδομές αθλητικών εγκαταστάσεων και πολιτιστικών δραστηριοτήτων - Ύπαρξη μελέτης αξιοποίησης παραλιακού μετώπου - Υποδομές ανάπτυξης συνεδριακού τουρισμού - Νεανικός πληθυσμός - Ύπαρξη σημαντικών πολιτιστικών και αθλητικών φορέων - Έναρξη κατασκευής αθλητικών υποδομών (Χορτιάτη, Φίλυρο κλπ) 	<ul style="list-style-type: none"> - Στην αποτύπωση των ποσοτικών δεδομένων σε σχέση με τις ευάλωτες και ειδικές ομάδες του πληθυσμού τα συνολικά ποσοστά του Δήμου εμφανίζονται χαμηλά ενώ υπάρχουν έντονες διαφοροποιήσεις στο εσωτερικό του (Δημοτικές Ενότητες) - Υποστελέχωση Τμήματος Παιδείας και Διά Βίου Μάθησης - Παράλληλες αρμοδιότητες και διοικητική στήριξη Σχολικών Επιτροπών - Έλλειψη κτιριακών υποδομών & εξοπλισμού - Ενεργοβόρα παλαιά Σχολικά Κτήρια - Η χιλιομετρική απόσταση των Δ.Ε. σε συσχετισμό με τον μεγάλο αριθμό σχολικών μονάδων που είναι διάσπαρτες στα όρια του Δήμου καθιστά δύσκολο το συντονισμό και την παρακολούθηση έργων, εργασιών και παραλαβής προμηθειών. - Σχετική επάρκεια τοπικών υποστηρικτικών δομών - Οι νέες αρμοδιότητες που σταδιακά θα αναλάβει ο δήμος όπως αυτές προβλέπονται από το Πρόγραμμα Καλλικράτης Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/07.06.2010) σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού και τεχνογνωσίας του Τμήματος Παιδείας και Διά Βίου Μάθησης - Αυξημένο κόστος συντήρησης υποδομών και προμήθειας εξοπλισμού - Ανεπάρκεια αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών (π.χ. Πυλαία) - Ανυπαρξία της φύλαξης κτιρίων πολιτισμού και αθλητισμού - Ελλείψεις προσωπικού - Χαμηλός βαθμός εξωστρέφειας φορέων - Οργανωτική πολυδιάσπαση υπηρεσιών - Απουσία ενός πολιτιστικού event που να τονώνει την τοπική ταυτότητα
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση σχετικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων - Συνέχιση λειτουργίας και εξέλιξη προγραμμάτων π.χ. Βοήθεια στο Σπίτι - Συμμετοχή σε Κοινωνική Σύμπραξη στο πλαίσιο της Πράξης "Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους 	<ul style="list-style-type: none"> - Αδυναμία πρόσληψης προσωπικού λόγω απαγόρευσης προσλήψεων - Συνεχής φτωχοποίηση του πληθυσμού και αύξηση της ανάγκης για κοινωνική προστασία. - Οικονομική κρίση που επιτείνει την έλλειψη πόρων αλλά και γενικότερη επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος - Κλείσιμο μονάδων φροντίδας πρωτοβάθμιας

<p>(TEBA/FEAD)” η οποία θα προσφέρει τεχνογνωσία και θα συμβάλλει στην εξωστρέφεια του φορέα και στη συνέργεια με άλλους φορείς με συναφές πεδίο δράσης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα - Αξιοποίηση κτιρίων πολιτιστικού αποθέματος βιομηχανίας & μνημείων - Αξιοποίηση δυνατότητας χορηγιών - Αξιοποίηση παραλιακού μετώπου μέσω ΣΔΙΤ - Συνέργειες με υπηρεσίες του δήμου και άλλους φορείς (π.χ. Μουσικό Σχολείο, Ωδεία, Συλλόγους κ.λπ.) 	<p>υγείας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πιθανότητα αύξησης μεταναστευτικών ροών. - Απουσία κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ των φορέων που ασκούν κοινωνική πολιτική σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και αποσπασματικότητα των δράσεων. - Γήρανση κτηριακών υποδομών σχολικών κτηρίων - Αύξηση των μαθητών σε περιοχές με οικιστική ανάπτυξη - Περιορισμός της κρατικής χρηματοδότησης - Μη ανανέωση του προγράμματος Δια Βίου Μάθησης - Έλλειψη ευελιξίας θεσμικού πλαισίου συγκριτικά με ιδιωτικό τομέα - Περιορισμός προσλήψεων - Έλλειψη χρηματοδοτήσεων στον πολιτισμό στο ΕΣΠΑ - Απώλεια θεσμοθετημένων χώρων λόγω αποχαρκτηρισμών
--	---

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Δημιουργία νέων κοινωνικών και υγειονομικών δομών (γραφείο συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης, δημοτικό πολυιατρείο, κοινωνικό φαρμακείο κ.λπ.) και δράσεων προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και τη στήριξη των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.
- Ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα αλληλεγγύης και κοινωνικής συνοχής και προώθηση της κοινοτικής ανάπτυξης.
- Συμβολή εταιρειών που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων μέσω δράσεων, ενεργειών και προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.
- Δημιουργία δικτύου εθελοντών σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πολιτισμού, Αθλητισμού, Νεολαίας και Εθελοντισμού και παροχή κινήτρων στους εθελοντές με τη δωρεάν συμμετοχή τους σε προγράμματα, δράσεις κ.λπ. που υλοποιούν υπηρεσίες του Δήμου.
- Συνεργασία και συντονισμός δράσεων: α) με τοπικούς συλλόγους – ενορίες και β) με φορείς, Νομικά Πρόσωπα, Μ.Κ.Ο. που ασκούν κοινωνική πολιτική στα όρια του δήμου αλλά και ευρύτερα,
- Συμβολή στην ενημέρωση και υποστήριξη για την ανάπτυξη κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Αντιμετώπιση της αλληλοεπικάλυψης των υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής και υγείας με το Ν.Π.Δ.Δ. ΚΕ.Κ.Π.Α.Π.
- Στήριξη ευπαθών ομάδων με τη δωρεάν συμμετοχή τους σε προγράμματα, δράσεις κ.λπ. άλλων υπηρεσιών του Δήμου.
- Περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδιασμού υλοποίηση παρεμβάσεων για την ιατρική πρόληψη.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση παρεμβάσεων για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες με στόχο – μεταξύ άλλων - την εξοικείωση και την αποδοχή της διαφορετικότητας και τη διασφάλιση της

συνεργασίας και της απρόσκοπτης συνύπαρξης.

- Δημιουργία ενός ΕΠΑΛ, το οποίο λείπει από την εκπαιδευτική κοινότητα του Δήμου, με ειδικότητες οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες της τοπικής και όχι μόνο κοινωνίας
- Ίδρυση νέων σχολείων και νηπιαγωγείων
- Δημιουργία δικτύου συνεργασίας και επικοινωνίας με Συλλόγους και Ενώσεις Γονέων του Δήμου
- Συνεργασία με πανεπιστημιακά ιδρύματα και άλλους φορείς για την καλύτερη λειτουργία των σχολείων
- Λειτουργία παράλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση των μαθητών πέραν του ωραρίου της διδακτικής διαδικασίας
- Δημιουργία Ανοικτών Σχολείων στην τοπική κοινότητα
- Απορρόφηση των Σχολικών Επιτροπών από Υπηρεσίες του Δήμου
- Στήριξη ευπαθών ομάδων για την αποφυγή διαρροής μαθητών από την υποχρεωτική εκπαίδευση
- Ανάπτυξη του σχεδιασμού και της υλοποίηση παρεμβάσεων στην Εκπαίδευση με τοπικό προσανατολισμό
- Σχεδιασμός και υλοποίηση παρεμβάσεων για μαθητές με Ειδικές Ανάγκες με στόχο την εξοικείωση και την αποδοχή της διαφορετικότητας και της συνύπαρξης με συνομήλικους μαθητές συμβατικών σχολείων.
- Δημιουργία πιστοποιημένης δημοτικής δομής ενταγμένης στο Εθνικό Μητρώο
- Ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων στον ορεινό όγκο (αναρρίχηση, αεροπλοΐα, ποδήλατο, ορειβασία κλπ)
- Ανάπτυξη εθελοντισμού στον τομέα του αθλητισμού και πολιτισμού
- Δημιουργία τμήματος υποστήριξης εκδηλώσεων του Δήμου
- Συντήρηση εξοπλισμού

1.35.1.3. Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Ενότητες:

Απασχόληση-Ανεργία, Παραγωγικές Δραστηριότητες (Πρωτογενής – Δευτερογενής – Τριτογενής Τομέας Οικονομίας).

Πίνακας 69: **SWOT Ανάλυση τομέα Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης**

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none">- Συνεχής αύξηση του ΑΕΠ (1995-2004).- Σημαντική η συνεισφορά του ΑΕΠ του Νομού Θεσσαλονίκης στο ΑΕΠ της Περιφέρειας- Διαχρονική ενδυνάμωση του τριτογενούς τομέα του Νομού. Σημαντική συμβολή του	<ul style="list-style-type: none">- Εντός των ορίων των οικισμών παρατηρείται οικονομία με συγκριτικά μικρά μεγέθη επιχειρήσεων και χωρίς ιδιαίτερο δυναμισμό, γεγονός που τις καθιστά ευάλωτες στις μεταβολές του ανταγωνισμού και στο πλαίσιο

<p>Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κέντρο υπερτοπικού εμπορίου (διαδημοτικής και περιφερειακής εμβέλειας) - Εγγύτητα στην αγορά της Θεσσαλονίκης και πρόσβαση στις σημαντικές υποδομές της. - Υπό εξέλιξη Ζώνη Καινοτομίας - Σημαντικός αριθμός δομών στήριξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Δήμου - Σημαντικός αριθμός δομών στήριξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην πόλη της Θεσσαλονίκης - Αυξανόμενος ρυθμός κατανόησης από τους επιχειρηματίες της συμβολής των ΤΠΕ για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους 	<p>της οικονομικής κρίσης που υφίσταται η χώρα σήμερα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Έντονος βαθμός αστικοποίησης και τριτογενοποίησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων σε βάρος των άλλων δύο παραγωγικών τομέων - Σχετικά μειωμένη εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων - Σημαντικές ελλείψεις σε καινοτόμες και σύγχρονες παραγωγικές δραστηριότητες - Σχετικά χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης υπηρεσιών Έρευνας και Τεχνολογίας - Μη ανεπτυγμένος ο τουριστικός κλάδος - Φθίνουσα έως και μηδαμινή η παρουσία του πρωτογενή τομέα παραγωγής - Καθυστερήσεις και προβλήματα σε βασικά έργα υποδομής - Αύξηση του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού έναντι του οικονομικά ενεργού - Αύξηση των ανέργων κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες (1991-2001) - Χαμηλό πνεύμα επιχειρηματικότητας μεταξύ του παραγωγικού δυναμικού - Χαμηλό επίπεδο δημιουργίας και διάχυσης καινοτομικών δραστηριοτήτων και ενσωμάτωσης στην παραγωγική διαδικασία σύγχρονων μορφών επιχειρηματικής δράσης - Χαμηλός βαθμός προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων και ανάληψης ιδιωτικών πρωτοβουλιών
Ευκαιρίες	Περιορισμοί
<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση των πόρων της προγραμματικής περιόδου (2007-2013) και του νέου Αναπτυξιακού Νόμου στη βάση του νέου Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης - Δημιουργία δομών για την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, για τη δημιουργία τοπικού κεφαλαίου για την ισχυροποίηση των σχέσεων έρευνας και παραγωγής, κ.ά. - Προσέλκυση επενδυτών επιχειρηματιών - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ με χρήση ΤΠΕ - Διάδοση και προώθηση της ευρυζωνικότητας σε όλο το γεωγραφικό εύρος του δήμου 	<ul style="list-style-type: none"> - Διαρροή εργατικού δυναμικού από τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα προς τον τριτογενή. - Απελευθέρωση των αγορών και των διεθνών ανταλλαγών η οποία δημιουργεί οξυμένο ανταγωνισμό σε μικρότερη του κράτους κλίμακα. - Χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ και της τοπικής οικονομίας και καθυστέρηση στη χρήση ΤΠΕ. - Περιορισμένες δυνατότητες παρακολούθησης και αξιοποίησης των τεχνολογικών εξελίξεων - Περιορισμένη διασύνδεση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

<ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση του ΕΣΠΑ για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων και υπηρεσιών - Αξιοποίηση των επενδυτικών ευκαιριών στην καινοτομία - Προβλεπόμενη αύξηση της ζήτησης για εναλλακτικές/ειδικές μορφές τουρισμού - Προτεραιότητα για τη χρήση ΑΠΕ από ΕΕ-επενδυτικές ευκαιρίες - Δυνατότητα αύξησης του εισοδήματος από την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού - Αξιοποίηση των παρεχόμενων ευκαιριών του νέου Αναπτυξιακού Νόμου - Δυνατότητα αξιοποίησης επιπλέον χρηματοδοτικών προγραμμάτων, μέσων και εργαλείων (ΣΔΙΤ, HELENA, JESSICA, κ.λπ.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Αύξηση της ανεργίας λόγω της γενικευμένης οικονομικής κρίσης στη χώρα και του περιορισμού του μεγέθους του δημόσιου τομέα. - Χειροτέρευση των προοπτικών ανάπτυξης της περιοχής, λόγω πιθανής εκροής πληθυσμού που οφείλεται στην γενικευμένη οικονομική ύφεση στην οποία βρίσκεται η χώρα. - Αποχώρηση/παύση λειτουργίας επιχειρήσεων /δραστηριοτήτων λόγω πτώσης των κερδών ή αδυναμίας ανταπόκρισης στις υποχρεώσεις τους, στο πλαίσιο της οικονομικής ύφεσης της χώρας
---	--

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Υποστήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα για τις ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (γυναίκες, νέοι).
- Ανάληψη πρωτοβουλιών στήριξης επιχειρηματικών-παραγωγικών δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων παραγωγής και εμπορίας αγαθών ποιότητας και ιδιαίτερης τοπικής σημασίας, καθώς και επιχειρηματικής κατάρτισης.
- Ενίσχυση της ανάπτυξης νέων μορφών εναλλακτικού τουρισμού και /ειδικών μορφών τουρισμού (γαστρονομικού πολιτιστικού, θρησκευτικού, περιπατητικού, κ.λπ.).
- Ενίσχυση της ολοκλήρωσης της υπό εξέλιξης Ζώνης Καινοτομίας
- Προώθηση δράσεων σύνδεσης της τεχνολογίας με την επιχειρηματικότητα και ενσωμάτωσης της καινοτομίας στις παραγωγικές δραστηριότητες.
- Ανάληψη πρωτοβουλιών για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ανάπτυξη ιδιωτικών πρωτοβουλιών.
- Συνεργασία με ΑΕΙ-ΤΕΙ για την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Ανάδειξη των ιδιαίτερων περιοχών του δήμου και ιδίως της ΔΕ Χορτιάτη λόγω φυσικών και πολιτισμικών πόρων, ως περιοχή - αποδέκτη ημερήσιων αποδράσεων των κατοίκων του ΠΣΘ

1.35.1.4. Αξιολόγηση του Εσωτερικού Περιβάλλοντος

Η παρακάτω αξιολόγηση αφορά στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου το οποίο συνοψίζει όλες τις υπηρεσίες (διευθύνσεις, αυτοτελή τμήματα, τμήματα, νομικά πρόσωπα) με βάση το νέο οργανωτικό σχήμα του (ΟΕΥ, ΦΕΚ 1856/22-08-2011 τ.Β') που τίθεται σε εφαρμογή άμεσα. Από τη σκοπιά αυτή απουσιάζουν σημαντικά στοιχεία από τη λειτουργία του νέου οργανισμού, όπως είναι η καθημερινή δοκιμασία και τα επιτευχθέντα αποτελέσματα του νέου οργανογράμματος. Αξίζει να αναφερθεί ότι στο νέο ΟΕΥ έχουν ενσωματωθεί όλες οι νέες ιδιαίτερα διευρυμένες

αρμοδιότητες που έχουν καθοριστεί με τον Καλλικράτη (ακόμη και όσες τίθενται σε εφαρμογή σε επόμενες χρονικές περιόδους) και για τις οποίες δεν υπάρχουν ακόμη στοιχεία προς ανάλυση. Επίσης θα ήταν αδόκιμο να βασιστεί η αξιολόγηση μόνον στο ισχύον έως πρόσφατα οργανωτικό σχήμα του Δήμου το οποίο σημειωτέον είχε προσωρινό χαρακτήρα λόγω της μεταβατικής περιόδου του «Καλλικράτη» (δηλ. από 1/1/2011 έως τη λειτουργία του εγκεκριμένου ΟΕΥ).

Έτσι με βάση τις αξιολογήσεις των ίδιων των υπαλλήλων (υφιστάμενοι και προϊστάμενοι) επιχειρήθηκε να γίνει μια πρώτη συνοπτική SWOT ανάλυση, η οποία βασίστηκε στην έως σήμερα εμπειρία αλλά και στις τυχόν προσδοκίες όπως αυτές προέκυψαν από την πολύ μικρή και πρόσφατη λειτουργία του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, από το περιεχόμενο των νέων οριζόμενων αρμοδιοτήτων του «Καλλικράτη», και από τους στόχους που έχει θέσει η δημοτική αρχή, στοιχεία τα οποία αθροιστικά προσδίδουν στη διοικητική αποστολή του δήμου μία σημαντικά αξιολογη δυναμική.

Πίνακας 70: SWOT Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
Δυνατότητες και Ευκαιρίες	Προβλήματα και Περιορισμοί
Δυνατότητες	Προβλήματα
<ul style="list-style-type: none"> - Σαφής δέσμευση της δημοτικής αρχής ως προς την ανάπτυξη και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη - Σύγχρονη κεντρική κτιριακή υποδομή του Δήμου (Πανόραμα και Πυλαία), επαρκής στη ΔΕ Χορτιάτη δίχως να παραβλέπονται ορισμένες ελλείψεις που παρουσιάζονται - Η πλήρης ενεργοποίηση των δομών του δήμου όπως προβλέπεται από τον ΟΕΥ έστω και αν κάποια τμήματα δεν λειτουργούν με επαρκές στελεχιακό δυναμικό - Το μεγάλο ποσοστό του μόνιμου προσωπικού επί του συνόλου δίνει τη δυνατότητα για έναν πιο ασφαλή προγραμματισμό αναφορικά με τους ανθρώπινους πόρους και παράλληλα ευνοεί την εξειδίκευση σε επιμέρους θεματικά αντικείμενα - Ύπαρξη ουσιαστικών διαδικασιών οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης. - Σημαντική αξιοποίηση των κρατικών επιχορηγήσεων - Αυξημένη διαχειριστική και τεχνική ικανότητα ως προς την παραγωγή μελετών και έργων 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάγκη για περαιτέρω ενίσχυση συγκεκριμένων δράσεων όπως πολιτικές για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, περιβάλλον, κυκλοφοριακό, ποιότητα ζωής - Έλλειμμα δομών και διαδικασιών συντονισμού των οργανικών μονάδων του δήμου με τα αντίστοιχα Νομικά Πρόσωπα - Ελλιπής εφαρμογή συστήματος διασφάλισης ποιότητας ή αξιολόγησης όπως και γενικότερα, η ενσωμάτωση μεθόδων ποσοτικοποίησης και αξιολόγησης των διαδικασιών - Προβλήματα προσβασιμότητας λόγω ανεπάρκειας χώρων στάθμευσης για τους Δημότες σε αρκετές από τις υπηρεσίες του Δήμου - Ο χωρικός κατακερματισμός των υπηρεσιών του Δήμου δημιουργεί σε αρκετές περιπτώσεις προβλήματα συντονισμού και συνεργασίας - Αδυναμία εφαρμογής κινήτρων αποδοτικότητας, η οποία αποτελεί βέβαια εγγενές πρόβλημα όλης της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα και ουσιαστικά λειτουργεί ως περιοριστικό πλαίσιο. Παρόλα αυτά είναι δυνατή η διαμόρφωση πολιτικής κινήτρων

- Ικανοποιητικό επίπεδο του εξοπλισμού σε σχέση με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών σε όλες τις οργανικές μονάδες.
- Ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο
- Ύπαρξη ικανού στελεχιακού δυναμικού
- Σημαντικός υπάρχων μηχανολογικός εξοπλισμός για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων
- Μειωμένα στο ελάχιστο τα παράπονα των πολιτών από τη λειτουργία των υπηρεσιών του δήμου
- Σύγχρονοι τρόποι επικοινωνίας με τον πολίτη (Λειτουργία γραμμής 15195, ιστοσελίδα, έξυπνες συσκευές)
- Δωρεάν ασύρματο wifi σε όλες τις ΔΕ
- Υψηλή απορροφητικότητα χρηματοδοτικών ευκαιριών
- Προσανατολισμός στο σύγχρονο δημόσιο μάνατζμεντ
- Μνημόνιο συνεργασίας με ΕΚΔΔΑ για την ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού
- Μνημόνιο συνεργασίας με ΕΚΕΤΑ, ΑΠΘ
- Συμμετοχή σε εθνικά, τοπικά, διεθνή δίκτυα
- Ανάπτυξη συνεργασίας με την Α' βάρθια και Β' βάρθια εκπαίδευση για την θεματική ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας

- ακόμα και με ήπιες παρεμβάσεις οι οποίες θα καλλιεργήσουν το αίσθημα της επιβράβευσης
- Απουσία οργανωμένης δομής ποιότητας, αξιολόγησης και ελέγχου του παραγόμενου αποτελέσματος των υπηρεσιών του δήμου
- Ανυπαρξία διαϋπηρεσιακών δομών συντονισμού που καθιστά ιδιαίτερα προβληματική τη συντονισμένη δράση των υπηρεσιών, την αποτελεσματικότητα στη μεταξύ τους συνεργασία αλλά και τη διάχυση της πληροφορίας
- Προβλήματα αναφορικά με την ύπαρξη αρχείου σε ορισμένες υπηρεσίες
- Σε κάποιες περιπτώσεις το περιβάλλον εργασίας χαρακτηρίζεται ως ακατάλληλο (ανεπάρκεια διαθέσιμου χώρου)
- Έλλειψη ικανού χρόνου για τα Πολιτικά Στελέχη, εξαιτίας της εμπλοκής τους με κάθε μορφής εργασία με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να εμπλακούν με ζητήματα επιτελικού χαρακτήρα και στρατηγικού σχεδιασμού και η παρουσίαση τους να επικεντρώνεται μονομερώς σε θέματα της καθημερινότητας
- Η απουσία προγραμματισμού των δράσεων πολλών υπηρεσιών οδηγεί σε αποσπασματικότητα των δράσεων και στη μείωση της αποτελεσματικότητάς της
- Παρά το γεγονός ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη αξιολογείται ως ικανοποιητική, λόγω της οικονομικής κρίσης οι απαιτήσεις για επενδύσεις κρίνουν αναγκαία την αύξηση των χρηματοδοτήσεων
- Απουσία βασικών ειδικοτήτων όλων των κατηγοριών (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) απαραίτητων για την εξυπηρέτηση των αναγκών σύμφωνα με τις αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων

Ευκαιρίες

- Η ύπαρξη της 5^{ης} χρηματοδοτικής περιόδου με το ΕΣΠΑ, τα ΠΕΠ και λοιπά ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης έργων και δράσεων
- Η δυνατότητα αξιοποίησης λοιπών χρηματοδοτικών εργαλείων (ΣΔΙΤ, HELENA, ΕΤΕ κ.ά.)
- Δυνατότητα αξιοποίησης καλών πρακτικών της τοπικής αυτοδιοίκησης από το ευρωπαϊκό και εθνικό περιβάλλον καθώς και λοιπών

Περιορισμοί

- Απουσία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τις τεχνικές ειδικότητες ΔΕ και ΥΕ με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες να μην είναι σε θέση να παρακολουθήσουν επαρκώς τις εξελίξεις και να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες απαιτήσεις
- Καθυστερήση/περιορισμός στο σχεδιασμό και υλοποίηση έργων, λόγω της οικονομικής κρίσης και της στενότητας και καθυστέρησης των εισερχόμενων πόρων σε εθνικό επίπεδο
- Διαρκής μείωση των κρατικών πόρων, ιδιαίτερα

<p>συγκριτικών αξιολογήσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δυνατότητα ανάπτυξης συνεργασιών με όμορους δήμους για συγκεκριμένα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν από κοινού - Η εγγύτητα με το ΠΣΘ τόσο για ανταλλαγή τεχνογνωσίας όσο και για ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και τόνωσης της τοπικής οικονομίας με προϋπόθεση πάντα τη στοχευμένη και μεθοδική αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του δήμου - Δεκτικότητα της Δημοτικής αρχής στην καινοτομία - Δυνατότητα από το νέο κώδικα των ΟΤΑ για την προώθηση της Απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο 	<p>μετά την επίκληση του μηχανισμού στήριξης του ΔΝΤ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ασταθές θεσμικό περιβάλλον που αφορά στη λειτουργία των δήμων και στο ανθρώπινο δυναμικό τους - Η αυστηρή δημοσιονομική εποπτεία εμποδίζει τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες των δήμων ιδίως σε δράσεις και έργα που πρέπει να χρηματοδοτηθούν από ιδίους πόρους
--	--

Κρίσιμα Ζητήματα - Ανάγκες

- Ορθολογικοποίηση της διαχείρισης στην κατανομή των διαθέσιμων πόρων του Δήμου
- Ενδυνάμωση τόσο των δομών όσο και των διαδικασιών προγραμματισμού, συντονισμού, ελέγχου και ποιότητας
- Ενδυνάμωση των πολιτικών επιμόρφωσης –κατάρτισης και δια βίου μάθησης του στελεχιακού δυναμικού του ΟΤΑ
- Διαρκής ενσωμάτωση της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του δήμου με απώτερο στόχο την αποτελεσματικότητα, την ταχύτητα και την παροχή νέου επιπέδου ποιοτικών υπηρεσιών προς τους δημότες που θα τον καταστήσουν ως ένα σύγχρονο Ψηφιακό Δήμο
- Συμμετοχή σε δίκτυα της αυτοδιοίκησης αλλά και ευρύτερα εταιρικά σχήματα από το οποία ο Δήμος μπορεί να αποκτήσει οποιαδήποτε μορφής οφέλη
- Ενίσχυση των συνεργασιών με τον ακαδημαϊκό χώρο αλλά και με τον χώρο των επιχειρήσεων με στόχο την προώθηση της εταιρικής ευθύνης και της έννοιας της κοινωνικής οικονομίας
- Ανάγκη αύξησης του αριθμού των παραγόμενων έργων και μελετών
- Ανάγκη ωρίμανσης τοπικών αναπτυξιακών έργων και παρεμβάσεων
- Ανάγκη βελτίωσης της επάρκειας, της ποιότητας και της παραγωγικότητας των υφιστάμενων τεχνικών, πολεοδομικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων
- Ανάγκη ανάπτυξης νέων υποστηρικτικών δραστηριοτήτων για την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και την αξιοποίηση του ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος μέσω της διεύρυνσης του ρόλου των υφιστάμενων υπηρεσιών και μέσω συνεργασιών με άλλους φορείς
- Ανάγκη αναβάθμισης των κοινωνικών υπηρεσιών με την δραστηριοποίηση εθελοντικών ομάδων κοινωνικής προσφοράς
- Ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης υποστηρικτικών υπηρεσιών για την αύξηση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας με στόχο τη μείωση της ανεργίας
- Πιστοποίηση υπηρεσιών με βάση τα διεθνή πρότυπα ποιότητας (ISO)
- Δημιουργία δομών και διαδικασιών συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας και μέτρησης του αποτελέσματος

13.ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η «Αποστολή» του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη είναι «η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό την αιψόρο κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής του» που επιτυγχάνεται με τη διεύθυνση και τη ρύθμιση όλων των τοπικών υποθέσεων, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την Προστασία του Περιβάλλοντος, την Ανάπτυξη και τη Συνεχή Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής της τοπικής Κοινωνίας.

Όραμα:

Το όραμα της Δημοτικής Αρχής είναι: «**Να καταστήσει το Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη Αιψόρο και Αποτελεσματικό, ικανό να εξυπηρετεί τις ανάγκες του πολίτη στο χρόνο και στον τόπο που τις χρειάζεται. Έναν Δήμο περιβαλλοντικά και πολιτιστικά ευαίσθητο, κοινωνικά προστατευτικό, καλά οργανωμένο, άρτια σχεδιασμένο και δομημένο με κατάλληλες υποδομές και διασυνδέσεις δικτύων, με υπηρεσίες δίκαιες για όλους τους πολίτες. Έναν Δήμο ελκυστικό για τους επισκέπτες και φιλικό για τους κατοίκους του.**»

Οι αρχές στις οποίες στηρίζεται ο προγραμματισμός αλλά και ο τρόπος διακυβέρνησης των τοπικών υποθέσεων του δήμου είναι :

«Η δίκαιη και διαφανής αντιμετώπιση των τοπικών ζητημάτων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.»

1.1. Στρατηγική του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Σκοπός της φάσης αυτής είναι: **α)** η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων για την επίτευξή τους, **β)** η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε Άξονες και Μέτρα και **γ)** η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης του Δήμου.

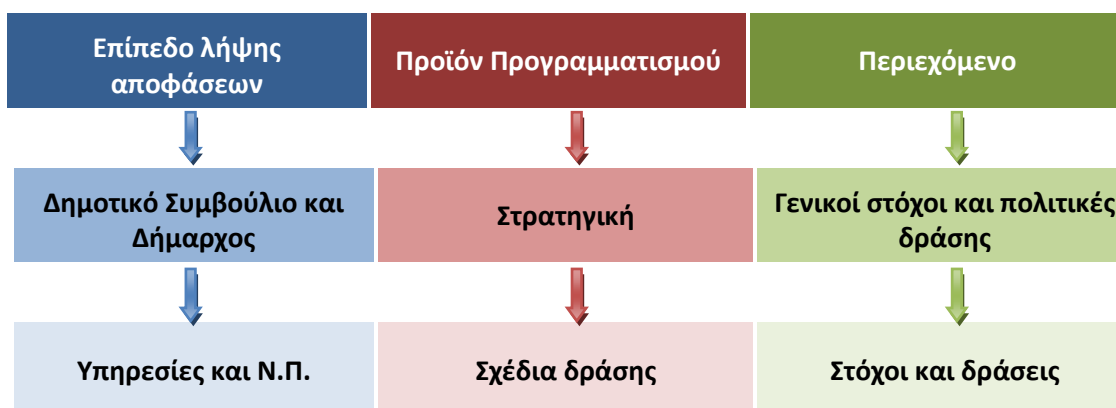
Η στρατηγική ενός Δήμου αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο γενικών στόχων και πολιτικών δράσης, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου.

Όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα, για τις ανάγκες στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακού προγραμματισμού του δήμου απαιτείται η οριοθέτηση δύο επιπέδων λήψης αποφάσεων:

α) Το επίπεδο του Δημάρχου, του Δημοτικού Συμβουλίου και των θεματικών Επιτροπών και

β) το επίπεδο των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών προσώπων του.

Σχήμα 3. Επίπεδα λήψης αποφάσεων

Το πρώτο επίπεδο αποφασίζει τη στρατηγική του Δήμου προσδιορίζοντας γενικούς στόχους και τις πολιτικές δράσης, ενώ το δεύτερο επίπεδο καταρτίζει σχέδια δράσης, προσδιορίζοντας ειδικότερους στόχους και δράσεις για την επίτευξη του κάθε ενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου.

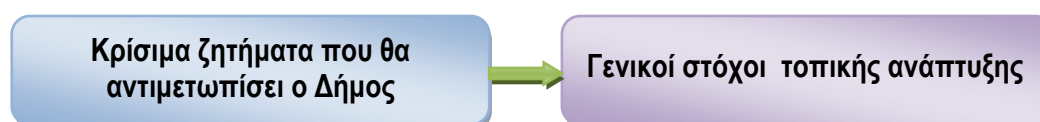
Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου σημαίνει :

- τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και
- τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν την επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (πολιτικές δράσης και γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης)

1.1.1. Καθορισμός των Γενικών Στόχων Τοπικής Ανάπτυξης

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης επομένως είναι τα κρίσιμα ζητήματα τα οποία πρέπει κατά προτεραιότητα να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του.

Σχήμα 4. Καθορισμός γενικών στόχων ανάπτυξης

Αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Δημοτικής Αρχής που συνιστούν τους στρατηγικούς στόχους και καθοδηγούν και προσανατολίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων. Οι στρατηγικοί στόχοι πρέπει να:

- α) προωθούν τη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου

- β) ικανοποιούν τις ανάγκες των αποδεκτών των υπηρεσιών του δήμου και των νομικών προσώπων του
- γ) αναβαθμίζουν τη λειτουργία των υπηρεσιών και των δημοτικών οργάνων,
- δ) προωθούν την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της υλικοτεχνικής υποδομής και
- ε) προωθούν εν γένει τη βελτίωση της οικονομικής και διοικητικής κατάστασης του δήμου

Σχήμα 5. Διαμόρφωση των Μέτρων του Ε.Π.

Οι στρατηγικοί στόχοι αποτυπώνονται σε ένα σύνολο αξόνων - προτεραιοτήτων σύμφωνα με τους θεματικούς τομείς του δήμου και αναλύονται σε ένα σύνολο μέτρων – ειδικών στόχων (βλ. σχήμα 5) για να συμβάλουν έτσι πιο αποτελεσματικά στην υλοποίηση του πολιτικού οράματος της Δημοτικής Αρχής και των επιδιώξεων της τοπικής κοινωνίας. Βασική παράμετρος στην εξειδίκευση των στόχων θα διαδραματίσει και η εναρμόνιση με τις ευρωπαϊκές και εθνικές, περιφερειακές κατευθύνσεις του ευρωπαϊκού προγραμματισμού.

1.1.2. Καθορισμός των Προτεραιοτήτων του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Πυλαίας - Χορτιάτη, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τις προηγούμενες SWOT Analysis ανά τομέα ευθύνης του, το όραμα και τις κατευθυντήριες γραμμές προτείνεται να διαρθρωθεί στους εξής Άξονες Προτεραιότητας και Στρατηγικούς Στόχους:

Άξονας 1: Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

Δήμος παρών στην καθημερινότητα, στο περιβάλλον, στην ποιότητα ζωής

Άξονας 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Δήμος για το Δημότη, την κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη, Δήμος της μόρφωσης, της πολιτιστικής δημιουργίας και της αθλητικής δράσης

Άξονας 3: Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Δήμος της τοπικής ανάπτυξης

Άξονας 4: Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Δήμος σύγχρονος και αποτελεσματικός

για κάθε έναν από τους οποίους εξειδικεύονται Μέτρα και Ειδικοί Στόχοι όπως περιγράφονται στο επόμενο κεφάλαιο.

14. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ - ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Τα προτεινόμενα μέτρα (ειδικοί στόχοι) που προκύπτουν ανά άξονα/τομέα βάσει των ανωτέρω SWOT Analysis είναι τα εξής:

Άξονας 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Μέτρο 1.1: Φυσικό περιβάλλον – πράσινο – αισθητική

Μέτρο 1.2: Δομημένο περιβάλλον – οικιστική ανάπτυξη (Πολεοδομία – Χωροταξία)

Μέτρο 1.3: Μεταφορές – Συγκοινωνίες

Μέτρο 1.4: Καθαριότητα – διαχείριση στερεών αποβλήτων

Μέτρο 1.5: Ενέργεια και λοιπά Δίκτυα

Άξονας 2: Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Μέτρο 2.1: Κοινωνική προστασία και υγεία

Μέτρο 2.2: Πολιτισμός

Μέτρο 2.3: Αθλητισμός

Μέτρο 2.4: Παιδεία – Νεολαία

Άξονας 3: Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Μέτρο 3.1: Απασχόληση και ανεργία

Μέτρο 3.2: Εναλλακτικός Τουρισμός

Μέτρο 3.3: Τοπική Επιχειρηματικότητα

Μέτρο 3.4: Καινοτόμες δράσεις ανάπτυξης της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας

Άξονας 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Μέτρο 4.1: Σύγχρονες Μορφές Management / Ποιότητα Υπηρεσιών

Μέτρο 4.2: Επιμόρφωση -Κατάρτιση

Μέτρο 4.3: Ψηφιακός Δήμος – Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Μέτρο 4.4: Προετοιμασία των υπηρεσιών για την μεγιστοποίηση της απορρόφησης χρηματοδοτήσεων της 5ης Προγραμματικής Περιόδου

Μέτρο 4.5: Οικονομική Διαχείριση

Μέτρο 4.6: Συμμετοχικές Διαδικασίες – Διαβούλευση

Μέτρο 4.7: Διαχείριση κρίσεων – Πολιτική προστασία

Σε κάθε άξονα παραθέτονται συνοπτικά οι στόχοι, δηλαδή τα προτεινόμενα μέτρα προκειμένου να αποτελέσουν αντικείμενο διαβούλευσης για περαιτέρω

εξειδίκευση τους σε επίπεδο δράσεων από την πολιτική ηγεσία, τα στελέχη, το προσωπικό του Δήμου και τους τοπικούς φορείς.

1.2. Καθορισμός Στόχων ανά Άξονα Προτεραιότητας & Μέτρων

1.2.1. ΑΞΟΝΑΣ 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Γενικός Στόχος: Δήμος παρών στην καθημερινότητα, στο περιβάλλον, στην ποιότητα ζωής

Μέτρο 1.1: Φυσικό περιβάλλον – πράσινο - αισθητική

- Συντηρήσεις - Βελτιώσεις αστικού περιβάλλοντος σε όλο το εύρος του Δήμου
- Αναβάθμιση της λειτουργικότητας και ποιότητας ζωής
- Αποδοτική/Οικονομική χρήση ενέργειας
- Επέκταση και αναβάθμιση των χώρων πρασίνου και των κοινόχρηστων χώρων, ενίσχυση της αναλογίας του πρασίνου στις περιοχές πυκνής δόμησης
- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των παρεμβάσεων της Δημοτικής Αρχής καθώς και παρακολούθηση και έλεγχός τους όπου κριθεί απαραίτητο
- Σύστημα προστίμων για παραβάσεις σχετικές με περιβάλλον
- Δράσεις Προώθησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού και δημιουργία κινήτρων περιβαλλοντικής επιβράβευσης/συνείδησης
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον περιβαλλοντικό τομέα
- Συνεργασία και Συντονισμός με όμορους Δήμους και λοιπούς σχετικούς φορείς
- Μέτρα ελέγχου και αντιμετώπισης της ρύπανσης (ατμόσφαιρας, εδάφους, υδάτων), των πηγών ακτινοβολίας και της κλιματικής αλλαγής
- Προώθηση καινοτόμων δράσεων ενεργοποίησης των πολιτών όπως π.χ. καμπάνια ανάδειξης «καθαρής πράσινης αυλής» ή «καθαρής πράσινης γειτονιάς»
- Αποκατάσταση και ανάδειξη του ανενεργού βιομηχανικού αποθέματος – κληρονομιάς
- Αειφορική διαχείριση - Ανόρθωση δασικών οικοσυστημάτων
- Διευθέτηση ορεινών υδάτων (ρέμματα) σε συνεργασία με το Δασαρχείο
- Συντηρήσεις δασικού και αγροτικού οδικού δικτύου σε συνεργασία με το Δασαρχείο,
- Αποτελεσματική διαχείριση βοσκοτόπων και ζωικού κεφαλαίου - συνεργασία με ΟΠΕΚΕΠΕ και άλλους φορείς

- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα του περιβάλλοντος με δήμους, ερευνητικούς και άλλους σχετικούς φορείς με το περιβάλλον - αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων
- Αντιμετώπιση προβλήματος με αδέσποτα - διαχείριση πληθυσμού τους
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για τα αδέσποτα
- Αντιμετώπιση προβλημάτων χωροθέτησης και λειτουργίας κοιμητηρίων
- Προστασία και βελτίωση της τοπικής χλωρίδας και πανίδας
- Ανάδειξη -Προβολή Προστατευόμενων Περιοχών
- Δημιουργία κινήτρων περιβαλλοντικής επιβράβευσης και περιβαλλοντικής συνείδησης
- Διευθέτηση ρεμάτων για την αντιπλημμυρική θωράκιση του Δήμου
- Αξιοποίηση ορεινού όγκου Χορτιάτη

Μέτρο 1.2: Δομημένο περιβάλλον – οικιστική ανάπτυξη

- Πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός
- Δημιουργία προϋποθέσεων για την απόδοση στους δημότες προσιτής, ασφαλούς και προσβάσιμης κατοικίας, ιδιαίτερα στις περιοχές με αύξουσα οικιστική ανάπτυξη
- Διασφάλιση ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου
- Έργα Σχολικής Στέγης
- Γενικός Πολεοδομικός Σχεδιασμός
- Ανάπλαση - αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και του δομημένου χώρου/ιστού
- Διευθέτηση χρήσεων γης, αντιμετώπιση φαινομένων συγκρούσεων χρήσεων γης
- Ανάπτυξη και διεύρυνση ψηφιακών τεχνολογιών για την εξυπηρέτηση του πολίτη υπηρεσιών βασιζόμενες σε γεωγραφικό σύστημα πληροφοριών - Συστηματική καταγραφή φέρουσας ικανότητας (χρήση GIS)
- Βελτίωση της καθαριότητας των δρόμων (μείωση απορριμμάτων, μείωση graffiti κ.ά.)
- Επαρκής συντήρηση και αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος, των κοινοχρήστων χώρων και των δικτύων υποδομής (οδικό δίκτυο, δίκτυο ηλεκτροφωτισμού, Η/Μ εγκαταστάσεων)
- Ανάπλαση περιφερειακής τάφρου / παραλιακού μετώπου και αξιοποίηση του
- Βελτίωση – αναβάθμιση συνθηκών κυκλοφορίας και των υποδομών οδοφωτισμού
- Αξιοποίηση Μπενουζίλιου μεταξουργείου μέσω ΣΔΙΤ
- Βελτίωση διελεύσεων οδών άνωθεν της περιφερειακής τάφρων και λοιπών ρεμάτων (τεχνικό Βεροίας κ.λπ.)

Μέτρο 1.3: Μεταφορές – Συγκοινωνίες

- Αποτελεσματικός κυκλοφοριακός σχεδιασμός
- Ενίσχυση του Τοπικού Οδικού Δικτύου
- Ενδυνάμωση της Αστικής Συγκοινωνίας
- Δράσεις Μείωσης της χρήσης του Ι.Χ. αυτοκινήτου
- Αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, μείωσης των αέριων ρύπων, των επιπέδων θορύβου που σχετίζονται με το αυτοκίνητο και προτίμηση καυσίμων φιλικότερα προς το περιβάλλον.
- Προώθηση εναλλακτικών παρεμβάσεων (προώθηση ποδηλατοδρόμων, δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας, πεζοδρομήσεις) – Προώθηση της βαδισιμότητας – προσβασιμότητας

Μέτρο 1.4: Καθαριότητα – διαχείριση στερεών αποβλήτων

- Βελτίωση των δημοτικών χώρων καθαριότητας – επαρκείς εξοπλισμός
- Βελτίωση/Κατασκευή των υποδομών αποχέτευσης
- Βελτίωση των υποδομών αποχέτευσης ακαθάρτων και ομβρίων. Αξιοποίηση των ανοιχτών χώρων των ρεμάτων
- Ενίσχυση των έργων/δράσεων ανακύκλωσης αποβλήτων
- Μείωση όγκου σκουπιδιών που παράγονται / αύξηση σκουπιδιών που επαναχρησιμοποιούνται / Ανακύκλωση / Κομποστοποίηση κ.λπ.
- Δράσεις ενθάρρυνσης και συντονισμού για τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στις σχετικές πολιτικές διαχείρισης των απορριμμάτων τους
- Δράσεις Ευαισθητοποίησης- Δημοσιότητας στον Τοπικό Πληθυσμό
- Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Ολοκληρωμένων Συστημάτων Διαχείρισης Απορριμμάτων και Ανακύκλωσης

Μέτρο 1.5: Δίκτυα

- Διάδοση δικτύου φυσικού αερίου σε όλο το εύρος του Δήμου
- Εκσυγχρονισμός και επέκταση δικτύου δημοτικού φωτισμού σε όλες τις ΔΚ
- Προώθηση της ευρυζωνικότητας σε όλες τις ΔΚ
- Ανάπτυξη δικτύων υποδομών
- Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας με αύξηση της χρήσης των ΜΜΜ και εναλλακτικών μορφών μετακίνησης φιλικότερων προς το περιβάλλον. Βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας
- Αξιοποίηση επενδύσεων βασιζόμενων σε ΑΠΕ

1.2.2. ΑΞΟΝΑΣ 2: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός

Στρατηγικός Στόχος: Δήμος για το Δημότη, την κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη, Δήμος της μόρφωσης, της πολιτιστικής δημιουργίας και της αθλητικής δράσης

Μέτρο 2.1: Κοινωνική Προστασία και Αλληλεγγύη

- Αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών με στόχο τον προγραμματισμό και το συντονισμό των δράσεων καθώς και την αναβάθμιση της οργάνωσης των υποδομών και του ανθρώπινου δυναμικού των αρμόδιων υπηρεσιών και ν.π.
- Διασύνδεση και αξιοποίηση όλων των κρατικών υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής μέσα από διαδικασίες ενημέρωσης και συνεργασίας για την παραπομπή δημοτών με κοινωνικά αιτήματα στις αντίστοιχες υπηρεσίες στις περιπτώσεις που η κοινωνική υποδομή του Δήμου δεν είναι επαρκής ή είναι ανύπαρκτη
- Συνεργασία με εθελοντικές οργανώσεις και ΜΚΟ που προσφέρουν κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή του Δήμου αλλά και ευρύτερα (ειδικά για τους δημόσιους οργανισμούς όπως Εκκλησία, φιλανθρωπικά ταμεία, ΟΚΑΝΑ, κ.λπ.) και δημιουργία δικτύου εθελοντών
- Προτροπή εταιρειών που δραστηριοποιούνται στα όρια του για υλοποίηση προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης
- Συμβολή στην ενημέρωση και υποστήριξη για την ανάπτυξη κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Χάραξη μακροχρόνιας και ολοκληρωμένης κοινωνικής πολιτικής
- Προώθηση των δράσεων δημοσιότητας των κοινωνικών υπηρεσιών και καθιέρωση μηχανισμών επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία
- Αναβάθμιση όλων των σχολικών μονάδων ειδικής αγωγής
- Προώθηση στοχευμένων δομών και δράσεων για τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού μέσα από διαδικασίες έρευνας των κοινωνικών αναγκών
- Υιοθέτηση ευέλικτων ωραρίων στις κοινωνικές υπηρεσίες και στις δομές φύλαξης βρεφών και παιδιών
- Δημιουργία ειδικών προγραμμάτων για συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες όπως για παράδειγμα παιδιά, μετανάστες, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής «από κάτω προς τα πάνω», δια μέσου της ενδυνάμωσης της γειτονιάς. Αξιοποίηση και στήριξη του δυναμικού της γειτονιάς μέσα από την ενίσχυση της οικογένειας, του σχολείου και των εθελοντικών οργανώσεων για την πρόληψη αρνητικών επιπτώσεων στους νέους και την άμεση στήριξη των ευπαθών ομάδων
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον κοινωνικό τομέα και παράλληλη ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα αλληλεγγύης και κοινωνικής συνοχής

- Δημιουργία νέων κοινωνικών και υγειονομικών δομών (γραφείο συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης, δημοτικό πολυιατρείο, κοινωνικό φαρμακείο κ.λπ.)
- Σχεδιασμός και υλοποίηση παρεμβάσεων για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες με στόχο – μεταξύ άλλων - την εξοικείωση και την αποδοχή της διαφορετικότητας και τη διασφάλιση της συνεργασίας και της απρόσκοπτης συνύπαρξης
- Περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης παρεμβάσεων στον τομέα της ιατρικής πρόληψης

Μέτρο 2.2: Πολιτισμός

- Ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας του Δήμου η οποία να καλύπτει τις υπάρχουσες και μελλοντικές πολιτιστικές υποδομές παρέχοντας περαιτέρω προώθηση της υπό εξέλιξη της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής
- Δημιουργία νέων και αναβάθμιση των υπάρχουσών πολιτιστικών υποδομών σε όλες τις Δ.Ε.
- Αναβάθμιση και ανάδειξη των ιστορικών μνημείων σε όλες τις Δ.Ε.
- Διαδημοτική συνεργασία για την ανάπτυξη πολιτιστικών δράσεων
- Συνεργασία του Δήμου με τους υφιστάμενους πολιτιστικούς φορείς της πόλης και ενίσχυση του εθελοντισμού στις πολιτιστικές δραστηριότητες
- Ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων για τη διαμόρφωση μιας συνεκτικής πολιτιστικής πολιτικής
- Δημιουργία θεσμικών γεγονότων πολιτισμού με τοπική, περιφερειακή ή και εθνική εμβέλεια - αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα του πολιτισμού με δήμους ή και φορείς πολιτισμού χωρών της Ε.Ε. – αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Προώθηση και στήριξη του εθελοντισμού στον τομέα του πολιτισμού

Μέτρο 2.3: Αθλητισμός

- Προώθηση μαζικού αθλητισμού μέσω δράσεων αναβάθμισης υφιστάμενων δομών και εφαρμογής αθλητικών προγραμμάτων
- Δημιουργία νέων και αναβάθμιση των υπάρχουσών αθλητικών υποδομών
- Διοργάνωση δραστηριοτήτων υπερτοπικής εμβέλειας
- Ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων στον ορεινό όγκο (αναρρίχηση, αεροπλοΐα, ποδήλατο, ορειβασία κ.λπ.)
- Ανάπτυξη εθελοντισμού στον τομέα του αθλητισμού και πολιτισμού

Μέτρο 2.4: Παιδεία - Νεολαία

- Ολοκληρωμένο πρόγραμμα σε συνεργασία με τις σχολικές επιτροπές για την αποτελεσματικότητα στις δράσεις συντήρησης
- Πρόβλεψη των απαραίτητων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων και πολεοδομικών παρεμβάσεων που θα εξασφαλίζουν τη σύντομη και ασφαλή πρόσβαση στους σχολικούς χώρους
- Δημιουργία δομών και δράσεων παιδείας, πολιτισμού, υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης
- Δράσεις Διαμόρφωσης πάρκων αναψυχής και δημιουργία χώρων πρασίνου
- Ανάπτυξη πολιτικών για τη νεανική παραβατικότητα
- Πολιτιστικά προγράμματα νέων τους θερινούς μήνες (π.χ. αναδάσωση, εκδρομές σε συνεργασία με τη γενική γραμματεία Νέας Γενιάς, δραστηριότητες στα σχολεία κ.λπ.)
- Ενίσχυση του επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία μέσα από ενημέρωση και συμβουλευτική του Δήμου στα σχολεία
- Περιορισμός της σχολικής διαρροής με εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη των οικογενειών και των παιδιών τους που εγκαταλείπουν το σχολείο
- Αναβάθμιση αλλά και δημιουργία νέων σχολικών υποδομών
- Συνεργασία με πανεπιστημιακά ιδρύματα, φορείς και συλλόγους γονέων για την καλύτερη λειτουργία των σχολείων
- Δημιουργία ανοικτών σχολείων και δράσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων πέρα του ωραρίου
- Ανάπτυξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης παρεμβάσεων στην Εκπαίδευση με τοπικό προσανατολισμό

1.2.3. ΑΞΟΝΑΣ 3: Τοπική Ανάπτυξη και Οικονομία

Γενικός Στόχος: Δήμος της τοπικής ανάπτυξης

Μέτρο 3.1: Ανεργία - Απασχόληση

- Δράσεις δια βίου εκπαίδευσης για την προώθηση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας
- Εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την ενίσχυση της απασχόλησης
- Αναβάθμιση των απαραίτητων εσωτερικών Δομών και Μηχανισμών που θα λειτουργήσουν αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση της ανεργίας
- Στοχευμένες δράσεις για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες οι οποίες αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα όπως η ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω μέτρων συνδυασμού οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

- Ενίσχυση των υποστηρικτικών δομών που θα διευκολύνουν τις ομάδες που πλήττονται
- Δικτύωση με φορείς απασχόλησης και επιχειρηματικούς - επαγγελματικούς φορείς του τόπου
- Δημιουργία ενός ΕΠΑΛ, το οποίο λείπει από την εκπαιδευτική κοινότητα του Δήμου, με ειδικότητες οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες της τοπικής και όχι μόνο κοινωνίας
- Ανάλυση πρωτοβουλιών για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και την ανάπτυξη ιδιωτικών πρωτοβουλιών.
- Προώθηση εναλλακτικών καλλιεργειών (π.χ. ενεργειακά φυτά, αρωματικά φυτά κ.λπ.)

Μέτρο 3.2: Εναλλακτικός Τουρισμός

- Έργα υποδομής και μέτρα πολιτικής που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της περιοχής ως τόπος εστίασης και αναψυχής, κέντρο παροχής πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων
- Δράσεις ενημέρωσης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης για τα ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά και τα πολιτισμικά στοιχεία της που την καθιστούν ως πόλο έλξης ημερήσιων επισκεπτών
- Χάραξη χάρτη εναλλακτικών διαδρομών (γαστρονομικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, περιπατητικών) και γνωστοποίησή του στο ευρύ κοινό, ενίσχυση μορφών εναλλακτικού τουρισμού
- Συνεργασίες με άλλους Δήμους και με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε θέματα τουριστικής ανάπτυξης και προσέλκυσης επισκεπτών

Μέτρο 3.3: Τοπική Επιχειρηματικότητα

- Δράσεις ενημέρωσης, πληροφόρησης και υποστήριξης της επιχειρηματικότητας για τις νέες ευέλικτες μορφές εργασίας και τις αρχές της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης
- Προώθηση δράσεων προγραμματισμού, συντονισμού και αποτελεσματικής εφαρμογής μέτρων για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας δηλαδή την ανάπτυξη των απαραίτητων δομών και μηχανισμών
- Προώθηση συνδυασμένης ενεργοποίησης τοπικών φορέων και ανθρώπινου δυναμικού για την προώθηση θεμάτων τοπικής ανάπτυξης
- Υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού
- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του δημόσιου τομέα για τις δυνατότητες της κοινωνικής οικονομίας
- Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και των τοπικών φορέων για τις υπηρεσίες, τα προϊόντα και τους κοινωνικούς στόχους των επιχειρήσεων

- Σύναψη θεματικών ή ειδικών συμφώνων με άλλους ΟΤΑ, δημόσιους φορείς, εθελοντικές οργανώσεις και ιδιώτες για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου
- Προώθηση της κοινωνικής εταιρικής ευθύνης και αντίστοιχη επιβράβευση των επιχειρήσεων που θα διακριθούν και λειτουργούν στα όρια του Δήμου
- Συνεργασία και ανταλλαγή πρακτικών στον τομέα του της ανάπτυξης με δήμους ή και οικονομικούς – αναπτυξιακούς φορείς (επιμελητήρια αναπτυξιακά ερευνητικά κέντρα) χωρών της Ε.Ε. – αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Εκπόνηση master/action plan για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στο δήμο
- Δημιουργία και στελέχωση δομής για την Επιχειρηματικότητα εντός του ισχύοντος ΟΕΥ και εκπαίδευση των εργαζομένων
- Ανάλυση πρωτοβουλιών στήριξης επιχειρηματικών – παραγωγικών δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων παραγωγής και εμπορίας αγαθών ποιότητας και ιδιαίτερης τοπικής σημασίας, καθώς και επιχειρηματικής κατάρτισης
- Υποστήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα για τις ευαίσθητες ομάδες πληθυσμού (ΑΜΕΑ, μονογονεϊκές οικογένειες κ.λπ.)
- Η οργάνωση και προώθηση του τουριστικού προϊόντος και η σύνδεσή του με τον πολιτισμό και τα παραγόμενα τοπικά προϊόντα
- Αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας και κτηνοτροφίας στο Δήμο
- Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας
- Συνεργασία με ΑΕΙ-ΤΕΙ για την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Μέτρο 3.4: Καινοτόμες δράσεις ανάπτυξης της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας

- Προώθηση δράσεων σύνδεσης της τεχνολογίας με την επιχειρηματικότητα και ενσωμάτωσης της καινοτομίας στις παραγωγικές δραστηριότητες.
- Συνεργασία με ΑΕΙ-ΤΕΙ και φορείς καινοτομίας και επιχειρηματικότητας για την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Συμμετοχή του Δήμου σε προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, έρευνας - καινοτομίας – τεχνολογικής ανάπτυξης και εφαρμογής σύγχρονων τεχνικών πληροφορικής και επικοινωνίας
- Ενίσχυση εναλλακτικών μορφών Επιχειρηματικότητας, όπως είναι η Κοινωνική και η Αγροτική Επιχειρηματικότητα
- Προώθηση εναλλακτικών καλλιεργειών (π.χ. ενεργειακά φυτά, αρωματικά φυτά κ.λπ.)

1.2.4. ΑΞΟΝΑΣ 4: Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου

Γενικός Στόχος: Δήμος σύγχρονος και αποτελεσματικός

Μέτρο 4.1: Σύγχρονες Μορφές Management/Ποιότητα Υπηρεσιών

- Δημιουργία δομής παρακολούθησης και αξιολόγησης της αποδοτικότητας των υπηρεσιών με εφαρμογή μοντέλων Διοίκησης Ολικής Ποιότητας για την αξιολόγηση των δομών και Διοίκησης Μέσω Στόχων για την αξιολόγηση των ατόμων με στόχο τη συνεχή βελτίωση του παραγόμενου αποτελέσματος
- Ανάπτυξη ομαδικής συνεργασίας και συντονισμός όλων των διοικητικών δομών του δήμου στις διαδικασίες Ανάλυσης – Σχεδιασμού/ Προγραμματισμού - Παρακολούθησης/ Αξιολόγησης
- Περιορισμός στο ελάχιστο δυνατό, όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών όπως αυτές ισχύουν από τις κείμενες διατάξεις και επιτρέπουν ή οδηγούν στη διόγκωση της γραφειοκρατίας
- Συντονισμός και συνεργασία με άλλους φορείς που εμπλέκονται στις αναπτυξιακές και προγραμματικές διαδικασίες όπως επί του συγκεκριμένου: η Περιφέρεια, τα Υπουργεία κ.λπ.
- Διεθνείς συνεργασίες σε θέματα ανταλλαγής τεχνογνωσίας και καλών διοικητικών πρακτικών – αξιοποίηση σχετικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων ΕΣΠΑ
- Συνεργασία και εκπροσώπηση σε εθνικούς και υπερεθνικούς οργανισμούς όπως I.U.L.A. –International Union of Local Authorities (Διεθνής Ένωση Τοπικών Αρχών), Eurocities (Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων), Local Agenda 21 (Τοπικό Σχέδιο Δράσης 21) κ.λπ.

Μέτρο 4.2: Επιμόρφωση – Κατάρτιση

- Λειτουργίες διαρκούς ποιοτικής επιμόρφωσης των αιρετών και του προσωπικού
- Διαρκής επικαιροποίηση της επιστημονικοτεχνικής υποστήριξης των αιρετών και του προσωπικού
- Ενδυνάμωση δομών και προγραμμάτων επιμόρφωσης –κατάρτισης
- Συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς του Δημόσιου (ΕΚΔΔ, ΕΣΤΑ, ΙΤΑ, ΕΕΤΑΑ κ.λπ.) αλλά και ιδιωτικού τομέα.
- Αξιοποίηση των εσωτερικών ανθρώπινων πόρων ως επιμορφωτές και πολλαπλασιαστές

Μέτρο 4.3: Ψηφιακός Δήμος - Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

- Προώθηση της ευρυζωνικότητας τόσο σε επίπεδο της πόλης όσο και στο εσωτερικό του οργανισμού σε όλες τις δομές του δήμου
- Πλήρης αξιοποίηση των υφιστάμενων εφαρμογών από τους υπαλλήλους

- Αναβάθμιση και εμπλουτισμός του υπάρχοντος λογισμικού του δήμου
- Παροχή πολλαπλών ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους πολίτες
- Συνεργασίες με τον ιδιωτικό τομέα με στόχο την ανταλλαγή τεχνογνωσίας προς όφελος της τοπικής κοινότητας
- Αξιοποίηση των προοπτικών που προσφέρουν τα επιχειρησιακά προγράμματα Ψηφιακή Σύγκλιση, Διοικητική Μεταρρύθμιση κ.ά. στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.
- Διαδημοτικές Συνεργασίες και με του αρμόδιους φορείς της αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ, ΕΕΤΑΑ, ΚΕΔΕ κ.λπ.)
- Προώθηση των ηλεκτρονικών συμμετοχικών δράσεων
- Προώθηση πολιτικών χρήσης ΤΠΕ για την προώθηση εναλλακτικών μορφών απασχόλησης (τηλεργασία)

Μέτρο 4.4: Προετοιμασία των υπηρεσιών για την μεγιστοποίηση της απορρόφησης χρηματοδοτήσεων της 5ης Προγραμματικής Περιόδου

- Εκπόνηση και υλοποίηση Στρατηγικού Σχεδίου Ανίχνευσης, Ιεράρχησης και Ωρίμανσης επενδυτικών δράσεων και σύνδεσής τους με τις υφιστάμενες πηγές χρηματοδότησης της 5ης Προγραμματικής Περιόδου
- Αναθεώρηση και υλοποίηση του Τοπικού Σχεδίου Αειφόρου Διαχείρισης της Ενέργειας στο Δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη
- Εκπόνηση και υλοποίηση Στρατηγικού Σχεδίου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας στις ευάλωτες ομάδες του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη
- Εκπόνηση και υλοποίηση Στρατηγικού Σχεδίου για τη Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα 2016-2025 στο Δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη
- Επικαιροποίηση και υλοποίηση των δράσεων του Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων 2016 – 2020 του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη
- Εκπόνηση και υλοποίηση Στρατηγικού Σχεδίου για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2016 - 2020 όλων των τομέων δράσης του δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη
- Εκπόνηση σχεδίου αξιοποίησης και ανάδειξης του Ορεινού Όγκου του Χορτιάτη

Μέτρο 4.5: Οικονομική Διαχείριση

- Ορθολογικοποίηση της κατανομής των οικονομικών πόρων
- Διαρκής αναζήτηση Πηγών Χρηματοδότησης
- Κοστολόγηση παρεχόμενων Υπηρεσιών Δραστηριοτήτων και Έργων
- Διαμόρφωση τετραετούς Προϋπολογισμού

Μέτρο 4.6: Συμμετοχικές Διαδικασίες – Διαβούλευση

- Προώθηση της Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης - Δημοκρατίας

- Προώθηση της συλλογικής δημιουργίας και στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως είναι: οι οικονομικοί μετανάστες, οι άνεργοι, οι γυναίκες, τα ΑμΕΑ κ.λπ.
- Προώθηση κι ενθάρρυνση του «ενεργού πολίτη» του Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη μέσα από καμπάνιες ευαισθητοποίησης με στόχο την συμμετοχή του και την τόνωση του εθελοντισμού στη δημοτική επικράτεια (οφέλη στην κοινωνική συνοχή, στην καθαριότητα, στα αδέσποτα κ.λπ.)
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας αναφορικά με τις δυνατότητες σε συμμετοχικές διαδικασίες για την ανάπτυξη εξωστρεφών δράσεων με πολίτες και φορείς

Μέτρο 4.7: Πολιτική Προστασία – Διαχείριση κρίσεων

- Σχεδιασμός προγράμματος Πολιτικής Προστασίας (φαινομένων αλλά και κοινωνικών καταστάσεων λόγω της οικονομικής κρίσης) και κινητοποίηση φορέων σε τοπικό επίπεδο
- Δράσεις συντονισμού φορέων πολιτικής προστασίας σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο
- Προώθηση του εθελοντισμού

Τα παραπάνω μέτρα και στόχοι τίθενται σε Δημόσια Διαβούλευση και θα οριστικοποιηθούν μετά το πέρας αυτής.

15.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θεσμικό Πλαίσιο

1. Νόμος 3463/2006 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/τ.Α'/8-6-2006)
2. Νόμος 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ Α'87/07.06.2010)
3. Προεδρικό Διάταγμα 89/2011 (ΦΕΚ/τ.Α'/213/29-09-2011) περί τροποποίησης του Π.Δ. 185/2007 περί «Οργάνων και διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
4. Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 (ΦΕΚ/τ.Α'/221/12-09-2007) περί «Οργάνων και διαδικασίας κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
5. Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών με αρ. 41179/23.10.2014 «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014–2019» (ΦΕΚ 2970/Β'/4.11.2014)
6. Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών με αρ. 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ/τ.Β'/534/13.4.2007) περί «Περιεχομένου, δομής και τρόπου υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»
7. Απόφαση του Υπ. Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: με αρ. 5694/03.02.2011(Φ.Ε.Κ./τ.Β'/382/11-3-2011)περί τροποποίησης της Υ.Α. με αρ. πρωτ. 18183/2-4-2007
8. Εγκύκλιος του Υφυπουργού Εσωτερικών με Α.Π 66/οικ.50837/14.9.2007, για τις διαδικασίες κατάρτισης των Ε.Π. των Ο.Τ.Α. α' βαθμού
9. Εγκύκλιος του Υφυπουργού Εσωτερικών με Α.Π 45/οικ.58939/25.10.2006 σχετικά με το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.
10. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Πανοράματος ΦΕΚ 355/τ.Δ'/14.04.1994
11. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Πυλαίας: α) ΦΕΚ 47Δ'/26-1-1988 και β) ΦΕΚ 811Δ'/14-11-1988
12. Απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθμ. ΔΜΕΟ/ε/0/266/95 (ΦΕΚ-293 Β') «Ανακατάταξη Επαρχιακού Οδικού Δικτύου των Νομών της Χώρας»
13. ΥΠΕΚΑ/Διεύθυνση Χωροταξίας, Σύνοψη πορισμάτων της έκθεσης αξιολόγησης του ΠΠΧΣΑΑ ΚΜ, Φάση Α' - Στάδιο Α2
14. ΥΠΕΚΑ/Διεύθυνση Χωροταξίας, Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Φάση Α - Στάδιο Α.2, Τόμος 3

15. Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, Υπουργείο Οικονομικών, Αθήνα, 2015
16. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020, Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Αθήνα, 2014
17. ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες, 2014

Οδηγοί

1. Οδηγός κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α. Α', 2007, Έκδοση Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)
2. Οδηγός Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Δήμων, 2011, Έκδοση Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)

Μελέτες – Στατιστικά Δεδομένα

1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη 2012-2014
2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πανοράματος 2009
3. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Πυλαίας 2008
4. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Χορτιάτη 2008
5. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Παύλου Μελά 2014-2019 (ιδίως συγκριτικά στοιχεία ανεργίας των δήμων του ΠΣΘ, κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξης και χρηματοδοτικού περιβάλλοντος των ΟΤΑ)
6. Ελληνική Στατιστική Αρχή, Πίνακες Γενικής Απογραφής 2011, 2001, 1991
7. Ελληνική Στατιστική Αρχή, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού: Δ' τρίμηνο 2013, Δελτίο Τύπου
8. Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Το Αστικό Πράσινο και η Διαχείριση του από τους ΟΤΑ, μελέτη, 2009
9. Κασσιός Κ. "Σχεδιασμός και διαχείριση του αστικού και περιαστικού πρασίνου της Αθήνας", Αθήνα Παπαζήση, 2003.

Δικτυακές Πηγές

1. Δικτυακός τόπος Ε.Ε.Τ.Α.Α.: <http://www.eetaa.gr>
2. Δικτυακός τόπος νομοθετικής και διοικητικής υποστήριξης Δήμων: <http://www.dimosnet.gr>
3. Δικτυακός τόπος Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας: <http://dlib.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/>
4. Δικτυακός τόπος ηλεκτρονικής εγκυκλοπαίδειας Wikipedia, λήμμα «Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη»: https://el.wikipedia.org/wiki/Δήμος_Πυλαίας-Χορτιάτη
5. Δικτυακός τόπος Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.: <http://www.ktimatologio.gr/Pages/Default.aspx>
6. Δικτυακός τόπος ΟΑΣΘ: <http://www.oasth.gr>